Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
C-sarja

C/2025/4948

13.10.2025

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle ja tilintarkastustuomioistuimelle

Euroopan kehitysrahaston tilinpäätös – varainhoitovuosi 2024

(C/2025/4948)

SISÄLTÖ

Sivu

VARMENNUSLAUSUMA 2

EUROOPAN KEHITYSRAHASTOJEN VAROJEN KÄYTTÖ JA NIITÄ KOSKEVA KIRJANPITO 3

EUROOPAN KOMISSION HALLINNOIMAT VARAT 7

EKR:N TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 9

EKR:OON KONSOLIDOITUJEN EU:N ERITYISRAHASTOJEN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 51

EU:N BÊKOU-ERITYISRAHASTON TILINPÄÄTÖS – VARAINHOITOVUOSI 2024 52

EU:N AFRIKKA-HÄTÄRAHASTON LOPULLINEN TILINPÄÄTÖS 2024 59

EKR:N JA EU:N ERITYISRAHASTOJEN KONSOLIDOIDUT TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 66

EKR:N RAHOITUKSEN TOTEUTUMISTA KOSKEVA KERTOMUS 71

VARMENNUSLAUSUMA

Euroopan kehitysrahaston varainhoitovuoden 2024 tilinpäätös on laadittu yhdenteentoista Euroopan kehitysrahastoon sovellettavan varainhoitoasetuksen X osaston säännösten sekä tilinpäätöslaskelmien liitetiedoissa esitettyjen tilinpäätöksen laadintaperiaatteiden, -sääntöjen ja -menetelmien mukaisesti.

Ilmoitan olevani vastuussa Euroopan kehitysrahaston tilinpäätöksen laatimisesta ja esittämisestä yhdenteentoista Euroopan kehitysrahastoon sovellettavan varainhoitoasetuksen 18 artiklan mukaisesti.

Olen saanut tulojen ja menojen hyväksyjältä sekä Euroopan investointipankilta kaikki näiden oikeiksi vakuuttamat tiedot, jotka tarvitaan laadittaessa tilinpäätöstä, josta käyvät ilmi Euroopan kehitysrahaston varat ja velat sekä sen talousarvion toteuttaminen.

Edellä mainittujen tietojen perusteella ja tehtyäni tarpeellisiksi katsomani tarkistukset ennen kuin varmensin tilinpäätöksen allekirjoituksellani, vakuutan olevani riittävän varma siitä, että tilinpäätös antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikean ja riittävän kuvan Euroopan kehitysrahaston taloudellisesta asemasta.

Beatriz SANZ REDRADO
Tilinpitäjä
24 päivänä kesäkuuta 2025

EUROOPAN KEHITYSRAHASTOJEN VAROJEN KÄYTTÖ JA NIITÄ KOSKEVA KIRJANPITO

1. TAUSTAA

Euroopan unioni, jäljempänä 'EU', tekee yhteistyötä useiden kehitysmaiden kanssa. Tämän yhteistyön päätavoitteena on tukea talouteen, yhteiskuntaan ja ympäristöön liittyvää kehitystä, ja sen pitkän aikavälin tärkeimpänä tavoitteena on köyhyyden vähentäminen ja poistaminen. Tähän tavoitteeseen pyritään antamalla yhteistyökumppaneille kehitysapua ja teknistä tukea. EU laatii tässä tarkoituksessa yhdessä kumppanimaiden kanssa yhteistyöstrategioita ja osoittaa varoja niiden toteuttamista varten. Kehitysyhteistyöhön osoitetut EU:n varat ovat peräisin kolmesta lähteestä, jotka ovat

— EU:n talousarvio

— Euroopan kehitysrahasto (EKR)

— Euroopan investointipankki (EIP).

EKR ei saa rahoitusta EU:n talousarviosta, vaan sen rahoittajina ovat jäsenvaltiot. Se perustettiin neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden edustajien sisäisellä sopimuksella, ja sen hallinnoinnista vastaa erityiskomitea. EKR:n varoilla katettavien toimenpiteiden rahoituksen toteuttamisesta vastaa Euroopan komissio, jäljempänä 'komissio', ja investointikehyksen hallinnoinnista EIP.

EKR koostuu yksittäisistä EKR:ista. Kukin EKR-sopimus tehdään noin viideksi vuodeksi, ja kuhunkin EKR:oon sovelletaan omaa varainhoitoasetusta. Siinä säädetään virastokohtaisten tilinpäätöslaskelmien laadinnasta. Lisäksi laaditaan konsolidoidut tilinpäätöslaskelmat, joiden tarkoituksena on antaa kokonaiskuva komission vastuulla olevien varojen tilanteesta.

Yhdestoista EKR saavutti vuoteen 2021 mennessä viimeisen vaiheensa, kun sen raukeamislauseke tuli voimaan 31. joulukuuta 2020. Siihen asti EKR oli tärkein väline, jolla tuettiin Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden, jäljempänä 'AKT-valtiot', sekä merentakaisten maiden ja alueiden, jäljempänä 'MMA', kanssa tehtävää kehitysyhteistyötä. Vuodesta 2021 lähtien EU:n yhteistyötä AKT-maiden ja merentakaisten maiden ja alueiden kanssa on kuitenkin rahoitettu EU:n talousarviosta.

AKT–EU-kumppanuussopimuksella luotiin investointikehys, jonka hallinnoinnista vastaa EIP. Kehyksellä tuetaan yksityisen sektorin kehittämistä AKT-valtioissa. Siitä rahoitetaan sen vuoksi etenkin (mutta ei ainoastaan) yksityisiä investointeja. Investointikehys suunniteltiin jatkuvaksi rahastoksi, jotta lainojen takaisinmaksusta saatavat varat voidaan investoida uudelleen. Rahastoon kertyy näin varoja jatkuvasti, ja se on taloudellisesti omavarainen. Koska komissio ei vastaa investointikehyksen hallinnoinnista, kehystä ei ole konsolidoitu tilinpäätöksen ensimmäiseen osaan, joka käsittää Euroopan kehitysrahaston tilinpäätöslaskelmat sekä niihin liittyvän kertomuksen rahoituksen toteutumisesta. EIP:n laatimat investointikehyksen tilinpäätöslaskelmat esitetään EKR:n tilinpäätöksessä kuitenkin erillisessä osassa (osa II), jotta EKR:sta myönnetystä kehitysavusta voitaisiin antaa kattava kokonaiskuva.

2. MITEN EKR RAHOITETAAN?

Neuvosto hyväksyi 2. joulukuuta 2013 pitämässään kokouksessa asetuksen (EU, Euratom) N:o 1311/2013 [1] monivuotisesta rahoituskehyksestä vuosiksi 2014–2020. Samalla se päätti, että AKT-valtioiden kanssa tehtävää maantieteellistä yhteistyötä ei oteta EU:n talousarvioon vaan että sitä rahoitetaan nykyisestä hallitustenväliseen järjestelyyn perustavasta EKR:sta.

EKR:n toiminta perustuu EU:n talousarviosta poiketen monivuotisuuteen. Jokainen EKR toteutetaan kokonaisrahastona, josta osoitetaan varoja kehitysyhteistyöhön yleensä viiden vuoden ajan. Koska varat on tarkoitettu useamman vuoden jaksoksi, ne voidaan käyttää milloin tahansa EKR:n voimassaoloaikana. Se, että talousarviot laaditaan useammaksi vuodeksi eikä vuosittain, näkyy talousarvion toteuttamista koskevissa selvityksissä, joissa EKR:n määrärahojen toteutumista arvioidaan suhteessa kokonaisvaroihin.

[1] Neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 1311/2013, annettu 2 päivänä joulukuuta 2013 , vuosia 2014–2020 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 884, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1311/oj).

EKR:n varat saadaan EU:n jäsenvaltioilta erikseen sovittuina maksuina. Jäsenvaltioiden edustajien kesken järjestettiin hallitusten välisellä tasolla noin viiden vuoden välein tapaaminen, jossa päätettiin rahastolle osoitettavasta kokonaismäärästä ja jossa tarkasteltiin, miten varat on käytetty.

EKR:n hallinnoinnista vastaa komissio, joka hallinnoi varoja EU:n kehitysyhteistyöpolitiikan mukaisesti. Koska jäsenvaltioilla on EU:n tasolla toteutettavien toimien rinnalla omaa kehitys- ja avustustoimintaa, niiden on koordinoitava oma toimintansa EU:n toimien kanssa varmistaakseen, että jäsenvaltioiden ja EU:n toimet täydentävät toisiaan.

Jäsenvaltiot voivat maksamiensa rahoitusosuuksien lisäksi osallistua yhteisrahoitusjärjestelyihin tai suorittaa vapaaehtoisia lisärahoitusosuuksia EKR:oon.

3. EKR:N TOIMINTA 31. JOULUKUUTA 2020 JÄLKEEN

Komissio valmistelee parhaillaan yhdeksännen EKR:n (2000–2007) päättämistä. Siihen sisältyivät kahdeksannesta EKR:sta (1995–2000) siirretyt jäljelle jääneet varat yhdeksänteen EKR:oon sovellettavien varainhoitoasetuksen ([2]) 3 osan säännösten mukaisesti. Tällä hetkellä on vielä kahdeksan voimassa olevaa yhdeksännestä EKR:sta rahoitettua sopimusta, ja ne saatetaan päätökseen määräajassa, mikä edistää yhdeksänteen EKR:oon liittyvien toimien ja hankkeiden loppuun saattamista. Yhdeksäs EKR voidaan päättää kokonaisuudessaan vasta sitten, kun kaikki sopimukset ovat päättyneet ja kun niiden arvioinnit ja tarkastukset on saatu suoritettua.

Kymmenennen EKR:n (2008–2013) päättäminen etenee hyvin, sillä 97,35 prosenttia sen sopimuksista on jo saatu päätettyä. Jäljellä olevien sopimusten toiminnan ja rahoituksen päätökseen saattaminen vie kuitenkin jonkin aikaa. Rahoituksen päätökseen saattaminen edellyttää, että kaikki tarvittavat arvioinnit, tarkastukset ja takaisinperinnät käynnistetään ja saatetaan päätökseen.

Yhdennentoista EKR:n (2014–2020) viimeinen vaihe saavutettiin, kun raukeamislauseke tuli voimaan 31. joulukuuta 2020. Tässä lausekkeessa vahvistetaan aikaraja sitoumuksille tarkoittaen, että vuodesta 2021 lähtien 11. EKR:n puitteissa ei voida enää tehdä rahoituspäätöksiä. Käynnissä olevien 11. EKR:sta rahoitettavien hankkeiden täytäntöönpanoa jatketaan kuitenkin niiden lopulliseen päätökseen saattamiseen saakka.

Nykyisen vuodet 2021–2027 kattavan monivuotisen rahoituskehyksen puitteissa EU:n yhteistyö AKT-maiden kanssa on integroitu naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineeseen. Samoin merentakaisten maiden ja alueiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä säädetään nyt merentakaisten maiden ja alueiden (MMA) assosiaatiosta tehdyssä päätöksessä. Tämä tarkoittaa sitä, että vaikka EKR:n ohjelmat on vuoteen 2021 asti rahoitettu EU:n jäsenvaltioiden vapaaehtoisista rahoitusosuuksista, kehittämisohjelmat rahoitetaan vuodesta 2021 lähtien EU:n talousarviosta. Tämä tarkoittaa myös sitä, että kehittämisohjelmien rahoitus edellyttää Euroopan parlamentin lupaa ja transaktioiden on muiden EU:n rahoittamien ohjelmien transaktioiden tapaan oltava EU:n varainhoitoasetusten mukaisia.

4. TILINPÄÄTÖSRAPORTOINTI

4.1 TILINPÄÄTÖS

EKR:n tilinpäätös laaditaan EKR:n varainhoitoasetuksen 18 artiklan 3 kohdan mukaisesti suoriteperusteisena. Laadintasäännöt perustuvat julkisen sektorin kansainvälisiin tilinpäätösstandardeihin (International Public Sector Accounting Standards, IPSAS). Komission tilinpitäjän antamia kirjanpito- ja tilinpäätössääntöjä noudatetaan kaikissa EU:n toimielimissä ja elimissä. Tavoitteena on luoda kirjanpitoa, arvostamista sekä tilinpäätöksen laadintaa ja esittämistä koskevat yhdenmukaiset säännöt, jotta voitaisiin varmistaa, että tilinpäätökset laaditaan ja konsolidointi suoritetaan yhdenmukaisella tavalla. Näitä EU:n kirjanpito- ja tilinpäätössääntöjä sovelletaan myös EKR:ssa siten, että samalla otetaan huomioon EKR:n toiminnan erityispiirteet.

([2]) EUVL L 83, 1.4.2003, s. 27.

EKR:n vuotuisen tilinpäätöksen laatimisesta vastaa komission tilinpitäjä, joka on myös EKR:n tilinpitäjä ja joka varmistaa, että EKR:n tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EKR:n taloudellisesta asemasta.

Tilinpäätös esitetään seuraavasti:

Osa I: Komission hallinnoimat varat

i) EKR:n tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

ii) EKR:oon konsolidoitujen EU:n erityisrahastojen tilinpäätöslaskelmat

iii) EKR:n ja EU:n erityisrahastojen konsolidoidut tilinpäätöslaskelmat

iv) EKR:n rahoituksen toteutumista koskeva kertomus

Osa II: Vuotuinen täytäntöönpanokertomus – EIP:n hallinnoimat varat

i) Investointikehyksen tilinpäätöslaskelmat.

Osio ”EKR:oon konsolidoitujen EU:n erityisrahastojen tilinpäätöslaskelmat” sisältää EKR:n alaisuuteen perustettujen kahden erityisrahaston tilinpäätöslaskelmat. Kyseiset rahastot ovat EU:n Bêkou-erityisrahasto (ks. ”Bêkou-erityisrahaston tilinpäätöslaskelmat”) ja EU:n Afrikka-hätärahasto (ks. ”EU:n Afrikka-hätärahaston tilinpäätöslaskelmat”). Näiden kahden erityisrahaston tilinpäätöslaskelmien laatimisesta on vastuussa komission tilinpitäjä, ja ne tarkastaa ulkopuolinen yksityinen tarkastaja. Tähän tilinpäätökseen sisältyvät erityisrahastoja koskevat luvut ovat alustavia.

Komissio hyväksyy tilinpäätöksen tilinpäätöspäivää seuraavan vuoden heinäkuun 31. päivään mennessä ja esittää sen tämän jälkeen Euroopan parlamentille ja neuvostolle vastuuvapauden myöntämistä varten.

5. TILINTARKASTUS JA VASTUUVAPAUDEN MYÖNTÄMINEN

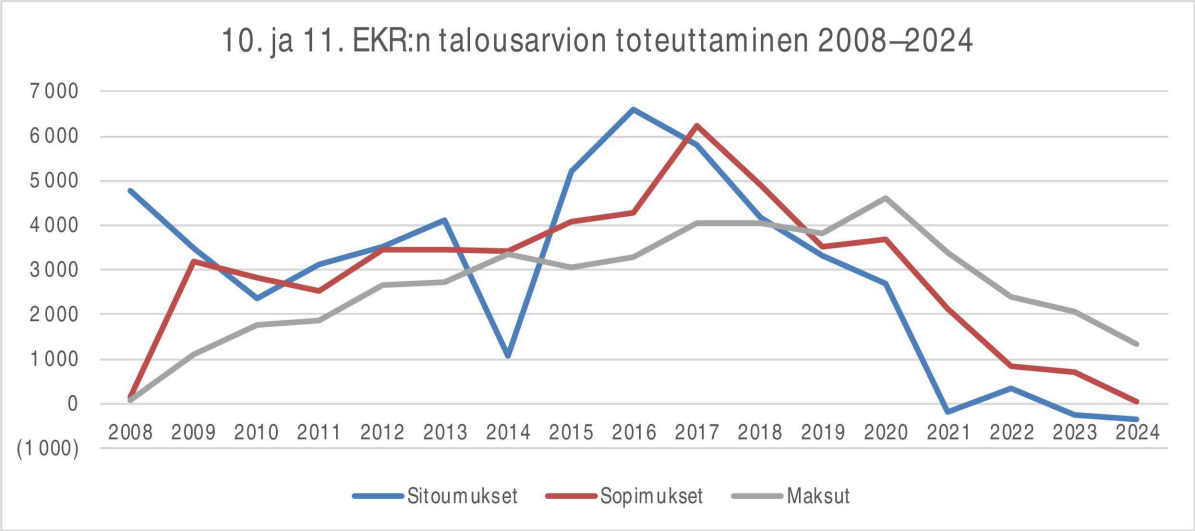
5.1 TILINTARKASTUS

EKR:n tilinpäätöksen tarkastaa ulkoisena tarkastajana toimiva Euroopan tilintarkastustuomioistuin, jäljempänä ’tilintarkastustuomioistuin’, joka laatii vuosikertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

5.2 VASTUUVAPAUS

Vastuuvapauden myöntäminen on viimeinen vaihe tarkastuksissa, jotka koskevat EKR:n varojen käyttöä tarkastuksen kohteena olevan varainhoitovuoden aikana. Sen jälkeen kun tilinpäätös on tarkastettu ja lopullinen tilinpäätös on vahvistettu, neuvosto antaa suosituksen, jonka perusteella Euroopan parlamentti päättää, myöntääkö se komissiolle kyseiseltä vuodelta vastuuvapauden EKR:n varojen käytön osalta. Parlamentin päätös perustuu tilinpäätöksen tarkastukseen, tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomukseen (joka sisältää virallisen tarkastuslausuman) sekä komission vastauksiin vastuuvapauden myöntävän viranomaisen sille esittämiin lisäkysymyksiin ja lisätietopyyntöihin.

VARAINHOITOVUODEN 2024 TÄRKEIMPIÄ TAPAHTUMIA

* Nettosumma, vain 10. ja 11. EKR.

Talousarvion toteuttaminen

Vuonna 2024 sekä kymmenennestä että yhdennestätoista EKR:sta suoritettiin yksittäisiä nettositoumuksia 42 miljoonaa euroa. Vuonna 2024 kymmenennestä ja yhdennestätoista EKR:sta suoritettiin lisäksi nettomaksuja 1 345 miljoonaa euroa. EKR:n bruttomaksujen kokonaismäärä vuonna 2024 oli 1 405,45 miljoonaa euroa eli 99,68 prosenttia jäsenvaltioille ilmoitetusta 1 410 miljoonan euron tavoitteesta.

Neuvosto päätti yksimielisesti vuonna 2022 käyttää kymmenennen ja yhdennentoista EKR:n vapautuneista varoista 600 miljoonaa euroa Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan aiheuttaman ruokaturvakriisin ja talouden häiriötilan johdosta toteutettavien toimien rahoittamiseen AKT-maissa. Komissio oli sitonut kyseiset 600 miljoonaa euroa vuonna 2022 ja maksanut 392 miljoonaa euroa vuoteen 2024 mennessä.

Toimien vaikutukset tilinpäätöksessä

Tilinpäätöslaskelmissa edellä mainittujen toimien vaikutukset ovat näkyvimmät seuraavissa erissä:

— ennakkomaksut (ks. liitetieto 2.2): 287 miljoonan euron vähennys, joka johtuu suurelta osin EKR:n lakkauttamisesta, minkä seurauksena uusien sopimusten määrä pieneni. Vuonna 2024 uusien sopimusten arvo oli 300 miljoonaa euroa, kun se vuonna 2023 oli 860 miljoonaa euroa;

— käteisvarat ja muut rahavarat (ks. liitetieto 2.5): 190 miljoonan euron vähennys, joka johtui ensisijaisesti siitä, että rahoittajien rahoitusosuudet pienenivät vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 1 800 miljoonasta eurosta 1 200 miljoonaan euroon;

— menojäämät (ks. liitetieto 2.8): 210 miljoonan euron vähennys, joka johtuu sellaisten vuoden lopussa avoimena olleiden sopimusten määrän vähenemisestä, joista ei vuoden lopussa ollut vielä hyväksytty maksupyyntöjä;

— tukivälineet (ks. liitetieto 3.4): yhteensä 944 miljoonan euron vähennys, joka johtuu pääasiassa 11. EKR:n menojen vähenemisestä (1 906 miljoonaa euroa vuonna 2023 ja 1 145 miljoonaa euroa vuonna 2024). Tämä suuntaus on yhdenmukainen sen kanssa, että uusien allekirjoitettujen sopimusten määrä on vähentynyt vuodesta 2021 lähtien.

EUROOPAN KOMISSION HALLINNOIMAT VARAT

SISÄLTÖ

Sivu

EKR:N TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 9

EKR:N TASE 10

EKR:N TUOTTO- JA KULULASKELMA 11

EKR:N RAHAVIRTALASKELMA 11

LASKELMA EKR:N NETTOVAROJEN MUUTOKSISTA 13

EKR:N TASE RAHASTOITTAIN 13

EKR:N TUOTTO- JA KULULASKELMA RAHASTOITTAIN 15

LASKELMA EKR:N NETTOVAROJEN MUUTOKSISTA RAHASTOITTAIN 16

EKR:N TILINPÄÄTÖSLASKELMIEN LIITETIEDOT 19

EKR:OON KONSOLIDOITUJEN EU:N ERITYISRAHASTOJEN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 51

EU:N BÊKOU-ERITYISRAHASTON TILINPÄÄTÖS – VARAINHOITOVUOSI 2024 52

TASE 56

TUOTTO- JA KULULASKELMA 57

RAHAVIRTALASKELMA 58

EU:N AFRIKKA-HÄTÄRAHASTON LOPULLINEN TILINPÄÄTÖS 2024 59

TASE 64

TUOTTO- JA KULULASKELMA 65

RAHAVIRTALASKELMA 65

EKR:N JA EU:N ERITYISRAHASTOJEN KONSOLIDOIDUT TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 66

KONSOLIDOITU TASE 67

KONSOLIDOITU TUOTTO- JA KULULASKELMA 68

KONSOLIDOITU RAHAVIRTALASKELMA 68

KONSOLIDOITU LASKELMA NETTOVAROJEN MUUTOKSISTA 70

EKR:N RAHOITUKSEN TOTEUTUMISTA KOSKEVA KERTOMUS 71

EKR:N TILINPÄÄTÖSLASKELMAT ([3])

([3]) On huomattava, että osa taloudellisia tietoja sisältävien taulukoiden luvuista ei näytä täsmäävän, koska numerotiedot on pyöristetty miljooniin euroihin.

EKR:N TASE

(miljoonaa euroa)

	Liitetieto	31.12.2024	31.12.2023
PITKÄAIKAISET VARAT			
Rahoitusvarat	2.1	*128*	*87*
Ennakkomaksut	2.2	*500*	*574*
Rahoitusosuudet erityisrahastoihin	2.3	*188*	*216*
Vaihtoon perustuvat saamiset	2.4	*5*	*5*
		821	**883**
LYHYTAIKAISET VARAT			
Rahoitusvarat	2.1	*5*	*3*
Ennakkomaksut	2.2	*742*	*954*
Vaihtoon perustuvat saamiset ja muuhun kuin vaihtoon perustuvat kerrytettävissä olevat rahamäärät	2.4	*37*	*24*
Käteisvarat ja muut rahavarat	2.5	*411*	*601*
		1 194	**1 583**
VARAT YHTEENSÄ		**2 016**	**2 466**
PITKÄAIKAISET VELAT			
Rahoitusvelat	2.6	*(1)*	*(5)*
		(1)	**(5)**
LYHYTAIKAISET VELAT			
Varaukset	2.6	(2)	(0)
Velat	2.7	*(256)*	*(391)*
Menojäämät	2.8	*(774)*	*(984)*
		(1 032)	**(1 375)**
VELAT YHTEENSÄ		**(1 032)**	**(1 380)**
NETTOVARAT		**983**	**1 086**
RAHASTON VARAT JA VARANNOT			
Rahaston pääoma, jonka maksamista on pyydetty – toiminnassa olevat EKR:t	2.9	*55 704*	*54 566*
Seuraaville varainhoitovuosille siirretty rahaston pääoma, jonka maksamista on pyydetty – EKR:t, joiden toiminta on päättynyt	2.9	*2 252*	*2 252*
Aiemmilta vuosilta siirretty taloudellinen tulos		*(55 733)*	*(53 484)*
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos		*(1 240)*	*(2 249)*
NETTOVARAT		**983**	**1 086**

EKR:N TUOTTO- JA KULULASKELMA

(miljoonaa euroa)

	Liitetieto	2024	2023
TULOT			
Tuotot muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista			
Takaisinperintä	3.1	*41*	*14*
		41	**14**
Tuotot vaihtoon perustuvista transaktioista			
Rahoitustuotot	3.2	*19*	*9*
Muut tuotot	3.2	*71*	*43*
		90	**52**
Tuotot yhteensä		**131**	**65**
KULUT			
Muiden yhteisöjen toteuttamat	3.3	*(4)*	*(3)*
Tukivälineet	3.4	*(1 237)*	*(2 181)*
Yhteisrahoituskulut	3.5	*(17)*	*(8)*
Rahoituskulut	3.6	*(3)*	*(7)*
Muut kulut	3.7	*(110)*	*(116)*
Kulut yhteensä		**(1 371)**	**(2 315)**
VARAINHOITOVUODEN TALOUDELLINEN TULOS		**(1 240)**	**(2 249)**

EKR:N RAHAVIRTALASKELMA

(miljoonaa euroa)

	Liitetieto	2024	2023
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos		*(1 240)*	*(2 249)*
Toiminnan rahavirta			
Pääoman lisäys – rahoitusosuudet (netto)		*1 138*	*1 630*
Erityisrahastoihin osoitettujen rahoitusosuuksien (lisäys)/väheneminen		*28*	*37*
Ennakkomaksujen (lisäys)/väheneminen		*287*	*356*
Vaihtoon perustuvien saamisten ja muuhun kuin vaihtoon perustuvien kerrytettävissä olevien rahamäärien (lisäys)/väheneminen		*(12)*	*4*
Varausten lisäys/(väheneminen)		*0*	*2*
Rahoitusvelkojen lisäys/(väheneminen)		*(2)*	*(3)*
Velkojen lisäys/(väheneminen)		*(136)*	*(35)*
Menojäämien ja tuloennakoiden lisäys/(väheneminen)		*(210)*	*(148)*

(miljoonaa euroa)

	Liitetieto	2024	2023
Investointien rahavirta			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien muiden kuin johdannaisiin kuuluvien rahoitusvarojen (lisäys)/väheneminen		*(42)*	*(20)*
NETTORAHAVIRTA		**(190)**	**(426)**
Käteisvarojen ja muiden rahavarojen nettolisäys/(-vähennys)		*(190)*	*(426)*
Käteisvarat ja muut rahavarat varainhoitovuoden alussa	2.5	*601*	*1 027*
Käteisvarat ja muut rahavarat varainhoitovuoden lopussa	2.5	*411*	*601*

LASKELMA EKR:N NETTOVAROJEN MUUTOKSISTA

(miljoonaa euroa)

	Rahastojen pääoma – toiminnassa olevat EKR:t (A)	Rahastojen pääoma, jonka maksamista ei ole pyydetty – toiminnassa olevat EKR:t (B)	Rahastojen pääoma, jonka maksamista on pyydetty – toiminnassa olevat EKR:t (C) = (A) – (B)	Kertyneet varannot (D)	Seuraaville varainhoitovuosille siirretty rahastojen pääoma, jonka maksamista on pyydetty – EKR:t, joiden toiminta on päättynyt (E)	Nettovarat yhteensä (C) + (D) + (E)
SALDO 31.12.2022	**72 955**	**7 855**	**65 100**	**(65 647)**	**2 252**	**1 705**
Pääoman lisäys – rahoitusosuudet	*(185)*	*(1 815)*	*1 630*	–	–	*1 630*
8. EKR:n päättäminen	*(12 164)*		*(12 164)*	*12 164*		–
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos	–	–	–	*(2 249)*	–	*(2 249)*
SALDO 31.12.2023	**60 607**	**6 040**	**54 566**	**(55 732)**	**2 252**	**1 086**
Pääoman lisäys – rahoitusosuudet	*(62)*	*(1 200)*	*1 138*	–	–	*1 138*
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos	–	–	–	*(1 240)*	–	*(1 240)*
SALDO 31.12.2024	**60 544**	**4 840**	**55 704**	**(56 973)**	**2 252**	**983**

EKR:N TASE RAHASTOITTAIN

(miljoonaa euroa)

		31.12.2024				31.12.2023			
	Liite-tieto	9. EKR	10. EKR	11. EKR	Yhteensä	9. EKR	10. EKR	11. EKR	Yhteensä
PITKÄAIKAISET VARAT									
Rahoitusvarat	2.1	–	*14*	*114*	*128*	–	*14*	*73*	*87*
Ennakkomaksut	2.2	–	*418*	*82*	*500*	–	*447*	*127*	*574*
Rahoitusosuudet erityisrahastoihin	2.3	*31*	*9*	*148*	*188*	*31*	*9*	*176*	*216*
Vaihtoon perustuvat saamiset		–	–	*5*	*5*	–	–	*5*	*5*
		31	**441**	**349**	**821**	**31**	**470**	**381**	**883**
LYHYTAIKAISET VARAT									
Rahoitusvarat	2.1	–	–	*5*	*5*	–	–	*3*	*3*
Ennakkomaksut	2.2	*6*	*81*	*655*	*742*	*5*	*113*	*835*	*954*

(miljoonaa euroa)

		31.12.2024				31.12.2023			
	Liite-tieto	9. EKR	10. EKR	11. EKR	Yhteensä	9. EKR	10. EKR	11. EKR	Yhteensä
Vaihtoon perustuvat saamiset ja muuhun kuin vaihtoon perustuvat kerrytettävissä olevat rahamäärät	2.4	–	*21*	*16*	*37*	–	*10*	*14*	*24*
EKR:jen väliset tilit		*(207)*	*227*	*(20)*	–	*(200)*	*426*	*(226)*	–
Käteisvarat ja muut rahavarat	2.5	–	–	*411*	*411*	–	–	*601*	*601*
		(201)	**329**	**1 067**	**1 194**	**(195)**	**549**	**1 229**	**1 583**
VARAT YHTEENSÄ		**(170)**	**770**	**1 415**	**2 016**	**(163)**	**1 020**	**1 610**	**2 466**
PITKÄAIKAISET VELAT									
Rahoitusvelat	2.6	–	–	*(1)*	*(1)*	–	–	*(5)*	*(5)*
		–	–	**(1)**	**(1)**	–	–	**(5)**	**(5)**
LYHYTAIKAISET VELAT					–				
Varaukset	2.6	–	–	*(2)*	*(2)*	–	–	*(0)*	*(0)*
Velat	2.7	–	*(25)*	*(230)*	*(256)*	–	*(63)*	*(328)*	*(391)*
Menojäämät	2.8	–	*(71)*	*(703)*	*(774)*	–	*(129)*	*(855)*	*(984)*
		–	**(96)**	**(935)**	**(1 032)**	–	**(192)**	**(1 183)**	**(1 375)**
VELAT YHTEENSÄ		–	**(96)**	**(936)**	**(1 032)**	–	**(192)**	**(1 188)**	**(1 380)**
					–				
NETTOVARAT		**(170)**	**674**	**479**	**983**	**(163)**	**827**	**422**	**1 086**
Rahaston pääoma, jonka maksamista on pyydetty – toiminnassa olevat EKR:t	2.9	*10 435*	*20 819*	*24 449*	*55 704*	*10 442*	*20 834*	*23 290*	*54 566*
Seuraaville varainhoitovuosille siirretty rahaston pääoma, jonka maksamista on pyydetty – EKR:t, joiden toiminta on päättynyt	2.9	*2 252*	–	–	*2 252*	*2 252*	–	–	*2 252*

(miljoonaa euroa)

		31.12.2024				31.12.2023			
	Liite-tieto	9. EKR	10. EKR	11. EKR	Yhteensä	9. EKR	10. EKR	11. EKR	Yhteensä
Rahastojen pääoma, jonka maksamista on pyydetty – siirrot toiminnassa olevien EKR:jen välillä	2.9	*(510)*	*(187)*	*696*	–	*(509)*	*(120)*	*628*	-
Aiemmilta vuosilta siirretty taloudellinen tulos		*(12 348)*	*(19 887)*	*(23 497)*	*(55 733)*	*(12 350)*	*(19 607)*	*(21 527)*	*(53 484)*
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos		–	*(72)*	*(1 169)*	*(1 240)*	*1*	*(280)*	*(1 970)*	*(2 249)*
NETTOVARAT		**(170)**	**674**	**479**	**983**	**(163)**	**827**	**422**	**1 086**

EKR:N TUOTTO- JA KULULASKELMA RAHASTOITTAIN

(miljoonaa euroa)

	Liitetieto	2024				2023			
		9. EKR	10. EKR	11. EKR	Yhteensä	9. EKR	10. EKR	11. EKR	Yhteensä
TULOT									
Tuotot muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista									
Takaisinperintä	3.1	*1*	*28*	*12*	*41*	–	*2*	*12*	*14*
		1	**28**	**12**	**41**	–	**2**	**12**	**14**
Tuotot vaihtoon perustuvista transaktioista									
Rahoitustuotot	3.2	–	*1*	*18*	*19*	–	*(1)*	*10*	*9*
Muut tuotot	3.2	*2*	*4*	*65*	*71*	*2*	*4*	*37*	*43*
		2	**5**	**83**	**90**	**2**	**4**	**46**	**52**
Tuotot yhteensä		**3**	**33**	**95**	**131**	**2**	**5**	**58**	**65**

(miljoonaa euroa)

	Liitetieto	2024				2023			
		9. EKR	10. EKR	11. EKR	Yhteensä	9. EKR	10. EKR	11. EKR	Yhteensä
KULUT									
Muiden yhteisöjen toteuttamat	3.3	–	–	*(4)*	*(4)*	–	–	*(3)*	*(3)*
Tukivälineet	3.4	*(2)*	*(90)*	*(1 145)*	*(1 237)*	*1*	*(276)*	*(1 906)*	*(2 181)*
Yhteisrahoituskulut	3.5	–	*(12)*	*(5)*	*(17)*	–	–	*(8)*	*(8)*
Rahoituskulut	3.6	–	*5*	*(9)*	*(3)*	*1*	*(2)*	*(6)*	*(7)*
Muut kulut	3.7	*(2)*	*(7)*	*(101)*	*(110)*	*(3)*	*(8)*	*(106)*	*(116)*
Kulut yhteensä		**(3)**	**(104)**	**(1 264)**	**(1 371)**	**(1)**	**(286)**	**(2 028)**	**(2 315)**
VARAINHOITOVUODEN TALOUDELLINEN TULOS		–	**(72)**	**(1 169)**	**(1 240)**	**1**	**(280)**	**(1 970)**	**(2 249)**

LASKELMA EKR:N NETTOVAROJEN MUUTOKSISTA RAHASTOITTAIN

(miljoonaa euroa)

9. EKR	Rahastojen pääoma – toiminnassa olevat EKR:t (A)	Rahastojen pääoma, jonka maksamista ei ole pyydetty – toiminnassa olevat EKR:t (B)	Rahastojen pääoma, jonka maksamista on pyydetty – toiminnassa olevat EKR:t (C) = (A) – (B)	Kertyneet varannot (D)	Seuraaville varainhoitovuosille siirretty rahastojen pääoma, jonka maksamista on pyydetty – EKR:t, joiden toiminta on päättynyt (E)	Rahastojen pääoma, jonka maksamista on pyydetty – siirrot toiminnassa olevien EKR:jen välillä (F)	Nettovarat yhteensä (C) + (D) + (E) + (F)
SALDO 31.12.2022	**10 464**	**15**	**10 450**	**(14 416)**	**1 625**	**2 010**	**(331)**
Siirrot 10. EKR:oon / 10. EKR:sta	–	*(15)*	*15*	–	–	–	*15*
Siirrot 10. ja 11. EKR:oon / 10. ja 11. EKR:sta	–	–	–	–	–	*(4)*	*(4)*
Palautukset jäsenvaltioille	*(22)*	–	*(22)*	–	–	–	*(22)*
8. EKR:n päättäminen	–	–	–	*2 066*	*627*	*(2 514)*	*179*
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos	–	–	–	*1*	–	–	*1*
SALDO 31.12.2023	**10 442**	–	**10 442**	**(12 348)**	**2 252**	**(509)**	**(163)**
Pääoman lisäys – rahoitusosuudet	–	–	–	–	–	–	–
Siirrot 10. ja 11. EKR:oon / 10. ja 11. EKR:sta	–	–	–	–	–	*(1)*	*(1)*
Palautukset jäsenvaltioille	*(6)*	–	*(6)*	–	–	–	*(6)*

(miljoonaa euroa)

9. EKR	Rahastojen pääoma – toiminnassa olevat EKR:t (A)	Rahastojen pääoma, jonka maksamista ei ole pyydetty – toiminnassa olevat EKR:t (B)	Rahastojen pääoma, jonka maksamista on pyydetty – toiminnassa olevat EKR:t (C) = (A) – (B)	Kertyneet varannot (D)	Seuraaville varainhoitovuosille siirretty rahastojen pääoma, jonka maksamista on pyydetty – EKR:t, joiden toiminta on päättynyt (E)	Rahastojen pääoma, jonka maksamista on pyydetty – siirrot toiminnassa olevien EKR:jen välillä (F)	Nettovarat yhteensä (C) + (D) + (E) + (F)
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos	–	–	–		–	–	
SALDO 31.12.2024	**10 435**	**1**	**10 435**	**(12 348)**	**2 252**	**(510)**	**(170)**

(miljoonaa euroa)

10. EKR	Rahastojen pääoma – toiminnassa olevat EKR:t (A)	Rahastojen pääoma, jonka maksamista ei ole pyydetty – toiminnassa olevat EKR:t (B)	Rahastojen pääoma, jonka maksamista on pyydetty – toiminnassa olevat EKR:t (C) = (A) – (B)	Kertyneet varannot (D)	Seuraaville varainhoitovuosille siirretty rahastojen pääoma, jonka maksamista on pyydetty – EKR:t, joiden toiminta on päättynyt (E)	Rahastojen pääoma, jonka maksamista on pyydetty – siirrot toiminnassa olevien EKR:jen välillä (F)	Nettovarat yhteensä (C) + (D) + (E) + (F)
SALDO 31.12.2022	**20 960**	–	**20 960**	**(19 606)**	–	**(38)**	**1 315**
Siirrot 8. ja 9. EKR:oon / 8. ja 9. EKR:sta	–	–	–	–	–	*6*	*6*
Siirrot 11. EKR:oon / 11. EKR:sta	–	–	–	–	–	*(87)*	*(87)*
Palautukset jäsenvaltioille	*(126)*	–	*(126)*	–	–	–	*(126)*
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos	–	–	–	*(280)*	–	–	*(280)*
SALDO 31.12.2023	**20 834**	–	**20 834**	**(19 886)**	–	**(120)**	**827**
Siirrot 8. ja 9. EKR:oon / 8. ja 9. EKR:sta	–	–	–		–	*1*	*1*
Siirrot 11. EKR:oon / 11. EKR:sta	–	–	–		–	*(68)*	*(68)*
Palautukset jäsenvaltioille	*(15)*	–	*(15)*		–	–	*(15)*
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos	–	–	–	*(72)*	–	–	*(72)*
SALDO 31.12.2024	**20 819**	–	**20 819**	**(19 959)**	–	**(187)**	**674**

(miljoonaa euroa)

11. EKR	Rahastojen pääoma – toiminnassa olevat EKR:t (A)	Rahastojen pääoma, jonka maksamista ei ole pyydetty – toiminnassa olevat EKR:t (B)	Rahastojen pääoma, jonka maksamista on pyydetty – toiminnassa olevat EKR:t (C) = (A) – (B)	Kertyneet varannot (D)	Seuraaville varainhoitovuosille siirretty rahastojen pääoma, jonka maksamista on pyydetty – EKR:t, joiden toiminta on päättynyt (E)	Rahastojen pääoma, jonka maksamista on pyydetty – siirrot toiminnassa olevien EKR:jen välillä (F)	Nettovarat yhteensä (C) + (D) + (E) + (F)
SALDO 31.12.2022	**29 367**	**7 840**	**21 527**	**(21 528)**	–	**541**	**541**
Pääoman lisäys – rahoitusosuudet	–	*(1 800)*	*1 800*	–	–	*87*	*1 887*
Palautukset jäsenvaltioille	*(36)*	–	*(36)*	–	–	–	*(36)*
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos	–	–	–	*(1 970)*	–	–	*(1 970)*
SALDO 31.12.2023	**29 331**	**6 040**	**23 290**	**(23 498)**	–	**628**	**422**
Pääoman lisäys – rahoitusosuudet	–	*(1 200)*	*1 200*	–	–	*68*	*1 268*
Palautukset jäsenvaltioille	*(41)*	–	*(41)*	–	–	–	*(41)*
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos	–	–	–	*(1 169)*	–	–	*(1 169)*
SALDO 31.12.2024	**29 290**	**4 840**	**24 449**	**(24 667)**	–	**696**	**479**

EKR:N TILINPÄÄTÖSLASKELMIEN LIITETIEDOT ([4])

([4]) On huomattava, että osa taloudellisia tietoja sisältävien taulukoiden luvuista ei näytä täsmäävän, koska numerotiedot on pyöristetty miljooniin.

1. TILINPÄÄTÖKSEN KESKEISET LAATIMISPERIAATTEET

1.1 TILINPÄÄTÖSPERIAATTEET

Tilinpäätöksen tarkoituksena on antaa tietoa organisaation taloudellisesta asemasta, sen toiminnan tuloksesta ja sen rahavirroista. Tavoitteena on, että näistä tiedoista on hyötyä laajalle sidosryhmäjoukolle.

Yleiset periaatteet (tilinpäätösperiaatteet), joita noudatetaan tilinpäätöstä laadittaessa, määritetään tilinpäätöslaskelmia koskevassa EU:n tilinpäätössäännössä nro 1, ja ne ovat samat kuin IPSAS 1 -standardissa eli oikean kuvan antaminen, suoriteperuste, toiminnan jatkuvuus, esittämistavan johdonmukaisuus, olennaisuus, erien yhdistäminen, nettoperiaate ja tietojen vertailtavuus. Tilinpäätösraportoinnin laadulliset ominaisuudet ovat merkityksellisyys, todenmukaisen kuvan antaminen (luotettavuus), ymmärrettävyys, oikea-aikaisuus, vertailukelpoisuus ja todennettavuus.

1.2 LAATIMISPERUSTA

1.2.1 *Tilikausi*

Tilinpäätös laaditaan vuosittain. Tilivuosi alkaa 1. tammikuuta ja päättyy 31. joulukuuta.

1.2.2 *Valuuttojen muuntaminen euroiksi*

Tilinpäätös laaditaan euroina, koska euro on EU:n toimintavaluutta. Ulkomaan rahan määräiset transaktiot muunnetaan euroiksi transaktiopäivän valuuttakurssiin. Tuotto- ja kululaskelmaan on kirjattu kurssivoitot ja -tappiot, jotka syntyvät ulkomaanvaluutan määräisten transaktioiden suorittamisesta sekä ulkomaanvaluutan määräisten monetaaristen varojen ja velkojen muuntamisesta euromääräisiksi vuoden lopun valuuttakursseihin. Poikkeavia muuntomenetelmiä sovelletaan aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin, jotka arvostetaan euroina niiden hankintapäivänä voimassa olleiden euron kurssien mukaan.

Ulkomaan rahan määräisten monetaaristen varojen ja velkojen saldot vuoden lopussa muunnetaan euroiksi käyttäen seuraavia 31. joulukuuta voimassa olleita Euroopan keskuspankin (EKP) valuuttakursseja:

Euron vaihtokurssit

Valuutta	31.12.2024	31.12.2023		Valuutta	31.12.2024	31.12.2023
BGN	**1,9558**	1,9558		**PLN**	**4,275**	4,3395
CZK	**25,185**	24,724		**RON**	**4,9743**	4,9756
DKK	**7,4578**	7,4529		**SEK**	**11,459**	11,096
GBP	**0,82918**	0,86905		**CHF**	**0,9412**	0,926
NOK	**11,795**	11,2405		**JPY**	**163,06**	156,33
HUF	**411,35**	382,8		**USD**	**1,0389**	1,105

1.2.3 *Arvioiden käyttäminen*

IPSAS-standardien ja yleisesti hyväksyttyjen tilinpäätösperiaatteiden mukaisesti tilinpäätöslaskelmiin sisältyy väistämättä määriä, jotka perustuvat johdon tekemiin arvioihin ja oletuksiin, jotka puolestaan perustuvat luotettavimpiin käytettävissä oleviin tietoihin. Merkittäviin arvioihin kuuluvat muun muassa työsuhde-etuuksiin liittyvät velat, muihin lyhytaikaisiin saamisiin liittyvä taloudellinen riski ja rahoitusvälineitä koskevissa liitetiedoissa esitetyt määrät, jaksotettuun hankintamenoon arvostettavien rahoitusvarojen ja takaussopimusvelkojen arvonalentumisesta johtuva vähennyserä, tulo- ja menojäämät, varaukset, aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvon alentuminen, vaihto-omaisuuden nettorealisointiarvo sekä ehdolliset varat ja velat. Kyseisten erien todellinen arvo voi poiketa arvioista.

Asianmukaiset arviot ovat olennainen osa tilinpäätöslaskelmien laadintaa, eivätkä ne vähennä laskelmien luotettavuutta. Arviota voidaan joutua tarkistamaan, jos sen perustana olevat olosuhteet ovat muuttuneet tai jos sen osalta saadaan uutta tai tarkempaa tietoa. Tarkistus ei koske aikaisempia tilikausia, eikä se ole virheen oikaisu. Kirjanpidolliseen arvioon tehdyn muutoksen vaikutus otetaan huomioon sen kauden ylijäämässä tai alijäämässä, jonka aikana muutos tuli tietoon.

1.2.4 *Euroopan unionin uusien, tarkistettujen tilinpäätössääntöjen soveltaminen*

Uudet Euroopan unionin tilinpäätössäännöt, jotka ovat voimassa 1. tammikuuta 2024 lähtien alkaneiden varainhoitovuosien osalta

Uudet Euroopan unionin tilinpäätössäännöt tulivat voimaan 1. tammikuuta 2024 lähtien alkaneiden varainhoitovuosien osalta.

Hyväksytyt uudet tilinpäätössäännöt, joita ei vielä sovellettu 31. joulukuuta 2024

Vuonna 2024 ei hyväksytty uusia tilinpäätössääntöjä.

1.3 **TASE**

1.3.1 *Rahoitusvarat*

Luokittelu alkuperäisen kirjaamisen ajankohtana

Rahoitusinstrumenttien luokka määritellään alkuperäisen kirjaamisen ajankohtana. Hallinnointimallin ja varojen sopimusperusteisten kassavirtaominaisuuksien perusteella rahoitusvarat voidaan luokitella seuraaviin kolmeen ryhmään: jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvarat, käypään arvoon nettovarojen / oman pääoman kautta arvostettavat rahoitusvarat tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat.

i) *Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvarat*

Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvarat ovat muihin kuin johdannaisiin kuuluvia rahoitusvaroja, jotka täyttävät kaksi edellytystä: (1) Yhteisö pitää niitä hallussaan kerätäkseen sopimukseen perustuvat rahavirrat. (2) Tiettyinä ajankohtina toteutetaan sopimusperusteisia rahavirtoja, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua.

Tähän luokkaan kuuluvat

— käteisvarat ja muut rahavarat

— lainat (muun muassa sellaiset määräaikaistalletukset, joiden alkuperäinen erääntymisaika on pidempi kuin kolme kuukautta)

— vaihtoon perustuvat saamiset.

Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvarat sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin, pois lukien ne, joiden maturiteetti on yli 12 kuukautta tilinpäätöspäivästä.

ii) *Käypään arvoon nettovarojen / oman pääoman kautta arvostettavat rahoitusvarat*

Näillä muihin kuin johdannaisiin kuuluvilla rahoitusvaroilla on sopimukseen perustuvia rahavirtoja, jotka koskevat yksinomaan pääomaa ja jäljellä olevan pääoman korkoa. Lisäksi hallinnointimallissa on tarkoitus pitää hallussa rahoitusvarat sekä sopimusperusteisten rahavirtojen keräämiseksi että rahoitusvarojen myymiseksi.

Tähän luokkaan kuuluvat omaisuuserät sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin, jos ne todennäköisesti realisoidaan 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä.

Yhteisöllä ei ollut tällaisia varoja vuoden 31. joulukuuta 2024.

iii) *Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat*

Yhteisö luokittelee johdannaiset ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi, koska sopimusperusteiset rahavirrat eivät koske yksinomaan pääomaa ja jäljellä olevan pääoman korkoa.

Lisäksi yhteisö luokittelee hallussaan olevat velkapaperit käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi, koska velkasalkkuja hallinnoidaan ja arvioidaan salkun käyvän arvon perusteella.

Tähän luokkaan kuuluvat omaisuuserät sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin, jos ne todennäköisesti realisoidaan 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä.

Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Sellaiset rahoitusvarat, jotka kirjataan tulosvaikutteisesti käypään arvoon, kirjataan niiden kaupankäyntipäivänä eli päivänä, jona yhteisö sitoutuu ostamaan omaisuuserän. Muut rahavarat ja lainat kirjataan silloin, kun raha talletetaan rahoituslaitokseen tai siirretään lainanottajille.

Rahoitusvarat arvostetaan alun perin käypään arvoon. Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon lisätään transaktiomenot kaikille rahoitusvaroille, joita ei kirjata tulosvaikutteisesti käypään arvoon. Sellaisten rahoitusvarojen osalta, jotka kirjataan tulosvaikutteisesti käypään arvoon, transaktiomenot kirjataan kuluiksi tuotto- ja kululaskelmaan.

Rahoitusvaroihin kuuluvan erän käypä arvo on alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä yleensä sen kauppahinta, paitsi jos transaktio ei ole markkinaehtoinen eli rahoitusvaroihin kuuluva erä on annettu ilman vastiketta tai nimellistä vastiketta vastaan yleisen edun vuoksi. Tässä tapauksessa rahoitusvälineen käyvän arvon ja kauppahinnan välinen erotus on muu kuin vaihtoon perustuva osa, joka kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan. Tässä tapauksessa rahoitusvaroihin kuuluvan erän käypä arvo johdetaan täysin vastaavanlaisen välineen senhetkisistä markkinatransaktioista. Jos välineelle ei ole toimivia markkinoita, käypä arvo johdetaan arvostusmenetelmällä, jossa käytetään havainnoitavissa olevilta markkinoilta saatavia tietoja.

Myöhempi arvostaminen

Jaksotettuun hankintamenoon perustuvat rahoitusvarat arvostetaan myöhemmin jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää soveltaen.

Tulosvaikutteisesti käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat arvostetaan myöhempänä ajankohtana käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksista aiheutuvat voitot ja tappiot (mukaan lukien valuuttamuunnoksesta syntyvät voitot ja tappiot sekä mahdolliset kertyneet korot) kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan kaudella, jolla ne syntyvät.

Myöhempi arvostaminen käypään arvoon

Toimivilla markkinoilla noteerattavien sijoitusten käyvät arvot perustuvat voimassa oleviin ostokursseihin. Jos rahoitusvaroihin kuuluvalla erällä ei ole toimivia markkinoita, arvopaperi on noteeraamaton tai kyseessä on OTC-johdannainen, EU määrittää käyvän arvon arvostusmenetelmien avulla. Näihin menetelmiin kuuluvat muun muassa vertailu toisistaan riippumattomien osapuolten välisiin viimeaikaisiin liiketoimiin ja muihin keskeisiltä osiltaan vastaaviin instrumentteihin, diskontattujen rahavirtojen analysointi, optionhinnoittelumallit sekä muut markkinatoimijoiden yleisesti käyttämät arvostusmenetelmät.

Riskipääomarahastoihin tehdyt sijoitukset, joilla ei ole noteerattua markkinahintaa toimivilla markkinoilla, arvostetaan osuudenomistajille kuuluvien varojen tilinpäätöspäivän nettoarvoon, jonka katsotaan vastaavan niiden käypää arvoa.

Rahoitusvarojen arvon alentuminen

EU kirjaa ja arvostaa arvonalentumistappion sellaisten rahoitusvarojen odotettavissa olevista luottotappioista, jotka arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon ja käypään arvoon nettovarojen /oman pääoman kautta.

Odotettavissa oleva luottotappio on sopimukseen perustuvien rahavirtojen ja EU:n odotettavissa olevien rahavirtojen välisen erotuksen nykyarvo. Odotettavissa olevan luottotappion määrittämisessä käytetään järkevää ja perusteltavissa olevaa informaatiota, joka on saatavissa ilman kohtuuttomia kustannuksia tai ponnisteluja tilinpäätöspäivänä.

Jaksotettuun hankintamenoon kirjattujen varojen kirjanpitoarvosta vähennetään arvonalentumistappion määrä, joka kirjataan tuloslaskelmaan. Jos arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin myöhemmällä kaudella, aikaisemmin kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan tulosvaikutteisesti.

a) *Saamiset*

Yhteisö arvostaa arvonalentumistappion koko voimassaoloajalta odotettavissa olevan luottotappion määrään käyttämällä käytännön apukeinoja (esimeriksi varausmatriisia).

b) *Käteisvarat ja muut rahavarat*

Yhteisö pitää hallussaan käteisvaroja ja muita rahavaroja käyttötileillä ja enintään kolmen kuukauden määräaikaistalletuksina. Käteisvaroja säilytetään pankeissa, joiden luottoluokitus on erittäin korkea, joten maksukyvyttömyyden todennäköisyys on hyvin pieni. Kun otetaan huomioon lyhyt talletusaika ja pienet maksukyvyttömyystodennäköisyydet, käteisvarojen ja muiden rahavarojen odotettavissa olevat luottotappiot ovat hyvin vähäisiä. Näin ollen käteisvarojen osalta ei kirjata arvonalentumisesta johtuvaa vähennyserää.

c) *Lainat*

Odotettavissa oleva luottotappio määritetään kolmivaiheisella mallilla, jossa otetaan huomioon todennäköisyyksillä painotetut laiminlyöntitapahtumat rahoitusvaroihin kuuluvan erän voimassaoloaikana ja luottoriskin kehitys rahoitusvaroihin kuuluvan erän syntymisen jälkeen. Lainojen osalta alullepano tapahtuu päivänä, jona peruuttamaton lainasitoumus annetaan.

Jos luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alullepanon jälkeen (”vaihe 1”), arvonalentumistappio on yhtä suuri kuin mahdollisista laiminlyöntitapahtumista odotettavissa olevien luottotappioiden määrä raportointipäivästä alkavan 12 kuukauden jakson aikana (”seuraavien 12 kuukauden ajalta odotettavissa olevat luottotappiot”). Jos luottoriski on kasvanut merkittävästi alullepanon jälkeen (”vaihe 2”) tai jos on objektiivista näyttöä luoton arvonalentumisesta (”vaihe 3”), arvonalentumistappio on yhtä suuri kuin rahoitusvaroihin kuuluvan erän mahdollisista laiminlyöntitapahtumista odotettavissa olevien luottotappioiden määrä sen koko voimassaoloaikana (”koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot”).

Taseesta poistaminen

Rahoitusinstrumentit poistetaan taseesta, kun yhteisöllä ei enää ole oikeutta saada rahavirtaa sijoituksista tai kun yhteisö on siirtänyt kaikki olennaiset omistajuuteen liittyvät riskit ja edut toiselle osapuolelle. Rahoitusvarojen myynti ylijäämän tai alijäämän kautta kirjataan niiden kaupankäyntipäivänä.

1.3.2 *Ennakkomaksut*

Ennakkomaksun tarkoituksena on tarjota tuensaajalle käteisvaroja. Ennakkomaksu voidaan suorittaa useammassa erässä asianomaisessa sopimuksessa, päätöksessä tai perussäädöksessä kulloinkin määrätyllä ajanjaksolla. Ennakkomaksu joko käytetään tiettyyn tarkoitukseen sopimuksessa määrättynä ajanjaksona tai maksetaan takaisin. Jos tuensaajille ei aiheudu tukikelpoisia menoja, tuensaajien on palautettava ennakkomaksu yhteisölle. Koska yhteisö säilyttää määräysvallan ennakkomaksuun ja on oikeutettu tukeen oikeuttamattoman osan palautukseen, määrä esitetään varana.

Ennakkomaksut kirjataan alun perin taseeseen, kun raha siirretään vastaanottajalle. Se arvostetaan annetun vastikkeen määrään. Myöhempinä tilikausina ennakkomaksut arvostetaan alun perin taseeseen kirjattuun määrään, josta on vähennetty tilikauden aikana aiheutuneet tukikelpoiset menot (mukaan lukien tarvittaessa arvioidut määrät).

1.3.3 *Saamiset ja kerrytettävissä olevat rahamäärät*

EU:n kirjanpito- ja tilinpäätössäännöissä edellytetään, että vaihtoon perustuvat ja muut kuin vaihtoon perustuvat transaktiot esitetään erikseen. Näiden kahden luokan erottamiseksi toisistaan termi ”saamiset” on varattu vaihtoon perustuville transaktioille, kun taas muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista, joissa EU saa arvoa toiselta yhteisöltä antamatta sille suoraan vastineeksi suunnilleen samaa arvoa, käytetään termiä ”kerrytettävissä olevat rahamäärät” (esimerkiksi omiin varoihin liittyvät kerrytettävissä olevat rahamäärät jäsenvaltioilta).

Saamiset vaihtoon perustuvista transaktioista ovat rahoitusinstrumenttien määritelmän mukaisia. Yhteisö luokitteli ne jaksotettuun hankintamenoon arvostetuiksi rahoitusvaroiksi ja arvosti ne tällaisten rahoitusvarojen tapaan.

Kerrytettävissä olevat rahamäärät muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista kirjataan niiden hankintapäivän käypään arvoon, josta on vähennetty mahdollinen arvon alentuminen. Arvon alentuminen todetaan silloin, kun on objektiivista näyttöä siitä, ettei yhteisö pysty perimään kaikkia saataviaan kyseisten rahamäärien alkuperäisten ehtojen mukaisesti. Arvon alentumisena kirjattava määrä on omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kerrytettävissä olevan rahamäärän erotus. Arvon alentumista vastaava määrä kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan.

1.3.4 *Käteisvarat ja muut rahavarat*

Käteisvarat ja muut rahavarat ovat jaksotettuun hankintamenoon arvostettuja rahoitusvaroja. Niihin kuuluvat muun muassa käteinen raha, pankeissa olevat vaadittaessa tai lyhyellä määräajalla maksettavat talletukset ja muut lyhytaikaiset erittäin likvidit sijoitukset, joiden alkuperäinen erääntymisaika on enintään kolme kuukautta.

1.3.5 *Velat*

Velat sisältävät sekä määrät, jotka liittyvät vaihtoon perustuviin transaktioihin, kuten tavaroiden tai palvelujen ostamiseen, että määrät, jotka liittyvät muihin kuin vaihtoon perustuviin transaktioihin, kuten tuensaajilta saatuihin maksupyyntöihin, avustuksiin tai muuhun EU:n rahoitukseen taikka saatuihin ennakkomaksuihin (ks. liitetieto 1.4.1).

Tuensaajille myönnettyjen avustusten tai muun rahoituksen tapauksessa maksupyynnöt kirjataan maksupyynnössä esitetyn määrän suuruisiksi veloiksi ajankohtana, jona maksupyyntö vastaanotetaan. Kun kyseisten menojen tukikelpoisuus on tarkastettu ja hyväksytty, vastaava velka arvostetaan hyväksyttyyn tukikelpoiseen määrään.

Tavaroiden ja palvelujen ostamisesta johtuvat velat kirjataan alkuperäiseen määrään laskun saapuessa. Vastaavat menot kirjataan, kun yhteisö on vastaanottanut ja hyväksynyt tavara- tai palvelutoimituksen.

1.3.6 *Rahoitusvelat*

Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon kirjattaviksi rahoitusveloiksi, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusveloiksi tai takaussopimusveloiksi.

Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvelat kirjataan alun perin käypään arvoon, mukaan lukien toteutuneet transaktiomenot, ja myöhemmin ne kirjataan jaksotettuun hankintamenoon käyttämällä efektiivisen koron menetelmää. Ne kirjataan pois taseesta ainoastaan, jos velvoite on täytetty, siitä luovutaan, se kumotaan tai sen voimassaoloaika päättyy.

Tulosvaikutteisesti käypään arvoon arvostettavat rahoitusvelat sisältävät johdannaiset, joiden käypä arvo on negatiivinen. Jos takaussopimuksessa edellytetään, että yhteisö suorittaa maksuja rahoitusvälineiden hintojen tai valuuttakurssien muutosten johdosta, takaussopimus on johdannainen. Niitä käsitellään kirjanpidossa kuten tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavia rahoitusvaroja.

Yhteisö kirjaa takaussopimuksen mukaisen velan, kun se tekee sopimuksen, joka velvoittaa takaajan suorittamaan määrättyjä maksuja takauksen haltijalle syntyvän tappion korvaamiseksi, kun määrätty velallinen ei suorita maksua sen erääntyessä velkainstrumentin alkuperäisten tai muutettujen ehtojen mukaisesti. Takaussopimuksen mukaiset velat kirjataan alun perin käypään arvoon.

Myöhempi arvostus riippuu takauksesta johtuvan luottoriskin kehityksestä. Jos luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi (”vaihe 1”), takausvelat arvostetaan 12 kuukaudelta odotettavissa olevien luottotappioiden määrään tai alun perin kirjattuun määrään, josta on tarvittaessa vähennetty kertyneet jaksotukset – sen mukaan, kumpi näistä määristä on suurempi. Jos luottoriski on kasvanut merkittävästi (”vaihe 2”), takausvelat arvostetaan koko voimassaoloajalta odotettavissa olevien luottotappioiden määrään tai alun perin kirjattuun määrään, josta on tarvittaessa vähennetty kertyneet jaksotukset – sen mukaan, kumpi näistä määristä on suurempi.

Rahoitusvelat luokitellaan pitkäaikaisiksi veloiksi lukuun ottamatta niitä omaisuuseriä, joiden eräpäivä on alle 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä. Takaussopimukset luokitellaan lyhytaikaisiksi veloiksi, paitsi jos yhteisöllä on ehdoton oikeus lykätä velan suorittamista vähintään 12 kuukauden päähän raportointipäivästä.

1.3.7 *Tulo- ja menojäämät sekä tulo- ja menoennakot*

Liiketoimet ja muut tapahtumat kirjataan tilinpäätöstä laadittaessa sille tilikaudelle, jolle ne kuuluvat. Jos yhteisön toimittamia tavaroita tai palveluita ei vuoden lopussa ole vielä laskutettu tai jos sopimusvelvoite on olemassa (esim. sopimuksen perusteella) vaikka laskua ei vielä ole tehty, tilinpäätöksen merkitään vastaava tulojäämä. Vastaavasti jos vielä toimittamatta olevat tavarat tai palvelut on vuoden loppuun mennessä jo laskutettu, vastaavat tulot merkitään tilinpäätökseen siirtovelkoihin tuloennakoksi ja kirjataan vasta seuraavalla tilikaudella.

Myös menot kirjataan sille tilikaudelle, jolle ne kuuluvat. Tilikauden päättyessä menojäämät kirjataan sen määrän mukaisesti, jonka arvioidaan vastaavan siirtovelvoitetta kyseisellä kaudella. Menojäämät lasketaan tilinpitäjän antamien yksityiskohtaisten käytännön toimintaohjeiden mukaisesti. Kyseisillä ohjeilla pyritään varmistamaan, että tilinpäätös antaa todenmukaisen kuvan esitetyistä taloudellisista ja muista tapahtumista. Vastaavasti jos vielä toimittamatta olevista palveluista tai tavaroista on suoritettu maksu etukäteen, vastaavat menot merkitään tilinpäätökseen siirtosaamisiin menoennakoksi ja kirjataan vasta seuraavalla tilikaudella.

1.4 **TUOTTO- JA KULULASKELMA**

1.4.1 *Tulot*

Tuotot sisältävät sen taloudellisen hyödyn tai suorituspotentiaalin bruttomäärän, jonka yhteisö on saanut tai tulee saamaan ja joka johtaa nettovarojen lisäykseen, lukuun ottamatta omistajien tekemistä oman pääoman sijoituksista johtuvaa nettovarojen lisäystä.

Tuotto- ja kululaskelmassa erotetaan kirjaamiseen johtaneen liiketoimen luonteen mukaan tulojen osalta seuraavat erät:

Tuotot muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista

Tuotot muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista ovat veroja ja siirtoja, koska siirtäjä antaa vastaanottavalle yhteisölle varoja ilman, että kyseinen yhteisö antaa siirtäjälle likimäärin vastaavan arvoisen vastikkeen suoraan vaihdossa. Siirrot ovat muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista tulevaisuudessa saatavaa taloudellista hyötyä tai suorituspotentiaalia veroja lukuun ottamatta. EU:n yhteisöjen osalta siirrot koostuvat enimmäkseen komissiolta saaduista varoista (esimerkiksi perinteisille virastoille myönnettävistä tasapainottavista avustuksista tai delegointisopimuksiin myönnettävästä toimintatuesta).

Yhteisön on kirjattava siirtoihin liittyvä omaisuuserä silloin, kun sillä on aikaisemman tapahtuman (siirto) seurauksena määräysvalta kyseisiin resursseihin ja kun se olettaa saavansa niistä tulevaisuudessa taloudellista hyötyä tai suorituspotentiaalia ja kun niiden käypä arvo voidaan määrittää luotettavasti. Muusta kuin vaihtoon perustuvasta transaktiosta saadut omaisuuseräksi kirjatut resurssit (ts. käteisvarat) kirjataan myös tuotoiksi lukuun ottamatta sitä osuutta, jonka osalta yhteisöllä on olemassa oleva kyseiseen siirtoon liittyvä velvoite (ehto), joka on täytettävä ennen kuin tuotto voidaan kirjata. Tällaista osuutta vastaavat tuotot kirjataan siirtovelaksi siihen asti, kun ehto on täytetty.

Tuotot vaihtoon perustuvista transaktioista

Tavaroiden ja palvelujen myynnistä saatavat tuotot kirjataan silloin, kun niiden omistajuuteen liittyvät riskit ja edut siirtyvät olennaisilta osin ostajalle. Palvelujen tarjoamista koskevaan liiketoimeen liittyviä tuottoja kirjattaessa otetaan huomioon se, missä vaiheessa liiketoimi on tilinpäätöspäivänä.

a) *Korkotuotot ja kulut*

Korkotuotot ja kulut jaksotettuun hankintamenoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan efektiivisen koron menetelmää soveltaen. Tällä menetelmällä lasketaan rahoitusvaroihin tai velkoihin kuuluvan erän jaksotettu hankintameno ja kohdistetaan korkotuotot ja kulut asianomaiselle kaudelle.

b) *Osinkotuotot*

Osinkotuotot ja vastaavien voitonjakojen tuotot kirjataan silloin, kun oikeus maksun saamiseen on syntynyt.

c) *Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen tuotot ja kulut*

Tällä tarkoitetaan käyvän arvon voittoja (tuottoja) ja käyvän arvon tappioita (kuluja) näistä rahoitusvaroista, mukaan lukien ne, jotka ovat peräisin valuuttamuunnoksista. Korollisten rahoitusvarojen osalta tämä sisältää myös korot.

d) *Tuotot takaussopimuksista*

Tuotot takaussopimuksista (takausmaksu) kirjataan siltä ajalta, jona yhteisö on valmis korvaamaan takauksen haltijalle sille mahdollisesti aiheutuvan luottotappion.

1.4.2 *Menot*

Kulut ovat tilikauden aikana tapahtuvia taloudellisen hyödyn tai suorituspotentiaalin vähennyksiä, jotka toteutuvat varojen siirtymisenä pois yhteisöstä, varojen arvon alentumisena tai velkojen kasvuna ja johtavat netto-omaisuuserien vähentymiseen. Niihin kuuluvat kulut sekä vaihtoon perustuvista että muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista.

Tavaroiden ja palvelujen ostamiseen liittyvistä vaihtoon perustuvista transaktioista aiheutuvat menot kirjataan silloin, kun yhteisö vastaanottaa ja hyväksyy kyseiset tavarat ja palvelut. Ne arvostetaan laskun osoittamaan alkuperäiseen määrään. Lisäksi sellaisiin jakson aikana yhteisölle toimitettuihin palveluihin liittyvät menot, joita koskevaa laskua ei ole vielä saatu tai hyväksytty, kirjataan tilinpäätöspäivänä kuluksi tuotto- ja kululaskelmaan.

Kulut muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista liittyvät varojen siirtoon tuensaajille, ja ne voidaan jakaa seuraaviin kolmeen ryhmään: saamiset, sopimuksen mukaiset siirrot sekä harkinnanvaraiset avustukset; rahoitusosuudet ja lahjoitukset. Siirrot kirjataan kuluiksi sille jaksolle, jonka aikana siirron perustana oleva tapahtuma toteutuu, edellyttäen, että siirto tapahtuu säännösten mukaisesti tai että siirron valtuuttava sopimus on allekirjoitettu. Lisäksi tuensaajan on täytettävä kaikki tukikelpoisuuskriteerit, ja velvoitteen määrä on voitava arvioida riittävän luotettavasti.

Kun kirjausperusteet täyttävä maksupyyntö vastaanotetaan, tukikelpoinen määrä kirjataan kuluksi. Vuoden lopussa tuensaajien tukikelpoiset menot, joita nämä eivät ole vielä ilmoittaneet, arvioidaan ja kirjataan menojäämäksi.

1.5 **EHDOLLISET VARAT JA VELAT**

1.5.1 *Ehdolliset varat*

Ehdollinen omaisuuserä on mahdollinen omaisuuserä, joka on syntynyt aikaisempien tapahtumien seurauksena ja jonka olemassaolo varmistuu vasta, kun yksi tai useampi epävarma tapahtuma, joka ei ole kokonaan yhteisön määräysvallassa, toteutuu tai jää toteutumatta tulevaisuudessa. Ehdollinen omaisuuserä ilmoitetaan tilinpäätöksessä silloin kun se todennäköisesti tuottaa taloudellista hyötyä tai suorituspotentiaalia.

1.5.2 *Ehdolliset velat*

Ehdollinen velka on joko mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta kun yksi tai useampi epävarma tapahtuma, joka ei ole kokonaan yhteisön määräysvallassa, toteutuu tai jää toteutumatta tulevaisuudessa, tai nykyinen velvoite, jos ei ole todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää taloudellista hyötyä tai suorituspotentiaalia ilmentävien resurssien siirtymistä pois yhteisöstä.

Ehdollinen velka syntyy myös niissä poikkeuksellisissa tapauksissa, joissa velvoitteen suuruus ei ole määritettävissä riittävän luotettavasti.

Ehdollisia velkoja ei kirjata. Ne ilmoitetaan tilinpäätöksessä, paitsi jos on hyvin epätodennäköistä, että taloudellista hyötyä tai suorituspotentiaalia ilmentäviä resursseja siirtyy pois rahastosta.

1.6 **RAHASTON PÄÄOMA**

EKR:oon osallistuvat jäsenvaltiot maksavat rahastoon rahoitusosuuksia EKR:n ohjelmien täytäntöönpanoa varten kunkin EKR:n sisäisen sopimuksen mukaisesti. Sovellettavan oikeusperustan mukaan pääomapyynnöistä eli rahoitusta koskevista pyynnöistä tiettynä vuotena N päätetään neuvoston päätöksellä vuonna N-1. Maksettavat varat kohdennetaan selvästi määritetyille tuleville ajanjaksoille.

Rahoitusosuudet täyttävät omistajilta saatavien rahoitusosuuksien kriteerit (EU:n tilinpäätössääntö nro 1), ja ne katsotaan siksi EKR:n tilinpäätöksessä rahaston pääomaksi. Rahaston pääoma vastaa EKR:oon osallistuvilta jäsenvaltioilta saatavien rahoitusosuuksien kokonaismäärää. Koska rahaston pääoma, jonka maksamista ei ole pyydetty, vähennetään avoimesti rahaston kokonaispääomasta (ks. ”Laskelma nettovarojen muutoksista”), taseessa esitetään vain rahaston pääoma, jonka maksamista on pyydetty.

Koska maksettavaksi sovitut rahoitusosuudet on kohdennettu määritetyille ajanjaksoille ja EKR:n siihen osallistuviin jäsenvaltioihin kohdistama laillinen maksuvaade koskee vain näitä ajanjaksoja, mahdolliset etukäteen maksetut määrät esitetään pääomaosuuksiin liittyvinä siirtovelkoina otsakkeen ”Velat” alla eikä pääomana, jonka maksamista on pyydetty.

1.7 **YHTEISRAHOITUS**

Saadut yhteisrahoitusosuudet täyttävät edellytykset, joiden mukaan ne voidaan katsoa sellaisiksi muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista saaduiksi tuloiksi, joihin sovelletaan ehtoja, ja ne esitetään velkoina jäsenvaltioille, kolmansille maille ja muille tahoille. EKR:n on käytettävä rahoitusosuudet palvelujen tarjoamiseen kolmansille, ja käyttämättä jääneet määrät (saadut rahoitusosuudet) on palautettava. Yhteisrahoitussopimuksiin liittyvät maksamattomat velat vastaavat saatuja yhteisrahoitusosuuksia, joista on vähennetty hankkeeseen liittyvät menot. Ne eivät vaikuta nettovarojen määrään.

Yhteisrahoitushankkeisiin liittyvät kulut kirjataan, kun ne ovat toteutuneet. Vastaava rahoitusosuuksien määrä kirjataan toiminnan tuotoiksi, joten näillä erillä ei ole vaikutusta varainhoitovuoden taloudelliseen tulokseen.

2. TASEEN LIITETIEDOT

VARAT

2.1 RAHOITUSVARAT

Rahoitusvaroihin kuuluva erä on mikä tahansa omaisuuserä, joka on:

a) käteisvaraa

b) toisen yhteisön oman pääoman ehtoinen instrumentti

c) sopimukseen perustuva oikeus saada toiselta yhteisöltä käteisvaroja tai muita rahoitusvaroja tai vaihtaa rahoitusvaroja tai -velkoja toisen yhteisön kanssa olosuhteissa, jotka mahdollisesti osoittautuvat yhteisölle epäedullisiksi, tai

d) sopimus, joka tullaan toteuttamaan tai saatetaan toteuttaa yhteisön omina oman pääoman ehtoisina instrumentteina.

Rahoitusvarat luokitellaan seuraavasti: jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvarat, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja käypään arvoon nettovarojen / oman pääoman kautta arvostettavat rahoitusvarat. Rahoitusinstrumenttien luokka määritellään alkuperäisen kirjaamisen ajankohtana, ja sitä tarkastellaan vuosittain tilinpäätöspäivänä.

EKR:n rahoitusvarat koostuvat tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavista rahoitusvaroista ja lainoista, ja ne ovat seuraavat:

(miljoonaa euroa)

	31.12.2024	31.12.2023
Pitkäaikaiset		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	*112*	*70*
Lainat	*16*	*16*
	128	**87**
Lyhytaikaiset		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	*–*	*3*
Lainat	*5*	*–*
	5	**3**
Yhteensä	**132**	**89**

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat 112 miljoonan euron rahoitusvarat liittyvät oman pääoman ehtoisiin sijoituksiin lähinnä seuraavilla osa-alueilla:

— uusiutuva kestävä energia Climate Investor One- ja ElectriFI-rahastojen ja energiatehokkuutta ja uusiutuvien energialähteiden käyttöä edistävän maailmanlaajuisen rahaston (GEEREF) kautta

— osallistavan pientilojen ja maaseudun pk-yritysten rahoituksen edistäminen ABC-rahaston kautta

— taloudellinen osallisuus Ugandassa aBi Financen kautta

— työpaikkojen ja kestävän kasvun luominen Afrikkaan Boost Africa -aloitteen avulla.

Yhteensä 16 miljoonan euron pitkäaikaiset lainat ja 5 miljoonan euron lyhytaikaiset lainat koskevat kahta osa-aluetta: kestävää maataloutta AgriFIn kautta ja sähkön saantia ja tuotantoa kestävistä energialähteistä ElectriFI-investointivälineen kautta.

2.2 **ENNAKKOMAKSUT**

Monissa sopimuksissa määrätään, että ennen kuin työt aloitetaan tai tavarat ja palvelut toimitetaan, on maksettava ennakkomaksu. Maksuaikataulua koskevassa sopimusosuudessa voidaan myös määrätä, että maksuja suoritetaan toimeksiannon edistymisestä annettavien selvitysten perusteella. Ennakkomaksut maksetaan yleensä hankkeen toteuttamismaan tai -alueen valuutassa.

Ennakkomaksun käytölle asetettu määräaika ratkaisee sen, kirjataanko se lyhyt- vai pitkäaikaiseksi ennakkomaksuksi. Ennakkomaksun käyttö määritellään hankkeesta tehdyssä sopimuksessa. Jos ennakkomaksun käytölle asetettu määräaika on 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä, maksu kirjataan lyhytaikaiseksi ennakkomaksuksi. Koska monet EKR:n hankkeista ovat luonteeltaan pitkäaikaisia, niihin liittyvien ennakkomaksujen on oltava käytettävissä yli vuoden ajan. Tämän vuoksi jotkin ennakkomaksut esitetään pitkäaikaisissa varoissa.

(miljoonaa euroa)

	Liitetieto	9. EKR	10. EKR	11. EKR	31.12.2024	31.12.2023
Pitkäaikaiset ennakkomaksut	2.2.1	–	*418*	*82*	*500*	*574*
Lyhytaikaiset ennakkomaksut	2.2.2	*6*	*81*	*655*	*742*	*954*
Yhteensä		**6**	**499**	**737**	**1 242**	**1 529**

Ennakkomaksujen kokonaismäärän pieneneminen 287 miljoonalla eurolla 31. joulukuuta 2024 mennessä johtuu pääosin siitä, että 11. EKR:sta tuensaajille maksetut ennakkomaksut vähenivät vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 963 miljoonasta eurosta 737 miljoonaan euroon. Tämä on EKR:n elinkaaren mukaista ja liittyy myös avoinna olevien sopimusten määrän kehitykseen. Yhdennentoista EKR:n sopimukset oli saatu tehtyä, kun raukeamislauseke tuli voimaan vuoden 2020 lopussa. Tammikuun 1. päivästä 2021 lähtien 11. EKR:n puitteissa ei ole voitu enää tehdä rahoitussopimuksia, mutta voimassa olevien sopimusten mukaisia erillissopimuksia voidaan kuitenkin edelleen tehdä. Tämän seurauksena äskettäin allekirjoitettujen sopimusten arvo on pienentynyt tasaisesti: vuonna 2021 arvo oli 2 118 miljoonaa euroa, vuonna 2022 se oli 853 miljoonaa euroa, vuonna 2023 arvo nousi 860 miljoonaan euroon mutta laski vuonna 2024 edelleen 300 miljoonaan euroon.

Kymmenennen EKR:n ennakkomaksut vähenivät 560 miljoonasta eurosta 499 miljoonaan euroon vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana, mikä vastaa tavanomaista suuntausta ja EKR:n elinkaarta.

Pitkäaikaisista ennakkomaksuista 393 miljoonaa euroa (427 miljoonaa euroa vuonna 2023) liittyy Afrikkaa varten perustetun EU:n infrastruktuurirahaston, jäljempänä 'infrastruktuurirahasto', puitteissa tehtyä kahta sopimusta koskevaan avoimeen ennakkomaksuun. Infrastruktuurirahaston tavoitteena on tukea infrastruktuurihankkeita taloudellisesti myöntämällä niille avustuksia hankkeiden rahoittajien tarjoaman pitkäaikaisen rahoituksen ohella. Tällaisten avustusten myöntäminen kannustaa osallistuvia rahoituslaitoksia tarjoamaan pitkäaikaista rahoitusta. Infrastruktuurirahaston toimien katsottiin sopimusten allekirjoitusajankohtana kuuluvan asianmukaisesti sopimuksen soveltamisalaan (rahoitusinstrumentteja koskevaa mallia ei ollut vielä saatavilla, eikä asetuksessa mainittu tämäntyyppisiä instrumentteja). Näiden sopimusten nojalla suoritetut maksut kirjattiin näin ollen ennakkomaksuiksi eikä rahoitusinstrumentin osaksi. Koska infrastruktuurirahaston toteuttamat toimet ovat luonteeltaan pitkäaikaisia, sen vanhoja ennakkomaksuja kuitataan vuosittain hyvin vähän ja ennakkomaksujen kuittaus jakautuu vuosien ajalle. Sen vuoksi avoimista ennakkomaksuista 393 miljoonaa euroa luokiteltiin uudelleen pitkäaikaisiksi, jotta ne vastaisivat paremmin hankeolosuhteita, kun taas 34 miljoonaa euroa vastaa menojäämiä vuoden lopussa.

2.2.1 *Pitkäaikaiset ennakkomaksut hallinnointitavan mukaan jaoteltuina*

(miljoonaa euroa)

	31.12.2024	31.12.2023
Suora hallinnointi		
Toteuttajana:		
Komissio	–	*15*

(miljoonaa euroa)

	31.12.2024	31.12.2023
EU:n toimeenpanovirastot	*1*	*2*
EU:n edustustot	*2*	*7*
	3	**24**
Välillinen hallinnointi		
Toteuttajana:		
EIP ja EIR	*402*	*436*
Kansainväliset järjestöt	*65*	*74*
Julkisen palvelun tehtäviä hoitavat yksityisoikeudelliset yhteisöt	*7*	*16*
Julkisoikeudelliset yhteisöt	*13*	*17*
Kolmannet maat	*10*	*7*
	497	**550**
Yhteensä	**500**	**574**

2.2.2 *Lyhytaikaiset ennakkomaksut*

(miljoonaa euroa)

	9. EKR	10. EKR	11. EKR	31.12.2024	31.12.2023
Ennakkomaksut, brutto	*8*	*518*	*3 237*	*3 763*	*4 906*
Kuitattu tilikausien erottamisen yhteydessä	*(2)*	*(438)*	*(2 582)*	*(3 022)*	*(3 952)*
Yhteensä	**6**	**81**	**655**	**742**	**954**

2.2.3 *Lyhytaikaiset ennakkomaksut hallinnointitavan mukaan jaoteltuina*

(miljoonaa euroa)

	31.12.2024	31.12.2023
Suora hallinnointi		
Toteuttajana:		
Komissio	*37*	*55*
EU:n toimeenpanovirastot	*2*	*3*
EU:n edustustot	*47*	*82*
	86	**140**
Välillinen hallinnointi		
Toteuttajana:		
EIP ja EIR	*62*	*87*
Kansainväliset järjestöt	*388*	*431*
Julkisen palvelun tehtäviä hoitavat yksityisoikeudelliset yhteisöt	*71*	*78*

(miljoonaa euroa)

	31.12.2024	31.12.2023
Julkisoikeudelliset yhteisöt	*77*	*98*
Kolmannet maat	*56*	*119*
EU:n elimet ja julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet	*1*	*1*
	655	**814**
Yhteensä	**742**	**954**

2.2.4 *Ennakkomaksujen osalta saadut vakuudet*

Vakuuksilla suojataan ennakkomaksuja. Vakuudet raukeavat, kun viimeinen hankkeeseen liittyvä maksu on suoritettu.

(miljoonaa euroa)

	31.12.2024	31.12.2023
Ennakkomaksujen osalta saadut vakuudet	*19*	*32*

Tämä 19 miljoonaa euroa koostuu vakuuksista, joiden tarkoituksena on suojata osana suoraa hallinnointia maksettuja ennakkomaksuja. Vakuuden edunsaaja on EKR (ks. liitetieto 4.1). Suurin osa ennakkomaksuista maksetaan kuitenkin osana välillistä hallinnointia, jolloin vakuuden edunsaajana ei ole EKR vaan hankintaviranomainen. Vuonna 2024 näiden vakuuksien kokonaisarvo oli 415 miljoonaa euroa.

2.3 RAHOITUSOSUUDET ERITYISRAHASTOIHIN

Tässä kohdassa esitetään EU:n Afrikka-hätärahastoon ja EU:n Bêkou-erityisrahastoon maksetut rahoitusosuudet. Rahoitusosuuksista on vähennetty erityisrahastojen kulut, ja ne kirjataan EKR:n varoiksi.

EKR hallinnoi rahoitusosuuksia suoraan ja huolehtii niiden käyttämisestä.

(miljoonaa euroa)

	Rahoitusosuudet, netto, 31.12.2023	Vuonna 2024 maksetut rahoitusosuudet	Erityisrahastojen nettokulut vuonna 2024	Rahoitusosuudet, netto, 31.12.2024
Afrikka	*186*	*90*	*(111)*	*165*
Bêkou	*30*		*(7)*	*23*
Yhteensä	**216**	**90**	**(118)**	**188**

Maksetut rahoitusosuudet pienenivät vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 274 miljoonasta eurosta 90 miljoonaan euroon. Tämä johtui molempien erityisrahastojen asteittaisesta lakkauttamisesta seurauksena olleesta kulujen vähenemisestä. Vuoden 2021 lopussa EU:n Afrikka-hätärahasto ja Bêkou-erityisrahasto saavuttivat toimintansa huipun, kun niiden sopimustentekokausi päättyi. Sen jälkeen aloitettu erityisrahastojen asteittainen lakkauttaminen johti avoinna olevien sopimusten määrän vähenemiseen ja sitä kautta kulujen vähenemiseen.

2.4 VAIHTOON PERUSTUVAT SAAMISET JA MUUHUN KUIN VAIHTOON PERUSTUVAT KERRYTETTÄVISSÄ OLEVAT RAHAMÄÄRÄT

Vaihtoon perustuvat transaktiot ovat transaktioita, joissa yhteisö vastaanottaa varoja tai palveluja tai joilla mitätöidään velka ja joissa annetaan toiselle osapuolelle suoraan vastineeksi suunnilleen sama arvo (ensisijaisesti tavaroiden, palvelujen tai varojen käytön muodossa). Muut kuin vaihtoon perustuvat transaktiot ovat transaktioita, joissa yhteisö joko saa arvon toiselta yhteisöltä antamatta suoraan vastineeksi suunnilleen samaa arvoa tai antaa arvon toiselle yhteisölle saamatta vastineeksi suoraan suunnilleen samaa arvoa.

2.4.1 *Pitkäaikaiset vaihtoon perustuvat saamiset*

EKR:llä oli 31.12.2024 yhteensä 5 miljoonaa euroa pitkäaikaisia vaihtoon perustuvia saamisia, jotka koostuivat pääasiassa useiden rahoitusvälineiden menoennakoista.

2.4.2 *Lyhytaikaiset muut kuin vaihtoon perustuvat kerrytettävissä olevat rahamäärät ja vaihtoon perustuvat saamiset*

(miljoonaa euroa)

	Liitetieto	31.12.2024	31.12.2023
Kerrytettävissä olevat rahamäärät muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista	2.4.2.1	*24*	*13*
Saamiset vaihtoon perustuvista transaktioista	2.4.2.2	*12*	*12*
Yhteensä		**37**	**24**

2.4.2.1 Kerrytettävissä olevat rahamäärät muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista

(miljoonaa euroa)

	9. EKR	10. EKR	11. EKR	31.12.2024	31.12.2023
Tuensaajat	*2*	*40*	*9*	*52*	*55*
Julkisoikeudelliset yhteisöt	*4*	*13*	*2*	*19*	*19*
Kolmannet maat	-	*13*	*3*	*16*	*6*
Arvon alentuminen	*(6)*	*(49)*	*(7)*	*(63)*	*(68)*
Yhteensä	-	**17**	**6**	**24**	**13**

2.4.2.2 Saamiset vaihtoon perustuvista transaktioista

(miljoonaa euroa)

	9. EKR	10. EKR	11. EKR	31.12.2024	31.12.2023
Tulojäämät	-	-	*2*	*2*	*1*
EKR:jen väliset tilit	*(207)*	*227*	*(20)*	–	–
Muut	–	*4*	*7*	*11*	*11*
Yhteensä	**(207)**	**231**	**(11)**	**12**	**12**

Kaikkien EKR:jen kassavarat on tehokkuussyistä otettu 11. EKR:oon. Tämä edellyttää EKR:jen välisiä siirtoja, joiden vaikutukset tasoitetaan EKR:jen taseiden välillä EKR:jen välisillä yhdystileillä.

Otsake ”Muut” koostuu pääasiassa rahoitusvälineisiin liittyvistä saamisista. Otsakkeen ”Muut” 11 miljoonan euron saamisista 4 miljoonaa euroa liittyy Energiatehokkuuden ja uusiutuvien energialähteiden maailmanlaajuiseen rahastoon (GEEREF) ja 7 miljoonaa euroa Climate Investor One -rahastoon.

2.5 **KÄTEISVARAT JA MUUT RAHAVARAT** ([5])

Käteisvarat ja muut rahavarat, jotka arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon, ovat rahoitusinstrumentteja. Niihin kuuluvat muun muassa käteinen raha, pankeissa olevat vaadittaessa tai lyhyellä määräajalla maksettavat talletukset (kuten käyttötilit ja säästötilit) ja muut lyhytaikaiset erittäin likvidit sijoitukset, joiden alkuperäinen erääntymisaika on enintään kolme kuukautta.

(miljoonaa euroa)

	9. EKR	10. EKR	11. EKR	31.12.2024	31.12.2023
Erityistilit					
Keskuspankit	–	–	*285*	*285*	*341*
	–	–	**285**	**285**	**341**
Käyttötilit					
Liikepankit	–	–	*49*	*49*	*193*
Rahoitusvälineisiin liittyvät käteisvarat	–	–	*77*	*77*	*67*
	–	–	**126**	**126**	**260**
Yhteensä	–	–	**411**	**411**	**601**

Käteisvarat ja muut rahavarat vähenivät 190 miljoonalla eurolla, mikä johtuu pääasiassa keskus- ja liikepankeissa pidettyjen käteisvarojen määrän supistumisesta. Tämä johtuu enimmäkseen kulujen kattamiseksi suoritetuista maksuista sekä ennakkomaksuista, jotka ylittivät vuoden aikana saadut rahoitusosuudet. Rahoitusosuudet, joiden maksamista on pyydetty, pienenivät vuosien 2023 ja 2024 välillä 1 800 miljoonasta eurosta 1 200 miljoonaan euroon. Lisäksi jäsenvaltiot saivat 7,8 miljoonan euron palautuksen 9. EKR:n vuoden 2024 ensimmäisestä erästä, kun taas Yhdistynyt kuningaskunta pyysi, että sen vuoden 2023 toista ja kolmatta erää varten maksamat 41 miljoonan euron rahoitusosuudet vähennettäisiin sen jäljellä olevasta osuudesta 10. ja 11. EKR:ssa (ks. liitetieto 2.9.1).

Kuten edellisinäkin vuosina, keskuspankkien tileillä oli enemmän käteisvaroja kuin liikepankkien tileillä, jotta vastapuoliriskiä voitiin rajoittaa (ks. liitetieto 5.1).

VELAT

2.6 **RAHOITUSVELAT**

Rahoitusvelka on mikä tahansa velka, joka on

a) sopimukseen perustuva velvollisuus luovuttaa käteisvaroja tai muita rahoitusvaroja toiselle yhteisölle, tai vaihtaa rahoitusvaroja tai -velkoja toisen yhteisön kanssa olosuhteissa, jotka mahdollisesti osoittautuvat yhteisölle epäedullisiksi, tai

b) sopimus, joka tullaan toteuttamaan tai saatetaan toteuttaa yhteisön omina oman pääoman ehtoisina instrumentteina.

Rahoitusvelat luokitellaan seuraavasti: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat, muut jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvelat tai takaussopimusvelat.

(miljoonaa euroa)

	Liitetieto	31.12.2024	31.12.2023
Pitkäaikaiset			
Rahoitusvaraukset	*2.6.1*	–	*3*
Takausvelat	*2.6.2*	*1*	*1*

([5]) Kassavarat esitetään yhdenteentoista Euroopan kehitysrahastoon sovellettavan varainhoitoasetuksen 53 artiklan mukaisesti 11. EKR:n taseessa. Pankkitilityypeistä on lisätietoa rahoitusriskin hallintaa käsittelevässä luvussa 5.

(miljoonaa euroa)

	Liitetieto	31.12.2024	31.12.2023
Muut rahoitusvelat	*2.6.3*	–	*1*
Yhteisrahoitusosuuksiin liittyvät velat		–	*1*
Yhteensä		**1**	**5**

2.6.1 *Varaukset*

Nämä varaukset perustuvat arvioituihin luottotappioihin eri rahoitusvälineistä myönnetyistä lainoista.

(miljoonaa euroa)

	9. EKR	10. EKR	11. EKR	31.12.2024	31.12.2023
Pitkäaikaiset rahoitusvaraukset	–	–	–	–	*3*
Lyhytaikaiset rahoitusvaraukset	–	–	*2*	*2*	-
Yhteensä	–	–	**2**	**2**	**3**

Taulukossa esitetty 2 miljoonaa euroa perustuu arvioituun tappioon, joka liittyy seuraavista rahoitusvälineistä myönnettyihin lainoihin: ElectriFI CW, ElectriFI CW II, AgriFI Tanzania ja AgriFI Regional ACP.

2.6.2 *Takausvelat*

Nämä varaukset perustuvat arvioituihin tappioihin eri rahoitusvälineistä myönnetyistä takauksista, ja valtuutetut yhteisöt voivat myöntää omissa nimissään EKR:n puolesta ja EU:n riskillä. Takauksiin liittyvä EKR:n rahoitusriski on kuitenkin rajattu, ja takauksiin perustuvien maksuvaatimusten kattamiseksi tarvittavat varat rahoitetaan asteittain.

(miljoonaa euroa)

	9. EKR	10. EKR	11. EKR	31.12.2024	31.12.2023
Takausvelat	–	–	*1*	*1*	*1*

Taulukossa esitetty miljoona euroa perustuu arvioituun tappioon, joka liittyy Euritz-rahoitusvälineestä myönnettyyn 9 miljoonan euron takaukseen (ks. liitetieto **4.2.1**).

2.6.3 *Muut rahoitusvelat*

(miljoonaa euroa)

	9. EKR	10. EKR	11. EKR	31.12.2024	31.12.2023
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	–	–	–	–	*1*

Rahoitusinstrumentteihin liittyvät velat olivat 31.12.2024 yhteensä vain 25 000 euroa. Määrä liittyi kokonaisuudessaan ABC-rahastosta johtuviin velkoihin.

2.7 **VELAT**

Velat ovat maksuja, jotka suoritetaan tavaroista tai palveluista, jotka on vastaanotettu tai toimitettu ja jotka – toisin kuin menojäämät – on jo laskutettu tai joista on tehty asianmukainen sopimus toimittajan kanssa. Velat voivat liittyä sekä vaihtoon perustuviin transaktioihin, kuten tavaroiden tai palvelujen ostamiseen, että muihin kuin vaihtoon perustuviin transaktioihin, kuten avustusten saajilta saatuihin maksupyyntöihin, ennakkomaksuihin tai muuhun EU:n rahoitukseen.

(miljoonaa euroa)

	Liitetieto	9. EKR	10. EKR	11. EKR	31.12.2024	31.12.2023
Lyhytaikaiset velat	2.7.1	-	*21*	*130*	*150*	*260*
Muut velat	2.7.2	-	*5*	*100*	*105*	*132*
Yhteensä		-	**25**	**230**	**256**	**391**

2.7.1 *Lyhytaikaiset velat*

(miljoonaa euroa)

	9. EKR	10. EKR	11. EKR	31.12.2024	31.12.2023
Tuensaajat ja toimittajat	–	*14*	*41*	*56*	*98*
Kolmannet maat	–	–	*29*	*29*	*32*
Julkisoikeudelliset yhteisöt	–	*6*	*59*	*66*	*129*
Yhteensä	–	**21**	**130**	**150**	**260**

Velat koostuvat suurelta osin EKR:n saamista menoilmoituksista, jotka koskevat tuensaajille myönnettyjä avustuksia. Koko menoilmoituksessa ilmoitettu määrä kirjataan velaksi, kun menoilmoitus on vastaanotettu. Tukikelpoisuustarkastuksen jälkeen tuensaajille maksetaan ainoastaan tukikelpoiset määrät. Tilikautta päätettäessä analysoidaan maksattamatta olevat maksupyynnöt ja niihin liittyvät arvioidut tukikelpoiset määrät kirjataan tuotto- ja kululaskelmaan. Arvioidut tukikelvottomat määrät kirjataan muihin lyhytaikaisiin velkoihin.

Velkojen väheneminen johtuu vuoden lopussa maksamatta olleiden ostolaskujen arvon vähenemisestä.

2.7.2 *Muut velat*

(miljoonaa euroa)

	Liitetieto	9. EKR	10. EKR	11. EKR	31.12.2024	31.12.2023
Yhteisrahoitusosuuksiin liittyvät velat	2.7.2.1	–	*5*	*23*	*28*	*41*
Pääomaosuuksiin liittyvät siirtovelat	2.7.2.2	–	–	*64*	*64*	*88*
Muut velat		–	*(1)*	*13*	*12*	*3*
Yhteensä		–	**5**	**100**	**105**	**132**

2.7.2.1 Yhteisrahoitusosuuksiin liittyvät velat

Yhteisrahoitusosuuksiin liittyvät velat ovat EKR:n yhteisrahoitussopimusten yhteydessä saamia varoja. EKR:n on käytettävä näitä rahoitusosuuksia sovittujen palvelujen toimittamiseen kolmansille osapuolille ja palautettava käyttämättömät varat rahoittajille. Yhteisrahoitusosuuksien käytön ajoitus ratkaisee sen, ilmoitetaanko niihin liittyvät velat lyhyt- vai pitkäaikaisina velkoina.

Vuoden lopussa tehdään tapauskohtainen arvio kaikista yhteisrahoitusosuuksiin liittyvistä veloista, ja kaikki määrät, joita ei todennäköisesti käytetä seuraavien 12 kuukauden aikana, katsotaan pitkäaikaisiksi veloiksi.

(miljoonaa euroa)

	8. EKR	9. EKR	10. EKR	11. EKR	31.12.2024	31.12.2023
Yhteisrahoitusosuuksiin liittyvät lyhytaikaiset velat	–	–	*5*	*23*	*28*	*41*

2.7.2.2 Pääomaosuuksiin liittyvät siirtovelat

Yhteensä 6,3 miljoonaa euroa pääomaosuuksiin liittyviä siirtovelkoja liittyy 9. EKR:n hankkeista vapautuneiden tai käyttämättä jääneiden varojen palauttamiseen jäsenvaltioille ja Yhdistyneelle kuningaskunnalle (ks. liitetieto 2.9.1). Jäsenvaltiot hyväksyivät sen, että palautettavat määrät kuitataan 11. EKR:n rahoitusosuuksista ensimmäisen rahoitusosuuksien suorittamispyynnön yhteydessä vuonna 2025.

Palautusten lisäksi 58 miljoonaa euroa liittyy Yhdistyneen kuningaskunnan, Portugalin, Unkarin, Liettuan, Kyproksen ja Viron ennakolta maksamaan vuoden 2025 ensimmäiseen erään. Tästä summasta Yhdistyneen kuningaskunnan osuus oli 51 miljoonaa euroa, ja 15 miljoonaa euroa vähennettiin Yhdistyneen kuningaskunnan jäljellä olevasta osuudesta 10. ja 11. EKR:n käyttämättömistä varoista. Erosopimuksen 152 artiklan mukaan Yhdistynyt kuningaskunta pysyy EKR:n osapuolena 11. EKR:n ja kaikkien sellaisten aiempien EKR:jen osalta, joiden toiminta ei ole päättynyt, niiden päättymiseen saakka. Yhdistynyt kuningaskunta sitoutuu tältä osin noudattamaan samoja velvoitteita kuin jäsenvaltiot (ks. liitetieto 2.9.1).

2.8 MENOJÄÄMÄT

Menojäämät ovat maksuja, jotka suoritetaan tavaroista tai palveluista, jotka on vastaanotettu tai toimitettu, mutta joita – toisin kuin velkoja – ei ole vielä laskutettu tai joista ei ole vielä tehty asianmukaista sopimusta toimittajan kanssa. Menojäämien laskenta perustuu avointen talousarviositoumusten määrään vuoden lopussa. Se osuus arvioiduista menojäämistä, joka liittyy maksettuihin ennakkomaksuihin, on kirjattu ennakkomaksujen vähennykseksi.

(miljoonaa euroa)

	9. EKR	10. EKR	11. EKR	31.12.2024	31.12.2023
Menojäämät	–	*71*	*703*	*774*	*983*
Muut menojäämät ja tuloennakot	–	–	–	–	*1*
Yhteensä	–	**71**	**703**	**774**	**984**

Menojäämät muodostuvat sellaisista voimassa oleviin tai päättyneisiin sopimuksiin liittyvistä arvioiduista toimintamenoista, joista ei ole vielä hyväksytty maksupyyntöjä ja joiden tapauksessa tuensaajille aiheutuneet tukikelpoiset menot on arvioitu käyttämällä parhaita tilinpäätöksen laatimisajankohtana saatavilla olleita tietoja. On huomattava, että laajamittaisesta päivittäisestä toiminnasta saatuja tietoja, kuten raportointipäivän jälkeen allekirjoitettuja sopimusten pidennyksiä, ei oteta järjestelmällisesti huomioon, eikä niiden mahdollista vaikutusta menojäämiin voida luotettavasti arvioida. Maksettuihin ennakkomaksuihin liittyvä osuus arvioiduista menojäämistä on kirjattu ennakkomaksujen vähennykseksi (ks. liitetieto 2.2 edellä).

Menojäämien väheneminen 210 miljoonalla eurolla selittyy sellaisten sopimusten määrän vähenemisellä, joihin liittyvät menojäämät oli arvioitava. Menojäämien väheneminen on EKR:n elinkaaren ja avointen sopimusten määrän mukaista.

NETTOVARAT

2.9 RAHASTON PÄÄOMA

EKR:oon osallistuvat jäsenvaltiot maksavat rahastoon rahoitusosuuksia EKR:n ohjelmien täytäntöönpanoa varten kunkin EKR:n sisäisen sopimuksen mukaisesti. Sovellettavan oikeusperustan mukaan pääomapyynnöistä eli rahoitusta koskevista pyynnöistä tiettynä vuotena N päätetään neuvoston päätöksellä vuonna N-1. Maksettavat varat kohdennetaan selvästi määritetyille tuleville ajanjaksoille.

Rahoitusosuudet täyttävät omistajilta saatavien rahoitusosuuksien kriteerit (EU:n tilinpäätössääntö nro 1), ja ne katsotaan siksi EKR:n tilinpäätöksessä rahaston pääomaksi. Rahaston pääoma vastaa EKR:oon osallistuvilta jäsenvaltioilta saatavien rahoitusosuuksien kokonaismäärää. Koska rahaston pääoma, jonka maksamista ei ole pyydetty, vähennetään rahaston kokonaispääomasta (ks. ”Laskelma nettovarojen muutoksista”), taseessa esitetään vain rahaston pääoma, jonka maksamista on pyydetty.

Koska maksettavaksi sovitut rahoitusosuudet on kohdennettu määritetyille ajanjaksoille ja EKR:n siihen osallistuviin jäsenvaltioihin kohdistama laillinen maksuvaade koskee vain näitä ajanjaksoja, mahdolliset etukäteen maksetut määrät esitetään pääomaosuuksiin liittyvinä siirtovelkoina otsakkeen ”Velat” alla eikä pääomana, jonka maksamista on pyydetty.

2.9.1 *Rahaston pääoma, jonka maksamista on pyydetty – toiminnassa olevat EKR:t*

(miljoonaa euroa)

	9. EKR	10. EKR	11. EKR	Yhteensä
Rahaston pääoma	*10 442*	*20 834*	*29 331*	*60 607*
Rahaston pääoma, jonka maksamista ei ole pyydetty	*-*	*-*	*(6 040)*	*(6 040)*
Rahaston pääoma, jonka maksamista on pyydetty, 31.12.2023	**10 442**	**20 834**	**23 290**	**54 566**
Rahaston pääoma	*10 435*	*20 819*	*29 290*	*60 544*
Rahaston pääoma, jonka maksamista ei ole pyydetty	*-*	*-*	*(4 840)*	*(4 840)*
Rahaston pääoma, jonka maksamista on pyydetty, 31.12.2024	**10 435**	**20 819**	**24 449**	**55 704**

Rahaston pääoma, jonka maksamista ei ole pyydetty, tarkoittaa määriä, joita jäsenvaltioita ei ole vielä pyydetty maksamaan. Rahaston pääoma, jonka maksamista on pyydetty, tarkoittaa rahoitusosuuksia, joiden maksamista EKR on pyytänyt ja jotka jäsenvaltiot ovat siirtäneet kassatileille (ks. jäljempänä liitetieto 2.9.2).

Neuvoston päätöksellä (EU) 2024/2906 ([6]) kahdeksannen ja yhdeksännen EKR:n perustamisesta tehdyissä sisäisissä sopimuksissa tarkoitettuja jäsenvaltioiden rahoitusosuuksia vähennettiin vastaavasti yhdeksännestä EKR:sta vapautuneella 6,3 miljoonan euron määrällä. Tästä vähennyksestä seuraavat palautukset kuitataan 11. EKR:n puitteissa pyydetystä lisärahoituksesta. Itse asiassa palautus vähennetään vuoden 2025 ensimmäisestä erästä (ks. liitetieto 2.7.2).

Erosopimuksen 153 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta pysyy EKR:n osapuolena kaikkien ohjelmien päättämiseen asti, mutta sen osuutta 9. ja 10. EKR:n maksamattomista ja vapautuneista varoista ei voida käyttää uudelleen. Vuonna 2024 Yhdistynyt kuningaskunta pyysi, että sen kyseisen vuoden toinen ja kolmas erä kuitattaisiin käyttämällä sen jäljellä olevaa osuutta 10. ja 11. EKR:n varannosta. Lisäksi Yhdistyneelle kuningaskunnalle palautettiin 15 miljoonaa euroa sen vuoden 2025 ensimmäistä erää varten (ks. liitetieto 2.7.2.1). Tämän seurauksena 10. EKR:n rahaston pääoma pieneni 15 miljoonalla eurolla ja 11. EKR:n rahaston pääoma 41 miljoonalla eurolla.

2.9.2 *Rahaston pääoma, jonka maksamista on pyydetty, ja rahaston pääoma, jonka maksamista ei ole pyydetty – erittely jäsenvaltioittain ja Yhdistyneen kuningaskunnan osalta*

(miljoonaa euroa)

Rahoitusosuudet 11. EKR:sta	%	Maksua ei pyydetty, 31.12.2023	Maksua pyydetty vuonna 2024	Maksua ei pyydetty, 31.12.2024
Itävalta	*2,40*	*145*	*(29)*	*116*
Belgia	*3,25*	*196*	*(39)*	*157*
Bulgaria	*0,22*	*13*	*(3)*	*11*
Kroatia	*0,23*	*14*	*(3)*	*11*
Kypros	*0,11*	*7*	*(1)*	*5*
Tšekki	*0,80*	*48*	*(10)*	*39*

([6]) Neuvoston päätös (EU) 2024/2906, annettu 14 päivänä marraskuuta 2024, Euroopan kehitysrahaston rahoittamiseksi suoritettavista sopimuspuolten rahoitusosuuksista ja rahoitusosuuden enimmäismäärästä vuonna 2026, vuotuisesta määrästä vuonna 2025, ensimmäisen maksuerän määrästä vuonna 2025 sekä rahoitusosuuksien odotettuja vuotuisia määriä vuosina 2027 ja 2028 koskevasta alustavasta ei-sitovasta ennusteesta (EUVL L, 2024/2906, 19.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2906/oj).

(miljoonaa euroa)

Rahoitusosuudet 11. EKR:sta	%	Maksua ei pyydetty, 31.12.2023	Maksua pyydetty vuonna 2024	Maksua ei pyydetty, 31.12.2024
Tanska	*1,98*	*120*	*(24)*	*96*
Viro	*0,09*	*5*	*(1)*	*4*
Suomi	*1,51*	*91*	*(18)*	*73*
Ranska	*17,81*	*1 076*	*(214)*	*862*
Saksa	*20,58*	*1 243*	*(247)*	*996*
Kreikka	*1,51*	*91*	*(18)*	*73*
Unkari	*0,61*	*37*	*(7)*	*30*
Irlanti	*0,94*	*57*	*(11)*	*46*
Italia	*12,53*	*757*	*(150)*	*606*
Latvia	*0,12*	*7*	*(1)*	*6*
Liettua	*0,18*	*11*	*(2)*	*9*
Luxemburg	*0,26*	*15*	*(3)*	*12*
Malta	*0,04*	*2*	*(0)*	*2*
Alankomaat	*4,78*	*289*	*(57)*	*231*
Puola	*2,01*	*121*	*(24)*	*97*
Portugali	*1,20*	*72*	*(14)*	*58*
Romania	*0,72*	*43*	*(9)*	*35*
Slovakia	*0,38*	*23*	*(5)*	*18*
Slovenia	*0,22*	*14*	*(3)*	*11*
Espanja	*7,93*	*479*	*(95)*	*384*
Ruotsi	*2,94*	*178*	*(35)*	*142*
Yhdistynyt kuningaskunta	*14,68*	*887*	*(176)*	*710*
Yhteensä	**100,00**	**6 040**	**(1 200)**	**4 840**

Koska 9. ja 10. EKR:n koko pääoman maksamista on pyydetty ja se on maksettu kokonaisuudessaan edellisinä vuosina, vuonna 2024 on pyydetty maksettavaksi 1 200 miljoonaa euroa, jotka liittyvät kokonaan 11. EKR:oon. Pääoma, jonka maksamista on pyydetty, pieneni vuosien 2023 ja 2024 välillä 1 800 miljoonasta eurosta 1 200 miljoonaan euroon.

2.9.3 *Rahastojen pääoma, jonka maksamista on pyydetty – siirrot toiminnassa olevien EKR:jen välillä*

(miljoonaa euroa)

	8. EKR	9. EKR	10. EKR	11. EKR	Yhteensä
Saldo 31.12.2022	**(2 513)**	**2 010**	**(38)**	**541**	–
Varojen siirrot aiemmista EKR:ista 8. EKR:n suoritusvaraukseen	*2 762*	*(2 762)*	–	–	–
Varojen siirrot aiemmista EKR:ista 10. EKR:n suoritusvaraukseen	*427*	*(432)*	*6*	–	–
Varojen siirrot aiemmista EKR:ista 11. EKR:n suoritusvaraukseen	*(676)*	*676*	*(87)*	*87*	–
Saldo 31.12.2023	–	**(509)**	**(120)**	**628**	–

(miljoonaa euroa)

	8. EKR	9. EKR	10. EKR	11. EKR	Yhteensä
Varojen siirrot aiemmista EKR:ista 10. EKR:n suoritusvaraukseen	–	*(1)*	*1*	–	–
Varojen siirrot aiemmista EKR:ista 11. EKR:n suoritusvaraukseen	–	–	*(68)*	*68*	–
Saldo 31.12.2024	–	**(510)**	**(187)**	**696**	–

Tähän kohtaan sisältyvät toiminnassa olevien EKR:jen välillä siirretyt varat.

Cotonoun sopimuksen tultua voimaan kaikki aikaisempien, toiminnassa olevien EKR:jen käyttämättä jääneet varat on siirretty viimeksi avattuun EKR:oon sitoumusten vapauttamisen jälkeen. Euroopan kehitysrahastojen välillä siirrettävät varat kasvattavat kohderahaston määrärahoja ja vähentävät alkuperärahaston määrärahoja. Kymmenennen ja yhdennentoista EKR:n suoritusvarauksiin siirrettyjä varoja voidaan sitoa ainoastaan tietyin edellytyksin sisäisten sopimusten mukaisesti.

3. TUOTTO- JA KULULASKELMAN LIITETIEDOT

TULOT

(miljoonaa euroa)

	Liitetieto	2024	2023
Tuotot muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista	3.1	*41*	*14*
Tuotot vaihtoon perustuvista transaktioista	3.2	*90*	*52*
Yhteensä		**131**	**65**

3.1 TUOTOT MUISTA KUIN VAIHTOON PERUSTUVISTA TRANSAKTIOISTA

Tuotot muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista liittyvät transaktioihin, joissa siirtäjä antaa vastaanottavalle yhteisölle varoja ilman, että kyseinen yhteisö antaa siirtäjälle likimäärin vastaavan arvoisen vastikkeen suoraan vaihdossa. Otsakkeeseen sisältyvät pääasiassa komissiolta varainhoitovuoden aikana saadut määrät ja takaisin perityt toimintamenot.

(miljoonaa euroa)

	Liitetieto	9. EKR	10. EKR	11. EKR	2024	2023
Varojen takaisinperintä		*1*	*16*	*7*	*24*	*6*
Yhteisrahoitusosuuksiin liittyvät tuotot	3.1.1	–	*12*	*5*	*17*	*8*
Yhteensä		**1**	**28**	**12**	**41**	**14**

Muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista saatavat tuotot voidaan jakaa hallinnointitavan mukaan seuraavasti:

(miljoonaa euroa)

	2024	2023
Suora hallinnointi		
Toteuttajana:		
Komissio	*1*	–

(miljoonaa euroa)

	2024	2023
Toimeenpanovirastot	*2*	*–*
EU:n edustustot	*4*	*5*
	7	**5**
Välillinen hallinnointi		
Toteuttajana:		
Kolmannet maat	*31*	*6*
Julkisoikeudelliset yhteisöt	*–*	*–*
Kansainväliset järjestöt	*3*	*3*
Julkisen palvelun tehtäviä hoitavat yksityisoikeudelliset yhteisöt	*–*	*–*
	34	**9**
Yhteensä	**41**	**14**

3.1.1 *Yhteisrahoitusosuuksiin liittyvät tuotot*

Saadut yhteisrahoitusosuudet täyttävät edellytykset, joiden mukaan ne voidaan katsoa sellaisiksi muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista saaduiksi tuloiksi, joihin sovelletaan ehtoja. Niiden ei tämän vuoksi pitäisi saantihetkellä vaikuttaa tuotto- ja kululaskelmaan. Yhteisrahoitusosuudet säilytetään veloissa (ks. liitetieto 2.7.2 ja 2.7.2.1) siihen asti, kun niihin liittyvät ehdot on täytetty eli tukikelpoiset menot ovat aiheutuneet (ks. liitetieto 3.5). Menoja vastaava määrä kirjataan tämän jälkeen tuotto- ja kululaskelmaan yhteisrahoitusosuuksista saatuina muina kuin vaihtoon perustuvina tuottoina. Tämän seurauksena vaikutus tilikauden taloudelliseen tulokseen on nolla.

3.2 **TUOTOT VAIHTOON PERUSTUVISTA TRANSAKTIOISTA**

(miljoonaa euroa)

	9. EKR	10. EKR	11. EKR	2024	2023
Rahoitustuotot	*–*	*1*	*18*	*19*	*9*
Muut tuotot	*2*	*4*	*65*	*71*	*43*
Yhteensä	**2**	**5**	**83**	**90**	**52**

Otsakkeessa ”Rahoitustuotot” oleva 19 miljoonan euron määrä muodostuu pääasiassa maksamattomista perintämääräyksistä kertyneistä koroista, ennakkomaksuista kertyneistä koroista, keskus- ja liikepankeissa oleville määrille kertyneistä koroista ja rahoitusvälineistä saatavista tuloista.

Muut tuotot muodostuvat pääasiassa kurssivoitoista. Vastaavat kurssitappiot kirjataan muihin menoihin (ks. liitetieto 3.7).

KULUT

3.3 **MUIDEN YHTEISÖJEN TOTEUTTAMAT MENOT**

(miljoonaa euroa)

	9. EKR	10. EKR	11. EKR	2024	2023
Teknisen avun kulut	*–*	*–*	*4*	*4*	*3*

Neljän miljoonan euron määrä koostuu useiden rahoitusvälineiden teknisen avun menoista.

3.4 **TUKIVÄLINEET**

(miljoonaa euroa)

	9. EKR	10. EKR	11. EKR	2024	2023
Ohjelmoitava apu	*2*	*(13)*	*641*	*630*	*841*
Makrotaloudellinen tuki	–	–	–	–	*7*
Alakohtaiset politiikat	–	–	–	–	*(1)*
AKT-valtioiden väliset hankkeet	–	*89*	*408*	*497*	*779*
Hätäapu	–	*12*	*(25)*	*(13)*	*230*
Institutionaalinen tuki	–	*2*	*3*	*4*	*12*
Vientitulojen vaihtelun kompensaatio	–	–	–	–	*2*
Rahoitusosuudet erityisrahastoihin	–	–	*118*	*118*	*311*
Yhteensä	**2**	**90**	**1 145**	**1 237**	**2 181**

EKR:n toimintamenot liittyvät eri välineisiin, ja menon tyyppi määräytyy sen mukaan, miten maksut suoritetaan ja miten varoja hallinnoidaan.

Vuonna 2024 toimintamenot laskivat 944 miljoonaa euroa, mikä johtui pääasiassa yhdennentoista EKR:n menojen merkittävästä vähenemisestä: menot olivat 1 906 miljoonaa euroa vuonna 2023 ja 1 145 miljoonaa euroa vuonna 2024. Tämä lasku havaittiin kaikissa ohjelmissa, ja se on EKR:n elinkaaren mukainen.

Myös yhdeksännen ja kymmenennen EKR:n menojen muutokset vastaavat EKR:n elinkaarta ja sopimusten asteittaista päättymistä. Monet näiden EKR:jen sopimuksista saatiin täytettyä ja päätettyä vuonna 2024, minkä seurauksena kustannukset pienenivät.

Ohjelmoitavaa apua ja hätäapua koskeviin ohjelmiin liittyvät kymmenennen ja yhdennentoista EKR:n negatiiviset määrät johtuvat siitä, että vuoden 2023 kertymä, joka ylitti vuoden 2024 tosiasialliset menot, peruttiin. Erityisesti yhdennentoista EKR:n osalta negatiiviset määrät liittyvät Maailmanpankin kanssa tehtyyn sopimukseen, jonka oli alun perin tarkoitus päättyä joulukuussa 2023 mutta jota jatkettiin vuonna 2024 joulukuuhun 2025 asti. Komissio osallistuu tähän erityisrahastoon sekä Afrikka-hätärahaston että EKR:n varoilla. Koska ennakkorahoituksen käytössä noudatetaan kulutusjärjestyksen periaatetta, vuonna 2024 aiheutuneet menot kohdennettiin Afrikka-hätärahastoon, kun taas EKR:n varat on tarkoitus käyttää vuonna 2025.

Lisäksi vaikutus ohjelmoitavan avun, hätäavun ja AKT-valtioiden välisten hankkeiden kuluihin oli 175 miljoonaa euroa sen vuoksi, että vuoden 2023 kertymä, joka liittyi neljään hankkeeseen, mukaan lukien Maailmanpankin kanssa tehty sopimus, peruttiin. Näihin sopimuksiin ei kirjattu siirtovelkoja vuonna 2024 ottaen huomioon toteutuskumppaneilta saadut päivitetyt täytäntöönpanotiedot, jotka kuvastavat tarkemmin hankkeen todellista edistymistä.

3.5 **YHTEISRAHOITUSKULUT**

(miljoonaa euroa)

	9. EKR	10. EKR	11. EKR	2024	2023
Yhteisrahoitus	–	*12*	*5*	*17*	*8*

Tässä kohdassa ilmoitetut määrät ovat yhteisrahoitushankkeisiin vuonna 2024 liittyneitä kuluja. Lukuja tarkasteltaessa olisi otettava huomioon, että kulut sisältävät tilikausien erottamiseen liittyvät määrät, jotka on arvioitu (ja ne sisältävät tämän vuoksi myös viime vuotta koskevien arvioitujen määrien peruutukset).

Toteutuneilla määrillä ei yhteisrahoitusta koskevien kirjanpitosääntöjen mukaisesti ollut vaikutusta EKR:n varainhoitovuoden tulokseen, koska ne kirjattiin sekä yhteisrahoituskuluihin että yhteisrahoitustuottoihin (ks. myös liitetieto 3.1.1).

Tukivälineet ja yhteisrahoituskulut hallinnointitavan mukaan eriteltyinä

(miljoonaa euroa)

	2024	2023
Suora hallinnointi		
Toteuttajana:		
Komissio	*17*	*50*
EU:n toimeenpanovirastot	*3*	*16*
Erityisrahastot	*118*	*290*
EU:n edustustot	*148*	*235*
	286	**591**
Välillinen hallinnointi		
Toteuttajana:		
EIP ja EIR	*84*	*(45)*
Kansainväliset järjestöt	*287*	*994*
Julkisen palvelun tehtäviä hoitavat yksityisoikeudelliset yhteisöt	*156*	*201*
Julkisoikeudelliset yhteisöt	*126*	*147*
Kolmannet maat	*314*	*297*
EU:n elimet ja julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet	–	*3*
	967	**1 597**
Yhteensä	**1 254**	**2 189**

3.6 **RAHOITUSKULUT**

(miljoonaa euroa)

	9. EKR	10. EKR	11. EKR	2024	2023
Nettomääräinen arvonalentumistappio lainoista ja muista saamisista	–	*(5)*	*4*	*(1)*	*2*
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja veloista aiheutuneet tappiot	–	–	*3*	*3*	*3*
Palkkiohyvitys	–	–	*2*	*2*	*1*
Yhteensä	–	**(5)**	**9**	**3**	**7**

Nettomääräinen arvonalentumistappio lainoista ja muista saamisista käsittää rahoitusinstrumentteihin liittyvät arvonalentumistappiot ja arvioidut kulut määristä, joita ei saada perittyä takaisin ja jotka liittyvät vanheneviin perintämääräyksiin (yli kaksi vuotta), konkursseihin ja perinnästä luopumiseen.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin liittyvät 3 miljoonan euron rahoituskulut liittyvät pääasiassa valuuttakurssieroihin, korkoihin ja käyvän arvon muutoksiin useiden rahoitusinstrumenttien osalta.

Otsakkeen ”Palkkiohyvitys” 2 miljoonan euron määrä liittyy Kulima-rahoitusvälineestä aiheutuneisiin menoihin.

3.7 **MUUT KULUT**

Tähän otsakkeeseen sisältyvät hallintokulut, kuten muiden kuin tietotekniikkaan liittyvien ulkopuolisten palvelujen kulut, operatiivisten vuokrasopimusten kulut, viestintä- ja julkaisukulut, koulutuskulut jne.

(miljoonaa euroa)

	9. EKR	10. EKR	11. EKR	2024	2023
Hallinnolliset ja tietotekniset kulut	-	*1*	*42*	*43*	*51*
Riski- ja kuluvaraus	-	-	-	-	*1*
Myyntisaamisiin liittyvät realisoituneet tappiot	*1*	*2*	-	*4*	-
Kurssitappiot	*1*	*4*	*59*	*63*	*62*
Rahoitusinstrumenttien kurssitappiot	–	–	*1*	*1*	*1*
Yhteensä	**2**	**7**	**101**	**110**	**116**

Otsake ”Hallinnolliset ja tietotekniset kulut” sisältää sellaiset määrät, jotka perustuvat komission kanssa tehtyyn EKR:n sisäiseen sopimukseen, jolla katetaan sen päätoimipaikassa ja edustustoissa EKR:n ohjelmien hallinnoinnista aiheutuvat hallintokulut.

4. **EHDOLLISET VARAT JA VELAT JA MUUT TILINPÄÄTÖKSESSÄ ESITETTÄVÄT TIEDOT**

4.1 **EHDOLLISET VARAT**

Ehdollinen omaisuuserä on potentiaalinen omaisuuserä, joka on syntynyt aikaisempien tapahtumien seurauksena ja jonka olemassaolo varmistuu vasta kun yksi tai useampi epävarma tapahtuma, joka ei ole kokonaan yhteisön määräysvallassa, toteutuu tai jää toteutumatta tulevaisuudessa.

(miljoonaa euroa)

	9. EKR	10. EKR	11. EKR	31.12.2024	31.12.2023
Ennakkomaksuvakuudet	–	–	*19*	*19*	*32*
Yhteensä	–	–	**19**	**19**	**32**

Komissio edellyttää joissakin tapauksissa ennakkomaksuvakuuksia tuensaajilta, jotka eivät ole jäsenvaltioita, maksaessaan näille ennakkomaksuja.

Vuoden 2024 lopussa ennakkomaksuvakuuksien arvo oli 19 miljoonaa euroa, kun se vuonna 2023 oli 32 miljoonaa euroa. Tämä on EKR:n lopettamisen ja sopimusten asteittaisen päättämisen mukaista.

Kun kyse on välillisen hallinnoinnin piiriin kuuluvista sopimuksista, vakuus ei kuulu EKR:lle vaan hankintaviranomaiselle. Vakuutta ei tämän vuoksi ilmoiteta EKR:n tilinpäätöksessä.

4.2 **EHDOLLISET VELAT**

Ehdollinen velka on potentiaalinen velvoite, joka on syntynyt aikaisempien tapahtumien seurauksena ja jonka olemassaolo varmistuu vasta, kun yksi tai useampi epävarma tapahtuma, joka ei ole kokonaan yhteisön määräysvallassa, toteutuu tai jää toteutumatta tulevaisuudessa. Se voi olla myös olemassa oleva velvoite, joka on syntynyt aikaisempien tapahtumien seurauksena, koska resurssien siirtyminen pois rahastosta ei ole todennäköistä tai velvoitteen suuruus ei ole määritettävissä riittävän luotettavasti.

4.2.1 *Myönnetyt takaukset*

(miljoonaa euroa)

	9. EKR	10. EKR	11. EKR	31.12.2024	31.12.2023
Myönnetyt takaukset	–	–	*26*	*26*	*28*

Edellä olevassa taulukossa esitetään riski, joka aiheutuu EKR:n mahdollisista tulevista maksuista, jotka liittyvät EIP-ryhmälle tai muille rahoituslaitoksille myönnettyihin takauksiin. Esitetyistä määristä on vähennetty näistä ohjelmista tehdyt rahoitusvaraukset tai rahoitusvelat.

Edellä ilmoitettu 26 miljoonan euron määrä liittyy seuraavista rahoitusvälineistä myönnettyihin takauksiin: 9 miljoonaa euroa Euritz-rahoitusvälineestä, 10 miljoonaa euroa KULIMA-rahastosta ja 7 miljoonaa euroa maatalouden arvoketjuun liittyvästä ZAMBIA-välineestä.

4.2.2 *Oikeustapauksiin liittyvät ehdolliset vastuut*

(miljoonaa euroa)

	9. EKR	10. EKR	11. EKR	31.12.2024	31.12.2023
Vireillä olevat oikeustapaukset	–	–	*7*	*7*	*7*

Vuoden 2024 lopussa vireillä oli vain kaksi oikeustapausta, jotka koskivat yhteensä 7 miljoonan euron määrää.

4.3 MUUT MERKITTÄVÄT TILINPÄÄTÖKSESSÄ ESITETTÄVÄT TIEDOT

4.3.1 *Maksattamatta olevien sitoumusten väheneminen johtuu suurelta osin talousarviosta maksattamatta olevien sitoumusten vähenemisestä*

Jäljempänä esitetty määrä saadaan vähentämällä maksattamatta olevien sitoumusten määrästä niihin liittyvät, tuotto- ja kululaskelmaan kuluiksi kirjatut määrät. Talousarviosta maksattamatta olevat sitoumukset ovat sitoumuksia, joita vastaavia maksuja ei vielä ole suoritettu ja/tai joita ei vielä ole purettu. Maksattamatta olevia määriä syntyy aina monivuotisten ohjelmien yhteydessä.

(miljoonaa euroa)

	9. EKR	10. EKR	11. EKR	31.12.2024	31.12.2023
Talousarviositoumukset, joita ei ole vielä kirjattu kuluiksi	*15*	*166*	*2 520*	*2 701*	*3 449*

Maksattamatta olevien sitoumusten väheneminen johtuu suurelta osin talousarviosta maksattamatta olevien sitoumusten vähenemisestä. Näitä sitoumuksia oli yhteensä 3 812 miljoonaa euroa vuoden 2024 lopussa (2023: 5 116 miljoonaa euroa). Tämä on EKR:n elinkaaren mukaista ja liittyy myös avoinna olevien sopimusten määrän kehitykseen (ks. liitetieto 2.2).

5. RAHOITUSRISKIN HALLINTA

Seuraavat EKR:n rahoitusriskin hallintaa koskevat tiedot liittyvät kassanhallintatoimiin, jotka komissio on toteuttanut EKR:n puolesta sen varojen hallinnoimiseksi.

5.1 RISKINHALLINTAPOLITIIKKA JA SUOJAUS

EKR:n kassanhallintasäännöt ja -periaatteet vahvistetaan 11. Euroopan kehitysrahastoon sovellettavassa varainhoitoasetuksessa ja sisäisessä sopimuksessa.

Varainhoitoasetuksen mukaisesti noudatetaan seuraavia perusperiaatteita:

a) Jäsenvaltiot maksavat EKR:n rahoitusosuudet jäsenvaltion keskuspankissa tai jäsenvaltion nimeämässä rahoituslaitoksessa oleville erityistileille. Rahoitusosuudet pidetään kyseisillä tileillä siihen asti, kun maksu EKR:lle tulee suoritettavaksi.

b) Jäsenvaltiot maksavat EKR:n rahoitusosuudet euroina. Maksut EKR:sta suoritetaan euroina ja muina valuuttoina.

c) Komission EKR:n nimissä avaamilla pankkitileillä ei saa tapahtua tilinylityksiä.

Erityistilien lisäksi komissio on avannut EKR:n nimissä muita pankkitilejä rahoituslaitoksissa (keskuspankeissa ja liikepankeissa) suorittaakseen ja vastaanottaakseen sellaisia maksuja, jotka eivät liity jäsenvaltioiden rahoitusosuuksiin.

Kassanhallinta- ja maksutoiminnot ovat pitkälle automatisoituja ja perustuvat ajanmukaisiin tietotekniikkajärjestelmiin. Käytössä on lisäksi erityismenettelyjä, joilla taataan järjestelmän turvallisuus ja varmistetaan tehtävien eriyttäminen varainhoitoasetuksen säännösten, komission noudattamien sisäistä valvontaa koskevien standardien ja tilintarkastusperiaatteiden mukaisesti.

Kassanhallinta- ja maksutoimintojen hallinnointi perustuu kirjallisiin ohjeisiin ja menettelyihin, joiden tavoitteena on vähentää operatiivisia ja rahoitusriskejä sekä varmistaa valvonnan riittävyys. Ohjeet ja menettelyt kattavat eri toiminnot, ja niiden noudattamista valvotaan säännöllisesti.

5.2 **VALUUTTARISKI**

EKR:oon kohdistuva valuuttariski vuoden lopussa – nettopositio

(miljoonaa euroa)

	31.12.2024				31.12.2023			
	USD	EUR	Muut	Yhteensä	USD	EUR	Muut	Yhteensä
Rahoitusvarat								
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvarat	*10*	4	7	*21*	*7*	7	3	*17*
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	42	61	9	*112*	16	49	8	*73*
Saamiset	*6*	*5*	–	*11*	*7*	*4*	–	*11*
Käteisvarat ja muut rahavarat	*11*	*400*	–	*411*	*6*	*595*	–	*601*
	69	**470**	**16**	**555**	**36**	**655**	**11**	**704**
Rahoitusvelat								
Rahoitusvaraukset ja takausvelat	–	*3*	–	*3*	–	*2*	*2*	*4*
	–	**3**	–	**3**	–	**2**	**2**	**4**
Yhteensä	**69**	**473**	**16**	**558**	**36**	**657**	**13**	**706**

Kaikki rahoitusosuudet pidetään euromääräisinä ja muita valuuttoja ostetaan vain silloin kun niitä tarvitaan maksujen suorittamiseksi. Tämän vuoksi EKR:n kassanhallintatoimintoihin ei kohdistu valuuttariskiä.

5.3 **KORKORISKI**

EKR ei ota lainaa, joten siihen ei kohdistu korkoriskiä.

EKR:n pankkitileillä oleville varoille kertyy kuitenkin korkoa. Komissio on sen vuoksi ottanut EKR:n puolesta käyttöön toimenpiteet varmistaakseen, että kertynyt korko vastaa markkinakorkoja ja niiden vaihteluja.

Kukin jäsenvaltio maksaa rahoitusosuutensa EKR:n talousarvioon nimeämässään rahoituslaitoksessa olevalle erityistilille. Muutama vuosi sitten esiintyneen negatiivisen koron riskin poistamiseksi on otettu käyttöön kassanhallintaan liittyviä menettelyjä, joiden avulla tällaisten tilien saldot pidetään mahdollisimman pieninä. Lisäksi negatiivisesta korosta aiheutuvista kustannuksista vastaa neuvoston asetuksen (EU) 2016/888 ([7]) mukaan asianomainen jäsenvaltio.

Korko maksetaan liikepankeissa olevien tilien yliyön-saldoille päivittäin. Tällaisten tilien saldoille saatava korko perustuu vaihtuviin markkinakorkoihin, joihin sovelletaan (positiivista tai negatiivista) sopimusmarginaalia. Useimmille pankkitileille maksetaan korkoa, joka perustuu markkinoiden viitekorkoon ja jossa on otettu huomioon kyseisen koron vaihtelut. EKR:oon ei sen vuoksi kohdistu riskiä siitä, että sen tileillä oleville varoille maksettaisiin markkinakorkoa alhaisempaa korkoa.

5.4 **LUOTTORISKI (VASTAPUOLIRISKI)**

Luottoriskille alttiina oleva enimmäismäärä

Rahoitusvarojen osalta raportoidut määrät ovat nettomääräisiä kirjanpitoarvoja ja edustavat luottoriskiä tilikauden lopussa.

(miljoonaa euroa)

	31.12.2024	31.12.2023
Rahoitusvarat		
Lainat	*21*	*16*
Käteisvarat ja muut rahavarat	*411*	*601*
Vaihtoon perustuvat saamiset (*)	*11*	*11*
Myönnetyt takaukset		
Takaussopimukset	*12*	*14*
Yhteensä 31.12.2024	**454**	**642**

*(*) * Pois lukien menoennakot*

Rahoitusvälinelainat: luoton laatu

(miljoonaa euroa)

	31.12.2024				
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Ostetut tai alun perin myönnetyt luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet rahoitusvarat	Yhteensä
Luottoluokitus					
Paras ja hyvä luokitus	–	–	–	–	–
Parempi keskitason luottoluokitus	–	–	–	–	–
Heikompi keskitason luottoluokitus	–	–	–	–	–
Spekulatiiviluokka ja maksukyvyttömyys	*16*	*6*	*3*	–	*25*
Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	**16**	**6**	**3**	–	**25**

([7]) Neuvoston asetus (EU) 2016/888, annettu 6 päivänä kesäkuuta 2016, yhdenteentoista Euroopan kehitysrahastoon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta annetun asetuksen (EU) 2015/323 muuttamisesta erien maksamisen osalta (EUVL L 149, 7.6.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/888/oj).

(miljoonaa euroa)

31.12.2024					
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Ostetut tai alun perin myönnetyt luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet rahoitusvarat	Yhteensä
Vähennettynä tappiota koskevalla vähennyserällä	*3*	*1*	–	–	4
Nettokirjanpitoarvo	**13**	**5**	**3**	–	**21**

Käteisvarat ja muut rahavarat: luoton laatu

(miljoonaa euroa)

	31.12.2024	31.12.2023
Luottoluokitus		
Paras ja hyvä luokitus	*314*	*514*
Parempi keskitason luottoluokitus	*91*	*77*
Heikompi keskitason luottoluokitus	*6*	*11*
Spekulatiiviluokka ja maksukyvyttömyys	–	–
Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	**411**	**601**
Vähennettynä tappiota koskevalla vähennyserällä	-	-
Nettokirjanpitoarvo	**411**	**601**

Saamiset: luoton laatu

(miljoonaa euroa)

31.12.2024						
	Ei erääntynyt	Erääntyneet 0–30 päivää	Erääntyneet 31–90 päivää	Erääntyneet 91 päivää – 1 vuosi	Erääntyneet > 1 vuosi	Yhteensä
Bruttomääräinen kirjanpitoarvo	11	–	–	–	–	*11*
Vähennettynä tappiota koskevalla vähennyserällä	–	–	–	–	–	–
Nettokirjanpitoarvo	**11**	–	–	–	–	*11*

Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat: luoton laatu

Vuonna 2024 näihin tilinpäätöksiin sisältyvät tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat liittyvät oman pääoman ehtoisiin sijoituksiin, joihin ei kohdistu luottoriskiä (ks. liitetieto 2.1).

5.5 **LIKVIDITEETTIRISKI**

Analyysi rahoitusvastuista sopimuksen jäljellä olevan voimassaoloajan mukaan

Tämän otsakkeen mukaiset rahoitusvelat esitetään taseen kirjanpitoarvoina.

(miljoonaa euroa)

	< 1 vuosi	1–5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä
Rahoitusvastuut 31.12.2024	*256*	–	–	*256*
Rahoitusvastuut 31.12.2023	*391*	*2*	–	*393*

EKR:oon sovellettavilla budjettiperiaatteilla varmistetaan, että budjettikauden kassavarojen kokonaismäärä riittää aina maksujen suorittamiseen. Jäsenvaltioilta saatavien rahoitusosuuksien kokonaismäärä on näin aina yhtä suuri kuin vastaavan budjettikauden maksumäärärahojen määrä.

Jäsenvaltiot maksavat rahoitusosuutensa EKR:lle kuitenkin kolmena vuosieränä, minkä lisäksi EKR:sta suoritettaviin maksuihin liittyy kausittaisuutta.

Jotta voitaisiin varmistaa, että kassavarat riittävät jokaisena kuukautena maksujen suorittamiseen, komission kassanhallintayksikkö ja varoja käyttävät yksiköt vaihtavat säännöllisesti tietoja kassatilanteesta.

Edellä mainitun lisäksi EKR:n kassanhallinnassa käytetään automaattisia kassanhallintatyökaluja, joilla varmistetaan päivittäin, että jokaisella EKR:n pankkitilillä on riittävästi käteisvaroja.

6. LÄHIPIIRIÄ KOSKEVAT TIEDOT

EKR:n lähipiiriksi katsotaan EU:n Bêkou-erityisrahasto, EU:n Afrikka-hätärahasto ja Euroopan komissio. Näiden yhteisöjen väliset liiketoimet ovat osa EKR:n normaalia toimintaa, joten niistä ei EU:n kirjanpito- ja tilinpäätössääntöjen mukaan tarvitse antaa tietoja erikseen.

EKR on komission hallinnoima rahasto, joten sillä ei ole omaa erillistä hallintoa. EU:n, myös komission, johtoon kuuluvien avainhenkilöiden etuudet on ilmoitettu Euroopan unionin konsolidoidun tilinpäätöksen kohdassa 7.2 ”Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden etuudet”.

7. TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

EKR:n tilinpitäjän tietoon ei tilinpäätöksen allekirjoittamispäivään mennessä ollut tullut tai saatettu sellaisia olennaisia tapahtumia, jotka olisi ilmoitettava erikseen tässä kohdassa. Tilinpäätös ja sen liitetiedot on laadittu tuoreimpien käytettävissä olevien tietojen perusteella, ja edellä esitetyt tiedot perustuvat tällaisiin tietoihin.

8. VARAINHOITOVUODEN TALOUDELLISEN TULOKSEN JA TALOUSARVION TOTEUTUMAN TÄSMÄYTYS

Varainhoitovuoden taloudellinen tulos on laskettu suoriteperusteisen kirjanpidon periaatteiden mukaisesti. Talousarvion toteutuma sen sijaan perustuu maksuperusteisen kirjanpidon sääntöihin. Koska taloudellinen tulos ja talousarvion toteutuma kuitenkin kattavat samat operatiiviset tapahtumat, ne on syytä täsmäyttää. Seuraavassa taulukossa esitetään nämä täsmäytykset ja erityisesti tärkeimmät tulo- ja menopuolen täsmäytyserät. Taulukon liitetiedoissa on lisätietoja tärkeimmistä täsmäytyseristä.

(miljoonaa euroa)

	2024	2023
VARAINHOITOVUODEN TALOUDELLINEN TULOS	**(1 240)**	**(2 249)**
Tulot		
Saamiset, jotka eivät vaikuta talousarvion toteutumaan	*(25)*	*(11)*
Varainhoitovuoden aikana vahvistetut saamiset, joita vastaavia tuloja ei ole vielä saatu	*(4)*	*(2)*
Aiempina vuosina vahvistettujen saamisten perusteella saadut tulot	*18*	*12*
Ennakkomaksujen nettovaikutus	*38*	*36*
Siirtosaamiset (netto)	*(98)*	*(54)*
Menot		
Maksamatta olevat varainhoitovuoden menot	*65*	*(55)*
Varainhoitovuonna maksetut aikaisempien vuosien menot	*(176)*	*(349)*
Ennakkomaksujen nettovaikutus	*1 147*	*556*
Siirtovelat (netto)	*(1 071)*	*59*
VARAINHOITOVUODEN TALOUSARVION TOTEUTUMA	**(1 345)**	**(2 056)**

8.1 TÄSMÄYTYSERÄT – TULOT

Varainhoitovuoden talousarviotulot muodostuvat kyseisen vuoden aikana vahvistettujen saamisten perusteella saaduista tuloista sekä tuloista, jotka on saatu aiempina varainhoitovuosina vahvistettujen saamisten perusteella.

Saamiset, jotka eivät vaikuta talousarvion toteutumaan, kirjataan taloudelliseen tulokseen, mutta niitä ei voida lukea tuloiksi talousarviossa, sillä maksuja vastaava määrä siirretään varantoihin eikä sitä voida sitoa uudelleen ilman neuvoston päätöstä.

Varainhoitovuoden aikana vahvistetut saamiset, joita vastaavia tuloja ei ole vielä saatu, vähennetään täsmäytystä tehtäessä taloudellisesta tuloksesta, koska ne eivät kuulu talousarviotuloihin. **Aiempina vuosina vahvistettujen saamisten perusteella saadut tulot** on kuitenkin täsmäytettäessä sisällytettävä varainhoitovuoden taloudelliseen tulokseen.

Ennakkomaksujen nettovaikutus muodostuu tuensaajilta perityillä määrillä kuitatuista ennakkomaksuista. Nämä maksut kuuluvat tuloihin, mutta eivät vaikuta taloudelliseen tulokseen, ja tästä syystä ne on lisättävä täsmäyttämistä varten.

Siirtosaamisten nettomäärä muodostuu pääasiassa tilikausien erottamiseen liittyvistä siirtosaamisista. Laskelmassa otetaan huomioon ainoastaan nettovaikutus, eli varainhoitovuoden siirtosaamisista vähennetään edellisen vuoden peruutetut siirtosaamiset.

8.2 TÄSMÄYTYSERÄT – MENOT

Maksamatta olevat varainhoitovuoden menot on täsmäytystä tehtäessä otettava huomioon, koska ne sisältyvät taloudelliseen tulokseen mutta eivät kuulu talousarviomenoihin. **Varainhoitovuonna maksetut aiempien vuosien menot** on sen sijaan täsmäytystä tehtäessä vähennettävä taloudellisesta tuloksesta, sillä ne kuuluvat varainhoitovuoden talousarviomenoihin mutta eivät vaikuta taloudelliseen tulokseen tai vähentävät oikaisujen tapauksessa kuluja.

Maksujen peruutuksista saatavat määrät eivät vaikuta taloudelliseen tulokseen, mutta ne vaikuttavat talousarvion toteutumaan.

Ennakkomaksujen nettovaikutus muodostuu varainhoitovuoden aikana suoritetuista uusista ennakkomaksuista (jotka kirjataan kyseisen vuoden talousarviomenoiksi) sekä sellaisista varainhoitovuoden tai aiempien vuosien aikana suoritetuista ennakkomaksuista, jotka on kuitattu hyväksyttyjä tukikelpoisia menoja vastaan. Viimeksi mainitut ovat suoriteperustetta sovellettaessa kuluja, mutta niitä ei merkitä talousarviokirjanpitoon, koska alkuperäinen ennakkomaksu on kirjattu talousarviomenoksi jo ennakkomaksun suoritusajankohtana.

Siirtovelkojen nettomäärä muodostuu pääasiassa tilikausien erottamiseen liittyvistä eristä eli sellaisista EKR:n varojen saajille aiheutuneista tukikelpoisista menoista, joita ei ole vielä ilmoitettu EKR:lle. Laskelmassa otetaan huomioon ainoastaan nettovaikutus eli varainhoitovuoden siirtoveloista vähennetään edellisen vuoden peruutetut siirtovelat.

EKR:OON KONSOLIDOITUJEN EU:N ERITYISRAHASTOJEN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

EU:N BÊKOU-ERITYISRAHASTON TILINPÄÄTÖS – VARAINHOITOVUOSI 2024 ([8])

([8]) On huomattava, että osa taloudellisia tietoja sisältävien taulukoiden luvuista ei näytä täsmäävän, koska numerotiedot on pyöristetty tuhansiin euroihin.

TAUSTATIETOA

Yleistä taustatietoa unionin erityisrahastoista

Perustaminen

Unionin yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen, jäljempänä 'unionin varainhoitoasetus' ([9]), 238 ja 239 artiklan ja yhdenteentoista Euroopan kehitysrahastoon sovellettavan varainhoitoasetuksen ([10]) 35 artiklan mukaan komissio voi perustaa unionin erityisrahastoja ulkoisia toimia varten. Unionin eritysrahastot perustetaan muiden rahoittajien kanssa tehtävillä sopimuksilla. Rahastoilla vastataan tarpeeseen toteuttaa hätätoimia, hätätilan jälkeisiä toimia tai temaattisia toimia.

Euroopan komissio perustaa unionin erityisrahastot päätöksellä kuultuaan Euroopan parlamenttia ja neuvostoa tai näiden annettua hyväksyntänsä. Päätös sisältää perustamista koskevan sopimuksen muiden rahoittajien kanssa.

Unionin erityisrahastoja perustetaan ja käytetään vain seuraavien edellytysten täyttyessä:

— Unionin toimella luodaan lisäarvoa: unionin erityisrahastojen tavoitteet voidaan erityisesti niiden laajuuden tai mahdollisten vaikutusten ansiosta saavuttaa paremmin unionin tasolla kuin kansallisella tasolla, ja olemassa olevat rahoitusvälineet eivät riittäisi unionin toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen.

— Unionin erityisrahastot lisäävät selvästi unionin poliittista näkyvyyttä ja tuottavat hallinnollisia etuja, ja niiden avulla unioni voi valvoa paremmin riskejä sekä unionin maksuja ja muiden rahoittajien rahoitusosuuksia.

— Unionin erityisrahastot eivät saa olla päällekkäisiä jo käytössä olevien rahoituskanavien tai samankaltaisten välineiden kanssa täydentämättä niitä jotenkin.

— Unionin erityisrahastojen tavoitteet mukautetaan sen unionin välineen tai budjettikohdan tavoitteisiin, josta ne rahoitetaan.

Nykyiset EU:n erityisrahastot

Komissio on tähän mennessä perustanut neljä EU:n erityisrahastoa:

— EU:n Bêkou-erityisrahasto, jonka tavoitteena on tukea kaikkia Keski-Afrikan tasavallan kriisistä selviytymisen ja jälleenrakentamisen osa-alueita. Rahasto perustettiin 15. heinäkuuta 2014.

— EU:n Syyria-erityisrahasto (Madad-rahasto) eli Syyrian kriisin johdosta perustettu EU:n alueellinen erityisrahasto. Rahasto perustettiin 15. joulukuuta 2014.

— EU:n Afrikka-hätärahasto eli Euroopan unionin Afrikka-hätärahasto vakauden lisäämiseksi sekä sääntelemättömän muuttoliikkeen ja pakkomuuton perimmäisten syiden ehkäisemiseksi. Rahasto perustettiin 12. marraskuuta 2015.

— EU:n Kolumbia-erityisrahasto, jolla tuetaan rauhansopimuksen täytäntöönpanoa konfliktin jälkeisessä varhaisessa olojen ennalleen palauttamisessa ja vakauttamisessa. Rahasto perustettiin 12. joulukuuta 2016.

Tehtävä

EU:n Bêkou-erityisrahasto perustettiin edistämään Keski-Afrikan tasavallan tilanteen vakauttamista ja maan jälleenrakentamista Erityisrahaston perustamista koskevan sopimuksen mukaan sen tärkeimpänä tavoitteena on "antaa johdonmukaisesti kohdistettua apua, jolla edistetään haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien selviytymiskykyä ja tuetaan kaikkia Keski-Afrikan tasavallan kriisistä selviytymisen ja jälleenrakentamisen osa-alueita, koordinoidaan toimia lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ja autetaan naapurimaita selviytymään kriisin seurauksista".

([9]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2024/2509, annettu 23 päivänä syyskuuta 2024, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä (EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

([10]) Neuvoston asetus (EU) 2018/1877, annettu 26 päivänä marraskuuta 2018, yhdenteentoista Euroopan kehitysrahastoon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta ja asetuksen (EU) 2015/323 kumoamisesta (EUVL L 307, 3.12.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1877/oj).

Keskeinen operatiivinen toiminta

Unionin erityisrahastoon kootaan yhteen eri rahoittajien varoja ohjelmien rahoittamiseksi sovittujen tavoitteiden pohjalta. Perustamisensa (heinäkuu 2014) jälkeen Bêkou-erityisrahasto on hyväksynyt 22 ohjelmaa ja saavuttanut yli 2,5 miljoonaa tuensaajaa. Ohjelmien tarkoituksena on auttaa Keski-Afrikan tasavaltaa ja sen väestöä vuoden 2013 kriisin jälkeen. Bêkou-erityisrahasto pyrkii erityisesti varmistamaan peruspalvelujen (pääasiassa terveydenhuolto sekä vesi- ja jätevesihuolto) saatavuuden, tukemaan talouden elpymistä ja työpaikkojen luomista sekä edistämään sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja sovittelua.

Hallinto

Bêkou-erityisrahaston hallinnoinnista vastaa Euroopan komissio, joka toimii myös sen kahden hallintoelimen, erityisrahaston hallituksen ja toimintakomitean, sihteeristönä. Bêkou-erityisrahaston hallitus ja toimintakomitea koostuvat rahoittajien, komission ja Euroopan parlamentin edustajista sekä yhdestä Keski-Afrikan tasavallan viranomaisten edustajasta ja tarkkailijoista. Hallituksen kokoonpanoa koskevat säännöt ja sen sisäiset säännöt vahvistetaan unionin erityisrahaston perustamisesta tehtävässä sopimuksessa.

Hallituksen päätehtävänä on laatia erityisrahaston kokonaisstrategia ja tarkastella sitä uudelleen. Toimintakomitea vastaa rahaston rahoittamien toimien valinnasta ja valvoo niiden toteuttamista. Lisäksi se hyväksyy tilinpäätöksen ja vuotuisen kertomuksen erityisrahaston rahoittamista toimista.

Rahoituslähteet

Bêkou-erityisrahastoa rahoitetaan rahoittajien rahoitusosuuksilla.

Tilinpäätös

Laatimisperusta

Tilinpäätöksen laatimisen oikeudellinen kehys ja määräajat vahvistetaan Keski-Afrikan tasavallassa toteutettavia toimia varten perustetun Euroopan unionin erityisrahaston eli Bêkou-erityisrahaston perustamisesta tehdyssä sopimuksessa, jäljempänä ’perustamisesta tehty sopimus’. Tämän perustamisesta tehdyn sopimuksen mukaisesti tilinpäätös laaditaan komission tilinpitäjän hyväksymien sääntöjen (EU:n kirjanpito- ja tilinpäätössäännöt) mukaisesti. Nämä säännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksyttyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin (International Public Sector Accounting Standard, IPSAS).

Tilinpitäjä

Unionin erityisrahastojen tilinpitäjänä toimii komission tilinpitäjä. Tilinpitäjä laatii kaikille unionin erityisrahastoille yhteiset kirjanpito- ja tilinpäätösmenettelyt sekä tililuettelot. Komission sisäisellä tarkastajalla, OLAFilla, ja tilintarkastustuomioistuimella on samat valtuudet unionin erityisrahastoihin nähden kuin muihin komission toteuttamiin toimiin nähden. Unionin erityisrahastoille tehdään myös riippumaton ulkoinen tarkastus vuosittain.

Tilinpäätöksen koostumus

Tilinpäätös kattaa 1. tammikuuta ja 31. joulukuuta välisen ajanjakson, ja se sisältää tilinpäätöslaskelmat ja talousarvion toteuttamista koskevan kertomuksen. Vaikka tilinpäätös ja liitetiedot laaditaan suoriteperusteisesti, talousarvion toteuttamista koskevat kertomukset perustuvat pääasiassa rahan liikkeisiin.

Menettely alustavasta tilinpäätöksestä vastuuvapausmenettelyyn

Tilinpäätöksen tarkastaa riippumaton ulkopuolinen tilintarkastaja. Tilinpitäjän laatima alustava tilinpäätös toimitetaan seuraavan vuoden helmikuun 15. päivään mennessä toimintakomitealle, joka toimittaa sen eteenpäin tilintarkastusyhtiölle, jonka yhteisö on valinnut tarjouskilpailumenettelyn perusteella. Tilinpitäjä laatii tilintarkastuksen jälkeen lopullisen tilinpäätöksen ja toimittaa sen toimintakomitean hyväksyttäväksi (8 artiklan 3 kohdan 4 alakohdan c alakohta).

Bêkou-erityisrahaston tilinpäätös konsolidoidaan Euroopan kehitysrahaston tilinpäätökseen.

Tärkeimmät tapahtumat

Vuoden saavutukset

EU käynnisti heinäkuussa 2014 ensimmäisen erityisrahaston, joka nimettiin Bêkou-erityisrahastoksi (bêkou tarkoittaa sangon kielessä toivoa). Rahaston tarkoituksena on auttaa Keski-Afrikan tasavaltaa ja sen väestöä vuoden 2013 kriisin jälkeen. Bêkou-erityisrahasto pyrkii varmistamaan peruspalvelujen (pääasiassa terveydenhuolto sekä vesi- ja jätevesihuolto) saatavuuden, tukemaan maaseudun kehittämistä ja talouden elpymistä sekä edistämään sovintoa. Perustamisestaan lähtien Bêkou-erityisrahasto on rahoittanut 22 ohjelmaa, joihin sisältyy 119 hanketta, ja saavuttanut yli puolet maan asukkaista.

Keski-Afrikan tasavalta on edelleen kaikin tavoin tarkasteltuna hauras valtio, varsinkin hallinnon ja paikallisten resurssien (kuten henkilö-, teknisten ja taloudellisten resurssien) saatavuuden osalta kehityshaasteisiin vastattaessa.

Sen turvallisuustilanne on kuitenkin paranemassa ja aseellisten joukkojen välinen väkivalta vähenemässä. Silti epävakautta lisää naapurimaiden epävakaus, kun maahan saapuu sudanilaisia pakolaisia. Tšad ja Keski-Afrikan tasavalta tekivät lokakuussa sopimuksen yhteisten rajojensa suojelemisesta. Noin 20 prosenttia Keski-Afrikan tasavallan väestöstä on edelleen evakossa, minkä vuoksi humanitaarisen avun tarve on vielä suuri.

Taloudellista tilannetta luonnehtivat julkisten tulojen jyrkkä lasku ja heikko kasvu. Vuoropuhelu Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) kanssa kuitenkin jatkuu.

Poliittista elämää vuonna 2025 leimaavat paikallis- ja presidentinvaalit, joita on toistuvasti lykätty.

Bêkou-erityisrahaston toimintojen hallinnointi on siirretty Keski-Afrikan tasavallan valtuuskunnalle, mutta rahoitus- ja sopimuspuoli on edelleen keskitetty Brysseliin.

Keskeiset saavutukset tietyillä painopistealueilla

Jäljempänä esitettävät vuoden 2024 keskeiset saavutukset kuvastavat erityisrahaston tärkeimpiä erityistavoitteita/toiminta-aloja.

Palvelujen saatavuuden alalla Bêkou-erityisrahasto jatkoi terveydenhuolto- sekä vesi-, sanitaatio- ja hygieniapalvelujen tukemista. Vuonna 2024 vesi-, sanitaatio- ja hygieniapalvelujen (WASH-indikaattori 1.1) saatavuus parani ja sen piiriin pääsi 107 842 uutta ihmistä, joten rahaston perustamisesta lähtien tuensaajia on ollut yhteensä 1 177 587. Tämä tarkoittaa, että alkuperäinen tavoite on ylitetty 5 prosentilla.

Lääkärikäynneistä ja terveydenhuoltoalan toimista (indikaattori 1.2) vuoden aikana hyötyneiden henkilöiden määrä oli pieni (53 264), mikä johtui terveysalan ohjelman kolmanteen osa-alueeseen liittyvien hankkeiden päättymisestä. Tuensaajia oli yhteensä 9 132 811, vaikka tavoitteena oli 7 915 873, eli toteuma ylitti odotukset 15 prosentilla. Kaksi viimeisintä terveysalan hanketta (Resulde Alima ja Genre III IRC) lopettivat toimintansa tänä vuonna.

Lukutaitotoimista hyötyneiden määrä on kasvanut vuosina 2023–2024 merkittävästi (+35 %), 17 105:stä 23 054:ään – yli alkuperäisen tavoitteen.

Sosiaalisen yhteenkuuluvuuden alalla suurimmalla osalla Bêkou-erityisrahaston tuella toteutetuista toimista pyrittiin lisäämään naisten vaikutusmahdollisuuksia ja torjumaan sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa sekä vahvistamaan maan tiedotusvälineitä.

Vuonna 2024 sosioekonomista voimaannuttamista koskevista toimista hyötyi 15 741 tyttöä tai naista, mikä nosti toimista hyötyneiden kokonaismäärän 173 109:ään eli selvästi yli alkuperäisen tavoitteen (+380 %). Bêkou-erityisrahastosta sai tänä vuonna tukea 2 494 sukupuoleen perustuvan väkivallan uhria (indikaattori 2.2). Tukea saaneiden kokonaismäärä on näin ollen 16 769, kun tavoite oli 133 943. Tavoitteesta on siis saavutettu vain 13 prosenttia.

Toiminnalla 2.4 (*siviiliyhteiskunnan rauhan rakentaminen konfliktin jälkeen ja/tai konfliktien ennaltaehkäisy*) annettiin tukea 36 870 henkilölle, joten rahaston perustamisesta lähtien tukea saaneiden kokonaismäärä on 418 581 (+172 %).

Talouden ja tuotannonalojen elpymisen edistämisen alalla Bêkou-erityisrahastosta tuettiin sekä tuotantoon painottuvaa että toimeentulon turvaavaa maataloutta, maatalousyhdistyksiä ja pienviljelijöitä sekä työpaikkojen luomista (työvoimavaltaista työtä, ammatillista koulutusta ja tuloja tuottavan toiminnan kehittämistä). Siitä tuettiin myös toimia, joilla parannettiin pienten yritysten ja yksityishenkilöiden mahdollisuuksia saada rahoituspalveluja.

Tänä vuonna tässä tavoitteessa edistyttiin vain vähän, koska useimmat hankkeet ovat päättyneet. Tuloja tuottavan toiminnan perustamiseen tukea saaneiden määrä kasvoi edelleen 2 prosenttia (1 471). Vuoden aikana ammatillisesta koulutuksesta (indikaattori 3.6) hyötyi 6 263 henkilöä, mikä on 6 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Enabelin toteuttaman DEVRUR II -hankkeen kautta koulutusta sai 6 220 henkilöä.

PAPEUR Rural -hankkeesta (ITC) tuettiin edelleen 35:tä osuuskuntaa, jotka on perustettu vuonna 2022.

Talousarvio ja talousarvion toteuttaminen

Vuoden 2024 loppuun mennessä Bêkou-erityisrahastoon oli osoitettu yli 310 miljoonan euron rahoitusosuudet, kuten myös edellisenä vuonna 2023, sekä 2 miljoonaa euroa muita korkotuloja. Erityisrahasto sai 31. joulukuuta 2021 päätökseen kaikkia saatuja rahoitusosuuksia vastaavat sitoumukset ja sopimukset, lukuun ottamatta seurantaa, arviointia, tarkastuksia ja viestintää varten varattuja varoja, joista voidaan vielä tehdä sopimuksia tämän päivämäärän jälkeen.

Vuonna 2024 toimeksisaajille maksettiin yli 7 miljoonaa euroa. Bêkou-erityisrahaston perustamisen jälkeen suoritettujen maksujen kokonaismäärä on nyt lähes 290 miljoonaa euroa.

Vuonna 2024 oli käynnissä 11 sopimusta, joiden kokonaismäärärahat olivat noin 81 miljoonaa euroa. Niistä kahdeksan oli operatiivisia hankkeita ja yksi teknisen avun hanke.

Toimien vaikutukset tilinpäätöksessä

Tilinpäätöslaskelmissa edellä mainittujen toimien vaikutukset ovat näkyvimmät seuraavissa erissä:

— Ennakkomaksut vähenivät 1 126 tuhatta euroa, koska erityisrahasto lakkautettiin asteittain, minkä seurauksena uusien sopimusten määrä pieneni: vuonna 2024 tehtiin vain 5 tarkastus-, arviointi- ja viestintätoimintaan liittyvää sopimusta, joiden arvo oli yhteensä 167 tuhatta euroa.

— Rahoitusvelat vähenivät 6 893 000 eurolla pääasiassa siksi, että vuoden aikana ei tehty käteissuorituksia.

— Toimintakulut vähenivät erityisrahaston käynnissä olevan asteittaisen lakkauttamisen seurauksena 17 968 000 euroa, mikä johti avoinna olevien sopimusten määrän pienenemiseen ja sitä kautta kulujen vähenemiseen.

TASE

(tuhatta euroa)

	31.12.2024	31.12.2023
PITKÄAIKAISET VARAT		
Ennakkomaksut	–	–
	–	–
LYHYTAIKAISET VARAT		
Ennakkomaksut	*2 619*	*3 745*
Vaihtoon perustuvat saamiset ja muuhun kuin vaihtoon perustuvat kerrytettävissä olevat rahamäärät	*2 267*	*3 462*
Käteisvarat ja muut rahavarat	*23 465*	*28 420*
	28 350	**35 627**
VARAT YHTEENSÄ	**28 350**	**35 627**

(tuhatta euroa)

	31.12.2024	31.12.2023
PITKÄAIKAISET VELAT		
Rahoitusvelat	*(24 108)*	*(31 001)*
	(24 108)	**(31 001)**
LYHYTAIKAISET VELAT		
Velat	*(2 536)*	–
Menojäämät	*(1 707)*	*(4 626)*
	(4 243)	**(4 626)**
VELAT YHTEENSÄ	**(28 350)**	**(35 627)**
NETTOVARAT	–	–

TUOTTO- JA KULULASKELMA

(tuhatta euroa)

	2024	2023
TULOT		
Tuotot muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista		
Tuotot rahoittajilta	*6 894*	*24 550*
Varojen takaisinperintä	*183*	*717*
	7 076	**25 268**
Tuotot vaihtoon perustuvista transaktioista		
Rahoitustuotot	*884*	*636*
	884	**636**
Tuotot yhteensä	**7 961**	**25 904**
KULUT		
Toimintakulut	*(6 310)*	*(24 278)*
Rahoituskulut	*(166)*	–
Muut kulut	*(1 485)*	*(1 626)*
Kulut yhteensä	**(7 961)**	**(25 904)**
VARAINHOITOVUODEN TALOUDELLINEN TULOS	–	–

RAHAVIRTALASKELMA

(tuhatta euroa)

	2024	2023
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos	–	–
Ennakkomaksujen (lisäys)/väheneminen	*1 126*	*7 420*
Vaihtoon perustuvien saamisten ja muuhun kuin vaihtoon perustuvien kerrytettävissä olevien rahamäärien (lisäys)/väheneminen	*1 196*	*132*
Rahoitusvelkojen lisäys/(väheneminen)	*(6 894)*	*18 450*
Velkojen lisäys/(väheneminen)	*2 536*	*(4 563)*
Menojäämien lisäys/(väheneminen)	*(2 919)*	*2 665*
NETTORAHAVIRTA	**(4 955)**	**24 104**
Käteisvarojen ja muiden rahavarojen nettolisäys/(-vähennys)	*(4 955)*	*24 104*
Käteisvarat ja muut rahavarat varainhoitovuoden alussa	*28 420*	*4 316*
Käteisvarat ja muut rahavarat varainhoitovuoden lopussa	*23 465*	*28 420*

EU:N AFRIKKA-HÄTÄRAHASTON LOPULLINEN TILINPÄÄTÖS 2024 ([11])

([11]) On huomattava, että osa taloudellisia tietoja sisältävien taulukoiden luvuista ei näytä täsmäävän, koska numerotiedot on pyöristetty tuhansiin euroihin.

TAUSTATIETOA EU:N AFRIKKA-HÄTÄRAHASTOSTA

Yleistä taustatietoa unionin erityisrahastoista

Perustaminen

Unionin yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen, jäljempänä 'unionin varainhoitoasetus' ([12]), 238 ja 239 artiklan ja yhdenteentoista Euroopan kehitysrahastoon sovellettavan varainhoitoasetuksen ([13]) 35 artiklan mukaan komissio voi perustaa unionin erityisrahastoja ulkoisia toimia varten. Unionin eritysrahastot perustetaan muiden rahoittajien kanssa tehtävillä sopimuksilla. Rahastoilla vastataan tarpeeseen toteuttaa hätätoimia, hätätilan jälkeisiä toimia tai temaattisia toimia.

Euroopan komissio perustaa unionin erityisrahastot päätöksellä kuultuaan Euroopan parlamenttia ja neuvostoa tai näiden annettua hyväksyntänsä. Päätös sisältää perustamista koskevan sopimuksen muiden rahoittajien kanssa.

Unionin erityisrahastoja perustetaan ja käytetään vain seuraavien edellytysten täyttyessä:

— Unionin toimella luodaan lisäarvoa: unionin erityisrahastojen tavoitteet voidaan erityisesti niiden laajuuden tai mahdollisten vaikutusten ansiosta saavuttaa paremmin unionin tasolla kuin kansallisella tasolla, ja olemassa olevat rahoitusvälineet eivät riittäisi unionin toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen.

— Unionin erityisrahastot lisäävät selvästi unionin poliittista näkyvyyttä ja tuottavat hallinnollisia etuja, ja niiden avulla unioni voi valvoa paremmin riskejä sekä unionin maksuja ja muiden rahoittajien rahoitusosuuksia.

— Unionin erityisrahastot eivät saa olla päällekkäisiä jo käytössä olevien rahoituskanavien tai samankaltaisten välineiden kanssa täydentämättä niitä jotenkin.

— Unionin erityisrahastojen tavoitteet mukautetaan sen unionin välineen tai budjettikohdan tavoitteisiin, josta ne rahoitetaan.

Nykyiset EU:n erityisrahastot

Komissio on tähän mennessä perustanut neljä EU:n erityisrahastoa:

— EU:n Bêkou-erityisrahasto, jonka tavoitteena on tukea kaikkia Keski-Afrikan tasavallan kriisistä selviytymisen ja jälleenrakentamisen osa-alueita. Rahasto perustettiin 15. heinäkuuta 2014.

— EU:n Syyria-erityisrahasto (Madad-rahasto) eli Syyrian kriisin johdosta perustettu EU:n alueellinen erityisrahasto. Rahasto perustettiin 15. joulukuuta 2014.

— EU:n Afrikka-hätärahasto eli Euroopan unionin Afrikka-hätärahasto vakauden lisäämiseksi sekä sääntelemättömän muuttoliikkeen ja pakkomuuton perimmäisten syiden ehkäisemiseksi. Rahasto perustettiin 12. marraskuuta 2015.

— EU:n Kolumbia-erityisrahasto, jolla tuetaan rauhansopimuksen täytäntöönpanoa konfliktin jälkeisessä varhaisessa olojen ennalleen palauttamisessa ja vakauttamisessa. Rahasto perustettiin 12. joulukuuta 2016.

Tehtävä

EU:n Afrikka-hätärahaston päätavoitteena on tukea kaikkia vakautta lisääviä näkökohtia, myötävaikuttaa muuttoliikkeen parempaan hallintaan ja puuttua epävakauden, pakkosiirtymisten ja laittoman muuttoliikkeen perimmäisiin syihin. Se pyrkii tähän erityisesti edistämällä selviytymiskykyä, taloudellisia ja yhtäläisiä mahdollisuuksia sekä turvallisuutta ja kehitystä ja puuttumalla ihmisoikeuksien loukkauksiin.

([12]) Asetus (EU, Euratom) 2024/2509.
([13]) Asetus (EU) 2018/1877.

Keskeinen operatiivinen toiminta

Unionin erityisrahastoon kootaan yhteen eri rahoittajien varoja toimien rahoittamiseksi sovittujen tavoitteiden pohjalta. EU:n Afrikka-hätärahasto toimii pääasiassa kolmella maantieteellisellä alueella, jotka ovat Sahelin ja Tšad-järven alue, Afrikan sarvi ja Pohjois-Afrikka. Lisäksi rahaston hankkeita voidaan tapauskohtaisesti toteuttaa myös rahaston tukikelpoisuusehdot täyttävien maiden naapurimaissa. Rahasto on määräaikainen, ja sen tarkoituksena on toteuttaa lyhyen ja keskipitkän aikavälin toimia sen toiminta-alueilla oleviin haasteisiin vastaamiseksi.

Hallinto

EU:n Afrikka-hätärahaston hallinnoinnista vastaa Euroopan komissio, joka toimii myös sen kahden hallintoelimen, erityisrahaston hallituksen ja toimintakomitean, sihteeristönä. EU:n Afrikka-hätärahaston hallitus ja toimintakomitea koostuvat rahoittajien ja komission edustajista. Lisäksi näissä elimissä on tarkkailijoina rahastoon osallistumattomien EU:n jäsenvaltioiden, tukikelpoisten valtioiden viranomaisten ja alueellisten järjestöjen edustajia. Hallituksen kokoonpanoa koskevat säännöt ja sen sisäiset säännöt vahvistetaan unionin erityisrahaston perustamisesta tehtävässä sopimuksessa.

Hallituksen päätehtävänä on laatia erityisrahaston kokonaisstrategia ja tarkastella sitä uudelleen. Toimintakomitea vastaa rahaston rahoittamien toimien valinnasta ja valvoo niiden toteuttamista. Lisäksi se hyväksyy tilinpäätöksen ja vuotuisen kertomuksen erityisrahaston rahoittamista toimista.

Rahoituslähteet

EU:n Afrikka-hätärahastoa rahoitetaan rahoittajien maksamilla rahoitusosuuksilla.

Laatimisperusta

Tilinpäätöksen laatimisen oikeudellinen kehys ja määräajat vahvistetaan ”vakauden lisäämistä sekä sääntelemättömän muuttoliikkeen ja pakkomuuton perimmäisten syiden ehkäisemistä varten perustetun EU:n Afrikka-hätärahaston perustamisesta ja sen sisäisistä säännöistä tehdyssä sopimuksessa”, jäljempänä ’perustamisesta tehty sopimus’. Tämän perustamisesta tehdyn sopimuksen mukaisesti tilinpäätös laaditaan komission tilinpitäjän hyväksymien sääntöjen (EU:n kirjanpito- ja tilinpäätössäännöt) mukaisesti. Nämä säännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksyttyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin (International Public Sector Accounting Standard, IPSAS).

Tilinpitäjä

EU:n Afrikka-hätärahaston tilinpitäjänä toimii rahaston perustamisesta tehdyn sopimuksen mukaan komission tilinpitäjä.

Tilinpäätöksen koostumus

Tilinpäätös kattaa 1. tammikuuta ja 31. joulukuuta välisen ajanjakson, ja se sisältää tilinpäätöslaskelmat ja talousarvion toteuttamista koskevan kertomuksen. Vaikka tilinpäätös ja liitetiedot laaditaan suoriteperusteisesti, talousarvion toteuttamista koskevat kertomukset perustuvat pääasiassa rahan liikkeisiin.

Menettely alustavasta tilinpäätöksestä vastuuvapausmenettelyyn

Tilinpäätöksen tarkastaa riippumaton ulkopuolinen tilintarkastaja. Tilinpitäjän laatima alustava tilinpäätös toimitetaan seuraavan vuoden helmikuun 15. päivään mennessä toimintakomitealle, joka toimittaa sen eteenpäin tilintarkastusyhtiölle, jonka yhteisö on valinnut tarjouskilpailumenettelyn perusteella. Tilinpitäjä laatii tarkastuksen jälkeen lopullisen tilinpäätöksen ja toimittaa sen toimintakomitean hyväksyttäväksi.

EU:n Afrikka-hätärahaston tilinpäätös konsolidoidaan Euroopan kehitysrahaston tilinpäätökseen.

Tärkeimmät tapahtumat

Vuoden saavutukset

Sopimustentekokauden päätyttyä 31. joulukuuta 2021 Afrikka-hätärahasto ei tammikuusta 2022 alkaen ole rahoittanut uusia rahoitussitoumuksia tai budjettikorotuksia. Sopimuksia voidaan tehdä vain rahoitussitoumuksista, jotka liittyvät hallinnolliseen toimintaan, kuten tarkastuksiin, arviointeihin, seurantaan tai viestintään. Afrikka-hätärahaston ohjelmien täytäntöönpanoa jatketaan vuoden 2025 loppuun saakka.

Afrikka-hätärahasto osoitti vuoden 2024 aikana, että se on nopea ja tehokas täytäntöönpanoväline, joka edistää poliittista vuoropuhelua Afrikan kumppanimaiden kanssa, soveltaa innovatiivisia lähestymistapoja ja tuottaa konkreettisia tuloksia kaikilla kolmella alueella (Sahelin ja Tšad-järven, Afrikan sarven ja Pohjois-Afrikan alueet).

Euroopan tilintarkastustuomioistuin julkaisi syyskuussa 2024 erityiskertomuksen Afrikka-hätärahastosta. ([14]) Tilintarkastustuomioistuin pani merkille, että Afrikka-hätärahasto on kehittänyt uusia lähestymistapoja kerätä tietoa epävakauden, sääntelemättömän muuttoliikkeen ja pakkomuuton perimmäisistä syistä, tunnistaa ihmisoikeusriskejä epävakaassa ympäristössä ja raportoida toimiensa kumulatiivisista vaikutuksista. Se totesi myös, että rahasto on osaltaan edistänyt muuttoliikkeen pitämistä kehityksen ja toimintapoliittisen asialistan kärjessä. Lisäksi rahaston hankkeissa on raportoitu monien suunniteltujen tuotosten toteutumisesta, ja niiden tavoitteet on saavutettu osittain.

Afrikan sarven alue on vuonna 2024 edelleen erittäin epävakaa. Sillä on useita haasteita, jotka liittyvät ilmastonmuutoksen vakaviin vaikutuksiin, sosioekonomisiin ja poliittisiin esteisiin sekä jatkuviin konflikteihin ja turvallisuusuhkiin. Sudanissa käynnissä olevan konfliktin lisäksi Etiopian joissakin osissa on edelleen sisäisiä selkkauksia ja Somaliassa epävakautta. Samalla Punaisenmeren kriisin seuraukset pahentavat inflaatiota ja lisäävät turvattomuutta koko alueella. Sudan on kamppaillut lokakuusta 2024 lähtien maailman suurimman sisäisen pakolaiskriisin kanssa, sillä 14 miljoonaa henkilöä on joutunut pakenemaan kodeistaan ja hakemaan turvapaikkaa maan sisältä tai ulkopuolelta. Tämä joukkomuutto onkin ulottunut myös pitkälle naapurimaihin. Samalla on kuitenkin havaittavissa muutamia myönteisiä kehityskulkuja: Somalia liittyi helmikuussa 2024 Itä-Afrikan yhteisöön, IMF hyväksyi rahoitustuen Etiopian talousuudistusohjelmalle ja Kenia otti ratkaisevan johtoaseman ilmastonmuutokseen sopeutumisessa ja sen hillitsemisessä.

Haastavasta tilanteesta huolimatta hätärahasto on raportoinut edistyneensä merkittävästi taloudellisten mahdollisuuksien ja työllistymismahdollisuuksien kehittämisessä Afrikan sarvessa. Kesäkuuhun 2024 mennessä luotujen tai tuettujen työpaikkojen kokonaismäärä oli 152 000, joista vuoden 2024 ensimmäisellä puoliskolla luotujen tai tuettujen määrä oli 2 471. Lisäksi perustettujen tai tuettujen mikro- ja pk-yritysten määrä oli 24 091, ja vuonna 2024 määrä lisääntyi 314:llä. Hätärahaston ohjelmilla on autettu myös noin 750 000:ta henkilöä kehittämään tuloja tuottavaa toimintaa. Näillä toimilla on onnistuttu erityisen hyvin tukemaan pakolaisia, sillä työpaikkojen luomisesta tai tukemisesta on hyötynyt 12 349 pakolaista ja tuloja tuottavan toiminnan kehittämisestä 85 593 henkilöä.

Hätärahastosta rahoitetuilla hankkeilla on tähän mennessä tarjottu kotitalouksille terveydenhuollon palveluja 11 miljoonaa kertaa, joista 99 prosentissa on kyse sairaanhoidosta. Lisäksi 3,67 miljoonan henkilön mahdollisuuksia saada terveydenhuoltopalveluja on parannettu, mistä hyötyi vuoden 2024 alkupuoliskolla noin 59 000 henkilöä. On erityisesti syytä mainita, että vesi-, sanitaatio- ja hygienialaitoksia on rakennettu tai kunnostettu puolessa vuodessa 1 303 eli enemmän kuin koskaan aiemmin hätärahaston perustamisesta lähtien. Lisäksi ravitsemusapua on saanut 3 miljoonaa ihmistä, joista 54 250 vuoden 2024 alkupuoliskolla.

Hätärahasto on edistynyt merkittävästi muuttoliikkeen hallinnan parantamisessa tarjoamalla kriittistä apua ja suojelua 3 256 siirtolaiselle ja kotiseudultaan siirtymään joutuneelle vuoden 2024 ensimmäisellä puoliskolla, minkä seurauksena se on antanut tähän mennessä tukea yhteensä lähes 195 000 henkilölle. Lisäksi hätärahasto on vuoden 2024 ensimmäisellä puoliskolla toiminut keskeisellä tavalla vakautus- ja rauhanrakennusaloitteiden tukemisessa. Konfliktien ehkäisyyn ja ihmisoikeuksien edistämiseen on osallistunut yhteensä 30 162 henkilöä, ja toimien painopiste on ollut Etelä-Sudanissa. Tämän myötä osallistujien kokonaismäärä on 1,37 miljoonaa ja rauha ja poliittinen vakaus lujittuvat koko alueella.

([14]) Erityiskertomus 17/2024, https://www.eca.europa.eu/fi/publications/sr-2024-17.

Vuonna 2024 Sahelin ja Tšad-järven alueella koettiin yhä koko alueen laajuista kasvavaa poliittista epävakautta, turvallisuusuhkia, sosioekonomisia haasteita ja pahenevia konflikteja, jotka heikensivät yhä useampien ihmisten ruokaturvaa ja aiheuttivat pakkomuuttoa. Lisäksi Länsi-Afrikan poliittinen kuilu syveni entisestään, kun Burkina Faso, Mali ja Niger ilmoittivat eroavansa Länsi-Afrikan valtioiden talousyhteisöstä (ECOWAS).

Vuoden 2024 ensimmäisellä puoliskolla Länsi-Afrikan konfliktit kiihtyivät erityisesti Keski-Sahelin maissa ja Nigeriassa. Tämä eskaloituminen oli keskeinen pakkomuuttoa aiheuttanut tekijä, ja se vaikutti 10,1 miljoonaan ihmiseen (sekä ulkomaille pakeneviin että maan sisäisiin pakolaisiin) 12:ssa hätärahaston piiriin kuuluvassa Sahelin ja Tšad-järven maassa.

Inflaatio ja valuuttojen heikkeneminen vaikuttivat edelleen suureen osaan väestöstä, etenkin heikoimmassa asemassa oleviin. Maaliskuusta toukokuuhun 2024 ruokaturvan akuutti heikkeneminen kaikkialla Länsi-Afrikassa vaikutti 38 miljoonaan henkilöön. Määrän odotettiin kasvavan 52 miljoonaan niukan kauden aikana vuonna 2024. Tässä haastavassa tilanteessa raportoitiin silti edelleen huomattavista tuloksista vuoden 2024 ensimmäisellä puoliskolla huolimatta hätärahaston vaiheittaisesta käytöstä poistamisesta ja sen aktiivisten hankkeiden merkittävästä vähenemisestä. Esimerkiksi vuoden 2024 ensimmäisellä puoliskolla 56 549 henkilöä sai tukea tuloja tuottavan toiminnan kehittämiseen. Tähän mennessä kyseistä tukea on myönnetty yhteensä 831 945 henkilölle. Lisäksi teknisestä ja ammatillisesta koulutuksesta ja/tai osaamisen kehittämisestä hyötyi 2 686 henkilöä, ja kaikkiaan hyötyneiden kokonaismäärä on 240 470.

Lisäksi rauhanrakennustoimissa saavutettiin merkittävää edistystä: toimiin osallistui 561 874 henkilöä, joten osallistuneiden kokonaismäärä nousee 7,1 miljoonaan. Muuttoliikkeen hallintaan ja muuttajien suojeluun liittyvää koulutusta sai 387 henkilöä, joten koulutettujen kokonaismäärä nousee 20 953 henkilöön.

Samaan aikaan hätärahastosta rahoitetuissa ohjelmissa annettiin ruokaturvaan liittyvää apua 136 313 henkilölle (apua saaneiden kokonaismäärä 3,6 miljoonaa) ja ravitsemusapua 125 910 henkilölle (kokonaismäärä 2,8 miljoonaa).

Vuonna 2024 Pohjois-Afrikan alueella oli edelleen monimutkaisia geopoliittisia, sosioekonomisia ja ympäristöön liittyviä haasteita, jotka muokkasivat muuttoliikkeitä entisestään. Geopoliittisen epävakauden, muun muassa Israelin, Libanonin ja Sudanin jatkuvien konfliktien, Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan seurausten ja talouden laskusuhdanteen vuoksi sääntelemättömän muuttoliikkeen aiheuttama paine Eurooppaan on jatkunut. Pohjois-Afrikan maat ovat edelleen merkittäviä muuttoliikkeen alkuperä-, kauttakulku- ja kohdemaita, ja jotkin niistä vastaanottavat suuria määriä pakolaisia.

Tänä vuonna Pohjois-Afrikassa oli edelleen käynnissä 31 sopimusta, joiden määrärahat olivat 301 miljoonaa euroa (eli 33 % hätärahaston kokonaissitoumuksesta alueella). Toimilla saavutettiin konkreettisia tuloksia Pohjois-Afrikassa kesäkuun 2023 ja toukokuun 2024 välisenä aikana. Monimutkaisesta ympäristöstä huolimatta hätärahaston kumppanit ilmoittivat parantaneensa 526 126 henkilön mahdollisuuksia saada sosiaalialan peruspalveluja, tarjonneensa sosiaalialan peruspalveluja 95 863 kertaa ja tarjonneensa 3 653 paluumuuttajalle paluun jälkeistä apua. Lisäksi jatkettiin tiedotustoimia, joihin kuuluvilla tiedotuskampanjoilla tavoitettiin 150 433 potentiaalista muuttajaa. Konfliktien ehkäisyyn ja ihmisoikeustoimiin osallistui 16 085 tuensaajaa. Työllisyyttä ja yrittäjyyttä koskevalla hätärahaston tuella luotiin 2 073 uutta työpaikkaa ja tuettiin 577:ää mikro- ja pk-yritystä. Lisäksi laillisen maahanmuuton ja liikkuvuuden ohjelmiin osallistui 3 893 henkilöä, ja 8 944 henkilöä sai ammatillista koulutusta Pohjois-Afrikan alueella.

Talousarvio ja talousarvion toteuttaminen

Vuonna 2024 millään Afrikka-hätärahaston kolmesta alueesta ei toteutettu uusia ohjelmia tai budjettikorotuksia, koska sopimustentekokausi päättyi 31. joulukuuta 2021. Afrikka-hätärahaston perustamisesta lähtien toiminta- ja hallintokuluihin on sidottu yhteensä 5 060,13 miljoonaa euroa. Afrikka-hätärahaston perustamisesta lähtien hyväksyttyjen toimenpideohjelmien arvo on 1 810 miljoonaa euroa Afrikan sarven alueella, 2 217,8 miljoonaa euroa Sahelin ja Tšad-järven alueella ja 907,3 miljoonaa euroa Pohjois-Afrikan alueella.

Vuonna 2024 tehtiin 23 uutta sopimusta, joiden kokonaisarvo oli 1,8 miljoonaa euroa ottaen huomioon sidottu nettomäärä ja se, ettei sitoumuksia ole vapautettu. Nämä sopimukset liittyivät ainoastaan hallinnolliseen toimintaan (tarkastus, arviointi, viestintä ja seuranta), koska toimenpideohjelmia tai toimia ei ole voitu enää rahoittaa 31. joulukuuta 2021 lähtien.

Vuonna 2024 suoritetut toimintaan liittyvät maksut olivat 162,96 miljoonaa euroa, mikä oli 169,44 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2023 (332,4 miljoonaa euroa), koska useiden hankkeiden täytäntöönpano päättyi.

Toimien vaikutukset tilinpäätöksessä

Tilinpäätöslaskelmissa edellä mainittujen toimien vaikutukset ovat näkyvimmät seuraavissa erissä:

— Ennakkomaksut vähenivät 64 731 tuhatta euroa, koska erityisrahasto lakkautettiin asteittain, minkä seurauksena uusien sopimusten määrä pieneni: vuonna 2024 tehtiin vain 23 hallinnollisiin toimiin liittyvää sopimusta, joiden arvo oli yhteensä 1,8 miljoonaa euroa.

— Rahoitusvelat vähenivät 13 216 tuhatta euroa pääasiassa siksi, että rahoittajien käteismaksut kyseisenä vuonna olivat pienemmät kuin rahoittajille kohdennetut nettokulut.

— Toimintakulut vähenivät erityisrahaston asteittaisen lakkauttamisen seurauksena 225 425 tuhatta euroa, mikä johti avoinna olevien sopimusten määrän vähenemiseen ja sitä kautta kulujen vähenemiseen.

TASE

(tuhatta euroa)

	31.12.2024	31.12.2023
PITKÄAIKAISET VARAT		
Rahoitusvarat	*3 950*	*3 949*
Ennakkomaksut	*–*	*18 254*
	3 950	**22 204**
LYHYTAIKAISET VARAT		
Ennakkomaksut	*131 889*	*178 366*
Vaihtoon perustuvat saamiset ja muuhun kuin vaihtoon perustuvat kerrytettävissä olevat rahamäärät	*24 314*	*22 396*
Käteisvarat ja muut rahavarat	*187 539*	*177 553*
	343 742	**378 315**
VARAT YHTEENSÄ	**347 691**	**400 519**
PITKÄAIKAISET VELAT		
Rahoitusvelat	*(251 339)*	*(264 555)*
	(251 339)	**(264 555)**
LYHYTAIKAISET VELAT		
Velat	*(13 774)*	*(14 261)*
Menojäämät	*(82 578)*	*(121 704)*
	(96 352)	**(135 965)**
VELAT YHTEENSÄ	**(347 691)**	**(400 519)**
NETTOVARAT	–	–

TUOTTO- JA KULULASKELMA

(tuhatta euroa)

	2024	2023
TULOT		
Tuotot muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista		
Tuotot rahoittajilta	*169 603*	*408 274*
Varojen takaisinperintä	*245*	*179*
	169 848	**408 453**
Tuotot vaihtoon perustuvista transaktioista		
Rahoitustuotot	*6 690*	*4 865*
Muut vaihtoon perustuvista transaktioista saadut tuotot	*13 551*	*13 446*
	20 240	**18 311**
Tuotot yhteensä	**190 089**	**426 764**
KULUT		
Toimintakulut	*(161 869)*	*(387 294)*
Rahoituskulut	*(28)*	*(434)*
Muut kulut	*(28 191)*	*(39 036)*
Kulut yhteensä	**(190 089)**	**(426 764)**
VARAINHOITOVUODEN TALOUDELLINEN TULOS	–	–

RAHAVIRTALASKELMA

(tuhatta euroa)

	2024	2023
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos	–	–
Toiminnan rahavirta		
Ennakkomaksujen (lisäys)/väheneminen	*64 732*	*122 362*
Vaihtoon perustuvien saamisten ja muuhun kuin vaihtoon perustuvien kerrytettävissä olevien rahamäärien (lisäys)/väheneminen	*(1 917)*	*13 517*
Rahoitusvelkojen lisäys/(väheneminen)	*(13 216)*	*(70 236)*
Velkojen lisäys/(väheneminen)	*(486)*	*(16 715)*
Menojäämien lisäys/(väheneminen)	*(39 126)*	*(26 956)*
Investointien rahavirta		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien muiden kuin johdannaisiin kuuluvien rahoitusvarojen lisäys/väheneminen	–	*(2 007)*
NETTORAHAVIRTA	**9 986**	**19 966**
Käteisvarojen ja muiden rahavarojen nettolisäys/(-vähennys)	*9 986*	*19 966*
Käteisvarat ja muut rahavarat varainhoitovuoden alussa	*177 553*	*157 587*
Käteisvarat ja muut rahavarat varainhoitovuoden lopussa	*187 539*	*177 553*

EKR:N JA EU:N ERITYISRAHASTOJEN KONSOLIDOIDUT TILINPÄÄTÖSLASKELMAT ([15])

([15]) On huomattava, että osa taloudellisia tietoja sisältävien taulukoiden luvuista ei näytä täsmäävän, koska numerotiedot on pyöristetty miljooniin.

KONSOLIDOITU TASE

(miljoonaa euroa)

	31.12.2024	31.12.2023
PITKÄAIKAISET VARAT		
Rahoitusvarat	*131*	*91*
Ennakkomaksut	*500*	*592*
Vaihtoon perustuvat saamiset	*5*	*5*
	637	**689**
LYHYTAIKAISET VARAT		
Rahoitusvarat	*5*	*3*
Ennakkomaksut	*876*	*1 137*
Vaihtoon perustuvat saamiset ja muuhun kuin vaihtoon perustuvat kerrytettävissä olevat rahamäärät	*63*	*50*
Käteisvarat ja muut rahavarat	*622*	*807*
	1 566	**1 997**
VARAT YHTEENSÄ	**2 203**	**2 686**
PITKÄAIKAISET VELAT		
Rahoitusvelat	*(88)*	*(85)*
	(88)	**(85)**
LYHYTAIKAISET VELAT		
Varaukset	*(2)*	–
Velat	*(272)*	*(406)*
Menojäämät ja tuloennakot	*(858)*	*(1 110)*
	(1 132)	**(1 516)**
VELAT YHTEENSÄ	**(1 220)**	**(1 600)**
NETTOVARAT	**983**	**1 086**
RAHASTON VARAT JA VARANNOT		
Rahaston pääoma, jonka maksamista on pyydetty – toiminnassa olevat EKR:t	*55 704*	*54 566*
Seuraaville varainhoitovuosille siirretty rahaston pääoma, jonka maksamista on pyydetty – EKR:t, joiden toiminta on päättynyt	*2 252*	*2 252*
Aiemmilta vuosilta siirretty taloudellinen tulos	*(55 733)*	*(53 484)*
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos	*(1 240)*	*(2 249)*
NETTOVARAT	**983**	**1 086**

KONSOLIDOITU TUOTTO- JA KULULASKELMA

(miljoonaa euroa)

	2024	2023
TULOT		
Tuotot muista kuin vaihtoon perustuvista transaktioista		
Takaisinperintä	*42*	*15*
Tuotot erityisrahastoihin osoitetusta rahoituksesta	*59*	*122*
	100	**136**
Tuotot vaihtoon perustuvista transaktioista		
Rahoitustuotot	*26*	*14*
Muut tuotot	*85*	*56*
	111	**70**
Tuotot yhteensä	**211**	**207**
KULUT		
Tukivälineet	*(1 119)*	*(1 870)*
Muiden yhteisöjen toteuttamat menot	*(4)*	*(3)*
Erityisrahastojen toteuttamat menot	*(168)*	*(412)*
Yhteisrahoituskulut	*(17)*	*(8)*
Rahoituskulut	*(3)*	*(7)*
Muut kulut	*(140)*	*(157)*
Kulut yhteensä	**(1 451)**	**(2 456)**
VARAINHOITOVUODEN TALOUDELLINEN TULOS	**(1 240)**	**(2 249)**

KONSOLIDOITU RAHAVIRTALASKELMA

(miljoonaa euroa)

	2024	2023
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos	*(1 240)*	*(2 249)*
Toiminnan rahavirta		
Pääoman lisäys – rahoitusosuudet	*1 138*	*1 630*
Ennakkomaksujen (lisäys)/väheneminen	*352*	*486*
Vaihtoon perustuvien saamisten ja muuhun kuin vaihtoon perustuvien kerrytettävissä olevien rahamäärien (lisäys)/väheneminen	*(13)*	*18*
Varausten lisäys/(väheneminen)	*2*	*2*
Rahoitusvelkojen lisäys/(väheneminen)	*3*	*(18)*
Velkojen lisäys/(väheneminen)	*(134)*	*(56)*
Menojäämien ja tuloennakoiden lisäys/(väheneminen)	*(252)*	*(172)*
Investointien rahavirta		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien muiden kuin johdannaisiin kuuluvien rahoitusvarojen (lisäys)/väheneminen	*(42)*	*(22)*
NETTORAHAVIRTA	**(185)**	**(382)**

(miljoonaa euroa)

	2024	2023
Käteisvarojen ja muiden rahavarojen nettolisäys/(-vähennys)	(185)	(382)
Käteisvarat ja muut rahavarat varainhoitovuoden alussa	807	1 189
Käteisvarat ja muut rahavarat varainhoitovuoden lopussa	622	807

KONSOLIDOITU LASKELMA NETTOVAROJEN MUUTOKSISTA

(miljoonaa euroa)

	Rahastojen pääoma – toiminnassa olevat EKR:t (A)	Rahastojen pääoma, jonka maksamista ei ole pyydetty – toiminnassa olevat EKR:t (B)	Rahastojen pääoma, jonka maksamista on pyydetty – toiminnassa olevat EKR:t (C) = (A) – (B)	Kertyneet varannot (D)	Seuraaville varainhoitovuosille siirretty rahastojen pääoma, jonka maksamista on pyydetty – EKR:t, joiden toiminta on päättynyt (E)	Nettovarat yhteensä (C) + (D) + (E)
SALDO 31.12.2022	**72 955**	**7 855**	**65 100**	**(65 647)**	**2 252**	**1 705**
Pääoman lisäys – rahoitusosuudet	*(185)*	*(1 815)*	*1 630*	–	–	*1 630*
8. EKR:n päättäminen	*(12 164)*	–	*(12 164)*	*12 164*	–	–
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos	–	–	–	*(2 249)*	–	*(2 249)*
SALDO 31.12.2023	**60 607**	**6 040**	**54 566**	**(55 733)**	**2 252**	**1 086**
Pääoman lisäys – rahoitusosuudet	*(62)*	*(1 200)*	*1 138*			*1 138*
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos			–	*(1 240)*		*(1 240)*
SALDO 31.12.2024	**60 544**	**4 840**	**55 704**	**(56 973)**	**2 252**	**983**

EKR:N RAHOITUKSEN TOTEUTUMISTA KOSKEVA KERTOMUS

SISÄLTÖ

Sivu

1. TAUSTAA 73
   1.1. AIEMMAT EKR:T 73
   1.2. 10. JA 11. EKR 74
2. RAHOITUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO 75
   2.1. RAHOITUKSEN TOTEUTUMA 75
   2.2. VARAT 81
   2.3. TOIMINTAMENOT JA ERITYISOHJELMAT 81
3. SANASTO 92

1. TAUSTAA

Vuonna 1959 perustettu EKR on tärkein väline, jolla EU tukee Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden (AKT-valtiot) sekä merentakaisten maiden ja alueiden (MMA) kanssa tehtävää kehitysyhteistyötä. Sen ensisijaisena tavoitteena on köyhyyden vähentäminen ja lopulta sen poistaminen.

EKR on perustettu jäsenvaltioiden edustajien sisäisellä sopimuksella, ja sen hallinnoinnista vastaa erityiskomitea. EKR:n varat saadaan EU:n jäsenvaltioilta erikseen sovittuina maksuina. Jäsenvaltiot päättävät rahastolle kohdennettavasta kokonaissummasta (viiden vuoden ajanjaksoksi). Jäsenvaltiot voivat näiden rahoitusosuuksien lisäksi osallistua yhteisrahoitusjärjestelyihin tai suorittaa vapaaehtoisia lisärahoitusosuuksia EKR:oon. EKR:n varoilla katettavien toimenpiteiden rahoituksen toteuttamisesta vastaa Euroopan komissio, ja investointikehyksen hallinnoinnista EIP.

EKR:n toiminta perustuu monivuotisuuteen. Kukin EKR-sopimus tehdään noin viideksi vuodeksi, ja kuhunkin EKR:oon sovelletaan omaa varainhoitoasetusta. Viimeisimmän eli 11. EKR:n (2014–2020) perustamista koskeva sisäinen sopimus tuli voimaan 1. maaliskuuta 2015. Vuodesta 2021 alkaen yhteistyö AKT-valtioiden kanssa sisältyy naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineeseen (NDICI). EKR:sta rahoitettavien käynnissä olevien hankkeiden toteuttamista jatketaan kuitenkin asianomaisen EKR:n oikeusperustan mukaisesti.

Tämä selvitys on laadittu 11. EKR:n varainhoitoasetuksen ([16]) 39 artiklan mukaisesti. Siinä annetaan tietoja EKR:n toteuttamisesta tuloina ja menoina ja keskitytään tärkeisiin tapahtumiin, joilla oli merkittävä vaikutus rahoituksen toteuttamiseen vuonna 2024.

Koska aiempien EKR:jen toimia ei ole käynnissä ([17]), tämä selvitys sisältää vain 10. ja 11. EKR:a koskevat luvut.

1.1 AIEMMAT EKR:T

6. ja 7. EKR

Kuudennen EKR:n tilit päätettiin vuonna 2006 ja 7. EKR tilit vuonna 2008.

Sellaiset jäljellä olevat varat ja purettuja sitoumuksia vastaavat varat, jotka ovat peräisin aiemmista kehitysrahastoista, siirrettiin 9. EKR:a koskevan sisäisen sopimuksen 1 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti 9. EKR:oon.

8. ja 9. EKR

Kahdeksannen EKR:n rahoitus ja toiminta päättyi vuonna 2021, ja sen kokonaismenot olivat yhteensä 10 374 miljoonaa euroa. Komissio ilmoitti 8. EKR:n päättämisestä jäsenvaltioille lokakuussa 2021 neuvostolle esitetyssä tiedonannossa.

Kaikki 8. EKR:n toimet on saatettu päätökseen ja kaikki tarkastukset on suoritettu. Myös kaikki sopimukset ja rahoituspäätökset on päätetty EKR:n tileillä. Kaikki perintämääräykset, jotka olivat vielä avoinna toiminnan lopettamisen jälkeen, maksettiin tai niistä luovuttiin, lukuun ottamatta neljää perintämääräystä, joita komission oikeudellinen yksikkö seuraa. Komission päätöksen C(2003) 19044 mukaisesti nämä perintämääräykset siirrettiin 9. EKR:lle.

Yhdeksännen EKR:n päättäminen etenee hyvin. Rahastossa on edelleen kahdeksan avoinna olevaa sopimusta, joista kuusi koskee Etelä-Sudanissa toteutettavia toimia (neuvoston päätös 2011/315/EU ([18])). Näistä toimista päätettiin yhdeksännen EKR:n raukeamislausekkeen jälkeen, ja ne saatetaan päätökseen määräajassa. Tämä edistää yhdeksänteen EKR:ään liittyvien toimien ja hankkeiden loppuun saattamista. Yhdeksäs EKR voidaan päättää kokonaisuudessaan vasta sitten, kun kaikki sopimukset ovat päättyneet ja kun niiden arvioinnit ja tarkastukset on saatu suoritettua.

([16]) Asetus (EU) 2018/1877.
([17]) Lukuun ottamatta Etelä-Sudanissa toteutettavia toimia.
([18]) Neuvoston päätös 2011/315/EU, annettu 23 päivänä toukokuuta 2011, yhdeksännestä Euroopan kehitysrahastosta ja edellisistä Euroopan kehitysrahastoista rahoitetuista hankkeista vapautuneiden varojen osoittamisesta kehitysyhteistyöhön eteläisessä Sudanissa (EUVL L 142, 28.5.2011, s. 61, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/315/oj).

Vuosina 2015–2024 komissio palautti kuusi erää 8./9. EKR:n määrärahoja. Palautettu kokonaismäärä oli yhteensä 1 918,9 miljoonaa euroa ([19]). Tammikuussa 2025 ([20]) palautettiin 6,3 miljoonaa euroa jäsenvaltioiden EKR:lle vuoden 2025 osalta suorittamien rahoitusosuuksien ensimmäisen erän maksun yhteydessä.

1.2 **10. JA 11. EKR**

Euroopan yhteisön jäsenvaltiot sekä AKT-valtiot allekirjoittivat AKT–EY-kumppanuussopimuksen (ns. Cotonoun sopimuksen) Cotonoussa 23. kesäkuuta 2000. Se tuli voimaan 1. huhtikuuta 2003 (ja sillä perustettiin 9. EKR). Cotonoun sopimusta on tämän jälkeen muutettu kahdesti, ensin 25. kesäkuuta 2005 Luxemburgissa allekirjoitetulla sopimuksella (jolla perustettiin 10. EKR) ja tämän jälkeen 22. kesäkuuta 2010 Ouagadougoussa allekirjoitetulla sopimuksella (jolla perustettiin 11. EKR).

Merentakaisten maiden ja alueiden (MMA) assosiaatiosta Euroopan yhteisöön (”päätös merentakaisten alueiden assosiaatiosta”) 27. marraskuuta 2001 tehty neuvoston päätös 2001/822/EY ([21]) tuli voimaan 2. joulukuuta 2001. Kyseistä päätöstä muutettiin 19. maaliskuuta 2007 (neuvoston päätös 2007/249/EY ([22])).

Tarkistetun Cotonoun sopimuksen ja vuosia 2014–2020 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen mukaisesta yhteisön tukien rahoituksesta tehty sisäinen sopimus, jonka Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden hallitusten edustajat hyväksyivät elokuussa 2013, tuli voimaan maaliskuussa 2015.

Cotonoun sopimuksen mukaan 10. EKR:n kokonaismäärärahat ovat toisella kaudella (2008–2013) yhteensä 22 682 miljoonaa euroa. Tästä määrästä

— AKT-valtioille osoitettiin 21 966 miljoonaa euroa

— merentakaisille maille ja alueille (MMA) osoitettiin 286 miljoonaa euroa

— komissiolle osoitettiin 430 miljoonaa euroa tukimenoina EKR:n ohjelmasuunnitteluun ja täytäntöönpanoon.

AKT-valtioiden määrä jaetaan seuraavasti:

— maa- ja alueohjelmille 17 766 miljoonaa euroa

— AKT-valtioiden väliseen ja alueiden väliseen yhteistyöhön 2 700 miljoonaa euroa

— investointivälineisiin 1 500 miljoonaa euroa.

Erityisesti suurempi osa talousarviosta osoitettiin alueellisiin ohjelmiin, millä korostetaan alueellisen taloudellisen yhdentymisen merkitystä kansallisen ja paikallisen kehityksen peruskehyksenä. Kymmenennen EKR:n innovaatio oli ”kannustinmäärien” luominen kullekin valtiolle.

Cotonoun sopimuksen mukaan yhteisön tuki AKT-valtioille ja merentakaisille maille ja alueille rahoitetaan kolmannella kaudella (2014–2020) 11.EKR:sta. Varojen yhteismäärä on 30 506 miljoonaa euroa, ja se jakautuu seuraavasti:

— AKT-valtioille osoitettiin 29 089 miljoonaa euroa sisäisen sopimuksen 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan ja 2 artiklan d alakohdan mukaisesti; komission hallinnoimien varojen osuus tästä summasta oli 27 955 miljoonaa euroa.

— Merentakaisille maille ja alueille osoitettiin 364,5 miljoonaa euroa sisäisen sopimuksen 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan ja 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti; komission hallinnoimien varojen osuus tästä summasta oli 359,5 miljoonaa euroa.

— Komissiolle osoitettiin 1 052,5 miljoonaa euroa 11. EKR:n varoihin liittyvästä ohjelmasuunnittelusta ja toteutuksesta aiheutuvien kustannusten rahoittamiseen sisäisen sopimuksen 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti.

([19]) 1 402,57 miljoonaa euroa siirtymävaiheen rahoitusjärjestelystä (neuvoston päätös 2015/0246), 200 miljoonaa euroa (neuvoston päätös (EU) 2017/1206), 223 miljoonaa euroa (neuvoston päätös (EU) 2020/1708), 43 miljoonaa euroa (neuvoston päätös (EU) 2021/1941), 42,5 miljoonaa euroa (neuvoston päätös (EU) 2022/2242) ja 7,8 miljoonaa euroa (neuvoston päätös (EU) 2023/2586).

([20]) Päätös (EU) 2024/2906.

([21]) EYVL L 314, 30.11.2001, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2001/822(1)/oj.

([22]) Neuvoston päätös 2007/249/EY, tehty 19 päivänä maaliskuuta 2007, merentakaisten maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan yhteisöön tehdyn päätöksen 2001/822/EY muuttamisesta (EUVL L 109, 26.4.2007, s. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2007/249/oj).

2. RAHOITUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

2.1 RAHOITUKSEN TOTEUTUMA

10. EKR:N MÄÄRÄRAHOJEN KEHITYS

10. EKR

MÄÄRÄRAHOJEN KEHITYS: 31. joulukuuta 2024

ANALYYSI VÄLINEITTÄIN

(miljoonaa euroa)

VÄLINE		ALKUPERÄISET MÄÄRÄRAHAT	VAROJEN KUMULATIIVINEN LISÄYS TAI VÄHENTYMINEN 31.12.2023	VAROJEN LISÄYS TAI VÄHENTYMINEN VUONNA 2024	Liitetieto	NYKYISET MÄÄRÄRAHAT
	Yhteisrahoitus	***0***	***202***			***202***
	Jäsenvaltioiden varsinaiset rahoitusosuudet	***21 326***	***(621)***	***(89)***		***20 616***
AKT	**VÄLISUMMA AKT**	**21 326**	**(419)**	**(89)**		**20 818**
	Jäsenvaltioiden varsinaiset rahoitusosuudet	***0***	***239***	***(3)***		***236***
MMA	**VÄLISUMMA MMA**	**0**	**239**	**(3)**		**236**
	10. EKR YHTEENSÄ	**21 326**	**(180)**	**(92)**		**21 054**

11. EKR:N MÄÄRÄRAHOJEN KEHITYS

11. EKR

MÄÄRÄRAHOJEN KEHITYS: 31. joulukuuta 2024

ANALYYSI VÄLINEITTÄIN

(miljoonaa euroa)

VÄLINE		ALKUPERÄISET MÄÄRÄRAHAT	VAROJEN KUMULATIIVINEN LISÄYS TAI VÄHENTYMINEN 31.12.2023	VAROJEN LISÄYS TAI VÄHENTYMINEN VUONNA 2024	Liitetieto	NYKYISET MÄÄRÄRAHAT
AKT	***Yhteisrahoitus***	***0***	***89***	***2***		***91***
	Komission sisäinen palvelutasosopimus	***0***	***1***			***1***
	Jäsenvaltioiden varsinaiset rahoitusosuudet	***30 060***	***(896)***	***41***		***29 205***
	VÄLISUMMA AKT	**30 060**	**(805)**			**29 297**
MMA	***Yhteisrahoitus***	***0***	***0***			***0***
	Komission sisäinen palvelutasosopimus	***0***	***0***			***0***
	Jäsenvaltioiden varsinaiset rahoitusosuudet	***0***	***351***	***3***		***354***
	VÄLISUMMA MMA	**0**	**351**			**354**
	11. EKR YHTEENSÄ	30 060	(455)	45		29 651

10. EKR:N SITOUMUSTEN, MÄÄRÄRAHOJEN (PÄÄTÖSVALTA SIIRRETTY) JA MAKSUJEN KEHITYS

EKR:N KONSOLIDOITU TILINPÄÄTÖS 31. joulukuuta 2024

TUEN LUOKITTELU

AKT + MMA – 10. EKR

(miljoonaa euroa)

		MÄÄRÄRAHAT	PÄÄTÖKSET			MÄÄRÄRAHAT (PÄÄTÖSVALTA SIIRRETTY)			MAKSUT		
			KUMUL.	VUOTUINEN	%	KUMUL.	VUOTUINEN	%	KUMUL.	VUOTUINEN	%
		(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
AKT	**Jäsenvaltioiden varsinaiset rahoitusosuudet**										
	Määrärahat										
	A-määrärahat – Kansalliset määrärahat	12 280	12 268	(20)	100 %	12 255	(9)	100 %	12 201	2	100 %
	VÄLISUMMA: A-MÄÄRÄRAHAT – KANSALLISET MÄÄRÄRAHAT	**12 280**	**12 268**	**(20)**	**100 %**	**12 255**	**(9)**	**100 %**	**12 201**	**2**	**100 %**
	VÄLISUMMA: B-MÄÄRÄRAHAT – KANSALLISET MÄÄRÄRAHAT	**1 960**	**1 960**	**(2)**	**100 %**	**1 960**	**(1)**	**100 %**	**1 960**	**(1)**	**100 %**
	VÄLISUMMA: ELINTARVIKETURVA	**343**	**482**	**(2)**	**141 %**	**483**	**1**	**100 %**	**355**	**49**	**74 %**
	VÄLISUMMA: TÄYTÄNTÖÖNPANOMENOT JA KORKOTULOT	**526**	**526**	0	**100 %**	**526**	0	**100 %**	**522**		**99 %**
	VÄLISUMMA: AKT-VALTIOIDEN VÄLISET MÄÄRÄRAHAT	**3 582**	**3 579**	**(17)**	**100 %**	**3 561**	**(12)**	**99 %**	**3 491**	**108**	**98 %**
	VÄLISUMMA: ALUEELLISET MÄÄRÄRAHAT	**1 924**	**1 763**	**(29)**	**92 %**	**1 755**	**(12)**	**100 %**	**1 695**	**3**	**97 %**
	Yhteisrahoitus										
	Määrärahat										
	VÄLISUMMA: A-MÄÄRÄRAHAT – KANSALLISET MÄÄRÄRAHAT	**185**	**175**	**(0)**	**95 %**	**175**	**0**	**100 %**	**175**	**2**	**100 %**

(miljoonaa euroa)

		MÄÄRÄRAHAT	PÄÄTÖKSET			MÄÄRÄRAHAT (PÄÄTÖSVALTA SIIRRETTY)			MAKSUT		
			KUMUL.	VUOTUINEN	%	KUMUL.	VUOTUINEN	%	KUMUL.	VUOTUINEN	%
		(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
	VÄLISUMMA: TÄYTÄNTÖÖNPANOMENOT JA KORKOTULOT	**5**	**5**	0	**110 %**	**5**	0	**100 %**	**5**		**100 %**
	VÄLISUMMA: AKTVALTIOIDEN VÄLISET MÄÄRÄRAHAT	**12**	**11**		**91 %**	**11**		**100 %**	**11**		**100 %**
	Suoritusvaraus, ei käytettävissä										
	Varaukset										
	VÄLISUMMA: SUORITUSVARAUS, EI KÄYTETTÄVISSÄ, 8./9. EKR	**1**									
	Jäsenvaltioiden varsinaiset rahoitusosuudet										
	Määrärahat										
	A-määrärahat – Kansalliset määrärahat	182	182	(3)	100 %	180	(2)	98 %	172	0	96 %
	VÄLISUMMA: A-MÄÄRÄRAHAT – KANSALLISET MÄÄRÄRAHAT	**182**	**182**	**(3)**	**100 %**	**180**	**(2)**	**98 %**	**172**	**0**	**96 %**
MMA	**VÄLISUMMA: B-MÄÄRÄRAHAT – KANSALLISET MÄÄRÄRAHAT**	**14**	**14**		**100 %**	**14**		**100 %**	**14**		**100 %**
	VÄLISUMMA: TÄYTÄNTÖÖNPANOMENOT JA KORKOTULOT	**5**	**5**		**100 %**	**5**		**100 %**	**5**		**100 %**
	VÄLISUMMA: ALUEELLISET MÄÄRÄRAHAT	**34**	**34**	0	**100 %**	**34**	0	**99 %**	**34**		**100 %**
	YHTEENSÄ: AKT + MMA (ML. VARANNOT) (A + B)	**21 054**	**21 005**	**(73)**	**100 %**	**20 964**	**(35)**	**100 %**	**20 640**	**163**	**98 %**

11. EKR:N SITOUMUSTEN, MÄÄRÄRAHOJEN (PÄÄTÖSVALTA SIIRRETTY) JA MAKSUJEN KEHITYS

EKR:N KONSOLIDOITU TILINPÄÄTÖS 31. joulukuuta 2024

TUEN LUOKITTELU

AKT + MMA – 11. EKR

(miljoonaa euroa)

		MÄÄRÄRA-HAT	PÄÄTÖKSET			MÄÄRÄRAHAT (PÄÄTÖSVALTA SIIRRETTY)			MAKSUT		
			KUMUL.	VUOTUINEN	%	KUMUL.	VUOTUINEN	%	KUMUL.	VUOTUINEN	%
		(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
AKT	**Jäsenvaltioiden varsinaiset rahoitusosuudet**										
	Määrärahat										
	VÄLISUMMA: A-MÄÄRÄRAHAT – KANSALLISET MÄÄRÄRAHAT	**15 218**	**15 132**	**(197)**	**99 %**	**14 803**	**80**	**98 %**	**12 828**	**704**	**87 %**
	VÄLISUMMA: B-MÄÄRÄRAHAT – KANSALLISET MÄÄRÄRAHAT	**1 056**	**1 056**	**(4)**	**100 %**	**1 052**	**(1)**	**100 %**	**1 023**	**15**	**97 %**
	VÄLISUMMA: SIIRTYMÄVAIHEEN RAHOITUSJÄRJESTELY	**0**									
	VÄLISUMMA: ELINTARVIKETURVA	**112**	**112**	0	**100 %**	**112**	0	**100 %**	**42**	**2**	**38 %**
	VÄLISUMMA: TÄYTÄNTÖÖNPANO-MENOT JA KORKOTULOT	**1 075**	**1 064**	**(2)**	**99 %**	**1 060**	**(2)**	**100 %**	**968**	**10**	**91 %**
	VÄLISUMMA: AKT-VALTIOIDEN VÄLISET MÄÄRÄRAHAT	**3 961**	**3 859**	**(35)**	**97 %**	**3 934**	**8**	**102 %**	**3 515**	**175**	**89 %**
	VÄLISUMMA: ALUEELLISET MÄÄRÄRAHAT	**7 213**	**7 168**	**(59)**	**99 %**	**7 082**	**(8)**	**99 %**	**6 220**	**256**	**88 %**

(miljoonaa euroa)

	MÄÄRÄRAHAT	PÄÄTÖKSET			MÄÄRÄRAHAT (PÄÄTÖSVALTA SIIRRETTY)			MAKSUT		
		KUMUL.	VUOTUINEN	%	KUMUL.	VUOTUINEN	%	KUMUL.	VUOTUINEN	%
	(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
Yhteisrahoitus										
Määrärahat										
VÄLISUMMA: A-MÄÄRÄRAHAT – KANSALLISET MÄÄRÄRAHAT	**46**	**45**	**(0)**	**99 %**	**45**	**(0)**	**100 %**	**43**	**4**	**97 %**
VÄLISUMMA: TÄYTÄNTÖÖNPANO-MENOT JA KORKOTULOT	**4**	**4**		**100 %**	**4**	0	**100 %**	**4**		**100 %**
VÄLISUMMA: AKT-VALTIOIDEN VÄLISET MÄÄRÄRAHAT	**33**	**33**	**(0)**	**100 %**	**33**	0	**100 %**	**29**	**1**	**89 %**
VÄLISUMMA: ALUEELLISET MÄÄRÄRAHAT	**10**	**6**		**60 %**	**6**	0	**100 %**	**6**		**100 %**
Suoritusvaraus, ei käytettävissä										
Varaukset										
VÄLISUMMA: SUORITUSVARAUS, EI KÄYTETTÄVISSÄ, 10. EKR	**193**									
VÄLISUMMA: SUORITUSVARAUS, EI KÄYTETTÄVISSÄ, 11. EKR	**376**									
Komission sisäinen palvelutasosopimus										
Varaukset										
VÄLISUMMA: A-MÄÄRÄRAHAT – KANSALLISET MÄÄRÄRAHAT	**1**	**1**		**52 %**	**1**		**100 %**	**1**		**100 %**

(miljoonaa euroa)

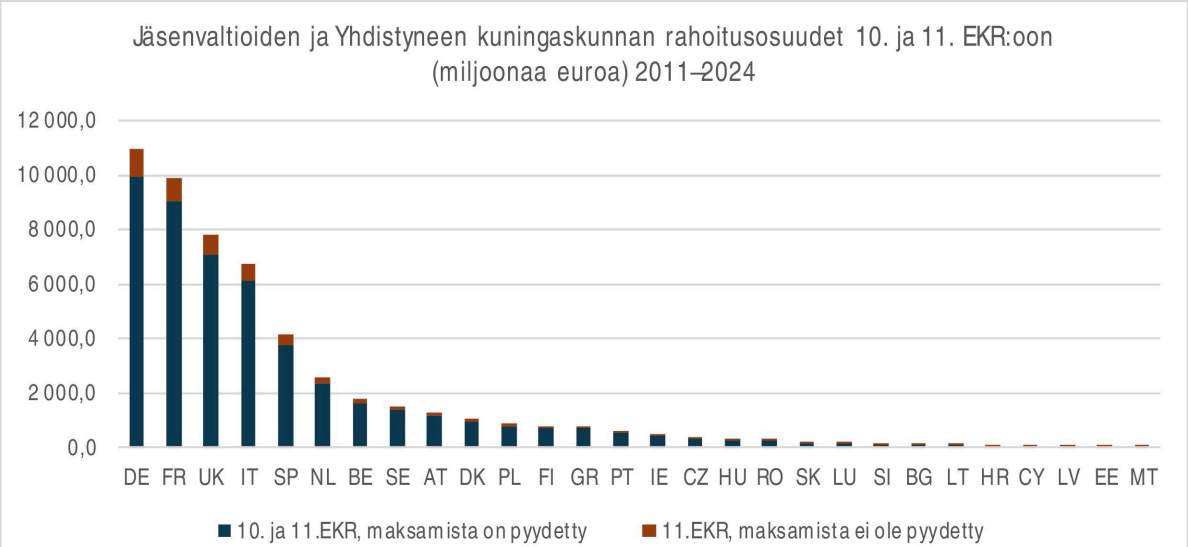
		MÄÄRÄRA-HAT	PÄÄTÖKSET			MÄÄRÄRAHAT (PÄÄTÖSVALTA SIIRRETTY)			MAKSUT		
			KUMUL.	VUOTUINEN	%	KUMUL.	VUOTUINEN	%	KUMUL.	VUOTUINEN	%
		(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
	Jäsenvaltioiden varsinaiset rahoitusosuudet										
	Määrärahat										
	VÄLISUMMA: A-MÄÄRÄRAHAT – KANSALLISET MÄÄRÄRAHAT	**211**	**211**	**(0)**	**100 %**	**194**	0	**92 %**	**193**	**0**	**100 %**
	VÄLISUMMA: B-MÄÄRÄRAHAT – KANSALLISET MÄÄRÄRAHAT	**12**	**12**	**(0)**	**99 %**	**12**	**(0)**	**100 %**	**12**		**100 %**
	VÄLISUMMA: TÄYTÄNTÖÖNPANO-MENOT JA KORKOTULOT	7	7	0	**100 %**	**6**	**(0)**	**95 %**	**6**	**0**	**98 %**
MMA	**VÄLISUMMA: ALUEELLISET MÄÄRÄRAHAT**	**102**	**102**	0	**100 %**	**102**	**(0)**	**99 %**	**84**	**15**	**83 %**
	Suoritusvaraus, ei käytettävissä										
	Varaukset										
	VÄLISUMMA: SUORITUSVARAUS, EI KÄYTETTÄVISSÄ, 10. EKR	**19**									
	VÄLISUMMA: SUORITUSVARAUS, EI KÄYTETTÄVISSÄ, 11. EKR	**3**									
	YHTEENSÄ: AKT + MMA (ML. VARANNOT) (A + B)	**29 651**	**28 809**	**(297)**	**97 %**	**28 444**	**77**	**99 %**	**24 973**	**1 182**	**88 %**

2.2 VARAT

Tulojen luonne

EKR:n varat ovat pääasiassa peräisin jäsenvaltioiden rahoitusosuuksista. Euroopan komissio ja EIP pyytävät kolme kertaa vuodessa jäsenvaltioita osallistumaan EKR:n rahoitukseen. Vuosittain maksettavaksi pyydettävien rahoitusosuuksien määrä vastaa vuoden aikana katettavien maksujen määrää.

Yhteenveto rahoitusosuuksista jäsenvaltioittain

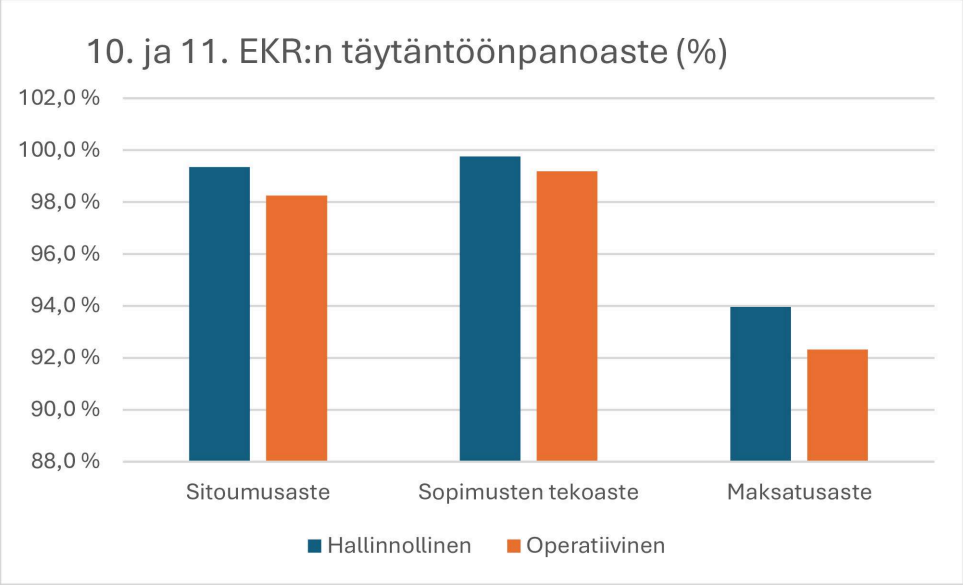
2.3 TOIMINTAMENOT JA ERITYISOHJELMAT

Menojen luonne

Monivuotisessa rahoituskehyksessä käytettävissä olevasta määrästä 3 prosenttia on osoitettu komissiolle tukimenoihin ja 97 prosenttia EKR:n hankkeiden täytäntöönpanoon. Määrät vahvistetaan kussakin sisäisessä sopimuksessa, ja niitä voidaan korottaa vapaaehtoisilla rahoitusosuuksilla ja toiminnasta saaduilla tuloilla.

Sidottujen, sopimuksiin käytettyjen ja maksettujen määrien jakautuminen menojen luonteen mukaan

	OPERATIIVINEN TÄYTÄNTÖÖNPANO TÄYTÄNTÖÖNPANOMENOT JA KORKOTULOT (10. ja 11. EKR)									
	MÄÄRÄR-AHAT	PÄÄTÖKSET			MÄÄRÄRAHAT (PÄÄTÖSVALTA SIIRRETTY)			MAKSUT		
		KUMUL.	VUOTUI-NEN	%	KUMUL.	VUOTUI-NEN	%	KUMUL.	VUOTUI-NEN	%
	(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
TÄYTÄNTÖÖN-PANOMENOT JA KORKOTULOT 10. + 11. EKR	**1 621**	**1 610**	**(2)**	**99,3 %**	**1 606**	(2)	**99,8 %**	**1 509**	**10**	**94,0 %**
OPERATIIVINEN TÄYTÄNTÖÖN-PANO (A+B) 10. + 11. EKR	**50 705**	**49 815**	**(370)**	**98,2 %**	**49,409**	42	**99,2 %**	**45 612**	**1 345**	**92,3 %**

10. ja 11. EKR:n täytäntöönpanoaste (%)
102,0 %
100,0 %
98,0 %
96,0 %
94,0 %
92,0 %
90,0 %
88,0 %
Sitoumusaste
Sopimusten tekoaste
Maksatusaste
Hallinnollinen
Operatiivinen

Sidottujen, sopimuksiin käytettyjen ja maksettujen määrien jakautuminen alueen ja maan mukaan

EKR:N KUMULATIIVINEN KIRJANPITO 31.12.2024 MAITTAIN, % MÄÄRÄRAHOISTA								
10. + 11. EKR		10. ja 11. EKR YHTEENSÄ (miljoonaa euroa)						
Kumulatiivinen 2024		Määrärahat	Päätökset	% määrä-rahoista	Määrärahat (päätösvalta siirretty)	% määrä-rahoista	Maksut	% määrä-rahoista
AKT	**Yleinen/hallintomäärärahat/ korot**	**1 627**	1 612	99 %	1 613	99 %	1 506	93 %
	Varanto / ei jaoteltu maittain	**3 123**	2 553	82 %	2 553	82 %	2 553	82 %
	Kaikki AKT-valtiot	**4 751**	**4 165**	**88 %**	**4 166**	**88 %**	**4 059**	**85 %**
	Angola	**346**	346	100 %	344	99 %	321	93 %
	Benin	**734**	732	100 %	731	99 %	692	94 %
	Botswana	**126**	126	100 %	126	100 %	126	99 %
	Burkina Faso	**1 296**	1 296	100 %	1 294	100 %	1 262	97 %
	Burundi	**566**	566	100 %	562	99 %	546	96 %
	Kamerun	**520**	520	100 %	519	100 %	489	94 %
	Kap Verde	**144**	144	100 %	144	100 %	144	100 %
	Komorit	**77**	77	100 %	76	98 %	73	95 %
	Kongo (Brazzaville)	**163**	163	100 %	160	98 %	144	88 %
	Kongon demokraattinen tasavalta	**1 402**	1 400	100 %	1 376	98 %	1 274	91 %
	Norsunluurannikko	**702**	702	100 %	701	100 %	681	97 %
	Djibouti	**175**	175	100 %	173	99 %	164	94 %
	Eritrea	**215**	215	100 %	215	100 %	165	77 %
	Etiopia	**1 598**	1 596	100 %	1 592	100 %	1 415	89 %
	Gabon	**33**	33	100 %	33	99 %	31	93 %
	Gambia	**302**	302	100 %	301	100 %	285	94 %
	Ghana	**785**	785	100 %	782	100 %	737	94 %
	Guinea-Bissau	**186**	184	99 %	182	98 %	177	95 %

EKR:N KUMULATIIVINEN KIRJANPITO 31.12.2024 MAITTAIN, % MÄÄRÄRAHOISTA								
10. + 11. EKR		10. ja 11. EKR YHTEENSÄ (miljoonaa euroa)						
Kumulatiivinen 2024		Määrärahat	Päätökset	% määrära-hoista	Määrärahat (päätösvalta siirretty)	% määrära-hoista	Maksut	% määrära-hoista
	Guinea (Conakry)	**500**	500	100 %	494	99 %	441	88 %
	Mauritius	**82**	82	100 %	82	100 %	82	100 %
	Kenia	**859**	853	99 %	850	99 %	777	90 %
	Lesotho	**249**	248	99 %	247	99 %	205	82 %
	Liberia	**486**	485	100 %	474	97 %	451	93 %
	Madagaskar	**782**	779	100 %	752	96 %	631	81 %
	Malawi	**1 018**	1 018	100 %	1 009	99 %	912	90 %
	Mali	**1 395**	1 393	100 %	1 387	99 %	1 246	89 %
	Mauritania	**343**	343	100 %	341	99 %	332	97 %
	Mosambik	**1 451**	1 440	99 %	1 410	97 %	1 188	82 %
	Namibia	**187**	187	100 %	181	97 %	173	93 %
	Niger	**1 262**	1 262	100 %	1 258	100 %	1 250	99 %
	Nigeria	**1 098**	1 088	99 %	1 086	99 %	1 037	95 %
	Uganda	**982**	930	95 %	923	94 %	845	86 %
	Keski-Afrikan tasavalta	**610**	609	100 %	609	100 %	592	97 %
	Ruanda	**833**	831	100 %	831	100 %	823	99 %
	São Tomé ja Príncipe	**55**	55	99 %	53	96 %	51	91 %
	Senegal	**663**	663	100 %	659	99 %	632	95 %
	Seychellit	**22**	22	100 %	22	100 %	22	100 %
	Sierra Leone	**655**	655	100 %	646	99 %	617	94 %
	Somalia	**898**	896	100 %	894	100 %	891	99 %
	Sudan	**298**	298	100 %	298	100 %	298	100 %

EKR:N KUMULATIIVINEN KIRJANPITO 31.12.2024 MAITTAIN, % MÄÄRÄRAHOISTA								
10. + 11. EKR		10. ja 11. EKR YHTEENSÄ (miljoonaa euroa)						
Kumulatiivinen 2024		Määrärahat	Päätökset	% määrärahoista	Määrärahat (päätösvalta siirretty)	% määrärahoista	Maksut	% määrärahoista
	Etelä-Sudan	**91**	91	100 %	91	100 %	91	100 %
	Swazimaa	**123**	123	100 %	121	99 %	111	91 %
	Tansania	**1 171**	1 171	100 %	1 162	99 %	1 094	93 %
	Tšad	**935**	935	100 %	913	98 %	818	87 %
	Togo	**376**	374	99 %	372	99 %	361	96 %
	Sambia	**827**	826	100 %	804	97 %	709	86 %
	Zimbabwe	**462**	461	100 %	459	99 %	457	99 %
	*** Afrikka yhteensä**	**28 086**	27 981	100 %	27 739	99 %	25 863	92 %
	Antigua ja Barbuda	**15**	15	100 %	15	100 %	15	98 %
	Barbados	**22**	22	100 %	22	100 %	21	95 %
	Belize	**42**	42	100 %	41	96 %	36	85 %
	Dominica	**41**	40	99 %	40	99 %	40	99 %
	Grenada	**21**	20	99 %	20	98 %	20	98 %
	Guyana	**79**	79	100 %	78	99 %	77	97 %
	Haiti	**997**	997	100 %	910	91 %	793	80 %
	Jamaika	**235**	235	100 %	233	99 %	226	96 %
	Dominikaaninen tasavalta	**281**	281	100 %	279	99 %	279	99 %
	Saint Lucia	**32**	32	100 %	32	100 %	32	100 %
	Saint Kitts ja Nevis	**6**	6	100 %	6	99 %	6	99 %
	Saint Vincent ja Grenadiinit	**26**	26	99 %	26	98 %	22	83 %
	Suriname	**27**	27	100 %	27	99 %	26	96 %

EKR:N KUMULATIIVINEN KIRJANPITO 31.12.2024 MAITTAIN, % MÄÄRÄRAHOISTA								
10. + 11. EKR		10. ja 11. EKR YHTEENSÄ (miljoonaa euroa)						
Kumulatiivinen 2024		Määrärahat	Päätökset	% määrära-hoista	Määrärahat (päätösvalta siirretty)	% määrära-hoista	Maksut	% määrära-hoista
	Trinidad ja Tobago	**28**	28	100 %	28	99 %	27	94 %
	*** Karibia yhteensä**	**1 853**	1 852	100 %	1 758	95 %	1 619	87 %
	Fidži	**48**	48	100 %	48	100 %	48	100 %
	Cookinsaaret	**5**	5	100 %	5	100 %	5	100 %
	Salomonsaaret	**68**	66	97 %	66	96 %	62	91 %
	Kiribati	**42**	42	100 %	41	99 %	39	93 %
	Marshallinsaaret	**17**	17	100 %	17	100 %	17	100 %
	Mikronesia	**23**	23	100 %	22	97 %	18	78 %
	Nauru	**4**	4	100 %	4	100 %	4	100 %
	Niue	**3**	3	100 %	3	100 %	3	100 %
	Palau	**5**	4	70 %	4	70 %	4	70 %
	Papua-Uusi-Guinea	**239**	239	100 %	233	97 %	215	90 %
	Länsi-Samoa	**67**	67	100 %	67	100 %	66	100 %
	Itä-Timor	**167**	167	100 %	166	99 %	159	95 %
	Tonga	**28**	28	100 %	28	100 %	28	100 %
	Tuvalu	**13**	13	100 %	13	100 %	13	100 %
	Vanuatu	**55**	55	100 %	54	99 %	52	94 %
	*** Tyynenmeren alue yhteensä**	**783**	780	100 %	771	98 %	733	94 %
	AKT-valtioiden väliset määrärahat	**8 025**	7 916	99 %	7 970	99 %	7 305	91 %
	PALOP	**60**	59	98 %	59	98 %	58	96 %
	Eteläinen Afrikka FED 10	**129**	129	100 %	129	100 %	127	98 %
	Keski-Afrikan alue	**552**	547	99 %	543	98 %	438	79 %

EKR:N KUMULATIIVINEN KIRJANPITO 31.12.2024 MAITTAIN, % MÄÄRÄRAHOISTA								
10. + 11. EKR		10. ja 11. EKR YHTEENSÄ (miljoonaa euroa)						
Kumulatiivinen 2024		Määrärahat	Päätökset	% määrärahoista	Määrärahat (päätösvalta siirretty)	% määrärahoista	Maksut	% määrärahoista
	Itäinen ja eteläinen Afrikka	**3 059**	3 020	99 %	2 970	97 %	2 522	82 %
	Länsi-Afrikan alue	**1 936**	1 922	99 %	1 911	99 %	1 688	87 %
	Karibian alue	**536**	533	99 %	526	98 %	421	79 %
	Tyynenmeren alue	**322**	318	99 %	298	93 %	244	76 %
	*** AKT-valtioiden alueellinen yhteistyö yhteensä**	**14 619**	14 445	99 %	14 406	99 %	12 803	88 %
	AKT	**50 091,33**	**49 222,97**	**98 %**	**48 839,57**	**98 %**	**45 076,97**	**90 %**
MMA	**Varanto / ei jaoteltu maittain/ alueittain**	**33**	12	35 %	11	34 %	11	34 %
	Kaikki MMA-maat	**33**	12	35 %	11	34 %	11	34 %
	Anguilla	**27**	27	100 %	27	100 %	27	100 %
	Falklandinsaaret	**10**	10	100 %	10	100 %	10	100 %
	Pitcairn	**5**	5	100 %	5	100 %	5	100 %
	Turks- ja Caicossaaret	**32**	32	100 %	32	100 %	32	100 %
	Brittiläiset Neitsytsaaret	**2**	2	93 %	2	93 %	2	93 %
	Montserrat	**33**	33	100 %	33	100 %	33	100 %
	Saint Helena	**38**	38	100 %	38	100 %	38	100 %
	*** Yhdistyneen kuningaskunnan MMA yhteensä**	**146**	146	100 %	146	100 %	146	100 %
	Alankomaiden Antillit	**38**	38	100 %	20	54 %	20	54 %
	Alankomaiden Antillit – Bonaire	**4**	4	100 %	4	98 %	4	97 %
	Alankomaiden Antillit – Saba	**3**	3	100 %	3	100 %	3	100 %

EKR:N KUMULATIIVINEN KIRJANPITO 31.12.2024 MAITTAIN, % MÄÄRÄRAHOISTA								
10. + 11. EKR		10. ja 11. EKR YHTEENSÄ (miljoonaa euroa)						
Kumulatiivinen 2024		Määrärahat	Päätökset	% määrära-hoista	Määrärahat (päätösvalta siirretty)	% määrära-hoista	Maksut	% määrära-hoista
	Alankomaiden Antillit – Sint-Eustatius	**2**	2	100 %	2	100 %	2	100 %
	Aruba	**21**	21	100 %	21	99 %	21	98 %
	Sint Maarten	**14**	14	100 %	13	95 %	5	38 %
	*** Alankomaiden MMA yhteensä**	**83**	83	100 %	64	78 %	56	68 %
	Wallis ja Futuna	**39**	39	100 %	37	95 %	29	76 %
	Mayotte	**29**	29	100 %	29	100 %	29	100 %
	Uusi-Kaledonia	**50**	50	100 %	50	100 %	50	100 %
	Ranskan Polynesia	**50**	50	100 %	49	99 %	49	99 %
	Saint-Pierre ja Miquelon	**47**	47	100 %	47	100 %	47	100 %
	*** Ranskan MMA yhteensä**	**214**	214	100 %	212	99 %	204	95 %
	Alue	**137**	137	100 %	136	99 %	118	86 %
	*** Alueellinen yhteistyö MMA yhteensä**	**137**	137	100 %	136	99 %	118	86 %
	MMA	**613,65**	**591,78**	**96 %**	**569,20**	**93 %**	**535,44**	**87 %**
YHTEENSÄ: AKT + MMA		**50 704,99**	**49 814,76**	**98 %**	**49 408,77**	**97 %**	**45 612,40**	**90 %**

11. EKR:n sidottujen, sopimuksiin käytettyjen ja maksettujen määrien jakautuminen menoalan mukaan

11. EKR:n sidottujen, sopimuksiin käytettyjen ja maksettujen määrien kehitys menoalan mukaan (DAC-toimialakoodit) [23]

(miljoonaa euroa)

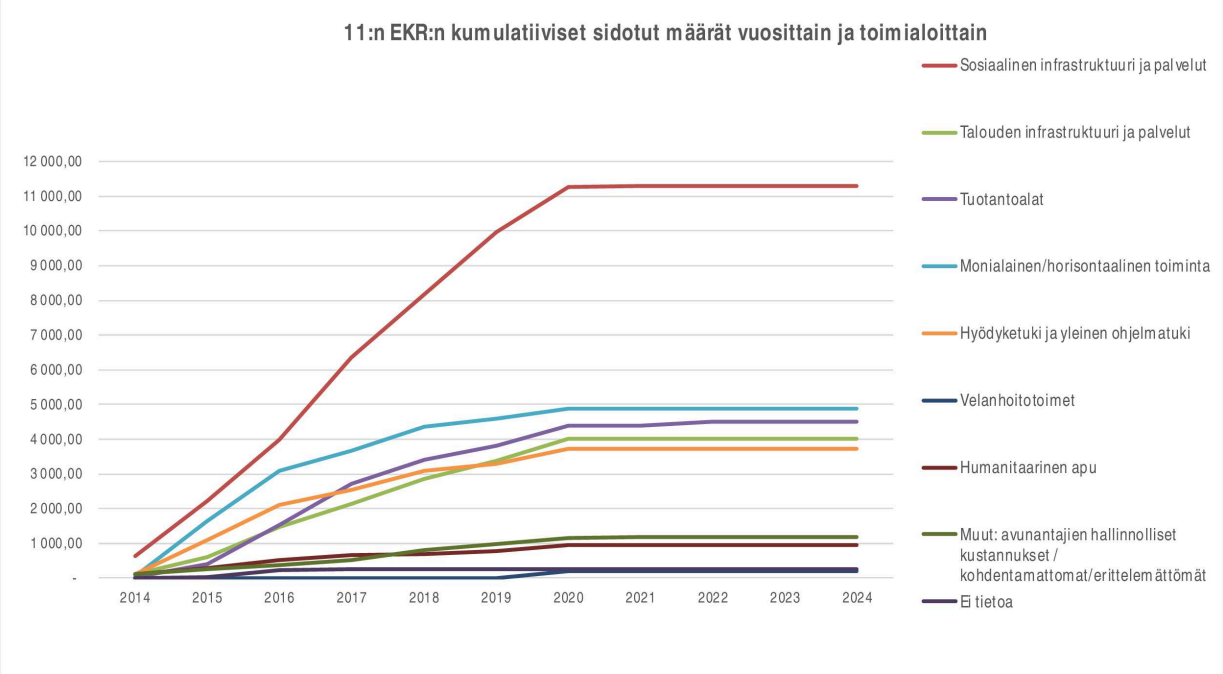
Toimiala	Sidotut	Sopimuksiin käytetyt	Maksetut
Sosiaalinen infrastruktuuri ja palvelut			
110 – Koulutus	1 192,46	1 174,05	1 034,15
120 – Terveydenhuolto	2 131,40	2 524,02	2 338,24
130 – Väestöpolitiikka ja -ohjelmat sekä lisääntymisterveys	352,44	50,31	43,25
140 – Vesi- ja jätevesihuolto	788,50	858,32	599,10
150 – Julkishallinto ja kansalaisyhteiskunta	5 826,37	6 058,19	5 677,22
160 – Muu sosiaalinen infrastruktuuri ja sosiaalipalvelut	996,71	1 401,86	1 628,50
Sosiaalinen infrastruktuuri ja sosiaalipalvelut YHTEENSÄ	11 287,88	12 066,75	11 320,47
Talouden infrastruktuuri ja palvelut			
210 – Kuljetus ja varastointi	1 425,48	2 088,15	1 213,63
220 – Viestintä	140,96	147,40	131,58
230 – Energia	2 015,13	2 031,37	1 375,46
240 – Pankit ja rahoituspalvelut	82,03	131,71	95,57
250 – Yritykset ja muut palvelut	343,43	329,24	259,09
Talouden infrastruktuuri ja palvelut YHTEENSÄ	4 007,01	4 727,87	3 075,33
Tuotantoalat			
310 – Maatalous, metsätalous ja kalastus	3 344,16	3 154,32	2 516,00
320 – Teollisuus, mineraalivarat ja kaivostoiminta, rakennusala	641,58	529,15	347,51
330 – Kauppa ja matkailu	507,49	437,30	313,25
Tuotantoalat YHTEENSÄ	4 493,23	4 120,77	3 176,77
Monialainen/horisontaalinen toiminta			
410 – Yleinen ympäristönsuojelu	989,82	849,41	717,86
430 – Muu monialainen toiminta	3 886,22	2 625,43	1 872,80
Monialainen/horisontaalinen toiminta YHTEENSÄ	4 876,04	3 474,84	2 590,66
Hyödyketuki ja yleinen ohjelmatuki			
510 – Yleinen budjettituki	3 116,32	3 178,92	2 506,33
520 – Kehitysapuna annettu elintarvikeapu	617,50	390,55	364,26
Hyödyketuki ja yleinen ohjelmatuki YHTEENSÄ	3 733,82	3 569,47	2 870,59

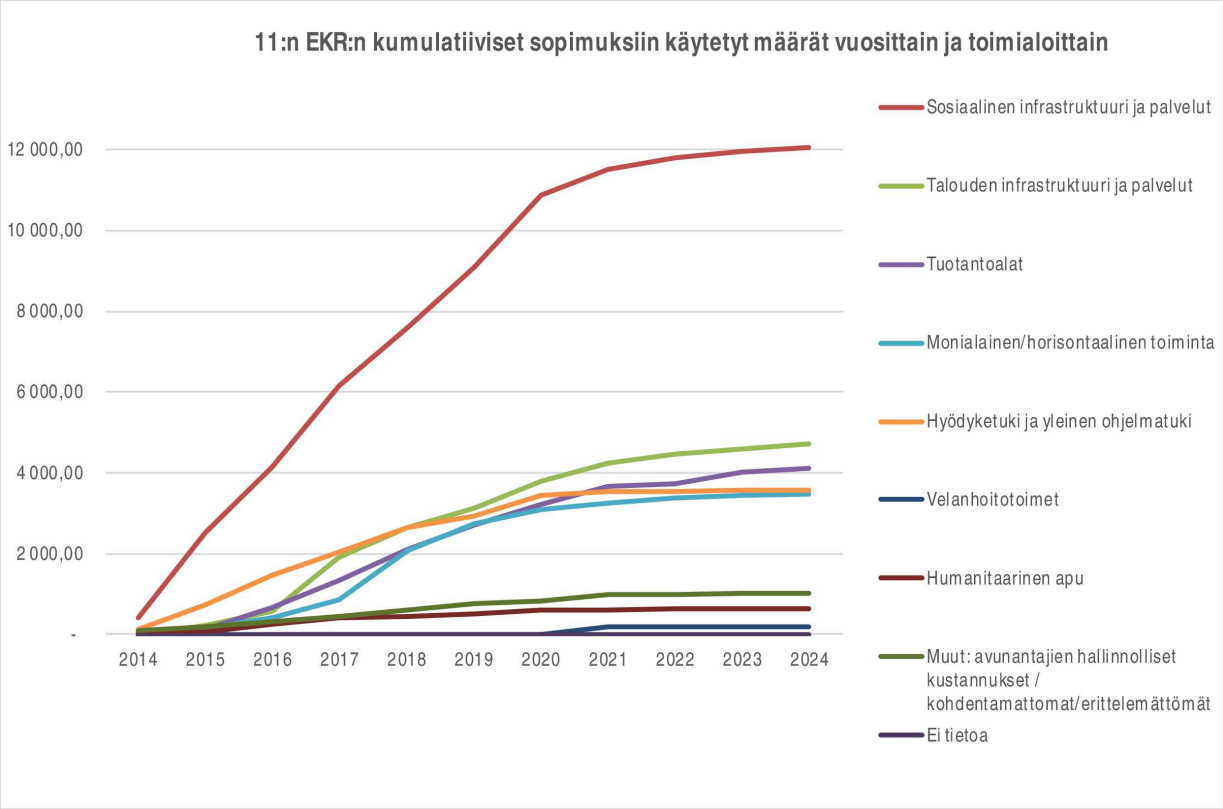
[23] Bruttomäärät (ilman purettuja sitoumuksia ja perintämääräyksiä).

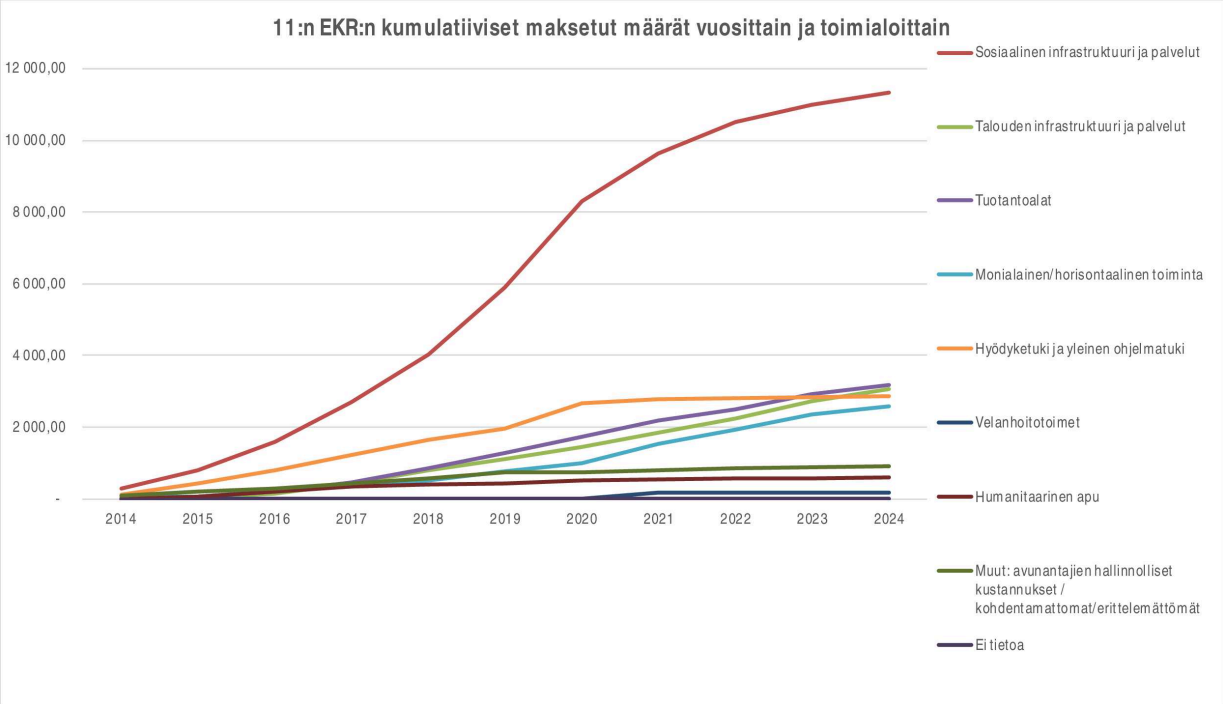
(miljoonaa euroa)

Toimiala	Sidotut	Sopimuksiin käytetyt	Maksetut
Velanhoitotoimet			
600 – Velanhoitotoimet	183,00	183,00	183,00
Velanhoitotoimet YHTEENSÄ	183,00	183,00	183,00
Humanitaarinen apu			
720 – Hätäapu	746,19	452,54	448,40
730 – Jälleenrakennusapu ja kunnostus	137,83	65,05	42,30
740 – Katastrofivalmius	72,79	110,06	100,54
Humanitaarinen apu YHTEENSÄ	956,81	627,65	591,24
Avunantajien hallinnolliset kustannukset / kohdentamattomat / erittelemättömät			
910 – Avunantajien hallinnolliset kustannukset	995,52	948,30	858,64
998 – Kohdentamattomat/erittelemättömät	183,74	59,87	48,56
Ei tietoa	260,50	1,57	1,15
Avunantajien hallinnolliset kustannukset / kohdentamattomat / erittelemättömät YHTEENSÄ	1 439,76	1 009,75	908,35
11. ERK KAIKKI YHTEENSÄ	**30 977,55**	**29 780,11**	**24 716,42**

11. EKR:n sidottujen, sopimuksiin käytettyjen ja maksettujen määrien kehitys menoalan mukaan

11:n EKR:n kumulatiiviset sopimuksiin käytetyt määrät vuosittain ja toimialoittain
12 000,00
10 000,00
8 000,00
6 000,00
4 000,00
2 000,00
-
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
Sosiaalinen infrastruktuuri ja palvelut
Talouden infrastruktuuri ja palvelut
Tuotantoalat
Monialainen/horisontaalinen toiminta
Hyödyketuki ja yleinen ohjelmatuki
Velanhoitotoimet
Humanitaarinen apu
Muut: avunantajien hallinnolliset kustannukset / kohdentamattomat/erittelemättömät
Ei tietoa

11:n EKR:n kumulatiiviset maksetut määrät vuosittain ja toimialoittain
12 000,00
10 000,00
8 000,00
6 000,00
4 000,00
2 000,00
-
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
Sosiaalinen infrastruktuuri ja palvelut
Talouden infrastruktuuri ja palvelut
Tuotantoalat
Monialainen/horisontaalinen toiminta
Hyödyketuki ja yleinen ohjelmatuki
Velanhoitotoimet
Humanitaarinen apu
Muut: avunantajien hallinnolliset kustannukset / kohdentamattomat/erittelemättömät
Ei tietoa

3. SANASTO

Avustukset

Talousarviosta maksettava suora rahoitus kolmansille edunsaajille, jotka osallistuvat toimiin, jotka palvelevat EU:n politiikan mukaisia tavoitteita.

Budjettikohta

Tulot ja menot esitetään talousarviossa budjettivallan käyttäjän vahvistaman sitovan budjettinimikkeistön mukaisesti. Nimikkeistössä budjettikohdat on järjestetty niiden luonteen ja tarkoituksen mukaan. Nimikkeistön rakenneosat ovat osastot, luvut, momentit ja alamomentit.

Hallintomäärärahat

Määrärahat kattavat yhteisöjen juoksevat menot (kuten henkilöstö-, kiinteistö- ja toimistolaitemenot).

Hyväksytty talousarvio

Talousarvioesityksestä tulee hyväksytty talousarvio, kun budjettivallan käyttäjä hyväksyy sen.

Jaksotetut määrärahat

Jaksotettuja määrärahoja käytetään monivuotisten toimien rahoittamiseen; ne kattavat varainhoitovuoden aikana tehtyjen, useamman kuin yhden varainhoitovuoden aikana toteutettavia toimia koskevien oikeudellisten sitoumusten kokonaiskustannukset.

Jaksottamattomat määrärahat

Määrärahat, jotka vastaavat vuotuisia tarpeita ja jotka on sen vuoksi sidottava varainhoitovuoden aikana. Seuraavana vuonna voidaan maksaa ainoastaan määriä, jotka voidaan siirtää automaattisesti seuraavalle varainhoitovuodelle. Jaksottamattomat määrärahat, joita ei ole käytetty eli sidottu vuoden loppuun mennessä, peruutetaan (ellei komission päätöksellä poikkeuksellisesti anneta lupaa siirtää määrärahoja seuraavalle varainhoitovuodelle). Jaksottamattomia määrärahoja käytetään kattamaan hallintomenot, ja maksusitoumusmäärärahojen määrä on yhtä suuri kuin maksumäärärahojen määrä.

Käyttötarkoitukseensa sidotut tulot

Tulot, jotka osoitetaan tiettyjen menoerien rahoittamista varten.

Lisätalousarvio

Varainhoitovuoden aikana tehty päätös muuttaa kyseisen varainhoitovuoden talousarviota (lisäykset, vähennykset, määrärahasiirrot).

Maksattamatta olevat määrät

Talousarviositoumuksesta tiettynä hetkenä maksamatta oleva määrä. Vrt. Maksattamatta olevat sitoumukset.

Maksattamatta olevat sitoumukset

Maksamatta olevat sitoumukset määritellään niiden sidottujen määrärahojen määräksi, joita ei ole vielä maksettu. Ne johtuvat suoraan monivuotisista ohjelmista ja määrärahojen jakamisesta maksusitoumus- ja maksumäärärahoihin.

Maksumäärärahat

Maksumäärärahat kattavat kuluvana varainhoitovuonna suoritettaviksi tulevat maksut, jotka johtuvat kuluvana varainhoitovuonna ja/tai aikaisempina varainhoitovuosina tehdyistä oikeudellisista sitoumuksista.

Maksusitoumusmäärärahat

Maksusitoumusmäärärahat kattavat niiden oikeudellisten velvoitteiden (hankintasopimusten, avustussopimusten tai avustuspäätösten) kokonaisarvon, josta voidaan allekirjoittaa sopimus kuluvana varainhoitovuonna.

Menot

Termi, joka tarkoittaa talousarvion käyttöä kaikentyyppisistä rahoituslähteistä.

Määrärahat

Määrärahoilla rahoitetaan talousarvio.

Talousarvio sisältää ennusteet sekä maksusitoumuksista (oikeudelliset sitoumukset myöntää rahoitusta) että maksuista (edunsaajille käteisellä tai tilisiirtona suoritetut maksut). Maksusitoumusmäärärahojen määrä poikkeaa – jaksotettujen määrärahojen tapauksessa – usein maksumäärärahojen määrästä, koska monivuotisia ohjelmia ja hankkeita koskevat sitoumukset tehdään yleensä koko määrältä sinä vuonna, jona ohjelmia ja hankkeita koskevat päätökset annetaan, kun taas maksut suoritetaan vuosien mittaan sitä mukaa kuin ohjelmien ja hankkeiden toteuttaminen etenee.

Määrärahojen siirtäminen seuraavalle vuodelle

Varainhoitovuonna käyttämättä jääneet määrärahat voidaan vuotuisuusperiaatteesta poiketen tietyissä tilanteissa siirtää käytettäviksi seuraavana varainhoitovuonna. Tällainen siirto on poikkeuksellinen, ja se voidaan tehdä ainoastaan tiukkojen edellytysten täyttyessä.

Oikeudellinen sitoumus

Toimi, jolla tulojen ja menojen hyväksyjä luo kolmatta osapuolta kohtaan velvoitteen, josta aiheutuu meno EU:n talousarvioon.

Yleisiä oikeudellisia sitoumuksia ovat hankintasopimukset, avustussopimukset ja avustuspäätökset.

Oikeusperusta (perussäädös)

Lainsäädäntövallan käyttäjän (yleensä neuvoston ja Euroopan parlamentin) antama säädös, jossa täsmennetään EU:n meno-ohjelman tavoite, määrärahojen tarkoitus, interventiosäännöt, päättymispäivä ja asiaankuuluvat varainhoitosäännöt, joita käytetään oikeusperustana meno-ohjelman täytäntöönpanolle.

Peruutetut määrärahat

Määrärahat, joita ei ole käytetty sen varainhoitovuoden aikana ja joita ei voida siirtää seuraavalle varainhoitovuodelle, peruutetaan.

Raukeavat määrärahat

Varainhoitovuoden lopussa peruutettavat käyttämättä jääneet määrärahat. Raukeamisella tarkoitetaan tilannetta, jossa määrärahoihin liittyvä valtuutus menojen ja/tai velvoitteiden syntymiseen peruutetaan osittain tai kokonaan.

Yhteisyritysten (ja EIT:n) osalta käyttämättä jääneet määrärahat voidaan niiden varainhoitosääntöjen mukaan kirjata ennakkoarvioon tuloista ja menoista kolmen seuraavan varainhoitovuoden ajan (niin kutsuttu N+3-sääntö). Yhteisyritysten käyttämättä jääneet määrärahat voidaan siis ottaa uudelleen käyttöön varainhoitovuoteen N+3 saakka.

Siirrot budjettikohtien välillä

Budjettikohtien välisessä siirrossa määrärahoja siirretään varainhoitovuoden aikana budjettikohdasta toiseen. Siirto muodostaa sen vuoksi poikkeuksen erittelyperiaatteesta.

Taloudellinen tulos

Menojen ja tulojen vaikutus taseeseen suoriteperusteisten kirjanpitosääntöjen perusteella.

Talousarvion toteuttaminen

Talousarvion täytäntöönpano meno- ja tulotapahtumilla.

Talousarvion toteutuma

Saatujen tulojen ja maksettujen määrien välinen erotus, mukaan lukien määrärahasiirtoihin, peruutuksiin ja valuuttakurssieroihin perustuvat mukautukset.

Toimeenpanovirastojen on palautettava jäljelle jäänyt määrä rahoitusviranomaiselle.

Talousarviositoumus

Toimi, jolla valtuutettu tulojen ja menojen hyväksyjä varaa talousarvioon tarvittavat määrärahat maksuihin, joilla täytetään oikeudelliset sitoumukset.

Toimintamäärärahat

Toimintamäärärahoilla rahoitetaan eri toimintapolitiikat pääasiassa avustuksina tai julkisina hankintoina.

Vahvistetut saamiset

Oikeus periä tuloja velalliselta perintämääräyksen perusteella.

Valuuttakurssiero

Ero, joka johtuu euroalueen ulkopuolisia maita koskeviin transaktioihin sovellettavista valuuttakursseista tai valuuttamääräisten varojen ja velkojen uudelleenarvostuksesta tilinpäätöshetkellä.

Vapauttaminen

Toimi, jolla toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä peruu talousarviositoumuksella aikaisemmin tehdyn määrärahavarauksen kokonaan tai osittain.

Ylijäämä

Tulojen ja menojen välinen positiivinen erotus, joka on palautettava rahoitusviranomaiselle. Ks. Talousarvion toteutuma.

VUOTUINEN TÄYTÄNTÖÖNPANOKERTOMUS – EUROOPAN INVESTOINTIPANKIN HALLINNOIMAT VARAT

EUROOPAN INVESTOINTIPANKKI

HALLINTONEUVOSTO

INVESTOINTIKEHYKSEN

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

31. JOULUKUUTA 2024

(1) Riippumattoman tilintarkastajan kertomus
(2) Tase
(3) Yli- tai alijäämää ja muita laajan tuloksen eriä osoittava laskelma
(4) Laskelma rahoittajien varojen muutoksista
(5) Rahavirtalaskelma
(6) Tilinpäätöslaskelmien liitetiedot

TASE

31. JOULUKUUTA 2024

(tuhatta euroa)

	Liitetieto	31.12.2024	31.12.2023
VARAT			
Käteisvarat ja muut rahavarat	5	1 638 604	1 376 824
Saamiset rahoitusosuuksista	9/16	7 482	85 321
Rahoitusvarat	10	-	-
Johdannaissopimukset	6	783	55 765
Lainat ja ennakkomaksut	7	1 498 048	1 683 312
Osakkeet ja muut vaihtuvatuottoiset arvopaperit	8	834 621	820 713
Muut varat	11	-	616
Varat yhteensä		**3 979 538**	**4 022 551**
VELAT JA RAHOITTAJIEN VARAT			
VELAT			
Johdannaissopimukset	6	39 210	-
Tuloennakot	12	47 725	48 515
Luottositoumuksiin liittyvät varaukset	13	18 320	19 038
Velat kolmansille	14	566 083	427 828
Muut velat	15	3 289	3 338
Velat yhteensä		**674 627**	**498 719**
Rahoittajien varat	16/17	**3 304 911**	**3 523 832**
Velat ja rahoittajien varat yhteensä		**3 979 538**	**4 022 551**

YLI- TAI ALIJÄÄMÄÄ JA MUITA LAAJAN TULOKSEN ERIÄ OSOITTAVA LASKELMA

31. JOULUKUUTA 2024 PÄÄTTYNEELTÄ VARAINHOITOVUODELTA

(tuhatta euroa)

	Liitetieto	1.1.2024–31.12.2024	1.1.2023–31.12.2023
Korkotuotot ja vastaavat tuotot (*)	19	156 601	148 336
Korkokulut ja vastaavat kulut	19	– 1 805	-
Palkkiotuotot		**154 796**	**148 336**
Palkkiotuotot	20	20	25
Palkkiokulut	20	– 212	– 62
Johdannaissopimusten käyvän arvon muutos		**– 192**	**– 37**

(tuhatta euroa)

	Liitetieto	1.1.2024–31.12.2024	1.1.2023–31.12.2023
Osakkeiden ja muiden vaihtuvatuottoisten arvopapereiden nettotulos	6	– 94 192	– 20 087
Osakkeiden ja muiden vaihtuvatuottoisten arvopapereiden nettotulos	21	– 34 096	– 8 457
Nettotulos käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavista lainoista ja ennakkomaksuista	7	– 5 436	– 8 932
Nettotulos valuuttaoperaatioista	22	81 907	– 67 885
Rahoitustoiminnan nettotulos		**– 51 817**	**– 105 361**
Lainojen ja ennakkomaksujen arvon alentumisen nettomuutos	7.2	12 145	9 055
Luottositoumuksiin liittyvien varausten nettomuutos	13	718	– 2 470
Yleiset hallintokulut	23	– 24 794	– 29 655
Varainhoitovuoden ylijäämä		**90 856**	**19 868**
Varainhoitovuoden laaja tulos yhteensä, ylijäämä		**90 856**	**19 868**

(*) 31.12.2024 päättyneen varainhoitovuoden korkotuottoihin ja vastaaviin tuottoihin sisältyy 144,3 miljoonaa euroa korkotuottoja ja vastaavia tuottoja (2023: 118,5 miljoonaa euroa), jotka liittyvät jaksotettuun hankintamenoon arvostettuihin omaisuuseriin ja jotka on laskettu efektiivisen koron menetelmää soveltaen.

LASKELMA RAHOITTAJIEN VAROJEN MUUTOKSISTA

31. JOULUKUUTA 2024 PÄÄTTYNEELTÄ VARAINHOITOVUODELTA

(tuhatta euroa)

	Liitetieto	Rahoitus-osuus, jonka maksamista on pyydetty	Maksetut rahoituso-suudet	Kertyneet voittovarat	Yhteensä
Tilanne 1. tammikuuta 2024		**3 721 695**	**– 587 913**	**390 050**	**3 523 832**
Vuoden aikana maksettavaksi pyydetty jäsenvaltioiden rahoitusosuus	16	-	-	-	-
Vuoden aikana maksettu jäsenvaltioiden rahoitusosuus	17	-	– 309 777	-	**– 309 777**
Varainhoitovuoden 2024 ylijäämä		-	-	90 856	**90 856**
Rahoittajien varojen muutokset		-	**– 309 777**	**90 856**	**– 218 921**
Tilanne 31. joulukuuta 2024		**3 721 695**	**– 897 690**	**480 906**	**3 304 911**

(tuhatta euroa)

	Liitetieto	Rahoitus-osuus, jonka maksamista on pyydetty	Maksetut rahoituso-suudet	Kertyneet voittovarat	Yhteensä
		Rahoitus-osuus, jonka maksamista on pyydetty	Maksetut rahoituso-suudet	Kertyneet voittovarat	Yhteensä
Tilanne 1. tammikuuta 2023		**3 701 695**	-	**370 182**	**4 071 877**
Vuoden aikana maksettavaksi pyydetty jäsenvaltioiden rahoitusosuus		20 000	-	-	**20 000**
Vuoden aikana maksettu jäsenvaltioiden rahoitusosuus		-	– 587 913	-	**– 587 913**
Varainhoitovuoden 2023 ylijäämä		-	-	19 868	**19 868**
Rahoittajien varojen muutokset		**20 000**	**– 587 913**	**19 868**	**– 548 045**
Tilanne 31. joulukuuta 2023		**3 721 695**	**– 587 913**	**390 050**	**3 523 832**

RAHAVIRTALASKELMA

31. JOULUKUUTA 2024 PÄÄTTYNEELTÄ VARAINHOITOVUODELTA

(tuhatta euroa)

	Liitetieto	1.1.2024–31.12.2024	1.1.2023–31.12.2023
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
Varainhoitovuoden ylijäämä		**90 856**	**19 868**
Oikaisut:			
Osakkeiden ja muiden vaihtuvatuottoisten arvopapereiden nettotulos		52 265	15 142
Lainojen ja ennakkomaksujen arvon alentumisen nettomuutos	7.2	– 12 145	– 9 055
Nettotulos käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavista lainoista ja ennakkomaksuista	7	5 436	8 932
Lainojen ja ennakkomaksujen korkojen ja jaksotetun hankintamenon muutos		– 2 229	708
Luottositoumuksiin liittyvien varausten nettomuutos		– 718	2 455
Johdannaissopimusten käyvän arvon muutokset		94 192	20 087
Rahoitusvarojen korkojen ja jaksotetun hankintamenon muutos	10	-	– 248
Tuloennakoiden muutos		– 790	– 3 902
Valuuttakurssimuutosten vaikutukset lainoihin		– 78 744	86 765
Valuuttakurssimuutosten vaikutukset osakkeisiin ja muihin vaihtuvatuottoisiin arvopapereihin	8	– 23 199	30 026
Valuuttakurssimuutosten vaikutukset hallussa oleviin käteisvaroihin		– 5 282	– 8 031
Toiminnan (alijäämä) ennen toiminnan varojen ja velkojen muutoksia		**119 642**	**162 747**
Lainojen nostot	7	– 101 394	– 207 237
Lainojen lyhennykset	7	371 568	288 155

(tuhatta euroa)

	Liitetieto	1.1.2024–31.12.2024	1.1.2023–31.12.2023
Käteisvaroista ja muista rahavaroista kertyneiden korkojen muutos	5	– 646	4 039
Rahoitusvarojen hankinta	10	-	– 348 523
Rahoitusvarat, erääntyneet	10	-	421 278
Osakkeisiin ja muihin vaihtuvatuottoisiin arvopapereihin liittyvät maksut	8	– 69 392	– 101 100
Nettotuotot osakkeista ja muista vaihtuvatuottoisista arvopapereista		39 581	39 246
Muiden varojen vähennys		616	334
Muiden velkojen lisäys		– 49	919
Euroopan investointipankille maksettavien määrien lisäys/(vähennys)		– 985	33 951
Toiminnan nettorahavirta		**358 941**	**293 809**
RAHOITUSTOIMINTA			
Jäsenvaltioiden maksamat rahoitusosuudet		-	79 710
Jäsenvaltioilta korkotukien ja teknisen avun rahoittamiseksi saadut määrät		286 800	220 290
Jäsenvaltioiden lukuun maksetut korkotuet ja tekninen apu		– 68 256	– 77 050
Jäsenvaltioiden puolesta maksetut rahoitusosuudet	17	– 309 777	– 587 913
Rahoitustoiminnan nettorahavirta		**– 91 233**	**– 364 963**
Käteisvarojen ja muiden rahavarojen nettolisäys		**267 708**	**– 71 154**
Yhteenveto rahavirtalaskelmasta:			
Käteisvarat ja muut rahavarat varainhoitovuoden alussa		**1 371 404**	**1 450 589**
Nettorahavirrat:			
Toiminnan rahavirta		358 941	293 809
Rahoitustoiminnan rahavirta		– 91 233	– 364 963
Valuuttakurssimuutosten vaikutuksista käteisvaroihin ja muihin rahavaroihin		– 5 282	– 8 031
Käteisvarat ja muut rahavarat varainhoitovuoden lopussa		**1 633 830**	**1 371 404**
Käteisvarat ja muut rahavarat muodostuvat seuraavista eristä:			
Käteisvarat	5	212 466	146 494
Määräaikaistalletukset (lukuun ottamatta kertyneitä korkoja)	5	304 538	625 403
Yritystodistukset	5	1 116 826	599 507
		1 633 830	**1 371 404**

Joulukuun 31. päivänä 2024 päättyneeltä varainhoitovuodelta laadittujen tilinpäätöslaskelmien liitetiedot

1 **Yleiset tiedot**

Investointikehys on luotu yhteistyöstä ja kehitysavusta tehdyn Cotonoun sopimuksen mukaisesti. Cotonoun sopimus tehtiin Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden, jäljempänä 'AKT-valtiot', ja Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välillä 23. kesäkuuta 2000 ja sitä on tarkistettu 25. kesäkuuta 2005 ja 22. kesäkuuta 2010. Samoan sopimus, jolla korvattiin Cotonoun sopimus uutena Euroopan unionin sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön (AKT-järjestö) välisen yhteistyön kehyksenä (neuvoston päätös (EU) 2023/2861 ([24]), annettu 20. heinäkuuta 2023, ja neuvoston päätös (EU) 2023/2862, annettu 28. joulukuuta 2023), allekirjoitettiin 15. marraskuuta 2023, ja se tuli voimaan 1. tammikuuta 2024. Se seuraa Cotonoun sopimusta, jolla on säännelty EU:n ja AKT-valtioiden välisiä suhteita vuodesta 2000 lähtien. Tällä siirtymällä varmistetaan kumppanuussuhteiden jatkuvuus ja vastataan nykyisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin.

Investointikehys ei ole erillinen oikeushenkilö. Kehyksen rahoitusosuuksia hallinnoi jäsenvaltioiden (rahoittajien) puolesta Euroopan investointipankki, jäljempänä 'EIP', Cotonoun sopimuksen mukaisesti. EIP myös vastaa kehyksen hallinnosta.

Investointikehyksen kestoa ei ole määritetty. Yhdennentoista EKR:n sisäinen sopimus on voimassa (sen 14 artiklan 3 kohdan mukaisesti) niin kauan kuin on tarpeen kaikkien AKT–EU-kumppanuussopimuksen, merentakaisten alueiden assosiaatiosta tehdyn päätöksen ja monivuotisen rahoituskehyksen perusteella rahoitettavien toimien toteuttamiseksi kokonaisuudessaan.

Cotonoun sopimuksen mukaisesti myönnettävä rahoitus saadaan EU:n jäsenvaltioiden talousarvioista. Jäsenvaltioiden myöntämä rahoitus muodostuu investointikehykseen osoitetusta rahoituksesta ja korkotukien kattamiseen tarkoitetuista avustuksista, kuten monivuotisissa rahoituskehyksissä määrätään (vuodet 2000–2007 kattava ensimmäinen rahoituspöytäkirja eli 9. Euroopan kehitysrahasto (EKR), vuodet 2008–2013 kattava toinen rahoituspöytäkirja eli 10. EKR sekä vuodet 2014–2020 kattava kolmas rahoituspöytäkirja eli 11. EKR). EIP:lle on annettu tehtäväksi hallinnoida seuraavia välineitä:

i) investointikehys eli 3 685,5 miljoonan euron suuruinen uudistuva riskirahasto, josta tuetaan yksityisen sektorin investointeja AKT-valtioissa; investointikehyksen varoista 48,5 miljoonaa euroa on osoitettu merentakaisille maille ja alueille, jäljempänä 'MMA-maat',

ii) korkotukien rahoittamiseen tarkoitetut avustukset, joista enintään 1 220,85 miljoonaa euroa on varattu AKT-valtioille ja enintään 8,5 miljoonaa euroa MMA-maille; näistä korkotuista enintään 15 prosenttia voidaan käyttää hankkeisiin liittyvän teknisen avun rahoittamiseen.

Neuvosto päätti 23. joulukuuta 2020 jatkaa investointikehyksen sitoumuskautta vähintään kuudella kuukaudella. Sitoumuskauden jatkamisen jälkeen EIP hyväksyi toimia toimeksiantonsa mukaisesti 30. kesäkuuta 2021 asti (neuvoston päätös (EU) 2020/2233 ([25]), annettu 23. päivänä joulukuuta 2020, yhdeksännen, kymmenennen ja yhdennentoista Euroopan kehitysrahaston toimista osana AKT-valtioiden investointikehystä takaisin saatujen varojen sitomisesta).

([24]) Neuvoston päätös (EU) 2023/2861, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2023, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välisen kumppanuussopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta ja sen väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L, 2023/2861, 28.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2861/oj).

([25]) EUVL L 437, 28.12.2020, s. 188, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2233/oj.

EU ja AKT-valtiot sopivat siirtymäjärjestelyistä tehdyn päätöksen muuttamisesta AKT-EU-kumppanuussopimuksen määräysten soveltamisen jatkamiseksi 31. joulukuuta 2023 asti tai uuden sopimuksen voimaantuloon tai unionin ja AKT-valtioiden uuden sopimuksen väliaikaiseen soveltamiseen asti, sen mukaan, mikä näistä ajankohdista on aikaisin (AKT–EU-kumppanuussopimuksen 95 artiklan 4 kohdan mukaisten siirtymävaiheen toimenpiteiden hyväksymisestä annettu AKT–EU-suurlähettiläskomitean päätös N:o 2/2019, jota muutettiin myöhemmin 26. marraskuuta 2021 annetulla AKT–EU-suurlähettiläskomitean päätöksellä N:o 3/2021 ([26]), 16. kesäkuuta 2022 annetulla neuvoston päätöksellä (EU) 2022/970 ([27]) ja 25. lokakuuta 2023 annetulla AKT-EU-suurlähettiläskomitean päätöksellä N:o 2/2023 ([28])).

Asetus naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineestä (NDICI – Globaali Eurooppa), joka tuli voimaan 14. kesäkuuta 2021 (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/947 ([29]), annettu 9. kesäkuuta 2021), muodostaa ensisijaisen oikeusperustan EU:n ulkopuoliselle tuelle vuosina 2021–2027. Asetuksella hallinnoidaan EIP:n uutta institutionaalista toimeksiantoa toimissa, joita toteutetaan Euroopan unionin ulkopuolella, AKT-alue mukaan luettuna. Sopimus sisältää tähän asti EU:n talousarvion ulkopuolella olleen EKR:n ottamisen EU:n talousarvioon. NDICI-asetus tarjoaa komissiolle oikeusperustan, jonka nojalla se voi tulevaisuudessa antaa EIP:lle toimeksiantoja toimista, joita EIP toteuttaa EU:n ulkopuolella. Asetuksella luodaan myös unionin ulkoinen investointikehys, jotta unioni voi tehdä yhteistyötä kumppani-instituutioiden kanssa myöntämällä avustuksia ja takauksia EU:n talousarviosta.

Tämän jälkeen valtioiden investointikehyksestä takaisin saatavat rahavirrat otetaan käyttöön NDICI-kehyksessä yhdistämällä Euroopan kestävän kehityksen rahastoon (EKKR+) kuuluva AKT-valtioiden yksityisen sektorin osio ja erityisrahasto. EIP ja Euroopan komissio allekirjoittivat 15. helmikuuta 2023 siirtosopimuksen, jäljempänä 'siirtosopimus'. Tämän sopimuksen tarkoituksena on siirtää osana investointikehystä takaisin saadut varat sitä mukaa kuin ne ovat käytettävissä päätöksen (EU) 2020/2233 (AKT-maat) ja neuvoston päätöksen (EU) 2021/1764 ([30]) (MMA:t) mukaisesti, jäljempänä 'AKT-maiden investointikehyksestä takaisin saadut varat' tai "MMA-investointikehyksestä takaisin saadut varat" tai molemmat yhdessä "takaisin saadut varat". Lisätietoja on liitetiedossa 2.4.6 ja liitetiedossa 17.

Tässä tarkasteltavat tilinpäätöslaskelmat kattavat ajanjakson 1. tammikuuta 2024–31. joulukuuta 2024.

Hallintoneuvosto hyväksyi hallituksen ehdotuksesta tilinpäätöslaskelmat 21. maaliskuuta 2025 ja antoi luvan toimittaa ne valtuustolle hyväksyttäväksi 25. huhtikuuta 2025 mennessä.

2 Tilinpäätöksen tärkeimmät laatimisperiaatteet

2.1 *Laatimisperusteet – Lausuma IFRS-standardien noudattamisesta*

Tilinpäätös on laadittu jatkuvuuden periaatteen mukaisesti olettaen, että investointikehys pystyy kattamaan kaikki toiminnan yhteydessä syntyvät maksuvelvoitteet ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa, sekä kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS-standardit) mukaisesti, sellaisina kuin kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja antava elin International Accounting Standards Board (IASB) on ne antanut ja Euroopan unioni hyväksynyt, jäljempänä 'IFRS-tilinpäätösstandardit'. Joulukuun 31. päivänä 2024 laadittu tilinpäätös sisältää taseen, yli- tai alijäämää ja muita laajan tuloksen eriä osoittavan laskelman, laskelman rahoittajien varojen muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot.

([26]) AKT–EU-suurlähettiläskomitean päätös N:o 3/2021, annettu 26 päivänä marraskuuta 2021, AKT–EU-kumppanuussopimuksen 95 artiklan 4 kohdan mukaisten siirtymävaiheen toimenpiteiden hyväksymisestä annetun AKT–EU-suurlähettiläskomitean päätöksen N:o 3/2019 muuttamisesta [2021/2175] (EUVL L 441, 9.12.2021, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/2175/oj).

([27]) Neuvoston päätös (EU) 2022/970, annettu 16 päivänä kesäkuuta 2022, AKT–EU-suurlähettiläskomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta AKT–EU-kumppanuussopimuksen 95 artiklan 4 kohdan mukaisten siirtymävaiheen toimenpiteiden hyväksymisestä annetun AKT–EU-suurlähettiläskomitean päätöksen N:o 3/2019 muuttamiseen (EUVL L 166, 22.6.2022, s. 145, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/970/oj).

([28]) AKT–EU-suurlähettiläskomitean päätös N:o 2/2023, annettu 25 päivänä lokakuuta 2023, AKT–EU-kumppanuussopimuksen 95 artiklan 4 kohdan mukaisten siirtymävaiheen toimenpiteiden hyväksymisestä annetun AKT–EU-suurlähettiläskomitean päätöksen N:o 3/2019 muuttamisesta [2023/2453] (EUVL L, 2023/2453, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2453/oj).

([29]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/947, annettu 9 päivänä kesäkuuta 2021, naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa perustamisesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 466/2014/EU muuttamisesta ja kumoamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1601 ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 kumoamisesta (EUVL L 209, 14.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

([30]) Neuvoston päätös (EU) 2021/1764, annettu 5 päivänä lokakuuta 2021, merentakaisten maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan unioniin, mukaan lukien suhteet Euroopan unionin sekä Grönlannin ja Tanskan kuningaskunnan välillä (päätös merentakaisten alueiden, Grönlanti mukaan luettuna, assosiaatiosta) (EUVL L 355, 7.10.2021, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj).

2.2 ***Merkittävät kirjanpidolliset arviot ja oletukset***

Tilinpäätöstä laadittaessa on tehtävä arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat ilmoitettuihin tuloihin, kuluihin, varoihin ja velkoihin sekä ehdollisten varojen ja velkojen esittämiseen. Saatavilla olevien tietojen käyttö ja niihin liittyvä harkinta ovat olennainen osa arvioiden laatimista. Todelliset tulokset voivat tulevaisuudessa poiketa näistä arvioista, ja erot voivat olla olennaisia tilinpäätöksen kannalta. Arvioita ja niiden perustana olevia oletuksia tarkistetaan jatkuvasti. Tarkistetut arviot kirjataan ennakoivasti.

Harkintaa ja arvioita käytetään etenkin seuraavilla osa-alueilla:

— **Rahoitusinstrumenttien käypä arvo**

Jos taseeseen kirjattavien rahoitusinstrumenttien käypiä arvoja ei saada toimivilta markkinoilta, ne määritetään erilaisilla arvostusmenetelmillä, kuten matemaattisilla malleilla. Malleja sovellettaessa käytetään mahdollisuuksien mukaan todettavissa olevia markkinatietoja, muussa tapauksessa käyvät arvot on määritettävä osin arvioiden perusteella. Arviot luokitellaan käyvän arvon hierarkiassa eri tasoille sen mukaan, millaisia tietoja arvostusmenetelmissä käytetään, kuten liitetiedoissa 2.4.2 ja 4 kuvataan.

— **Arvonalentumistappio lainoista ja ennakkomaksuista**

Odotettavissa olevien luottotappioiden arvostaminen edellyttää johdolta merkittävien arvioiden soveltamista, erityisesti alkuperäisen kirjaamisen jälkeen tapahtuneen luottoriskin merkittävän lisääntymisen arviointia, tulevaisuuteen suuntautuvan informaation sisällyttämistä sekä vastaisten rahavirtojen ja vakuusarvojen määrän ja ajankohdan arviointia arvonalentumistappioita määritettäessä. Nämä arviot perustuvat useisiin tekijöihin, jotka voivat aiheuttaa merkittäviä muutoksia kirjattavan luottotappiota koskevan vähennyksen ajankohtaan ja määrään (liitetieto 2.4.2). Vuonna 2023 ilmennyt yleinen epävarmuus ja myllerrys jatkui vuonna 2024 ja aiheutti arvonalentumisvaikutuksia, joita koskevat oletukset esitetään yksityiskohtaisesti liitetiedoissa 2.4.2.2 ja 3.2.3.7.

— **Noteeraamattomien oman pääoman ehtoisten instrumenttien arvostaminen**

Noteeraamattomien oman pääoman ehtoisten instrumenttien arvostaminen perustuu yleensä johonkin seuraavista:

— toisistaan riippumattomien osapuolten väliset viimeaikaiset markkinatransaktiot

— keskeisiltä ominaisuuksiltaan samanlaisten muiden instrumenttien käypä arvo

— voimassaoloajaltaan ja riskiominaisuuksiltaan vastaavien tase-erien käyvällä korkokannalla diskontatut odotetut rahavirrat

— mukautettu nettoarvomenetelmä

— muut arvostusmallit.

Noteeraamattomien oman pääoman ehtoisten instrumenttien rahavirtojen ja diskonttaustekijöiden määrittäminen edellyttää mittavaa arvioiden tekemistä. Investointikehyksen kirjanpidossa sovellettavia arvostusmenetelmiä tarkistetaan säännöllisesti ja niiden käyttökelpoisuutta testataan saman instrumentin viimeaikaisten markkinatransaktioiden hintatietojen tai muiden todettavissa olevien markkinatietojen avulla.

— **Sellaisten yhteisöjen konsolidointi, joissa investointikehyksellä on omistusosuus**

EIP teki päätelmän, jonka mukaan yksikään sellaisista yhteisöistä, joissa investointikehyksellä on omistusosuus, ei ole sen määräysvallassa. Tämä johtuu siitä, että kaikissa tällaisissa yhteisöissä vastuunalainen osakas, rahaston hoitaja tai rahaston hallintoneuvosto on yksin vastuussa kumppanuuteen liittyvien toimien ja asioiden hallinnoinnista ja valvonnasta ja niillä on valtuudet toteuttaa kaikki toimenpiteet kumppanuuden tarkoituksen ja tavoitteiden toteuttamiseksi rahaston investointi- ja politiikkasuuntaviivojen mukaisesti.

2.3 *Tilinpäätösstandardien muutokset*

Jäljempänä kuvattuja muutoksia lukuun ottamatta tässä esitettyjen investointikehyksen tilinpäätöslaskelmien laadinnassa on kaikkien ajanjaksojen osalta johdonmukaisesti noudatettu liitetiedossa 2.4 esitettyjä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Investointikehyksen osalta on hyväksytty alla olevat uudet standardit ja standardien muutokset.

Investointikehyksen osalta hyväksytyt uudet ja muutetut standardit

Seuraavat nykyisten standardien muutokset tulivat voimaan investointikehyksen tilinpäätöslaskelmien osalta 1. tammikuuta 2024 alkaen:

— muutokset standardiin IAS 7 ”Rahavirtalaskelmat” ja standardiin IFRS 7 ”Rahoitusinstrumentit”: Toimittajien rahoitusjärjestelyt

— muutokset standardiin IAS 1 ”Tilinpäätöksen esittäminen”: Velkojen luokittelu lyhyt- tai pitkäaikaisiksi ja Pitkäaikaiset velat, joihin liittyy kovenantti.

Edellä luetellut muutokset eivät vaikuttaneet merkittävästi investointikehyksen tilinpäätöslaskelmiin.

Uudet standardit, muutokset ja tulkinnat, joita ei ole vielä hyväksytty investointikehyksen osalta

Seuraavat muutokset voimassa oleviin standardeihin oli julkaistu 31. joulukuuta 2024 mennessä, mutta ne eivät olleet pakollisia 31. joulukuuta 2024 päättyneillä tilikausilla:

EU:n hyväksymät nykyisten standardien muutokset, joita sovelletaan 1. tammikuuta 2025 tai sen jälkeen alkaneisiin tilikausiin:

— Muutokset standardiin IAS 21 ”Valuuttakurssien muutosten vaikutukset”: Vaihdettavuuden puute.

Uudet standardit ja nykyisten standardien muutokset, joita EU ei ole vielä hyväksynyt:

— muutokset rahoitusinstrumenttien luokitteluun ja arvostamiseen (muutokset IFRS 9:ään ja IFRS 7:ään)

— vuotuiset parannukset, osa 11

— IFRS 18 ”Tilinpäätöksen esittäminen ja liitetietojen antaminen”

— IFRS 19 ”Tytäryhtiöt, joilla ei ole julkista tilivelvollisuutta”: Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot

— muutokset standardiin IFRS 10 ”Konsernitilinpäätös” ja standardiin IAS 28 ”Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin”: Varojen myynti tai antaminen sijoittajan ja sen osakkuus- tai yhteisyrityksen välillä.

Investointikehyksen osalta ei tilinpäätöslaskelmien hyväksymispäivään mennessä ollut hyväksytty etuajassa mitään edellä luetelluista standardeista tai olemassa oleviin standardeihin tehdyistä muutoksista, eikä ole julkaistu sellaisia tulkintoja, jotka olisivat sovellettavissa investointikehykseen ja jotka olisi otettava siinä huomioon kumpanakaan tilinpäätöspäivänä. Johto olettaa, että kaikki asiaankuuluvat julkaisut hyväksytään sovellettaviksi ensimmäisellä kaudella, joka alkaa julkaisun voimaantulopäivänä tai sen jälkeen, ja että niillä ole merkittävää vaikutusta investointikehyksen tilinpäätöslaskelmiin.

2.4 *Yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista*

Varat ja velat merkitään taseeseen alenevassa likviditeettijärjestyksessä. Taseessa ei eritellä lyhyt- eikä pitkäaikaisia eriä.

2.4.1 Ulkomaan rahan määräisten erien muuntaminen

Investointikehyksen tilinpäätöslaskelmat laaditaan euroina, joka on myös kehyksen toimintavaluutta. Euroina ilmoitetut määrät on pyöristetty lähimpään tuhanteen, ellei toisin mainita.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat muunnetaan euroiksi käyttäen liiketoimien toteutuspäivän valuuttakurssia.

Muut kuin euromääräiset monetaariset varat ja velat muunnetaan euromääräisiksi tilinpäätöspäivänä voimassa olleeseen kurssiin. Valuuttojen muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot kirjataan yli- tai alijäämää ja muita laajan tuloksen eriä osoittavaan laskelmaan.

Ei-monetaariset erät, jotka arvostetaan ulkomaan valuutan määräiseen alkuperäiseen hankintamenoon, muunnetaan käyttäen alkuperäisen liiketoimen toteuttamispäivänä voimassa ollutta kurssia. Ei-monetaariset erät, jotka arvostetaan ulkomaan valuutan määräiseen käypään arvoon, muunnetaan käyttäen valuuttakurssia, joka oli voimassa käyvän arvon määrityspäivänä.

Kurssierot, jotka syntyvät liiketapahtumien selvittämisestä niiden toteutuspäivän kurssista poikkeavalla kurssilla, sekä selvittämättömistä ulkomaan rahan määräisistä monetaarisista varoista ja veloista syntyvät realisoitumattomat kurssierot kirjataan yli- tai alijäämää ja muita laajan tuloksen eriä osoittavaan laskelmaan.

2.4.2 Rahoitusvarat (muut kuin johdannaissopimukset)

Rahoitusvälineet, jotka eivät ole johdannaisia, kirjataan alun perin selvityspäivän perusteella.

Luokittelu ja arvostus

Rahoitusvarat

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä rahoitusvara luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon arvostettavaksi tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi ja rahoitusvelka luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon arvostettavaksi tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

IFRS 9:n mukaisesti luokittelu aloitetaan määrittämällä, onko rahoitusvara katsottava vieraan vai oman pääoman ehtoiseksi rahoitusvälineeksi. IFRS 9:ssä viitataan standardin IAS 32 ”Rahoitusinstrumentit: esittämistapa” määritelmiin.

Vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja ovat instrumentit, jotka täyttävät vastapuolen näkökulmasta rahoitusvelan määritelmän. Tällaisia ovat lainat ja velkapaperit, kuten strukturoitujen yhteisöjen, valtioiden ja yritysten joukkovelkakirjalainat ja velkapaperit.

Vieraan pääoman ehtoinen instrumentti luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon arvostettavaksi, jos se täyttää molemmat seuraavista ehdoista eikä sitä ole luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi:

— rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi ja

— rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua (niin kutsutut SPPI-kriteerit).

Edellä esitettyjä vaatimuksia on sovellettava koko rahoitusvaroihin kuuluvaan erään, vaikka se sisältäisi kytkettyjä johdannaisia.

Oman pääoman ehtoisia instrumentteja ovat instrumentit, jotka täyttävät liikkeeseenlaskijan näkökulmasta oman pääoman määritelmän, eli instrumentteja, joihin ei sisälly sopimukseen perustuvaa maksuvelvollisuutta ja jotka osoittavat oikeutta liikkeeseenlaskijan nettovaroihin. Oman pääoman ehtoiset rahoitusvälineet arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Muussa kuin kaupankäyntitarkoituksessa pidettävän oman pääoman ehtoisen sijoituksen alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä investointikehys voi peruuttamattomasti päättää esittää myöhemmät muutokset muissa laajan tuloksen erissä. Tämä päätös tehdään sijoituskohtaisesti.

Kaikki muut rahoitusvarat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi.

Liiketoimintamallin arviointi

Investointikehyksen hallinnoinnista vastaava EIP arvioi sen liiketoimintamallin tavoitteen, jonka mukaan vieraan pääoman ehtoista välinettä pidetään hallussa, salkkutasolla, koska tämä kuvaa parhaiten sitä, miten liiketoimintaa hallinnoidaan ja tietoja toimitetaan johdolle. Arvioinnissa otetaan huomioon muun muassa seuraavat tiedot:

— salkun ilmoitetut periaatteet ja tavoitteet ja näiden periaatteiden noudattaminen käytännössä. Huomiota kiinnitetään etenkin siihen, keskitytäänkö hallinnointistrategiassa saamaan sopimusperusteisia korkotuloja, säilyttämään tietty korkoprofiili, sovittamaan rahoitusvarojen duraatio niiden velkojen duraatioon, joilla kyseiset varat rahoitetaan, vai realisoimaan rahavirtoja myymällä rahoitusvarat;

— kuinka salkun tuloksellisuutta arvioidaan ja kuinka siitä raportoidaan investointikehyksen johdolle;

— riskit, jotka vaikuttavat liiketoimintamallin (ja sen mukaisesti hallussa pidettävien rahoitusvarojen) tuloksellisuuteen ja tapa, jolla näitä riskejä hallitaan; ja

— aiemmilla kausilla toteutuneiden myyntien toteutumistiheys, arvo ja ajoitus, näihin myynteihin johtaneet syyt sekä odotukset tulevasta myyntitoiminnasta.

Myyntitoimintaa koskevia tietoja ei kuitenkaan tarkastella erikseen, vaan osana kokonaisvaltaista arviointia siitä, miten investointikehyksen rahoitusvarojen hallinnoinnille asettama tavoite saavutetaan ja miten rahavirrat realisoidaan.

Vaikuttavan rahoituksen välineen suorien lainatoimien liiketoimintamalli on kuvattu liitetiedossa 25.

Yksinomaan pääoman ja koron maksua ("SPPI") koskevat kriteerit

Tässä arvioinnissa "pääomalla" tarkoitetaan vieraan pääoman ehtoisen instrumentin käypää arvoa alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä. "Korolla" tarkoitetaan korvausta rahan aika-arvosta, tiettynä ajanjaksona jäljellä olevaan pääomamäärään liittyvästä luottoriskistä ja muista perustyyppiseen lainanantoon liittyvistä riskeistä ja menoista (esimerkiksi maksuvalmiusriskistä ja hallintokuluista) sekä voittomarginaalia.

Arvioitaessa, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja koron maksua, otetaan huomioon instrumentin sopimusehdot. Tähän sisältyy sen arvioiminen, sisältyykö rahoitusvaroihin kuuluvaan erään sopimusehto, joka voisi muuttaa sopimukseen perustuvien rahavirtojen ajoitusta tai määrää siten, etteivät ne enää ole yksinomaan pääoman ja koron maksua.

Taseesta poistaminen

Investointikehys kirjaa rahoitusvaroihin kuuluvan erän pois taseesta silloin, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaavat olemasta voimassa tai sopimukseen perustuvat oikeudet rahavirtojen saamiseen siirretään toiselle osapuolelle liiketoimella, jolla investointikehys joko siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän omistamiseen liittyvät riskit ja edut tai ei siirrä rahoitusvaroihin kuuluvan erän omistamiseen liittyviä riskejä ja etuja kaikilta olennaisilta osin toiselle osapuolelle mutta ei pidä määräysvaltaa rahoitusvaroihin itsellään.

Rahoitusvaran tai rahoitusvelan taseesta poistamisen yhteydessä (liitetieto 2.4.4) yhtäältä varan tai velan kirjanpitoarvon (tai varan tai velan taseesta poistettavalle osuudelle kohdistetun kirjanpitoarvon) ja toisaalta i) saadun tai maksetun vastikkeen ja ii) muihin laajan tuloksen eriin kirjattujen kumulatiivisten voittojen ja tappioiden yhteenlasketun määrän välinen erotus kirjataan tulosvaikutteisesti lukuun ottamatta muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavista oman pääoman ehtoisista sijoituksista aiheutuneita muihin laajan tuloksen eriin kirjattuja kumulatiivisia voittoja ja tappioita, jotka siirretään vararahastoon ja joita ei näin kirjata tulosvaikutteisesti luovutuksen yhteydessä.

IBOR-uudistuksen yhteydessä investointikehyksen arvio siitä, onko jaksotettuun hankintamenoon arvostetun rahoitusinstrumentin muutos huomattava, tehdään sen jälkeen, kun on sovellettu IBOR-uudistuksen vaiheessa 2 tarjottua käytännön apukeinoa. IASB:n julkaisemien muutosten mukaisesti investointikehyksessä ei kirjata pois taseesta rahoitusinstrumenttia, jonka sopimusperusteiset rahavirrat muutetaan uudistuksen välittömänä seurauksena kun tämä muutos vastaa taloudellisesti aiempaa sopimukseen perustuvien rahavirtojen määrittämisperustetta (eli peruste välittömästi ennen muutosta).

Luokittelun muutokset

Rahoitusvaroja ei luokitella uudelleen niiden alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, paitsi sen jälkeen, kun investointikehys muuttaa rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudattamaansa liiketoimintamallia.

Muutokset

Jaksotettuun hankintamenoon arvostettava rahoitusvaroihin kuuluva erä katsotaan muutetuksi, jos sen sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen tai niihin tehdään muutoin muutoksia. Uudelleen neuvottelu tai muutosten tekeminen voi johtaa tai olla johtamatta vanhan rahoitusinstrumentin kirjaamiseen pois taseesta ja uuden rahoitusinstrumentin kirjaamiseen taseeseen.

Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavan rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin tehtävä merkittävä sopimukseen perustuva muutos, joka aiheuttaa rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjaamisen pois taseesta, johtaa uuden rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjaamiseen käypään arvoon ja muutoksen voitto- tai tappiovaikutuksen kirjaamiseen konsolidoidun tuloslaskelmaan kohtaan "Rahoitustoiminnan tulos".

Sopimukseen perustuvan muutoksen katsotaan olevan merkittävä, jos uusien ehtojen mukainen rahavirtojen diskontattu nykyarvo (joka on diskontattu käyttäen alkuperäistä efektiivistä korkoa) poikkeaa vähintään 10 prosenttia alkuperäisten rahoitusvarojen jäljellä olevien rahavirtojen diskontatusta nykyarvosta. Myös laadulliset tekijät, kuten muutos rahoitusvarojen valuutassa, ja muuntamisen ominaisuudet otetaan huomioon.

IBOR-uudistuksen yhteydessä investointikehyksen arvio siitä, onko jaksotettuun hankintamenoon arvostetun rahoitusinstrumentin muutos huomattava, tehdään sen jälkeen, kun on sovellettu IBOR-uudistuksen vaiheessa 2 tarjottua käytännön apukeinoa. Investointikehys päivittää efektiivisen koron muuttamatta rahoitusinstrumentin kirjanpitoarvoa, jos jaksotettuun hankintamenoon arvostettavan rahoitusvälineen sopimukseen perustuvien rahavirtojen määrittämisen perusta muuttuu uudistuksen välittömänä seurauksena ja jos tämä muutos vastaa taloudellisesti edellistä perustetta (eli peruste välittömästi ennen muutosta).

Rahoitusinstrumenttien käyvän arvon määrittäminen

Käypä arvo on hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa tai tällaisen mahdollisuuden puuttuessa sellaisilla suotuisimmilla markkinoilla, joille investointikehyksellä on pääsy kyseisenä päivänä.

Tarvittaessa EIP määrittää investointikehyksen puolesta instrumentin käyvän arvon käyttämällä toimivilla markkinoilla noteerattua instrumentin hintaa. Markkinoita pidetään toimivina markkinoina, jos omaisuuserää tai velkainstrumenttia koskevia liiketoimia toteutuu niillä riittävän usein ja näiden liiketoimien volyymi on riittävän suuri, jotta hinnoittelutietoa saadaan jatkuvasti.

Jos taseeseen kirjattavien rahoitusvarojen ja -velkojen käypiä arvoja ei saada toimivilta markkinoilta, ne määritetään erilaisilla arvostusmenetelmillä, kuten matemaattisilla malleilla. Malleja sovellettaessa käytetään mahdollisuuksien mukaan todettavissa olevia markkinatietoja, muussa tapauksessa käyvät arvot on määritettävä osin arvioiden perusteella. Valitussa arvostusmenetelmässä otetaan huomioon kaikki sellaiset tekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon liiketoimea hinnoitellessaan.

Arvostusmenetelmänä voidaan käyttää nettonykyarvoa, diskontattuun rahavirtaan perustuvia malleja, vertailua samankaltaisiin instrumentteihin, joille on saatavissa todettavissa olevia markkinahintoja, Black-Scholes-optiohinnoittelumallia, polynomeihin perustuvia optiohinnoittelumalleja ja muita arvostusmalleja. Arvostusmenetelmissä käytettäviin oletuksiin ja tietoihin kuuluvat muun muassa riskittömät korot ja vertailukorot, diskonttokorkojen arvioinnissa käytettävät luottoriskimarginaalit, joukkovelkakirjojen ja osakkeiden hinnat, valuuttakurssit, osakkeiden ja osakeindeksien hinnat ja odotettavissa oleva hintojen volatiliteetti ja korrelaatio.

Arvostusmenetelmien tarkoituksena on tuottaa arvio käyvästä arvosta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Yleisten ja suhteellisen yksinkertaisten rahoitusinstrumenttien tapauksessa EIP käyttää laajalti hyväksyttyjä arvostusmalleja. Näin esimerkiksi koron- ja valuutanvaihtosopimusten käyvän arvon määrittämisessä käytetään ainoastaan todettavissa olevia markkinatietoja ja asiantuntija-arvioinnin osuus arvostuksessa on vähäistä. Todettavissa olevia hintoja ja malleja varten tarvittavia syöttötietoja on yleensä saatavilla markkinoilta silloin kun on kyse noteeratuista vieraan tai oman pääoman ehtoisista arvopapereista, pörssinoteeratuista johdannaisista ja yksinkertaisista OTC-johdannaisista, kuten koronvaihtosopimuksista. Todettavissa olevien markkinahintojen ja mallien syöttötietojen saatavuus vähentää asiantuntija-arvioinnin tarvetta ja käyvän arvon määritykseen liittyvää epävarmuutta. Todettavissa olevien markkinahintojen ja mallien syöttötietojen saatavuus vaihtelee tuotteittain ja markkinoittain, ja saatavuuteen vaikuttavat yksittäisistä tapahtumista johtuvat muutokset ja rahoitusmarkkinoilla yleisesti vallitsevat olosuhteet.

Monimutkaisempien instrumenttien tapauksessa EIP käyttää omia arvostusmallejaan, jotka perustuvat yleisesti hyväksyttyihin arvostusmalleihin. Osa tai kaikki näiden mallien merkittävistä syöttötiedoista voivat olla sellaisia, etteivät ne ole todettavissa markkinoilta, vaan ne johdetaan markkinahinnoista tai -koroista tai arvioidaan oletusten perusteella. Sellaisia instrumentteja, joiden arvostuksessa käytetään merkittäviä muita kuin todettavissa olevia syöttötietoja, ovat muun muassa erät lainat ja vakuudet, joilla ei ole toimivia markkinoita. Arvostusmalleissa, joissa käytetään merkittäviä muita kuin todettavissa olevia syöttötietoja, tarvitaan käyvän arvon määrittämisessä enemmän johdon harkintaa ja arviointia. Johdon harkintaa ja arviointia tarvitaan yleensä soveltuvan mallin valinnassa, arvioitavan rahoitusinstrumentin odotettujen vastaisten rahavirtojen määrittämisessä, vastapuolen velvoitteen laiminlyönnin tai ennenaikaisen takaisinmaksun todennäköisyyden arvioinnissa sekä soveltuvien diskonttokorkojen valinnassa.

Investointikehys määrittää käyvät arvot käyttämällä seuraavassa esitettyä käyvän arvon hierarkiaa, joka kuvaa sitä, miten merkityksellisiä tiedot ovat arvonmäärityksen kannalta:

— Taso 1: identtisten instrumenttien mukauttamattomat noteeratut markkinahinnat sellaisilta toimivilta markkinoilta, joille investointikehyksellä on pääsy.

— Taso 2: muut omaisuuserästä saatavilla olevat tiedot kuin tason 1 kattamat hintanoteeraukset; nämä tiedot voidaan saada suoraan (hinnat) tai välillisesti (hinnoista johdetut tiedot). Tämä luokka sisältää sellaiset instrumentit, joiden arvo on määritetty käyttämällä toimivilla markkinoilla noteerattuja samankaltaisten instrumenttien markkinahintoja, tai identtisten tai samankaltaisten instrumenttien hintoja, jotka on noteerattu markkinoilla, joita ei pidetä täysin toimivina, tai muita arvonmääritysmenetelmiä, joissa kaikki merkittävät syöttötiedot saadaan suoraan tai välillisesti markkinatiedoista.

— Taso 3: muut kuin todettavissa olevat tiedot. Tämä luokka sisältää kaikki sellaiset instrumentit, joiden arvostusmenetelmä sisältää sellaisia syöttötietoja, jotka eivät perustu todettavissa oleviin tietoihin, ja joiden tapauksessa tällaisilla tiedoilla on merkittävä vaikutus instrumentin arvostuksessa. Tämä luokka sisältää sellaiset instrumentit, joiden arvo on määritetty samankaltaisten instrumenttien noteerattujen hintojen perusteella mutta joiden tapauksessa on instrumenttien välisten erojen huomioon ottamiseksi jouduttu tekemään sellaisia merkittäviä mukautuksia tai oletuksia, jotka eivät ole todettavissa.

Käyvän arvon luokitushierarkian tasolta toiselle tehdyt siirrot kirjataan investointikehyksessä tilikauden lopun tilanteen mukaisesti sille tilikaudelle, jonka aikana muutos on tapahtunut.

Rahoitusvarojen arvon alentuminen

IFRS 9 perustuu odotettavissa olevaan tappioon (ECL) perustuvaan ennakoivaan arvonalentumismalliin. EIP on luonut odotettavissa olevan luottotappion laskemiseksi kehyksen, joka riippuu makrotalouden tilasta. Siihen kuuluu point-in-time-luottoriskiparametrien (maksukyvyttömyyden todennäköisyys (PD) ja tappio-osuus (LDG)) määrittäminen makrotalouteen perustuvan ja makrotalousennusteiden tai -skenaarioiden avulla ennakoitavan järjestelmällisen tekijän (luottosyklin) perusteella. Lopullinen odotettavissa oleva luottotappio on vastaavien makrotalousskenaarioiden odotettavissa olevien tappioiden todennäköisyyksillä painotettu keskiarvo. Tätä tulevaisuuteen suuntautuvaa arvonalentumismallia sovelletaan jaksotettuun hankintamenoon arvostettaviin rahoitusvaroihin, vakuussopimuksiin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin.

Tappioita koskevien vähennyserien arvostaminen perustuu IFRS 9:n mukaan jompaankumpaan seuraavista:

— seuraavien 12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot; nämä ovat tilinpäätöspäivän jälkeisellä 12 kuukauden jaksolla mahdollisista laiminlyöntitapahtumista aiheutuvia odotettavissa olevia luottotappioita; ja

— koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot; nämä ovat rahoitusinstrumentin koko odotettavissa olevana voimassaoloaikana kaikista mahdollisista laiminlyöntitapahtumista aiheutuvia odotettavissa olevia luottotappioita.

Standardissa IFRS 9 määritetään kolmivaiheinen arvonalentumisen malli, joka perustuu luoton laadun muutoksiin alkuperäisen kirjaamispäivän jälkeen. Rahoitusinstrumentit luokitellaan vaiheeseen 1 lukuun ottamatta sellaisia instrumentteja, joihin liittyvä luottoriski on lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen. Tämä tarkoittaa kvantitatiivisia ja kvalitatiivisia tietoja ja analyyseja, jotka perustuvat pankin asiantuntemukseen, tulevaisuuteen suuntautuva informaatio mukaan luettuna.

Ostetut tai alun perin myönnetyt luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet rahoitusvarat ovat rahoitusvaroja, jotka luokitellaan heti alkuperäisen kirjaamisen ajankohdasta lähtien vaiheessa 3 oleviksi rahoitusvaroiksi. Ostettujen tai alun perin myönnettyjen luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneiden rahoitusvarojen osalta alkuperäisen kirjaamisen jälkeen kertyneet koko voimassaoloajalta odotettavissa olevien luottotappioiden kumulatiiviset muutokset kirjataan yli- tai alijäämää osoittavaan laskelmaan.

Pankin IFRS 9 -vaihetta koskeva arvio perustuu vaiheittaiseen menetelmään, jossa hyödynnetään vastapuoli- tai instrumenttikohtaista tietoa, joka on yhdenmukaista sisäisten varhaisten varoitussignaalien, järjestämättömien saamisten sekä maksujärjestelyjä koskevien ohjeiden ja menettelytapojen kanssa.

EIP katsoo, että nykyistä ennakoivaa ECL-mallia voidaan pitää riittävän vankkana kattamaan äärimmäiset taloudelliset tapahtumat, jotka on otettu suoraan huomioon makrotaloudellisissa ennusteissa ja maksukyvyttömyyden todennäköisyyden aikarakenteissa.

Jos luottoriski on lisääntynyt merkittävästi, rahoitusinstrumentti siirretään vaiheeseen 2, mutta sen arvon ei vielä katsota alentuneen luottoriskin johdosta. Jos rahoitusinstrumentin arvo on alentunut luottoriskin johdosta, rahoitusinstrumentti siirretään vaiheeseen 3.

Vaiheen 3 vastuiden tunnistamiseksi EIP määrittää, onko olemassa objektiivista näyttöä järjestämättömistä vastuista. Rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvän suorituksen katsotaan olevan laiminlyöty, kun on todennäköistä, ettei velallinen maksa luottovelvoitteitaan täysimääräisesti investointikehykselle ilman, että investointikehys turvautuu toimiin, tai velallisen olennaisen luottovelvoitteen hoitoon liittyvä maksusuoritus investointikehykselle on ollut erääntyneenä yli 90 päivää.

Tässä suhteessa rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvon katsotaan alentuneen, kun katsotaan todennäköiseksi, ettei investointikehys pysty perimään lainattuja tai arvoltaan vastaavia varoja kokonaisuudessaan alkuperäisten sopimusehtojen mukaisesti. Yksittäisten luottoriskien arviointi perustuu velallisen ominaispiirteisiin, yleiseen taloudelliseen tilanteeseen, resursseihin ja maksurekisteritietoihin, mahdollisuuksiin saada tukea taloudellisesti vastuussa olevilta vakuuden antajilta ja soveltuvin osin mahdollisen vakuuden realisointiarvoon.

Kaikkia saamisia, joiden arvo on alentunut, tarkastellaan uudelleen ja analysoidaan vähintään puolen vuoden välein. Myöhemmät odotettujen vastaisten rahavirtojen määrien ja ajankohtien muutokset aiempiin arvioihin verrattuna aiheuttavat muutoksen luottotappioita koskevassa varauksessa, ja ne kirjataan kuluksi tai tuotoksi tuloslaskelmaan. Arvonalennusta koskeva varaus peruutetaan vain, jos luoton laatu on parantunut siten, että on kohtuullinen varmuus pääoman ja koron perimisestä ajoissa lainasaamissopimuksen alkuperäisten sopimusehtojen mukaisesti. Luottotappio kirjataan, kun todetaan, ettei saamista voida periä takaisin kokonaan tai osittain, tai kun se on annettu anteeksi. Luottotappiot kirjataan aiemmin tehtyjä arvonalennusvarauksia vastaan tai suoraan tulolaskelmaan, ja ne vähentävät saamisen pääomamäärää. Aiemmin kokonaan kuluiksi kirjattujen määrien osittaiset tai täysimääräiset takaisinperinnät merkitään tuotoksi tuloslaskelmaan. Luottotappioiksi kirjattuihin rahoitusvaroihin voitaisiin edelleen kohdistaa täytäntöönpanotoimia EIP:n käyttämien perintämenettelyjen noudattamiseksi.

Odotettavissa olevien luottotappioiden arvostaminen – tiedot, oletukset ja menetelmät

Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia luottotappioita käytetään arvostettaessa vaiheen 2 ja vaiheen 3 omaisuuseriä, kun taas vaiheen 1 omaisuuserien arvostamisessa käytetään seuraavien 12 kuukauden aikana odotettavissa olevia luottotappioita.

Odotettavissa olevat luottotappiot on laskettu seuraavien muuttujien perusteella:

— luottoluokitus ja point-in-time-mallin mukainen maksukyvyttömyyden todennäköisyys,

— point-in-time-mallin mukainen tappio-osuus,

— maksukyvyttömyystilassa oleva vastuu.

Vastapuolen luottoluokitus on määritetty tiettynä ajankohtana käyttäen pisteytyslomakemalleja, jotka on räätälöity eri vastapuoli- ja vastuuryhmiä varten.

Kukin luottoluokitus vastaa tiettyä maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä, jolla tarkoitetaan sen todennäköisyyttä, että vastapuoli laiminlyö taloudellisen velvoitteensa joko seuraavien 12 kuukauden aikana tai velvoitteen koko jäljellä olevan voimassaolon aikana. Siksi luokitukset ovat tärkein lähde, kun määritetään vastuita koskevan maksukyvyttömyyden todennäköisyyden aikarakennetta. EIP kerää velvoitteiden täyttämiseen ja laiminlyöntiin liittyviä tietoja investointikehyksen luottoriskeistä. Kerätyt tiedot jaotellaan toimialan ja alueen tyypin mukaan. Homogeenisesti luottosykleihin reagoivia eri toimialoja ja alueita analysoidaan yhdessä.

EIP käyttää tilastollisia malleja analysoidessaan kerättyjä tietoja ja laatiessaan arvioita vastuiden koko voimassaoloajan maksukyvyttömyyden todennäköisyydestä (lifetime PD) vastuun jäljellä olevalta voimassaoloajalta sekä siitä, miten näiden todennäköisyyksien odotetaan muuttuvan ajan mittaan ja kunkin tietyn makrotalousskenaarion mukaan.

Tappio-osuus kuvaa EIP:n odottamaa vastapuolen laiminlyömästä vastuusta aiheutuvan tappion suhdetta laiminlyöntiajankohtana jäljellä olevaan määrään. Tappio-osuus voidaan määritellä myös muodossa ”1–palautusaste”. Tappio-osuusestimaatit määritetään lähinnä maantieteellisesti ja vastapuolen tyypin mukaan, ja tärkeimpiä vastuuryhmiä on viisi: valtiot, julkiset laitokset, rahoituslaitokset sekä yritys- ja hankerahoitus. Tappio-osuusarvoja voidaan oikaista vastuun tuote- ja sopimuskohtaisten ominaisuuksien perusteella.

EIP sisällyttää point-in-time-tietoja ja tulevaisuuteen suuntautuvia tietoja sekä arviointiinsa siitä, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt huomattavasti sen alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, että odotettavissa olevien luottotappioiden arvostukseen.

EIP on kehittänyt odotettavissa olevien luottotappioiden arviointia varten ehdollisen mallinnusmenetelmän, jonka avulla voidaan laskea maksukyvyttömyyden todennäköisyyden aikarakenteita (PIT PD).

— luottosyklin ja makrotaloudellisten muuttujien välisen taloudelliselta kannalta järkevän yhteyden määrittely

— kolme makrotaloudellista skenaariota (yksi perusskenaario ja kaksi skenaariota, joista toinen kuvastaa talouden taantumaa ja toinen noususuhdannetta), jotka sisältävät usean vuoden potentiaaliset BKT-toteutumat ja niiden todennäköisyydet.

EIP käyttää makrotaloudellisten skenaarioiden laatimiseen maailmantalouden puolirakenteellista usean maan ja usean yhtälön makromallia, jossa on maakohtaisia osioita. Keskiskenaario/perusskenaario on suunniteltu niin, että se on yhdenmukainen Euroopan komission uusimpien ennusteiden kanssa. Positiiviset ja negatiiviset skenaariot on suunniteltu keskiskenaarion ympärille käyttämällä usean maan ja usean yhtälön mallia. Skenaariot perustuvat häiriöiden kohdistamiseen BKT:hen, joka on taloudellisen toiminnan keskeinen mittari. Reaaliseen BKT:hen kohdistettavat häiriöt kalibroidaan vastaamaan muuttujan aiempaa vaihtelua. Tarvittaessa sovelletaan myös asiantuntijoiden arvioita BKT:hen kohdistuvien häiriöiden koon ja jatkuvuuden tarkentamiseen. Tämän tuloksena saadaan määritettyä häiriöt – yhdessä vaimenemisfunktion kanssa – häiriöistä ajan mittaan aiheutuvien vaikutusten määrittämiseksi. Kuhunkin skenaarioon liittyvät todennäköisyydet määritetään markkinoiden (volatiliteettia kuvaavien) indikaattorien ja sisäisesti kehitettyjen indikaattorien mukaan käyttäen niitä johdonmukaisesti eri aikoina epävarmuuden huomioon ottamiseksi.

EIP:n maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä (PD) ja tappio-osuutta (LGD) koskevissa point-in-time-malleissa käytetään samoja luottosyklin ennakoituja arvoja kuin erilaisten makrotaloudellisten skenaarioiden syöttötiedoissa. Luottosykli lasketaan ulkopuolisen luottoluokituslaitoksen toimittamien luottoluokituksen alentamista koskevien tietojen ja ennakoidun reaalisen BKT:n vuotuisen kasvuvauhdin sekä pitkien ja lyhyiden korkojen välisen eron perusteella.

Maksukyvyttömyystilassa oleva vastuu tarkoittaa odotettua vastuuta silloin, kun vastuu on laiminlyöty, ja se perustuu nykyhetken vastapuoliriskiin ja mahdollisiin muutoksiin sopimuksessa sallittuun nykyhetken määrään, jaksottaminen mukaan luettuna. Rahoitusvaran maksukyvyttömyystilassa oleva vastuu on sen bruttomääräinen kirjanpitoarvo. Luotonantositoumusten ja vakuuksien osalta maksukyvyttömyystilassa oleva vastuu sisältää nostetun määrän.

2.4.2.1 *Käteisvarat ja muut rahavarat*

Investointikehyksen käteisvarat ja muut rahavarat sisältävät käyttötilit ja sellaiset lyhytaikaiset talletukset ja yritystodistukset, joiden maturiteetti on enintään kolme kuukautta. Käteisvarat ja muut rahavarat kirjataan taseessa jaksotettuun hankintamenoon arvostettuina.

2.4.2.2 *Rahoitusvarat*

Rahoitusvarat muodostuvat noteeratuista ja noteeraamattomista joukkovelkakirjoista, jotka on tarkoitus pitää eräpäivään asti, ja yritystodistuksista, joiden maturiteetti on yli kolme kuukautta, ja näin ollen ne luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon arvostettaviksi.

Tällaiset joukkovelkakirjat ja yritystodistukset arvostetaan alun perin hankintamenoon, joka on käypä arvo, johon on lisätty kaikki suoraan omaisuuserään kohdistettavissa olevat transaktiokulut. Hankinta-arvon ja lunastusarvon erotus jaksotetaan instrumentin jäljellä olevalle juoksuajalle käyttämällä efektiivisen koron menetelmää.

2.4.2.3 *Lainat ja ennakkomaksut*

Laina- ja ennakkomaksusalkku voi koostua velkainstrumenteista, kuten lainoista ja velkapapereista, mukaan lukien strukturoitujen yhteisöjen liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjalainat tai velkapaperit, jotka on tarkoitus pitää eräpäivään asti sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi.

Lainoja ja ennakkomaksuja ovat muun muassa:

— jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat lainat ja ennakkomaksut

— pakollisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat lainat ja ennakkomaksut.

Investointikehyksestä myönnetyt lainat kirjataan investointikehyksen varoiksi, kun raha siirretään velalliselle. Lainojen nostamattomat osat kirjataan taseen ulkopuolisina erinä nimellisarvoonsa. SPPI-testin läpäisevät lainat kirjataan alun perin hankintamenon määräisinä (kehyksestä maksettu nettomäärä) eli lainaa vastaavien rahavarojen käypään arvoon, johon sisältyvät kaikki transaktiokulut. Tämän jälkeen lainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon käyttämällä efektiivisen koron menetelmää.

Velkapaperit kirjataan investointikehyksen varoiksi, kun raha siirretään liikkeeseenlaskijalle, ja ne voivat olla sopimuksella toisiinsa sidottuja tai single-tranche-velkainstrumentteja. Velkapaperien nostamattomat osat kirjataan taseen ulkopuolisina erinä nimellisarvoonsa. Velkapaperit arvostetaan alun perin hankintamenoon, joka on käypä arvo, johon on lisätty kaikki suoraan omaisuuserään kohdistettavissa olevat transaktiokulut. Tämän jälkeen ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon käyttämällä efektiivisen koron menetelmää. Hankinta-arvon ja lunastusarvon erotus jaksotetaan instrumentin jäljellä olevalle juoksuajalle käyttämällä efektiivisen koron menetelmää.

Lainojen ja ennakkomaksujen arvon alentumista koskeva periaate on kuvailtu liitetiedossa 2.4.2.

Lainat ja ennakkomaksut, jotka eivät täytä liiketoimintamallia koskevaa kriteeriä tai SPPI-kriteeriä, arvostetaan pakollisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Käytetty käyvän arvon määrittämismenetelmä perustuu diskontattuun rahavirtaan tai likvidaatioarvoon perustuvaan menetelmään.

Tietoa IBOR-uudistuksen vaikutuksesta jaksotettuun hankintamenoon arvostettujen lainojen ja ennakkomaksujen uudelleenarvostamisesta on liitetiedossa 2.4.2 – Luokittelu ja arvostaminen / Muutokset.

2.4.2.4 *Osakkeet ja muut vaihtuvatuottoiset arvopaperit*

Investointikehyksessä on kahdentyyppisiä oman pääoman ehtoisia sijoituksia: i) suoria oman pääoman ehtoisia sijoituksia ja ii) pääomasijoitusrahastoja. Osakkeet ja muut vaihtuvatuottoiset arvopaperit kirjataan alun perin käypään arvoon, johon on lisätty transaktiokulut. Käyvän arvon myöhemmät muutokset, kuten ulkomaan valuutan muuntamisesta aiheutuvat voitot ja tappiot, kirjataan yli- tai alijäämää ja muita laajan tuloksen eriä osoittavaan laskelmaan osakkeiden ja muiden vaihtuvatuottoisten arvopaperien nettotulosta koskevaan kohtaan.

Näiden sijoitusten käyttämätön mutta sidottu osa kirjataan konsolidoituina taseen ulkopuolisina sitoumuksina nimellisarvoonsa.

Rahoitusinstrumenttien käyvän arvon määrittäminen

Käypä arvo määritetään käyttämällä kokonaisnettoarvoon perustuvaa menetelmää (jolloin oletetaan, että vaikka markkina-arvo ei ole helposti todettavissa, nettoarvo on paras arvio käyvästä arvosta). Jos noteeraamattomien sijoitusten käypää arvoa ei saada toimivilta markkinoilta, käypä arvo määritetään käyttämällä yleisesti tunnustettuja arvostusmenetelmiä (liitetieto 4.2.1).

Nettoarvoa oikaistaan viimeisimmän käytettävissä olevan arvon julkistamispäivän ja tilinpäätöspäivän välisenä aikana tapahtuneiden muutosten perusteella, jos hallintoneuvosto katsoo niiden olevan merkittäviä. Olennaisia muutoksia tehdään, kunnes hallintoneuvosto hyväksyy tilikauden tilinpäätöksen. EIP paransi arvostusmenetelmiään yleisen epävarmuuden, Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen aiheuttamien erilaisten riskien ja tuloksen osalta havaitun vaihtelun vuoksi arvioidakseen oman pääoman ehtoisten sijoitusten käyvän arvon mahdollisia oikaisuja sellaisten nettoarvojen osalta, joita rahastonhoitajat eivät ole ilmoittaneet investointikehyksen tilinpäätöspäivänä.

Sellaisten erityisinvestointien osalta, joiden nettoarvoja ei voida helposti määrittää, voidaan käyttää muita suuntaviivoja, kuten IPEV-lautakunnan julkaisemia IPEV-sääntöjä (International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines, jäljempänä 'IPEV-säännöt'), ja tällaisia investointeja on seurattava ja tarkasteltava uudelleen yksityiskohtaisemmin. Tämän menetelmän mukaisesti rahastot jaetaan sisäisesti kolmeen luokkaan:

— luokka I – rahastot, jotka ovat ottaneet käyttöön IFRS 13:n tai IPEV-sääntöjen käypää arvoa koskevat vaatimukset ja joiden osalta tehdään erityinen tarkastelu sen varmistamiseksi, että nettoarvo on luotettava arvio käyvästä arvosta

— luokka II – rahastot, jotka ovat ottaneet käyttöön muita arvostusohjeita (kuten aiempi 2001 EVCA) tai standardeja, joiden voidaan katsoa olevan IFRS 13:n mukaisia, ja joille voidaan laskea vastaava nettoarvo

— luokka III – rahastot, jotka eivät sovella IFRS 13:n mukaisia käyvän arvon vaatimuksia eivätkä muita IFRS 13:n mukaisia arvostusnormeja.

Huomattavan vaikutusvallan arviointi

Investointikehyksen hankkimat pääomaosuudet ovat pääasiassa sijoituksia pääomasijoitusrahastoihin. Alalla noudatettavan käytännön mukaisesti tällaiset sijoitukset ovat yleensä useiden sijoittajien yhdessä tekemiä sijoituksia, joten yksikään sijoittajista ei voi yksin vaikuttaa rahaston päivittäisiin toimintoihin tai sen sijoitustoimintaan. Tämän vuoksi sijoittajan jäsenyys tällaisen rahaston hallintoelimessä ei periaatteessa merkitse sitä, että kyseinen sijoittaja voi vaikuttaa rahaston jokapäiväisiin toimintoihin. Lisäksi pääomasijoitusrahastoon sijoittavat yksittäiset sijoittajat eivät määrää rahaston toimintapolitiikasta, johon kuuluu mm. osinkojen tai muiden varojen jakopolitiikka. Tällaiset päätökset tekee yleensä

rahaston johto osuudenomistajien kanssa tehdyn sopimuksen perusteella. Kyseisessä sopimuksessa määrätään rahaston johdon ja kaikkien osuudenomistajien oikeuksista ja velvollisuuksista. Sopimus myös yleensä estää yksittäisiä sijoittajia toteuttamasta rahaston kanssa luonteeltaan olennaisia kahdenvälisiä liiketoimia, vaihtamasta rahaston kanssa johtohenkilöitä tai saamasta erityisoikeutta käyttää olennaisen tärkeitä teknisiä tietoja. Investointikehyksen sijoitukset tehdään edellä kuvatun alan yleisen käytännön mukaisesti. Näin varmistetaan, ettei investointikehyksellä ole standardeissa IFRS 10 ja IAS 28 tarkoitetussa merkityksessä määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa kyseisiin sijoituksiin, myöskään silloin kun on kyse sijoituksista, joiden äänioikeuksista investointikehyksellä on yli 20 prosenttia.

2.4.3 Vakuudet

Vakuussopimukset ovat sopimuksia, joiden nojalla investointikehyksestä on suoritettava määrättyjä maksuja vakuuden saajalle syntyvän tappion korvaamiseksi silloin, kun määrätty velallinen laiminlyö maksun vieraan pääoman ehtoisen instrumentin ehtojen mukaisena eräpäivänä.

Vakuudet kirjataan IFRS 9:n ”Rahoitusinstrumentit” mukaisesti joko ”johdannaisina” tai ”takauksina” niiden kyseisessä standardissa määriteltyjen piirteiden ja ominaisuuksien mukaisesti.

Periaatteet, joiden mukaisesti johdannaisia käsitellään tilinpäätöksessä, on esitetty liitetiedossa 2.4.5.

Vakuudet kirjataan alun perin taseeseen kohtaan ”Käyttöön otettuihin vakuuksiin liittyvät varaukset” käypään arvoon, johon lisätään vakuuksien myöntämisestä suoraan johtuvat transaktiomenot. Alkuperäisen kirjaamisen ajankohtana maksuvelvollisuus vastaa vakuuksista saatavien palkkioiden nettonykyarvoa (NPV) ja alkuperäistä odotettua tappiota.

Vakuudet merkitään alkuperäisen kirjaamisen jälkeen kirjanpitoon käyttäen suurempaa seuraavista:

— IFRS 9:n mukaisesti määritetyn tappioita koskevan vähennyserän määrä sekä

— alun perin kirjattu palkkio, josta vähennetään IFRS 15:n periaatteiden mukaisesti kirjatut tulot.

Muut vakuuksiin liittyvän nettovelan lisäykset tai vähenemiset (arvostettuna IFRS 9:n mukaisesti) kuin vakuuteen perustuvien maksuvaatimusten maksaminen kirjataan yli- tai alijäämää ja muita laajan tuloksen eriä osoittavaan laskelmaan kohtaan ”Vakuuksiin liittyvien varausten muutos”.

Saadut vakuuspalkkiot kirjataan yli- tai alijäämää ja muita laajan tuloksen eriä osoittavaan laskelmaan kohtaan ”Palkkiotuotot” IFRS 15:n mukaisen jaksotusaikataulun mukaisesti vakuuden voimassaoloaikana.

2.4.4 Rahoitusvelat (muut kuin johdannaissopimukset)

Luokittelu ja arvostus

Rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon lukuun ottamatta rahoitusvelkoja,

— jotka arvostetaan pakollisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti (esimerkiksi johdannaisvelat) ja

— jotka on luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi.

Investointikehys poistaa rahoitusvelan taseesta, kun sen sopimusvelvoitteet on täytetty tai kumottu tai niiden voimassaoloaika on päättynyt.

2.4.5 Johdannaissopimukset

Johdannaissopimuksiin kuuluu valuutanvaihtosopimuksia, valuuttojen välisiä koronvaihtosopimuksia, lyhytaikaisia valuutanvaihtosopimuksia (valuuttaswapit).

Johdannaissopimukset kirjataan alun perin kaupantekopäivän arvon mukaan.

Osana investointikehyksen tavanomaista toimintaa voidaan tehdä swap-sopimuksia suojaamaan tiettyjä luottojärjestelyjä tai valuuttatermiinejä suojaamaan muita kuin euromääräisiä valuuttapositioita silloin kun kyseisellä valuutalla käydään aktiivisesti kauppaa valuuttamarkkinoilla. Näin voidaan tasata valuuttakurssivaihtelujen vaikutuksia.

Kaikki johdannaissopimukset arvostetaan tulosvaikutteisesti käypään arvoon ja esitetään tilinpäätöksessä johdannaissopimuksina. Käyvän arvon määrittäminen perustuu lähinnä diskontattua kassavirtaa koskeviin malleihin, optioiden hinnoittelumalleihin sekä kolmansien antamiin hintatarjouksiin.

Johdannaissopimukset kirjataan käypään arvoon varoiksi silloin, kun niiden käypä arvo on positiivinen, ja veloiksi silloin, kun niiden käypä arvo on negatiivinen. Johdannaissopimusten käyvän arvon muutokset kirjataan yli- tai alijäämää ja muita laajan tuloksen eriä osoittavan laskelman kohtaan ”Johdannaissopimusten käyvän arvon muutos”.

Kytketyt johdannaiset on IFRS 9:n pääsopimuksesta erottamista koskevien vaatimusten mukaisesti eliminoitu rahoitusvaroista tai -veloista ja siten hybridisopimusta kohdellaan kokonaisuutena sen luokittelemiseksi rahoitusvaroihin tai -velkoihin. Johdannaisten kassavirrat määritettiin vastaavasti käyttämällä ISDA:n varakorkokantoja LIBOR-vertailuarvojen sijasta.

2.4.6 Rahoitusosuudet

Jäsenvaltioiden rahoitusosuudet kirjataan taseessa saamisiksi. Kirjauspäivä on sen neuvoston päätöksen antamispäivä, jossa vahvistetaan investointikehyksen osalta jäsenvaltioiden maksettavaksi tulevat rahoitusosuudet.

Jäsenvaltioiden rahoitusosuudet täyttävät seuraavat edellytykset, ja ne luokitellaan sen vuoksi omaksi pääomaksi:

— rahoitusosuuksia koskevan sopimuksen mukaan jäsenvaltioilla on valtuudet päättää investointikehyksen nettovarojen käytöstä, jos investointikehys likvidoidaan

— rahoitusosuudet kuuluvat instrumenttiluokkaan, joka on kaikkia muita instrumenttiluokkia huonommassa etuoikeusasemassa

— kaikilla rahoitusinstrumenteilla luokassa, joka on kaikkia muita instrumenttiluokkia huonommassa etuoikeusasemassa, on samanlaiset ominaisuudet

— rahoitusinstrumentti ei sisällä ominaisuuksia, jotka edellyttäisivät sen luokittelemista velaksi ja

— instrumentista aiheutuvat instrumentin voimassaoloaikana odotettavissa olevat kokonaisrahavirrat perustuvat olennaisilta osin investointikehyksen voittoon tai tappioon, taseeseen merkityn nettovarallisuuden muutokseen tai investointikehyksen tilinpäätökseen merkityn tai merkitsemättömän nettovarallisuuden käyvän arvon muutokseen instrumentin voimassaoloaikana.

Rahoitusosuudet luokitellaan ja arvostetaan tilinpäätöslaskelmissa jaksotettuun hankintamenoon.

Maksetut jäsenvaltioiden rahoitusosuudet vastaavat käytettävissä olevia takaisin saatuja varoja, jotka maksetaan Euroopan komissiolle ja Yhdistyneelle kuningaskunnalle. Siirtosopimuksen mukaisesti EIP ilmoittaa kirjallisesti vuodesta 2024 alkaen vuoteen 2027 saakka joka vuosi viimeistään 31. maaliskuuta käytettävissä olevien, AKT-maiden investointikehyksestä takaisin saatujen varojen määrän ja käytettävissä olevien MMA-investointikehyksestä takaisin saatujen varojen määrän, jotka ovat kertyneet edellisen vuoden joulukuun 31. päivästä lähtien, jäljempänä ’käytettävissä olevia takaisin saatuja varoja koskeva selvitys’. Käytettävissä olevia takaisin saatuja varoja koskevassa selvityksessä on erotettava toisistaan komissiolle siirrettävät takaisin saadut varat (AKT-maiden investointikehyksestä ja MMA-investointikehyksestä takaisin saadut varat) ja Yhdistyneelle kuningaskunnalle siirrettävät takaisin saadut varat. Käytettävissä olevat takaisin saadut varat kirjataan taseeseen, kun vastaava maksupyyntö lähetetään investointikehykselle.

2.4.7 Korkokulut ja vastaavat kulut

Investointikehyksen varoista myönnettävistä lainoista saatavat korot kirjataan yli- tai alijäämää ja muita laajan tuloksen eriä osoittavaan laskelmaan (”Korkotuotot ja vastaavat tuotot”) ja taseeseen (”Lainat ja ennakkomaksut”) suoriteperusteisesti soveltaen efektiivistä korkokantaa. Efektiivinen korko on se korkokanta, jota käyttäen lainan odotettavissa olevana juoksuaikana saataviksi tai suoritettaviksi arvioidut vastaiset maksut tulevat diskontatuiksi täsmälleen lainan nettokirjanpitoarvon suuruisiksi. Jos lainan kirjanpitoarvoa on alennettu arvonalentumisen takia, korkotuotot kirjataan soveltamalla alkuperäistä efektiivistä korkokantaa uuteen kirjanpitoarvoon.

Ostetuista tai alun perin myönnetyistä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneista lainoista saatavat korot kirjataan yli- tai alijäämää ja muita laajan tuloksen eriä osoittavaan laskelmaan (”Korkotuotot ja vastaavat tuotot”) ja taseeseen (”Lainat ja muut saamiset”) suoriteperusteisesti soveltaen efektiivistä korkokantaa. Efektiivinen korko on se korkokanta, jota käyttäen lainan odotettavissa olevana juoksuaikana saataviksi tai suoritettaviksi arvioidut vastaiset maksut tulevat diskontatuiksi täsmälleen lainan nettokirjanpitoarvon suuruisiksi.

Investointikehyksen resursseja varten saadut korkotuet ovat tuloennakkoja, ja ne kirjataan oikaisuina efektiivisiin tuottoihin tuloslaskelman kohtaan ”Korkotuotot ja vastaavat tuotot” korkotukilainan noston ja sen takaisinmaksun välisellä ajanjaksolla.

Luotonvarauspalkkiot kirjataan tulosvaikutteisesti lainan noston ja sen takaisinmaksun välisellä ajanjaksolla käyttämällä efektiivisen koron menetelmää, ja ne esitetään yli- tai alijäämää ja muita laajan tuloksen eriä osoittavassa laskelmassa korkotuotoissa ja vastaavissa tuotoissa.

2.4.8 Korkotuet ja tekninen apu

Investointikehyksen toimintaan kuuluu myös korkotukien ja teknisen avun hallinnointi jäsenvaltioiden lukuun.

Se osuus jäsenvaltioiden rahoitusosuuksista, joka osoitetaan korkotukien ja teknisen avun maksamiseen, ei sisälly investointikehyksessä rahoittajien varoihin, vaan se katsotaan velaksi kolmansille. Varat maksetaan investointikehyksestä lopullisille tuensaajille, minkä jälkeen ne vähennetään veloista kolmansille.

Jos kaikkia korkotukiin ja tekniseen apuun maksettuja määriä ei ole myönnetty kokonaan, ne luokitellaan uudelleen rahoitusosuuksiksi investointikehykseen.

2.4.9 Käteisvarojen ja muiden rahavarojen korkotuotot

Käteisvarojen ja muiden rahavarojen tuottamat korot kirjataan investointikehyksen yli- tai alijäämää ja muita laajan tuloksen eriä osoittavaan laskelmaan suoriteperusteisesti.

2.4.10 Palkkiot ja osingot

Palkkiot, jotka saadaan tiettynä ajanjaksona suoritetuista palveluista, kirjataan tuloksi palvelun toimitushetkellä, kun taas palkkiot, jotka saadaan merkittävän toimenpiteen toteutushetkellä, kirjataan tuloksi kun merkittävä toimenpide on toteutettu. Palkkiot esitetään yli- tai alijäämää ja muita laajan tuloksen eriä osoittavassa laskelmassa kohdassa ”Palkkiotuotot”.

Osakkeiden ja muiden vaihtuvatuottoisten arvopapereiden tuottamat osingot kirjataan niiden ilmoitushetkellä, ja ne esitetään yli- tai alijäämää ja muita laajan tuloksen eriä osoittavassa laskelmassa kohdassa ”Osakkeiden ja muiden vaihtuvatuottoisten arvopapereiden realisoituneet nettovoitot”.

2.4.11 Verotus

Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyssä pöytäkirjassa määrätään, että varat, tulot ja muu unionin toimielinten omaisuus on vapautettu kaikista välittömistä veroista.

3 **Riskienhallinta**

Tässä liitetiedossa esitetään tiedot investointikehykseen kohdistuvista luotto- ja rahoitusriskeistä ja etenkin rahoitusinstrumenttien käyttöön liittyvistä ensisijaisista riskeistä sekä siitä, miten investointikehyksessä hallitaan ja valvotaan näitä riskejä. Niihin kuuluvat seuraavat:

— luottoriski – asiakkaan tai vastapuolen velvoitteen laiminlyönnistä johtuva tappioriski, joka liittyy kaikentyyppisiin luottovastuisiin; sisältää myös selvitysriskin ([31])

— likviditeettiriski – riski siitä, että yhteisö ei pysty rahoittamaan varojen lisääntymistä ja suorittamaan velvoitteitaan sitä mukaa kuin ne erääntyvät ilman, että tästä aiheutuu kestämättömiä tappioita

— markkinariski – riski siitä, että markkinahintojen, kuten korkojen, osakehintojen tai valuuttakurssien, muutos vaikuttaa yhteisön hallussa pitämistään rahoitusinstrumenteista saamiin tuloihin tai kyseisten rahoitusinstrumenttien arvoon.

([31]) Selvitysriskillä tarkoitetaan mahdollisten tappioiden riskiä sellaisista liiketoimista, jotka ovat selvittämättä niiden sovitun toimituspäivän jälkeen tai jotka selvitetään sovellettavan markkinastandardin mukaista ajankohtaa myöhemmin. Investointikehyksen toiminnan luonteen vuoksi selvitysriski vaikuttaa etenkin EIP:n tekemiin valuutanvaihtoa edellyttäviin johdannaissopimuksiin. Selvitysriskien hallintaa käsitellään rahoitusriskiä koskevissa suuntaviivoissa.

3.1 *Riskienhallinnan järjestäminen*

EIP mukauttaa investointikehyksen riskienhallintakehystä jatkuvasti.

Riippumattomana yksikkönä toimiva EIP-ryhmän riski- ja compliance-osasto (GR&C) määrittää investointikehykseen kohdistuvat riskit, arvioi ja seuraa niitä sekä raportoi niistä. Toimintamallissa, joka perustuu tehtävien eriyttämisen periaatteeseen, GR&C on front office -toiminnoista riippumaton ja esittää toisen mielipiteen kaikista front office -toiminnon ehdotuksista, joilla on riskivaikutuksia.

EIP:n tasolla EIP-ryhmän riskienhallintajohtaja GCRO (Group Chief Risk Officer) raportoi EIP:n hallitukselle riskeistä vastaavan hallituksen jäsenen valvonnassa. GCRO voi olla suoraan yhteydessä riskienhallintakomiteaan, ja hän voi kirjoittaa suoraan EIP:n hallintoneuvostolle ja viestiä sen kanssa mistä tahansa toimivaltaansa kuuluvasta aiheesta.

3.2 *Luottoriski*

Luottoriski on asiakkaan tai vastapuolen velvoitteen laiminlyönnistä johtuva tappion mahdollisuus, joka liittyy kaikentyyppisiin luottovastuisiin. Se sisältää myös selvitysriskin.

3.2.1 Luottoriskipolitiikka

Lainojen vastapuolten luottokelpoisuusanalyysia tehdessään EIP arvioi luottoriskin ja odotetun tappion määrittääkseen riskin määrän ja hinnoitellakseen sen. EIP on kehittänyt sisäisen luottoluokitusmenetelmän, jonka avulla se voi antaa luotonantonsa kannalta merkityksellisille vastapuolina oleville lainansaajille ja vakuuden antajille sisäisen luottoluokituksen. Menetelmä on suunniteltu vastaamaan kutakin pääasiallista vastapuolityyppiä (yritykset, rahoituslaitokset jne.). Luokittelussa otetaan huomioon EIP:ssä sovellettava pankkialan paras käytäntö ja vakavaraisuusasetuksessa vahvistetut periaatteet. Kaikki sellaiset vastapuolet, joilla on olennaista merkitystä tietyn transaktion luottoprofiilin kannalta, luokitellaan sisäisiin luottoluokkiin käyttämällä asianomaiseen vastapuolityyppiin sovellettavaa sisäistä luottoluokitusmenetelmää. Kullekin vastapuolelle annetaan sisäinen luottoluokitus, joka vastaa sen maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä, sen jälkeen kun vastapuolen liiketoiminta- ja rahoitusriskiprofiili ja toimintaolosuhteisiin liittyvä maariski on arvioitu perusteellisesti. Asiantuntijoiden ehdottamia muutoksia tehdään tarvittaessa ottaen huomioon oikeushenkilöiden emoyhtiöiden tai hallituksen tuki, ja lopullinen luottoluokitus mahdollistaa muutokset, jotta se vastaa tietoja (esim. markkinahinnoittelu), joita ei ole otettu huomioon mallissa.

Hankerahoituksen ja muiden strukturoitujen osittain vakuudellisten operaatioiden luottoluokittelussa käytetään kulloinkin kyseeseen tulevan alan tarpeisiin soveltuvia luottoriskin arviointivälineitä, joissa keskitytään saatavilla olevaan rahavirtaan ja velanhoitokykyyn. Näihin välineisiin kuuluvat muun muassa hankkeiden sopimuspuitteiden analysointi, vastapuolten analysointi ja rahavirtasimulaatiot. Kullekin hankkeelle annetaan sisäinen riskiluokitus samaan tapaan kuin yrityksille ja rahoituslaitoksille. EU:n ulkopuolisten valtioiden luottoluokituksen määrittää kansantalousosasto tilastomallin perusteella.

Kaikkia sisäisiä luokituksia seurataan laina-aikana ja niitä päivitetään säännöllisesti.

EIP vähentää luottoriskiä tarvittaessa ja tapauskohtaisesti erilaisilla lisävakuusjärjestelyillä, kuten vastapuoliin tai hankkeisiin liittyvillä esinevakuuksilla, takauksilla ja sopimuslausekkeilla lainanottajan luonteesta ja toiminnon tyypistä riippuen.

Investointikehyksessä ei käytetä luottojohdannaisia luottoriskin vähentämiseen.

3.2.2 Luottoriskille alttiina oleva enimmäismäärä ilman vakuuksia ja lisävakuusjärjestelyjä

Seuraavassa taulukossa esitetään tase-eristä luottoriskille alttiina oleva enimmäismäärä johdannaiset mukaan luettuina. Enimmäismäärä on ilmoitettu bruttomääränä, jossa ei ole otettu huomioon vakuuksien luottoriskiä vähentävää vaikutusta.

(tuhatta euroa)

Luottoriskille alttiina oleva enimmäismäärä	31.12.2024	31.12.2023
VARAT		
Käteisvarat ja muut rahavarat	1 638 604	1 376 824
Saamiset rahoitusosuuksista	7 482	85 321
Johdannaissopimukset	783	55 765

(tuhatta euroa)

Luottoriskille alttiina oleva enimmäismäärä	31.12.2024	31.12.2023
Lainat ja ennakkomaksut	1 498 048	1 683 312
Muut varat	-	616
Yhteensä	**3 144 917**	**3 201 838**
Luottositoumuksiin liittyvät varaukset	**– 18 320**	**– 19 038**
TASEEN ULKOPUOLISET ERÄT		
Ehdolliset velat		
— Käyttöön otetut vakuudet	-	985
Sitoumukset		
— Nostamattomat lainat	676 229	883 092
— Vakuussitoumukset, joiden mukaista vakuutta ei ole vielä otettu käyttöön	2 500	46 764
Taseen ulkopuoliset erät yhteensä	**678 729**	**930 841**
Luottoriskille alttiina oleva määrä yhteensä	**3 805 326**	**4 113 641**

3.2.3 Lainoihin ja ennakkomaksuihin liittyvä luottoriski

3.2.3.1 *Lainoihin ja ennakkomaksuihin liittyvän luottoriskin määrittäminen*

Investointikehyksen puitteissa toteutettaville laina-, ennakkomaksu- tai vakuusoperaatioille tehdään kattava riskinarviointi ja lainaan tai vakuuteen liittyvän odotetun tappion määrä arvioidaan. Näiden toimenpiteiden perusteella kullekin lainalle ja vakuudelle annetaan luottoluokitus. Vaikuttavan rahoituksen välineeseen liittyviin toimintoihin (jotka on kuvattu liitetiedossa 25), sovelletaan välitettyjä lainoja lukuun ottamatta EIP:n luotto- ja pääomariskiä koskevissa suuntaviivoissa esitettyjä yleisen valtuutuksen mukaisia riskiperiaatteita. Lainojen luottoluokitukset määritetään käyttämällä yleisesti hyväksyttyjä kriteereitä, jotka perustuvat lainanottajan laatuun, lainan maturiteettiin, vakuuden tyyppiin ja soveltuvin osin vakuuden antajaan.

Lainojen luottoluokitusjärjestelmä muodostuu menettelyistä, prosesseista, tietokannoista ja tietojärjestelmistä, joilla tuetaan lainanantoon liittyvää luottoriskin arviointia ja odotetun tappion määrää koskevien arvioiden laatimista. Se sisältää tiivistettynä runsaasti tietoa, ja sen tarkoituksena on mahdollistaa luottoriskiin perustuva lainojen keskinäinen paremmuusjärjestykseen asettaminen. Lainojen luottoluokitukset heijastavat ”odotetun tappion” arvioidun määrän nykyarvoa, joka perustuu tärkeimpien velallisten ja vakuuden antajien maksukyvyttömyyden todennäköisyyteen, maksukyvyttömyystilassa olevaan vastuuseen sekä laiminlyönnin seurauksena olevan tappion vakavuuteen. Lainojen luottoluokituksia käytetään seuraaviin tarkoituksiin:

— tukemaan lainanantoon liittyvien riskien tarkempaa ja kvantitatiivisempaa arviointia

— luottoriskivaihteluiden indikaattorina seurantatoimien priorisoimiseksi

— kuvaamaan lainasalkun laatua tiettynä ajankohtana sekä

— tekijänä, jota hyödynnetään riskienhinnoittelupäätöksissä.

Lainan luottoluokitusta määritettäessä otetaan huomioon seuraavat seikat:

i) Lainanottajan luottokelpoisuus: Riskienhallintayksikkö tekee lainanottajista riippumattoman selvityksen ja arvioi niiden luottokelpoisuuden käyttämällä sisäisiä menetelmiään ja ulkopuolisia tietoja. EIP on luonut sisäisen luottoluokitusjärjestelmän valitsemansa Basel III -sääntöjen mukaisen sisäisiin luottoluokituksiin perustuvan lähestymistavan mukaisesti määrittääkseen lainanottajien ja vakuuden antajien sisäiset luottoluokitukset. Järjestelmä perustuu kutakin vastapuolityyppiä varten erikseen laadittuihin pisteytyslomakkeisiin.

ii) Peruskorrelaatio: Peruskorrelaation avulla kvantifioidaan mahdollisuus siitä, että sekä lainanottaja että vakuuden antaja joutuvat samanaikaisesti taloudellisiin vaikeuksiin. Mitä suurempi korrelaatio lainanottajan ja vakuuden antajan velvoitteiden laiminlyöntiriskien välillä on, sitä vähäisempi on vakuuden arvo ja sitä heikompi on lainan luottoluokitus.

iii) Vakuuksien ja arvopaperien arvo: tämä arvo saadaan liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuuden ja käytetyn instrumenttityypin yhdistelmää koskevasta arviosta.

iv) Sovellettava palautusaste: määrä, joka oletetaan saatavan perittyä takaisin asianomaisen vastapuolen laiminlyötyä takaisinmaksun, ilmaistuna prosenttiosuutena kyseisestä luottovastuusta.

v) Sopimuspuitteet: moitteettomat sopimuspuitteet parantavat lainan laatua ja sen luottoluokitusta.

vi) Laina-aika tai yleisemmin lainan kassavirrat: mitä pitempi laina-aika on, sitä suurempi on riski siitä, että lainanhoidossa esiintyy vaikeuksia muiden tekijöiden säilyessä ennallaan.

Lainaan liittyvä odotettu tappio lasketaan edellä mainittujen kuuden tekijän yhdistelmän perusteella. Lainalle annetaan tämän jälkeen jokin seuraavassa luetelluista luottoluokituksista sen mukaan, miten suuri odotettu tappio on:

”A” Parhaan laatuluokan lainat:

”A0” sisältää EU:n valtiolliset riskit eli lainat, jotka on myönnetty jäsenvaltioille tai jotka jäsenvaltiot takaavat kokonaan, nimenomaisesti ja ehdoitta ja joiden takaisinmaksuun ei odoteta liittyvän vaikeuksia, toisin sanoen odotettu luottotappio on 0 prosenttia (tämä perustuu pankin etuoikeutettuun asemaan velkojana ja lainsäädännölliseen suojaan, joiden katsotaan takaavan pankin varojen täyden takaisinmaksun eräpäivänä); tähän luokkaan kuuluvat myös lainat, joilla on kattava EU:n tai jäsenvaltion takaus.

”A+” sisältää lainat, jotka on myönnetty muille yhteisöille kuin EU:n jäsenvaltioille (tai joissa vakuuden antajina ovat muut yhteisöt kuin jäsenvaltiot) ja joiden laadun ei odoteta heikkenevän tai odotetaan heikkenevän vain vähän laina-aikana.

”B” Erittäin hyvälaatuiset lainat: tämä on omaisuusluokka, jota EIP pitää ongelmattomana, vaikka lainan laadun vähäistä heikkenemistä tulevaisuudessa ei voida sulkea pois. B+ ja B– ovat alaluokkia, jotka kuvaavat tällaisen heikkenemisen suhteellista todennäköisyyttä.

”C” Hyvälaatuiset lainat: Esimerkkinä voidaan mainita yksin allekirjoitetut (vakuudettomat) lainat, jotka on myönnetty vakavaraisille yrityksille (joiden luottoluokitus on esimerkiksi tasoa Baa1/BBB+) ja joiden laina-aika on kohtuullinen ja suojaavat ehdot riittävät.

”D” Tämä luokitusluokka kattaa (alkujaan tälle tasolle hyväksyttyjen lainojen lisäksi) rajatapaukset, joiden riskiprofiili on pankin yleisesti hyväksymä. Tätä rajanvetoa tarkennetaan alaluokilla D+ ja D–.

”E” Tämä luottoluokitusluokka sisältää lainat, joihin liittyy yleisesti hyväksyttyä suurempi riski. Se sisältää lisäksi lainat, joihin on laina-aikana liittynyt vakavia ongelmia ja joiden osalta ei voida sulkea pois lainan laadun heikkenemistä tappioliseksi. Tämän vuoksi näitä lainoja seurataan tiiviisti ja tehostetusti. Alaluokkien E+ ja E– avulla lainat jaetaan kahteen alaryhmään sen mukaan, miten tehostettua seuranta on. Alaluokan E– lainojen tapauksessa on olemassa suuri todennäköisyys siitä, että lainaa ei pystytä maksamaan takaisin aikataulussa, minkä vuoksi tarvitaan jonkinlaista lainan uudelleenjärjestelyä, josta on mahdollisesti seurauksena arvonalentumistappio.

”F” F (velvoitteet laiminlyöty) tarkoittaa, että lainaan liittyvää riskiä ei voida hyväksyä. Kaikki luottoluokitusluokan F lainat ovat sellaisiin avoinna oleviin transaktioihin liittyviä lainoja, joihin on allekirjoittamisen jälkeen vaikuttanut odottamaton, poikkeuksellinen ja hyvin jyrkkä olosuhteiden heikkeneminen. Kaikki lainaoperaatiot, joissa menetetään investointikehyksen pääomaa, kuuluvat luottoluokitusluokkaan F, ja niihin sovelletaan erityistä varausta.

Kohdassa 3.2.3.3 olevassa taulukossa on esitetty investointikehyksen lainasalkun laatuanalyysi, joka perustuu edellä kuvattuihin luottoluokitusluokkiin.

3.2.3.2 *Luottoriskianalyysi (antolainaus)*

Seuraavassa taulukossa on esitetty allekirjoitettuihin (nostettuihin ja nostamattomiin) lainoihin ja ennakkomaksuihin liittyvän luottoriskin enimmäismäärät (nettomääräinen kirjanpitoarvo) lainanottajatyypeittäin. Riskianalyysissa on otettu huomioon vakuuksien antajien myöntämät vakuudet.

(tuhatta euroa)

Tilanne 31. joulukuuta 2024	Vakuudellinen	Vakuudeton	Yhteensä	Nostettu yhteensä %
Rahoituslaitokset	45 015	879 963	**924 978**	**62 %**
Yritykset	164 680	193 836	**358 516**	**24 %**
Viranomaiset	-	-	-	**0 %**
Valtiot	-	214 554	**214 554**	**14 %**
Nostettu yhteensä	**209 695**	**1 288 353**	**1 498 048**	**100 %**
Nostamatta	**42 259**	**615 650**	**657 909**	
Nostettu ja nostamatta yhteensä	**251 954**	**1 904 003**	**2 155 957**	

(tuhatta euroa)

Tilanne 31.12.2024	Vakuudellinen	Vakuudeton	Yhteensä	Nostettu yhteensä %
Rahoituslaitokset	54 290	952 740	**1 007 030**	**60 %**
Yritykset	155 653	293 302	**448 955**	**27 %**
Viranomaiset	15 138	-	**15 138**	**1 %**
Valtiot	-	212 189	**212 189**	**13 %**
Nostettu yhteensä	**225 081**	**1 458 231**	**1 683 312**	**100 %**
Nostamatta	**43 200**	**820 854**	**864 054**	
Nostettu ja nostamatta yhteensä	**268 281**	**2 279 085**	**2 547 366**	

Salkunhoidosta ja -seurannasta vastaavan EIP:n osaston (Portfolio Management and Monitoring Directorate) tehtävänä on seurata lainanottajien ja vakuuden antajien tilannetta, ja se huolehtii myös hankkeisiin liittyvän rahoituksen ja hankesopimusten seurannasta. Näin ollen investointikehyksen lainojen, lainanottajien ja vakuuden antajien luottokelpoisuutta seurataan jatkuvasti, vähintään vuosittain ja tarvittaessa useammin silloin kun luottotapahtumat sitä edellyttävät. Salkunhoidosta ja -seurannasta vastaava EIP:n osasto arvioi etenkin, ovatko sopimusperusteiset oikeudet toteutuneet. Jos luokitus heikkenee tai sopimusvelvoitteet jäävät täyttämättä, toteutetaan korjaavia toimenpiteitä. Tarvittaessa toteutetaan toimenpiteitä riskien vähentämiseksi luottoriskiä koskevien ohjeiden mukaisesti. Investointikehyksestä myönnetyille lainoille annettuja pankkitakauksia uusittaessa varmistetaan, että kyseiset vakuudet korvataan toisilla tai että muita toimenpiteitä toteutetaan ajoissa.

3.2.3.3 *Lainojen laatuanalyysi lainanottajatyypeittäin*

Jäljempänä olevissa taulukoissa on esitetty investointikehyksen lainasalkun laatuanalyysi (tilanne 31. joulukuuta 2024 ja 31. joulukuuta 2023) allekirjoitettujen lainojen (sekä nostettujen että nostamattomien) osalta luottoluokitusluokittain.

(tuhatta euroa)

Tilanne 31. joulukuuta 2024		Erinomainen laatu	Normaali laatu	Suurin hyväksyttävä riski	Suuririskinen	Ei luokitusta ([1])	Yhteensä	% kokonaismäärästä
		Luokasta A luokkaan B–	C	D+	D– ja sitä alhaisempi			
Lainanottaja	Rahoituslaitokset	234 681	299 526	218 172	387 621	-	**1 140 000**	**53 %**
	Yritykset	41 934	3 318	-	189 403	195 031	**429 686**	**20 %**
	Viranomaiset	-	-	-	-	-	-	**0 %**
	Valtiot	51 820	2 929	22 375	509 147	-	**586 271**	**27 %**
Yhteensä		**328 435**	**305 773**	**240 547**	**1 086 171**	**195 031**	**2 155 957**	**100 %**

([1]) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostetut lainaoperaatiot.

(tuhatta euroa)

Tilanne 31.12.2023		Erinomainen laatu	Normaali laatu	Suurin hyväksyttävä riski	Suuririskinen	Ei luokitusta ([1])	Yhteensä	% kokonaismäärästä
		Luokasta A luokkaan B–	C	D+	D– ja sitä alhaisempi			
Lainanottaja	Rahoituslaitokset	270 520	276 133	268 648	508 180	-	**1 323 481**	**52 %**
	Yritykset	51 505	53	564	347 992	194 441	**594 555**	**23 %**
	Julkiset laitokset	-	15 138	-	-	-	**15 138**	**1 %**
	Valtiot	50 858	2 164	12 907	548 263	-	**614 192**	**24 %**
Yhteensä		**372 883**	**293 488**	**282 119**	**1 404 435**	**194 441**	**2 547 366**	**100 %**

([1]) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostetut lainaoperaatiot.

3.2.3.4 *Lainojen ja ennakkomaksujen riskikeskittymät*

3.2.3.4.1 *Maantieteellinen analyysi*

Investointikehyksen lainasalkkuun kuuluvat lainat jakautuvat lainanottajan valtion mukaan seuraavasti:

(tuhatta euroa)

Lainanottajan valtio	31.12.2024	31.12.2023
Kenia	246 455	248 823
Egypti	224 074	260 529
Nigeria	119 847	218 521

(tuhatta euroa)

Lainanottajan valtio	31.12.2024	31.12.2023
Etiopia	117 954	121 126
Togo	91 324	80 267
Mauritius	86 850	84 331
Sambia	84 336	66 947
Alueellinen – AKT	75 060	86 505
Barbados	67 426	72 036
Ruanda	67 061	71 525
Kamerun	58 577	48 616
Uganda	37 062	33 365
Zimbabwe	35 885	35 546
Kongon demokraattinen tasavalta	23 820	29 803
Uusi-Kaledonia	21 166	26 425
Senegal	18 052	28 729
Tansania	16 233	21 394
Benin	16 208	16 742
Dominikaaninen tasavalta	11 006	16 768
Guinea	10 337	12 926
Madagaskar	9 122	9 287
Mauritania	8 717	9 374
Norsunluurannikko	7 440	9 644
Mali	5 707	8 158
Swazimaa	5 673	6 453
Caymansaaret	5 588	6 575
Seychellit	5 018	2 037
Saint Lucia	4 864	4 565
Malawi	3 586	6 476
Kap Verde	3 318	6 254
Mosambik	3 126	5 142
Burkina Faso	2 348	4 389
Mikronesia	2 062	2 342
Ghana	1 304	4 074
Ranskan Polynesia	1 193	1 838
Samoa	198	344
Haiti	51	121
Jamaika	-	15 138
Vanuatu	-	177
Yhteensä	**1 498 048**	**1 683 312**

3.2.3.4.2 *Analyysi toimialoittain*

Jäljempänä olevassa taulukossa on esitetty investointikehyksen lainasalkun analyysi lainanottajan toimialan mukaan. Määrät, jotka maksetaan ensin rahoituksenvälittäjälle ja vasta tämän jälkeen lopulliselle tuensaajalle, on ilmoitettu kohdassa ”Palvelut ja muut”:

(tuhatta euroa)

Lainanottajan toimiala	31.12.2024	31.12.2023
Rahoituspalvelut	924 947	1 012 001
Julkishallinto	214 554	212 189
Sähkö	170 632	187 701
Kemikaalit	81 046	91 786
Terveydenhuolto	36 833	36 833
Yrityspalvelut, IT ja media	33 926	33 638
Lääkkeet ja terveydenhuollon tarvikkeet	13 227	18 526
Investointihyödykkeet	7 244	4 103
Metallit ja kaivostoiminta	7 157	7 236
Säännellyt verkot	5 441	-
Jätteen talteenotto ja kierrätys	3 041	3 802
Televiestintä	-	60 182
Ilma- ja meriliikenneinfrastruktuuri	-	15 138
Monialaiset yleishyödyllisiä palveluja toimittavat laitokset	-	177
Yhteensä	**1 498 048**	**1 683 312**

3.2.3.5 *Kunkin sisäisen riskiluokituksen luottoriski*

EIP käyttää Basel III -sääntöjen mukaista sisäisten luottoluokitusten menetelmää. Useimmille investointikehyksen vastapuolille on annettu sisäinen luottoluokitus tämän menetelmän mukaisesti. Seuraavassa taulukossa esitetään investointikehyksen lainasalkun jakauma lainanottajan tai vakuuden antajan sisäisen luottoluokituksen mukaan. Jos sisäistä luokitusta ei ole saatavilla, analyysissa on käytetty ulkoista luokitusta.

Taulukossa esitetään sekä allekirjoitetut vastuut (nostetut ja nostamattomat) että riskipainotetut vastuut investointikehyksen limiitin hallintaan käyttämän sisäisen menetelmän perusteella.

(tuhatta euroa)

	2024					
	Moody's tai vastaava luottoluokitus	Seuraavien 12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo ei ole alentunut luottoriskin johdosta	Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo on alentunut luottoriskin johdosta	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	Yhteensä
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat lainat ja ennakkomaksut						
Sisäinen luokitus 1 – minimaalinen luottoriski	Aaa	-	38 896	-	-	**38 896**
Sisäinen luokitus 2 – hyvin pieni luottoriski	Aa1–Aa3	67 436	-	-	-	**67 436**
Sisäinen luokitus 3 – pieni luottoriski	A1–A3	10 501	-	-	-	**10 501**
Sisäinen luokitus 4 – kohtalainen luottoriski	Baa1–Baa3	246 650	-	3 041	-	**249 691**
Sisäinen luokitus 5 – taloudellisesti heikko vastapuoli	Ba1–Ba3	66 050	-	-	-	**66 050**
Sisäinen luokitus 6 – suuri luottoriski	B1–B3	588 657	29 996	16 233	-	**634 886**
Sisäinen luokitus 7 – hyvin suuri luottoriski alempi kuin	alempi kuin Caa1	74 924	229 726	-	-	**304 650**
Sisäinen luokitus 8 – vastapuoli maksukyvytön	alempi kuin Caa1, mutta maksukyvytön	-	-	22 307	-	**22 307**
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat lainat ja ennakkomaksut		-	-	-	**200 677**	**200 677**
Tappioita koskevat vähennyserät ja käyvän arvon oikaisut		**– 9 675**	**– 12 576**	**– 12 431**	**– 62 364**	**– 97 046**
Lainojen ja ennakkomaksujen kirjanpitoarvo		**1 044 543**	**286 042**	**29 150**	**138 313**	**1 498 048**
Lainasitoumukset						
Sisäinen luokitus 2 – hyvin pieni luottoriski	Aa1–Aa3	86 796	-	-	-	**86 796**
Sisäinen luokitus 4 – kohtalainen luottoriski	Baa1–Baa3	10 000	-	-	-	**10 000**
Sisäinen luokitus 5 – taloudellisesti heikko vastapuoli	Ba1–Ba3	81 500	-	-	-	**81 500**
Sisäinen luokitus 6 – suuri luottoriski	B1–B3	20 000	270 990	-	-	**290 990**
Sisäinen luokitus 7 – hyvin suuri luottoriski	alempi kuin Caa1	12 500	11 329	-	-	**23 829**
Sisäinen luokitus 8 – vastapuoli maksukyvytön	alempi kuin Caa1, mutta maksukyvytön	-	-	111 000	-	**111 000**
Ei sisäistä luokitusta ([1])		15 445	-	-	-	**15 445**

(tuhatta euroa)

	2024					
	Moody's tai vastaava luottoluokitus	Seuraavien 12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo ei ole alentunut luottoriskin johdosta	Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo on alentunut luottoriskin johdosta	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat lainat ja ennakkomaksut		-	-	-	**56 669**	**56 669**
Tappioita koskevat vähennyserät ja käyvän arvon oikaisut		**– 1 491**	**– 16 829**	-	-	**– 18 320**
Lainasitoumusten kirjanpitoarvo		**224 750**	**265 490**	**111 000**	**56 669**	**657 909**

([1]) Edustussopimuksia, joihin ei tilinpäätöspäivänä liity vastapuolia.

(tuhatta euroa)

	2023					
	Moody's tai vastaava luottoluokitus	Seuraavien 12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo ei ole alentunut luottoriskin johdosta	Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo on alentunut luottoriskin johdosta	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	Yhteensä
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat lainat ja ennakkomaksut						
Sisäinen luokitus 1 – minimaalinen luottoriski	Aaa	-	47 534	-	-	**47 534**
Sisäinen luokitus 2 – hyvin pieni luottoriski	Aa1–Aa3	72 051	-	-	-	**72 051**
Sisäinen luokitus 3 – pieni luottoriski	A1–A3	10 428	-	-	-	**10 428**
Sisäinen luokitus 4 – kohtalainen luottoriski	Baa1–Baa3	33 439	263 036	3 802	-	**300 277**
Sisäinen luokitus 5 – taloudellisesti heikko vastapuoli	Ba1–Ba3	75 418	-	-	-	**75 418**
Sisäinen luokitus 6 – suuri luottoriski	B1–B3	533 775	206 438	20 349	-	**760 562**
Sisäinen luokitus 7 – hyvin suuri luottoriski	alempi kuin Caa1	77 010	246 682	-	-	**323 692**
Sisäinen luokitus 8 – vastapuoli maksukyvytön	alempi kuin Caa1, mutta maksukyvytön	-	-	17 860	-	**17 860**
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat lainat ja ennakkomaksut		-	-	-	**182 080**	**182 080**
Tappioita koskevat vähennyserät ja käyvän arvon oikaisut		**– 10 964**	**– 24 674**	**– 14 976**	**– 55 976**	**– 106 590**
Lainojen ja ennakkomaksujen kirjanpitoarvo		**791 157**	**739 016**	**27 035**	**126 104**	**1 683 312**
Lainasitoumukset						
Sisäinen luokitus 2 – hyvin pieni luottoriski	Aa1–Aa3	86 796	-	-	-	**86 796**
Sisäinen luokitus 3 – pieni luottoriski	A1–A3	1 687	-	-	-	**1 687**

(tuhatta euroa)

	2023					
	Moody's tai vastaava luottoluokitus	Seuraavien 12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo ei ole alentunut luottoriskin johdosta	Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo on alentunut luottoriskin johdosta	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	Yhteensä
Sisäinen luokitus 4 – kohtalainen luottoriski	Baa1–Baa3	10 000	-	-	-	**10 000**
Sisäinen luokitus 5 – taloudellisesti heikko vastapuoli	Ba1–Ba3	82 770	-	-	-	**82 770**
Sisäinen luokitus 6 – suuri luottoriski	B1–B3	327 995	45 990	-	-	**373 985**
Sisäinen luokitus 7 – hyvin suuri luottoriski	alempi kuin Caa1	28 089	30 537	-	-	**58 626**
Sisäinen luokitus 8 – vastapuoli maksukyvytön	alempi kuin Caa1, mutta maksukyvytön	-	50 000	111 000	-	**161 000**
Ei sisäistä luokitusta (*)		39 940	-	-	-	**39 940**
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat lainat ja ennakkomaksut		-	-	-	**68 288**	**68 288**
Tappioita koskevat vähennyserät ja käyvän arvon oikaisut		**– 2 715**	**– 16 323**	-	-	**– 19 038**
Lainasitoumusten kirjanpitoarvo		**574 562**	**110 204**	**111 000**	**68 288**	**864 054**

(*) Edustussopimuksia, joihin ei tilinpäätöspäivänä liity vastapuolia.

EIP seuraa jatkuvasti tapahtumia, jotka vaikuttavat sen lainanottajiin ja vakuuden antajiin. EIP arvioi tapauskohtaisesti etenkin sopimusperusteisia oikeuksiaan, mikäli luokitus heikkenee, ja pyrkii toteuttamaan lieventäviä toimenpiteitä. Investointikehys seuraa myös tiiviisti siitä myönnetyille lainoille annettujen pankkitakausten uusimista varmistaakseen, että kyseiset vakuudet korvataan toisilla tai että tarvittaessa muita toimenpiteitä toteutetaan ajoissa.

3.2.3.6 *Maksurästit lainoista ja lainojen arvonalentuminen*

Lainoihin liittyvien maksurästien toteamisessa ja seuraamisessa sekä niistä raportoimisessa noudatetaan EIP:ssä yleisesti käytössä olevia menettelyjä, jotka on määritelty rahoitusseurantaa koskevissa ohjeissa ja menettelyissä (Finance Monitoring Guidelines and Procedures). Nämä menettelyt ovat parhaiden pankkikäytänteiden mukaisia, ja niitä sovelletaan kaikkiin EIP:n hallinnoimiin lainoihin.

Seurantaprosessi on suunniteltu siten, että sillä voidaan varmistaa, i) että maksurästit havaitaan ja että niistä raportoidaan vastuuyksiköille mahdollisimman pian, ii) että kriittiset tapaukset saatetaan viipymättä oikealle operatiiviselle ja päätöksentekotasolle ja iii) että investointikehyksen johdolle raportoidaan säännöllisesti yleistilanteesta.

Seuraavassa taulukossa on esitetty analyysi lainoihin ja ennakkomaksuihin liittyvistä maksurästeistä ja arvonalentumisista:

(tuhatta euroa)

	Lainat ja ennakkomaksut	Lainat ja ennakkomaksut
	31.12.2024	31.12.2023
Kirjanpitoarvo	**1 498 048**	**1 683 312**
Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo on alentunut luottoriskin johdosta		
Bruttomäärä	22 307	17 860
Arvonalentumistappiota koskeva vähennyserä	– 12 431	– 14 976
Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo on alentunut luottoriskin johdosta, kirjanpitoarvo	**9 876**	**2 884**
Suoritus viivästynyt, mutta arvo ei ole alentunut luottoriskin johdosta		
Myöhässä oleva määrä kattaa seuraavat erät:		
0–30 päivää	229	-
30–90 päivää	26	23
90–180 päivää	-	315
yli 180 päivää	25	-
Myöhässä oleva määrä, jonka arvo ei ole alentunut luottoriskin johdosta, kirjanpitoarvo	**280**	**338**
Määrä, joka ei ole myöhässä ja jonka arvo ei ole alentunut luottoriskin johdosta, kirjanpitoarvo	**1 487 892**	**1 680 090**
Lainojen ja ennakkomaksujen kirjanpitoarvo yhteensä	**1 498 048**	**1 683 312**

3.2.3.7 *Odotettavissa olevien luottotappioiden herkkyys tuleville taloudellisille olosuhteille (tuhatta euroa)*

Odotettavissa olevat luottotappiot ovat herkkiä tulevaisuuteen suuntautuvien skenaarioiden laatimista varten tehdyille arvioille ja oletuksille. EIP tekee sen olennaisissa omaisuusluokissa kirjattujen odotettavissa olevien luottotappioiden herkkyysanalyysin.

Tulevien taloudellisten olosuhteiden ennusteita (makrotaloudellisiin skenaarioihin perustuvia) käytetään syöttötietoina ennustemallissa, jonka tuloksena saadaan ehdolliset riskiparametrit. Niitä puolestaan käytetään syöttötietoina tappioita koskevien vähennyserien laskemisessa.

Skenaariot perustuvat häiriöiden kohdistamiseen BKT:hen, joka on taloudellisen toiminnan keskeinen mittari. Reaaliseen BKT:hen kohdistettavat häiriöt kalibroidaan vastaamaan muuttujan aiempaa vaihtelua. Lisäksi sovelletaan tarvittaessa myös asiantuntijoiden arvioita BKT:hen kohdistettavien häiriöiden koon ja jatkuvuuden tarkentamiseen. Tämän tuloksena saadaan määritettyä häiriöt – yhdessä vaimenemisfunktion kanssa – häiriöistä ajan mittaan aiheutuvien vaikutusten määrittämiseksi. Kuhunkin skenaarioon liittyvät todennäköisyydet määritetään markkinoiden (volatiliteetin) indikaattorien ja sisäisesti kehitettyjen indikaattorien mukaan käyttäen niitä johdonmukaisesti ajan mittaan epävarmuuden huomioon ottamiseksi. Positiivisten ja negatiivisten häiriöiden painotus riippuu talouden riskitasapainosta; edellisessä tarkastelussa neljännesvuosiennusteisiin sovellettiin negatiivisia ja positiivisia häiriöitä, joiden todennäköisyydeksi arvioitiin 40 prosenttia ja 5 prosenttia.

Seuraavassa taulukossa on esitetty vaiheissa 1 ja 2 olevien lainojen ja ennakkomaksujen tappioita koskeva vähennyserä. Kutakin tulevaisuuteen suuntautuvaa skenaariota (perusskenaario sekä positiivinen ja negatiivinen skenaario) painotettiin 100 prosentilla sen sijaan, että olisi sovellettu skenaarion painottamista todennäköisyydellä kaikissa kolmessa skenaariossa.

(tuhatta euroa)

	2024		
	Positiivinen	Perusskenaario	Negatiivinen
Bruttomääräinen vastuu	1 851 153	1 851 153	1 851 153
Tappioita koskeva vähennyserä	28 883	30 301	31 819

(tuhatta euroa)

	2023		
	Positiivinen	Perusskenaario	Negatiivinen
Bruttomääräinen vastuu	2 258 365	2 258 365	2 258 365
Tappioita koskeva vähennyserä	45 603	51 610	58 857

3.2.3.8 *Lainojen uudelleen neuvottelu ja lainanhoitojoustojen myöntäminen*

EIP katsoo, että lainoissa (lainat, velkapaperit ja luottositoumukset) on kyse lainanhoitojoustoista silloin, kun lainanhoitojoustotoimenpiteitä on jatkettu. Lainanhoitojoustotoimenpiteet koostuvat ”myönnytyksistä”, jotka EIP päättää tehdä velallisen hyväksi, jos tämän katsotaan olevan rahoitusvaikeuksiensa vuoksi kykenemätön noudattamaan velanhoidon sopimusperusteisia ehtoja, jotta velallinen voi maksaa lainan takaisin tai jälleenrahoittaa sopimuksen kokonaan tai osittain. Vastuita käsitellään lainanhoitojoustoina, jos on tehty myönnytys, riippumatta siitä, onko jokin summa erääntynyt, tai onko saaminen luokiteltu maksukyvyttömyystilassa olevaksi vastuuksi. Vastuita ei käsitellä lainanhoitojoustoina, jos velallisella ei ole taloudellisia vaikeuksia.

Tavanomaisessa liiketoiminnassa kyseisten lainojen laadun heikkeneminen olisi havaittu EIP:n suuntaviivojen ja menettelyjen mukaisesti ja sitä olisi seurattu ennen ehtojen uudelleen neuvottelua. Kun ehdot on neuvoteltu uudelleen, lainaa seurataan EIP:ssä edelleen tarkkaan. Jos rahoitusinstrumentin arvo on alentunut luottoriskin johdosta, se siirretään vaiheeseen 3. Lainaa seurataan säännöllisesti EIP:n kehyksen mukaisesti.

EIP on tilikauden aikana toteuttanut osana uudelleenjärjestelytoimiaan muun muassa seuraavat lainanhoitojoustotoimenpiteet ja -menettelyt: maksuaikojen pidennys, pääoman takaisinmaksun lykkääminen, pääoman ja korkojen maksun lykkääminen, olennaisista sopimusehdoista poikkeaminen sekä maksurästien pääomittaminen.

Operaatiot, joihin kohdistuu lainanhoitojoustotoimenpiteitä, on esitetty tällaisina seuraavassa taulukossa:

(tuhatta euroa)

	31.12.2024		31.12.2023	
	Terveet ja erääntyneet	Järjestämättömät	Terveet ja erääntyneet	Järjestämättömät
Lainanhoitojoustomenettelyjen kohteena olevien sopimusten määrä	3	7	13	6
Kirjanpitoarvo (mukaan lukien korko ja maksurästit)	60 223	35 718	112 554	46 432
Kirjattu odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä	622	11 156	1 654	22 151
Lainanhoitojoustosopimuksiin liittyvät korkotuotot	3 353	1 717	8 594	1 776

(tuhatta euroa)

			Lainanhoitojoustotoimenpiteet				
	31.12.2023	Maksuajan pidennys	Pääoman ja koron maksun lykkääminen	Olennaisten lainasopimusten rikkominen	Muut	Sopimuksen mukainen takaisinmaksu, päättäminen ja/tai kokonaan kuluksi kirjaaminen	31.12.2024
Rahoituslaitokset	68 355	-	-	10 472	-	– 56 445	22 382
Yritykset	90 631	-	-	-	-	– 17 072	73 559
Yhteensä	**158 986**	-	-	**10 472**	-	**– 73 517**	**95 941**

3.2.5 Käteisvaroihin ja muihin rahavaroihin liittyvä luottoriski

Käytettävissä olevat varat sijoitetaan investointikehyksen sopimusperusteisten maksuvelvoitteiden aikataulun mukaisesti. Sijoituksia oli 31. joulukuuta 2024 ja 31. joulukuuta 2023 pankkitalletusten, talletustodistusten ja yritystodistusten muodossa.

Hyväksytyillä yhteisöillä on luottoluokitus, joka vastaa EIP:n omista rahoitusvaroista tehtyjen sijoitusten osalta edellytettyä lyhyen ja keskipitkän aikavälin luottoluokitusta. Jos jokin pankki on saanut eri luottoluokituslaitoksilta toisistaan poikkeavia luottoluokituksia, luokittelussa käytetään alhaisinta näistä luokituksista. Jokaiseen yksittäiseen hyväksyttyyn pankkiin sovelletaan limiittiä, joka on tällä hetkellä 50 000 000 euroa. Tästä säännöstä on myönnetty poikkeus Société Générale S.A. -pankille, jossa investointikehyksellä on sen toimintaa varten avattuja käteistilejä. Société Générale S.A. -pankin lyhytaikainen luottolimiitti 31. joulukuuta 2024 ja 31. joulukuuta 2023 oli 110 000 000 euroa. Edellä mainittua suurempaa limiittiä sovelletaan investointikehyksen toimintaa varten avatuilla käteistileillä oleviin käteisvaroihin ja kyseisen vastapuolen liikkeeseen laskemiin, investointikehyksen käteissalkkuun sisältyviin instrumentteihin.

Kaikki sijoitukset on tehty hyväksyttyihin yhteisöihin, ja niiden maturiteetti on enintään kolme kuukautta arvopäivästä. Kaikki luottoriskille alttiina olevalle määrälle asetetun ylärajan rikkomiset on ilmoitettu toimeksiantajille. Kaikilla investointikehyksen käteissalkkuun kuuluvilla määräaikaistalletuksilla, yritystodistuksilla ja käteisvaroilla oli 31. joulukuuta 2024 ja 31. joulukuuta 2023 suorituspäivänä luottoluokituksena vähintään P-2 (Moody's).

Seuraavassa taulukossa on esitetty käteisvarat ja muut rahavarat kertyneet korot mukaan luettuina:

(tuhatta euroa)

Lyhyen aikavälin luottoluokitus vähintään	Pitkän aikavälin luottoluokitus vähintään	31.12.2024		31.12.2023	
(Moody's)	(Moody's)				
P-1	Aaa	124 532	8 %	140 592	10 %
P-1	Aa1	173 639	11 %	-	0 %
P-1	Aa2	-	0 %	29 951	2 %
P-1	Aa3	149 239	9 %	89 682	7 %
P-1	A1	309 342	19 %	360 831	26 %
P-1	A2	280 035	17 %	204 179	15 %
P-1	A3	367 211	22 %	346 275	25 %
P-2	A3	154 829	9 %	205 314	15 %
P-2	Baa1	79 777	5 %	-	0 %
Yhteensä		**1 638 604**	**100 %**	**1 376 824**	**100 %**

3.2.6 Johdannaisten luottoriski

3.2.6.1 *Johdannaisiin liittyvä luottoriskipolitiikka*

Johdannaisten luottoriski liittyy tappioon, joka osapuolelle aiheutuu siitä, ettei vastapuoli pysty täyttämään sopimusvelvoitteitaan. Johdannaisiin liittyvä luottoriski vaihtelee useiden tekijöiden (kuten korkojen ja valuuttakurssien) mukaan. Se vastaa usein vain pientä osaa johdannaisten nimellisarvosta.

Osana investointikehyksen tavanomaista toimintaa voidaan tehdä swap-sopimuksia suojaamaan tiettyjä luottojärjestelyjä tai valuuttatermiinejä suojaamaan muita kuin euromääräisiä valuuttapositioita silloin kun kyseisellä valuutalla käydään aktiivisesti kauppaa valuuttamarkkinoilla. Kaikki swap-sopimukset toteutetaan EIP:n toimesta ulkopuolisen vastapuolen kanssa. Kaikkien swap-sopimusten tapauksessa sovelletaan samoja EIP:n ja sen ulkopuolisten vastapuolten välillä allekirjoitettuja swap-vakiosopimuksia ja Credit Support Annex -vakuusjärjestelyjä.

3.2.6.2 *Johdannaisten luottoriskin määrittäminen*

Kaikkiin EIP:n toteuttamiin, investointikehykseen liittyviin swap-sopimuksiin sovelletaan samoja sopimuspuitteita ja menetelmiä kuin EIP:n omiin tarkoituksiinsa neuvottelemiin johdannaisiin. Nettomarkkinariski ja potentiaalinen tuleva riski kattavat investointikehyksen johdannaiset kaikilta osin.

EIP määrittää swap-sopimuksiin ja johdannaistransaktioihin liittyvän luottoriskin raportointia ja enimmäismäärien seurantaa varten käyttämällä nykyiseen vakuudettomaan riskiin ja potentiaaliseen tulevaan riskiin perustuvaa lähestymistapaa. Näihin mittareihin sisältyvät kokonaisuudessaan investointikehykseen liittyvät johdannaiset.

Investointikehyksessä tehdään lyhytaikaisia valuuttaswapeja, jotta kehystä voitaisiin suojata muihin kuin euromääräisinä nostettaviin lainoihin liittyviltä valuuttariskeiltä. Lyhytaikaisten valuuttaswapien maturiteetti on enintään kolme kuukautta, ja niitä jatketaan säännöllisesti. Lyhytaikaisten valuuttaswapien nimellisarvo 31. joulukuuta 2024 oli 1 330,0 miljoonaa euroa. Vastaava arvo 31. joulukuuta 2023 oli 1 640,0 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten valuuttaswapien käypä arvo 31. joulukuuta 2024 oli – 38,9 miljoonaa euroa. Vastaava arvo 31. joulukuuta 2023 oli 45,8 miljoonaa euroa.

Investointikehyksessä tehdään valuutanvaihtosopimuksia, jotta kehystä voitaisiin suojata muihin kuin euromääräisinä nostettaviin lainoihin liittyviltä valuuttariskeiltä. Valuutanvaihtosopimuksilla on pitkä maturiteetti. Lyhytaikaisten valuuttaswapien nimellisarvo 31. joulukuuta 2024 oli 33,1 miljoonaa euroa. Vastaava arvo 31. joulukuuta 2023 oli 43,3 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten valuuttaswapien käypä arvo 31. joulukuuta 2024 oli 0,5 miljoonaa euroa. Vastaava arvo 31. joulukuuta 2023 oli 10,0 miljoonaa euroa.

3.2.7 Rahoitusvaroihin liittyvä luottoriski

Rahoitusvarojen salkku muodostuu kokonaisuudessaan valtiotasoa alempien elinten, pankkien ja muiden yhteisöjen kuin pankkien liikkeeseen laskemista yritystodistuksista, joiden erääntymisaika on pidempi kuin kolme kuukautta. EU:n jäsenvaltiot, niiden pankit ja muut yhteisöt kuin pankit ovat hyväksyttyjä liikkeeseenlaskijoita. Jokaiseen yksittäiseen hyväksyttyyn liikkeeseenlaskijaan sovelletaan enimmäismäärää, joka on tällä hetkellä 50 000 000 euroa. Varoja voitaisiin sijoittaa myös keskipitkän ja pitkän aikavälin joukkovelkakirjalainoihin likviditeettivaatimuksista riippuen. Rahoitusvaroja ei ollut 31.12.2023 eikä 31.12.2024.

3.3 *Likviditeettiriski*

Likviditeettiriski koskee yhteisön valmiuksia rahoittaa varojen lisääntyminen ja suorittaa velvoitteet sitä mukaa kuin ne erääntyvät ilman, että tästä aiheutuu kestämättömiä tappioita. Likviditeettiriski voidaan jakaa edelleen rahoituksen likviditeettiriskiin ja markkinoiden likviditeettiä koskevaan riskiin.

Rahoituslikviditeettiriski on yhteydessä siihen riskiin, ettei yhteisö pysty jälleenrahoittamaan taseensa vastaavaa puolta eikä täyttämään kaikkia maksuvelvoitteitaan käytettävissään olevilla likviditeettivaroilla. Markkinalikviditeettiriskillä tarkoitetaan yhteisön positioiden taloudellisessa arvossa tai niistä saaduissa tuloissa havaittua volatiliteettia, joka johtuu yhteisön mahdollisesta kyvyttömyydestä toteuttaa liiketoimi, jolla kuitataan, poistetaan tai pienennetään tällaisia jäljellä olevia positioita kohtuullisin markkinahinnoin.

3.3.1 Likviditeettiriskin hallinta

Investointikehys on rahoitettu pääasiassa jäsenvaltioilta vuosittain saatavin rahoitusosuuksin ja sen toiminnasta saatavin rahavirroin. Päätöksen (EU) 2020/2233 mukaisesti AKT-valtioiden investointikehyksestä takaisin saatavat rahavirrat otetaan käyttöön NDICI-kehyksessä. Näiden rahavirtojen takaisin saamiseen edellytyksenä on kuitenkin riittävän likviditeetin ylläpitäminen investointirahastossa.

Investointikehyksessä hallinnoidaan rahoituksen likviditeettiriskiä lähinnä nettolikviditeettitarpeiden avulla. Likviditeettiriskin minimoimiseksi investointikehyksellä on jatkuva likviditeettivaranto, joka riittää kulloinkin kattamaan ennusteiden mukaiset lainojen nostoja vastaavat käteismaksut, jotka EIP:n antolainausosasto ilmoittaa säännöllisin väliajoin. Varat sijoitetaan rahamarkkinoilla ja joukkovelkakirjamarkkinoilla pankkien välisiin talletuksiin tai muihin lyhytaikaisiin rahoitusinstrumentteihin siten, että sijoitustoiminnassa otetaan huomioon investointikehyksen käteismaksuvelvoitteet. Investointikehyksen likvidien varojen hallinnoinnista vastaa EIP:n maksuvalmius- ja rahoitusosasto (Treasury Department). Tarkoituksena on varmistaa, että investointikehyksellä on riittävästi likviditeettiä, jonka ansiosta se pystyy hoitamaan velvoitteensa.

On syytä korostaa, että pääomaa hallinnoidaan ainoastaan likviditeetin kannalta, kuten edellä on kuvattu.

Tämän periaatteen mukaisesti varojen sijoittamiseen liittyvien suoritusvelvoitteiden täyttämisestä vastaa EIP:n suunnittelu- ja selvitysosasto (Planning and Settlement of Operations Department). Lisäksi vastapuolten hyväksyminen ja käteisvaroista tehtäviin sijoituksiin sovellettavista enimmäismääristä päättäminen ja niiden seuraaminen ovat EIP:n GR&C-osaston vastuulla.

3.3.2 Likviditeettiriskin määrittäminen

Tässä osassa olevissa taulukoissa analysoidaan investointikehyksen rahoitusvelkoja maturiteettiryhmittäin, jotka on muodostettu tilinpäätöspäivän ja sopimuksen mukaisen juoksuajan päättymispäivän välisen ajanjakson mukaan (analyysi perustuu diskonttaamattomiin rahavirtoihin).

Muihin kuin johdannaissopimuksiin liittyvien rahoitusvelkojen osalta investointikehyksellä on sitoumuksia, jotka muodostuvat allekirjoitettujen lainasopimusten mukaisten luottojen nostamattomista osuuksista, pääoman merkitsemistä ja/tai pääomasijoitusten tekemistä koskeviin sopimuksiin liittyvistä, kehyksestä vielä maksamatta olevista osuuksista, lainoille myönnetyistä vakuuksista sekä sellaisista korkotuista ja teknisestä avusta, joista on tehty sitoumus.

Investointikehyksen lainat on nostettava määräajassa. Lainojen nostamisajankohdat ja nostettavat määrät riippuvat kuitenkin niihin liittyvien investointihankkeiden etenemisestä. Lisäksi investointikehyksen lainat ja rahoitustoimet toteutetaan varsin epävakaassa toimintaympäristössä, joten niiden nostoaikatauluun liittyy runsaasti epävarmuutta.

Pääomasijoitukset tulevat maksettaviksi heti kun pääomasijoitusrahastojen hoitajat esittävät asianmukaisen maksuvaatimuksen, joka perustuu niiden investointitoiminnan edistymiseen. Nostoaika on yleensä 3 vuotta, ja sitä jatketaan useissa tapauksissa yhdellä tai kahdella vuodella. Jotkin maksun suorittamista koskevat sitoumukset ovat yleensä voimassa nostoajan päätyttyä siihen asti, kun rahaston sijoitukset myydään kokonaisuudessaan, koska rahaston likviditeetti voi ajoittain olla riittämätön palkkioista tai muista kuluista aiheutuvien maksuvelvoitteiden kattamiseen.

Vakuuksiin ei sovelleta erillisiä maksun suorittamista koskevia sitoumuksia ellei vakuuteen vedota. Vakuuksien jäljellä olevaa määrää vähennetään vakuuden saaneiden lainojen takaisinmaksuaikataulujen mukaisesti.

Sellaisten korkotukien, joista on tehty sitoumus, poistuneet määrät liittyvät EIP:n omista varoistaan rahoittamiin korkotukilainoihin. Tiedot sellaisten korkotukien osalta poistuneista määristä, joista on tehty sitoumus, liittyvät ainoastaan tällaisia lainoja koskeviin sitoumuksiin pikemminkin kuin sellaisten maksamatta olevien korkotukien kokonaismäärään, joista on tehty sitoumus. Lainojen tapaan myös korkotukien maksuaikataulu on epävarma.

Muihin kuin johdannaissopimuksiin liittyvien rahoitusvelkojen maturiteettirakennetta kuvaavassa taulukossa erä ”tekninen apu, josta on tehty sitoumus – poistuneiden resurssien nimellinen bruttomäärä” viittaa teknisestä avusta allekirjoitettujen sopimusten maksamatta olevaan kokonaisosuuteen. Tämän erän maksuaikatauluun liittyy runsaasti epävarmuutta. Poistuneet rahavirrat, jotka on luokiteltu aikaryhmään ”enintään 3 kk”, koskevat tilinpäätöspäivään mennessä saatuja maksamatta olevia laskuja.

Sellaiset muihin kuin johdannaissopimuksiin liittyviä rahoitusvelkoja koskevat sitoumukset, joille ei ole määritelty sopimuksen mukaista juoksuajan päättymispäivää, on esitetty sarakkeessa ”eräpäivä määrittämätön”. Sitoumukset, joista on tilinpäätöspäivään mennessä kirjattu käteissuoritusta koskeva maksupyyntö, esitetään asianmukaisessa aikaryhmässä.

Johdannaissopimuksiin liittyvien rahoitusvelkojen osalta maturiteettirakenne perustuu swap-sopimusten (sisältää valuutanvaihtosopimukset, valuuttojen väliset koronvaihtosopimukset sekä lyhytaikaiset valuutanvaihtosopimukset ja koronvaihtosopimukset) sopimuksenmukaisiin diskonttaamattomiin bruttorahavirtoihin.

(tuhatta euroa)

Muihin kuin johdannaissopimuksiin liittyvien rahoitusvelkojen maturiteettirakenne 31.12.2024	Enintään 3 kk	Yli 3 kk mutta enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi mutta enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Eräpäivä määrittämätön	Poistuneiden resurssien nimellinen bruttomäärä
Nostamattomat lainat, joista on tehty sitoumus – poistuneet määrät	80 913	20 208	-	-	575 108	676 229
Sijoitusrahastosijoitukset ja osakemerkinnät, joista on tehty sitoumus – poistuneet määrät	4 190	-	-	-	233 696	237 886
Muut (allekirjoitetut vakuussitoumukset, joiden mukaista vakuutta ei ole vielä otettu käyttöön, käyttöön otetut vakuudet)	-	-	-	-	2 500	2 500
Korkotuet, joista on tehty sitoumus – poistuneet määrät	-	-	-	-	334 754	334 754
Tekninen apu, josta on tehty sitoumus – poistuneet määrät	1 859	-	-	-	18 341	20 200
Yhteensä	**86 962**	**20 208**	-	-	**1 164 399**	**1 271 569**

(tuhatta euroa)

Muihin kuin johdannaissopimuksiin liittyvien rahoitusvelkojen maturiteettirakenne 31.12.2023	Enintään 3 kk	Yli 3 kk mutta enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi mutta enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Eräpäivä määrittämätön	Poistuneiden resurssien nimellinen bruttomäärä
Nostamattomat lainat, joista on tehty sitoumus – poistuneet määrät	49 019	6 000	-	-	828 073	883 092
Sijoitusrahastosijoitukset ja osakemerkinnät, joista on tehty sitoumus – poistuneet määrät	-	-	-	-	297 534	297 534
Muut (allekirjoitetut vakuussitoumukset, joiden mukaista vakuutta ei ole vielä otettu käyttöön, käyttöön otetut vakuudet)	-	-	-	-	47 749	47 749
Korkotuet, joista on tehty sitoumus – poistuneet määrät	4 235	-	-	-	343 282	347 517
Tekninen apu, josta on tehty sitoumus – poistuneet määrät	849	-	-	-	25 343	26 192
Yhteensä	**54 103**	**6 000**	-	-	**1 541 981**	**1 602 084**

(tuhatta euroa)

Johdannaissopimuksiin liittyvien rahoitusvelkojen maturiteettirakenne 31.12.2024	Enintään 3 kk	Yli 3 kk mutta enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi mutta enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Saatujen/ poistuneiden resurssien nimellinen bruttomäärä
Valuutanvaihtosopimukset – saadut määrät	157	10 405	22 613	832	34 007
Valuutanvaihtosopimukset – poistuneet määrät	– 87	– 12 310	– 24 852	– 899	– 38 148
Lyhytaikaiset valuutanvaihtosopimukset – saadut määrät	1 330 000	-	-	-	1 330 000
Lyhytaikaiset valuutanvaihtosopimukset – poistuneet määrät	– 1 371 666	-	-	-	– 1 371 666
Yhteensä	**– 41 596**	**– 1 905**	**– 2 239**	**– 67**	**– 45 807**

(tuhatta euroa)

Johdannaissopimuksiin liittyvien rahoitusvelkojen maturiteettirakenne 31.12.2023	Enintään 3 kk	Yli 3 kk mutta enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi mutta enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Saatujen/ poistuneiden resurssien nimellinen bruttomäärä
Valuutanvaihtosopimukset ja valuuttojen väliset koronvaihtosopimukset – saadut määrät	192	10 909	32 186	1 706	44 993
Valuutanvaihtosopimukset ja valuuttojen väliset koronvaihtosopimukset – poistuneet määrät	–90	– 10 212	– 23 783	– 1 828	– 35 913
Lyhytaikaiset valuutanvaihtosopimukset – saadut määrät	1 640 000	-	-	-	1 640 000
Lyhytaikaiset valuutanvaihtosopimukset – poistuneet määrät	– 1 597 068	-	-	-	– 1 597 068
Yhteensä	**43 034**	**697**	**8 403**	**–122**	**52 012**

3.3.3 Pitkäaikaiset rahoitusvarat ja -velat

Seuraavassa taulukossa on esitetty sellaiset muut kuin johdannaisiin kuuluvat rahoitusvarat ja -velat, jotka odotetaan perittävän tai suoritettavan yli 12 kuukautta tilinpäätöspäivän jälkeen.

(tuhatta euroa)

	31.12.2024	31.12.2023	
Rahoitusvarat:			
Lainat ja ennakkomaksut	1 551 776	1 755 831	
Osakkeet ja muut vaihtuvatuottoiset arvopaperit	834 621	820 713	
Yhteensä	**2 386 397**	**2 576 544**	
Rahoitusvelat:			
Velat kolmansille (*)	534 569	389 116	
Luottositoumuksiin liittyvät varaukset	18 320	19 038	
Yhteensä	**552 889**	**408 154**	

(*) Velkoihin kolmansille sisältyvät jäsenvaltioiden saamisiin kuuluvat vielä maksamatta olevat korkotuet ja tekninen apu, joiden eräpäivä on pääasiassa määrittämätön.

3.4 *Markkinariski*

Markkinariski on riski siitä, että markkinahintojen, kuten korkojen, osakehintojen tai valuuttakurssien, muutos vaikuttaa yhteisön hallussa pitämistään rahoitusinstrumenteista saamiin tuloihin tai kyseisten rahoitusinstrumenttien arvoon.

3.4.1 Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan korollisten positioiden taloudellisen arvon tai niistä saatavien tulojen vaihteluja, jotka johtuvat korkojen epäedullisesta kehityksestä.

Taloudellisen arvon vaihtelut tai eri omaisuuserien, velkojen ja suojausinstrumenttien hinnoitteluun liittyvät epäjohdonmukaisuudet eivät suoraan vaikuta investointikehykseen, koska kehyksellä ei ole korollisia velkoja.

Investointikehyksen lainasalkun ja omaisuuseräkohtaista suojausta varten tehtyjen valuuttaswapien herkkyyttä koronvaihteluille mitataan vuosittain käyttämällä BPV-menetelmää.

BPV-menetelmä mittaa, miten paljon salkun nettonykyarvo nousee tai laskee seuraaviin aikaryhmiin kuuluvien korkoperiodien korkokäyrän yhden peruspisteen kasvun seurauksena: ”rahamarkkinapaperit – enintään 1 vuosi”, ”erittäin lyhyt – 2–3 vuotta”, lyhyt – 4–6 vuotta, ”keskipitkä – 7–11 vuotta”, ”pitkä – 12–20 vuotta” ja ”erittäin pitkä – yli 21 vuotta”. Lainojen euromääräisten rahavirtojen nettonykyarvon määrittämiseksi investointikehyksessä käytetään kolmen kuukauden euromääräistä swap-käyrää.

Lainojen ja suojausswapien euromääräisten rahavirtojen nettonykyarvon määrittämiseksi käytetään kolmen kuukauden euriboria. Lainojen muiden kuin euromääräisten rahavirtojen nettonykyarvon määrittämiseksi käytetään kolmen kuukauden euriboria mukautettuna kyseisen valuutan kurssierotuksella. Jos muiden valuuttojen kuin euron osalta ei ole saatavilla luotettavaa, riittävän kattavaa diskonttokorkokäyrää, käytetään joko euron tai Yhdysvaltain dollarin määräistä diskonttokorkokäyrää.

Kuten seuraavasta taulukosta käy ilmi, lainasalkun ja siihen liittyvien omaisuuseräkohtaista suojausta varten tehtyjen swap-sopimusten nettonykyarvo 31. joulukuuta 2024 vähenee 413 tuhatta euroa (31. joulukuuta 2023: 491 tuhatta euroa), johtuen korkojen noususta yhdellä peruspisteellä.

(tuhatta euroa)

BPV Tilanne 31.12.2024	BPV Rahamarkkinapaperit 1 vuosi	Erittäin lyhyt 2–3 vuotta	Lyhyt 4–6 vuotta	Keskipitkä 7–11 vuotta	Pitkä 12–20 vuotta	Erittäin pitkä 21 vuotta	Yhteensä
Lainasalkun ja siihen liittyvien omaisuuseräkohtaista suojausta varten tehtyjen swap-sopimusten kokonaisherkkyys koronvaihteluille	– 33	– 82	– 126	– 133	– 38	– 1	**–413**

(tuhatta euroa)

BPV Tilanne 31.12.2023	BPV Rahamarkkinapaperit 1 vuosi	Erittäin lyhyt 2–3 vuotta	Lyhyt 4–6 vuotta	Keskipitkä 7–11 vuotta	Pitkä 12–20 vuotta	Erittäin pitkä 21 vuotta	Yhteensä
Lainasalkun ja siihen liittyvien omaisuuseräkohtaista suojausta varten tehtyjen swap-sopimusten kokonaisherkkyys koronvaihteluille	– 39	– 97	– 153	– 153	– 47	– 2	**–491**

3.4.2 Valuuttariski

Valuuttariskillä tarkoitetaan investointikehyksen positioiden taloudelliseen arvoon tai niistä saataviin tuloihin liittyvää riskiä, joka johtuu valuuttakurssien epäedullisesta kehityksestä.

Koska investointikehyksen viitevaluutta on euro, se altistuu valuuttariskille aina, kun varojen, velkojen ja suojausinstrumenttien valuutat eivät vastaa toisiaan.

3.4.2.1 *Valuuttariski ja rahoitusvarat*

Investointikehyksen rahoitusvarat ovat joko euroina tai Yhdysvaltain dollareina.

Valuuttariskiltä suojautumiseen käytetään valuuttojen spot- tai termiinikauppaa, valuuttaswapeja tai valuutanvaihtosopimuksia. EIP:n maksuvalmius- ja rahoitusosasto voi lisäksi käyttää mitä tahansa muuta EIP:n politiikan mukaista instrumenttia, joka tarjoaa suojaa investointikehyksen rahoitustoimintaan kohdistuvilta markkinariskeiltä, silloin kun se katsoo tämän tarpeelliseksi ja asianmukaiseksi.

3.4.2.2 *Valuuttariski ja investointikehyksen rahoittamat tai takaamat toimet*

Jäsenvaltioiden investointikehyksen rahoittamiseksi maksamat rahoitusosuudet saadaan euroina. Investointikehyksen rahoittamien tai takaamien toimien sekä korkotukien valuuttana voi olla euro, Yhdysvaltain dollari tai mikä tahansa muu hyväksytty valuutta.

Valuuttariski (suhteessa viitevaluuttana olevaan euroon) syntyy aina, kun muut kuin euromääräiset transaktiot jätetään suojaamatta. Seuraavassa on esitetty investointikehyksen valuuttariskiin liittyvää suojausta koskevat ohjeet.

3.4.2.2.1 *Yhdysvaltain dollarin määräisten toimien suojaaminen*

Investointikehyksen Yhdysvaltain dollarin määräisten toimien valuuttariski katetaan kokonaisriskinä Yhdysvaltain dollarin ja euron välisillä valuuttaswapeilla, joiden voimassaoloa jatketaan ja joiden määrää mukautetaan jaksoittain. Valuuttaswapeilla on kaksi tarkoitusta. Ne tarjoavat sekä uusien suoritusten (lainat ja pääoma) maksuun tarvittavan likviditeetin että valuuttariskin edellyttämän makrotason suojauksen.

Kunkin jakson alussa arvioidaan seuraavalla jaksolla Yhdysvaltain dollareina saatavat ja maksettavat rahavirrat suunniteltujen tai odotettujen maksujen (saatavat ja suoritettavat maksut) perusteella. Erääntyviä valuuttaswapeja jatketaan ja niiden määrää muutetaan siten, että se kattaa vähintään ennusteiden mukaiset seuraavan jakson Yhdysvaltain dollarin määräiset likviditeettitarpeet.

Yhdysvaltain dollarin määräinen valuuttapositio suojataan kuukausittain spot- tai termiinikaupalla, jos kyseinen positio ylittää asetetut enimmäismäärät.

Valuuttaswapin jatkojakson aikana Yhdysvaltain dollarin määräiset odottamattomat likviditeettivajeet voidaan kattaa satunnaisilla valuuttaswapeilla, kun taas ylimääräinen likviditeetti voidaan joko sijoittaa käteisvaroihin tai vaihtaa euroiksi, jos se on seurausta valuuttaposition kasvusta.

3.4.2.2.2 *Muiden valuuttojen kuin euron tai Yhdysvaltain dollarin määräisten toimien suojaaminen*

Sellaiset investointikehyksen toimet, jotka ovat muuna valuuttana kuin euroina tai Yhdysvaltain dollareina, suojataan valuutanvaihtosopimuksin, joilla on sama rahoitusprofiili kuin suojattavalla lainalla, jos käytettävissä on toimivat swap-markkinat.

Investointikehyksellä on sellaisten valuuttojen määräisiä toimia, joille ei ole tarjolla suojausmahdollisuuksia tai joiden tapauksessa suojaus tulee hyvin kalliiksi. Nämä toimet ovat paikallisen valuutan määräisiä, mutta suoritus toteutetaan euroina tai Yhdysvaltain dollareina. Investointikehyksen komitean 22. tammikuuta 2015 hyväksymä rahoitusriskikehys tarjoaa mahdollisuuden suojata paikallisen valuutan määräisen valuuttariskin synteettisesti Yhdysvaltain dollarin määräisillä johdannaisilla silloin kun paikallisen valuutan ja Yhdysvaltain dollarin välillä on merkittävä positiivinen korrelaatio. Yhdysvaltain dollarin määräisillä johdannaisilla synteettisesti suojatut paikalliset valuutat on ilmoitettu kohdassa 3.4.2.2.3 olevassa taulukossa kohdassa ”Paikalliset valuutat (synteettinen suojaus)” ja synteettisesti suojaamattomat valuutat saman taulukon kohdassa ”Paikalliset valuutat (ei synteettisistä suojausta)”.

Lisäksi sellaisten lainojen osalta, jotka ovat muuna valuuttana kuin euroina tai Yhdysvaltain dollareina tai jotka ovat sellaisena valuuttana, jota ei voida suojata valuutanvaihtosopimuksin, investointikehys veloittaa ylimääräisen korkokomponentin, niin sanotun FX premium -koron, pienentääkseen mahdollista paikallisen valuutan arvon heikkenemiseen liittyvää riskiä.

3.4.2.2.3 *Valuuttapositio (tuhansina euroina)*

Tämän liitetiedon taulukoissa on esitetty investointikehyksen valuuttapositio.

Jäljempänä olevissa taulukoissa esitetty valuuttapositio on investointikehyksen (rahoitusriskikehyksessä kuvatun) riskipolitiikan mukainen. Riskipolitiikan mukainen valuuttapositio perustuu kirjanpitotietoihin, ja se määritellään tiettyjen varojen ja velkojen erotuksena. Riskipolitiikan mukaiseen valuuttapositioon sisältyvät varat ja velat valitaan tavalla, jolla varmistetaan, että tulot muunnetaan tilinpäätösvaluutaksi (euroiksi) niiden saantihetkellä.

Osakkeiden ja muiden vaihtuvatuottoisten arvopaperien käyvän arvon muutos samoin kuin lainojen ja ennakkomaksujen arvon alentumiset sisällytetään riskipolitiikan mukaiseen valuuttapositioon. Riskipolitiikan mukaiseen valuuttapositioon sisällytettävät johdannaissopimukset kirjataan käyvän arvon sijasta nimellisarvoon, jotta käsittely vastaisi omaisuuserien arvon käsittelyä, sillä myös omaisuuserien arvo kirjataan niiden nimellisarvoon, jossa on otettu huomioon lainojen arvon alentuminen.

Muut varat ja velat, jotka sisältävät pääasiassa lainoille, johdannaisille ja tuille kertyneitä korkotuottoja, on seuraavissa taulukoissa esitetty kohdassa ”Riskipolitiikan ulkopuolinen valuuttapositio”.

Tilanne 31. joulukuuta 2024	Varat ja velat			Sitoumukset ja ehdolliset velat
Valuutat	Riskipolitiikan mukainen valuuttapositio	Riskipolitiikan ulkopuolinen valuuttapositio	Taseen valuuttapositio	
USD	– 45 774	– 21 740	– 67 514	235 603
Paikalliset valuutat (synteettinen suojaus) (*)				
TZS	-	-	-	-
DOP	10 884	133	11 017	-
Paikalliset valuutat (ei synteettistä suojausta) (*)				
KES, RWF, UGX, HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW, BWP, JMD, NGN, ZAR	225 877	– 3 763	222 114	-
Muut valuutat kuin euro yhteensä	**190 987**	**– 25 370**	**165 617**	**235 603**
EUR		3 139 294	3 139 294	1 043 860
Euro ja muut valuutat yhteensä	**190 987**	**3 113 924**	**3 304 911**	**1 279 463**

(*) * Synteettinen suojaus on selitetty kohdassa 3.4.2.2.2. Vuonna 2024 toteutetun synteettisen suojausstrategian uudelleentarkastelun jälkeen Kenian šillinki (KES), Ugandan šillinki (UGX) ja Ruandan frangi (RWF) poistettiin synteettisen suojauksen piiristä.

Tilanne 31. joulukuuta 2023	Varat ja velat			Sitoumukset ja ehdolliset velat
Valuutat	Riskipolitiikan mukainen valuuttapositio	Riskipolitiikan ulkopuolinen valuuttapositio	Taseen valuuttapositio	
USD	– 194 166	– 16 111	– 210 277	306 161
Paikalliset valuutat (synteettinen suojaus) (*)				
KES	87 829	– 4 832	82 997	-
TZS	1 071	19	1 090	-
DOP	16 663	122	16 785	-
UGX	20 283	221	20 504	-
RWF	55 837	367	56 204	-

Tilanne 31. joulukuuta 2023	Varat ja velat			Sitoumukset ja ehdolliset velat
Valuutat	Riskipolitiikan mukainen valuuttapositio	Riskipolitiikan ulkopuolinen valuuttapositio	Taseen valuuttapositio	
Paikalliset valuutat (ei synteettistä suojausta) (*) **HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW, BWP, JMD, NGN, ZAR**	67 992	– 1 136	66 856	-
Muut valuutat kuin euro yhteensä	**55 509**	**– 21 350**	**34 159**	**306 161**
EUR	-	3 489 673	3 489 673	1 344 972
Euro ja muut valuutat yhteensä	**55 509**	**3 468 323**	**3 523 832**	**1 651 133**

(*) Synteettinen suojaus on selitetty kohdassa 3.4.2.2.2.

3.4.2.3 *Analyysi herkkyydestä valuuttakurssimuutoksille*

Euron kurssin 10 prosentin heikentymisestä suhteessa kaikkiin muihin valuuttoihin olisi 31. joulukuuta 2024 ollut seurauksena rahoittajien varojen ja voittojen kasvu 18,4 miljoonalla eurolla (31. joulukuuta 2023 vastaava vaikutus olisi ollut 2,9 miljoonaa euroa). Euron kurssin 10 prosentin vahvistumisesta suhteessa kaikkiin muihin valuuttoihin olisi ollut seurauksena rahoittajien varojen ja voittojen vähennys – 15,1 miljoonalla eurolla (31. joulukuuta 2023 vastaava vaikutus olisi ollut – 2,4 miljoonaa euroa).

3.4.2.4 *Muuntokurssit*

Taseiden (31. joulukuuta 2024 ja 31. joulukuuta 2023) laatimisessa on käytetty seuraavia muuntokursseja:

	31. joulukuuta 2024	31. joulukuuta 2023
Muut kuin EU-valuutat		
Botswanan pula (BWP)	14,49	14,78
Dominikaanisen tasavallan peso (DOP)	63,09	64,08
Fidžin dollari (FJD)	2,38	2,39
Haitin gourde (HTG)	135,09	143,68
Jamaikan dollari (JMD)	161,15	168,22
Kenian shillinki (KES)	133,69	173,20
Mauritanian ouguiya (MRU)	41,30	43,35
Mauritiuksen rupia (MUR)	48,56	48,56

	31. joulukuuta 2024	31. joulukuuta 2023
Mosambikin metical (MZN)	65,65	69,98
Nigerian naira (NGN)	1 591,68	975,04
Ruandan frangi (RWF)	1 419,85	1 385,07
Tansanian shillinki (TZS)	2 490,24	2 772,53
Ugandan shillinki (UGX)	3 812,00	4 178,00
Yhdysvaltain dollari (USD)	1,04	1,11
CFA-frangi BEAC/BCEAO (XAF/XOF)	655,96	655,96
Etelä-Afrikan randi (ZAR)	19,62	20,35
Sambian kwacha (ZMW)	28,87	28,45

3.4.3 Osakkeiden hintariski

Osakkeiden hintariski on riski siitä, että osakesijoitusten käypä arvo laskee osakehintojen ja/tai osakesijoitusten arvon muutosten seurauksena.

Investointikehykseen kohdistuu osakkeiden hintariski sen suorien osakesijoitusten ja sen pääomasijoitusrahastoihin tekemien sijoitusten vuoksi.

Noteeraamattomien osakkeiden arvoa ei voida helposti määrittää jatkuvaa seurantaa ja valvontaa varten. Tällaisten positioiden tapauksessa käytetään parhaita saatavilla olevia arvioita, joihin kuuluvat kaikki asianmukaisella arvostusmenetelmällä määritetyt hinnat.

Yksittäisten suorien osakesijoitusten ja pääomasijoitusrahastoihin tehtyjen sijoitusten arvon +/–10 prosentin muutoksen vaikutus (joka on seurausta oman pääoman ehtoisten instrumenttien salkun käyvän arvon muutoksesta) investointikehyksen rahoittajien varoihin on nousun tapauksessa 83,5 miljoonaa euroa 31. joulukuuta 2024 (82,1 miljoonaa euroa 31. joulukuuta 2023) ja laskun tapauksessa vastaavasti – 83,5 miljoonaa euroa (– 82,1 miljoonaa euroa 31. joulukuuta 2023), jos kaikki muut muuttujat säilyvät ennallaan.

4 **Rahoitusinstrumenttien käypä arvo**

4.1 ***Tilinpäätöksessä käytetty luokittelu ja käyvät arvot***

Seuraavissa taulukoissa on esitetty rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot ja niiden luokitustaso käyvän arvon luokitushierarkiassa. Tiedot eivät sisällä sellaisten rahoitusvarojen ja -velkojen käypiä arvoja, jotka arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon, jos niiden kirjanpitoarvoa voidaan pitää kohtuullisen tarkkana arviona niiden käyvästä arvosta.

(tuhatta euroa)

Tilanne 31. joulukuuta 2024	Kirjanpitoarvo						Käypä arvo			
	Johdannais-sopimukset	Osakkeet ja muut vaihtuva-tuottoiset arvopaperit	Käteisvarat, lainat ja ennakko-maksut	Rahoitus-varat	Muut rahoitusva-rat/velat	Yhteensä	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Pakollisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat										
Johdannaissopimukset	783	-	-	-	-	**783**	-	783	-	**783**
Pääomasijoitusrahastot	-	655 817	-	-	-	**655 817**	-	-	655 817	**655 817**
Suorat oman pääoman ehtoiset sijoitukset	-	178 804	-	-	-	**178 804**	-	-	178 804	**178 804**
Lainat ja ennakkomaksut	-	-	136 983	-	-	**136 983**	-	-	136 983	**136 983**
Pakollisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat yhteensä	**783**	**834 621**	**136 983**	-	-	**972 387**	-	**783**	**971 604**	**972 387**
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvarat										
Käteisvarat ja muut rahavarat	-	-	1 638 604	-	-	**1 638 604**				
Lainat ja ennakkomaksut	-	-	1 361 065	-	-	**1 361 065**				
Saamiset rahoitusosuuksista	-	-	7 482	-	-	**7 482**				
Rahoitusvarat	-	-	-	-	-	-				
Muut varat	-	-	-	-	-	-				
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvarat yhteensä	-	-	**3 007 151**	-	-	**3 007 151**				
Rahoitusvarat yhteensä	**783**	**834 621**	**3 144 134**	-	-	**3 979 538**				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvelat										
Johdannaissopimukset	– 39 210	-	-	-	-	**– 39 210**	-	– 39 210	-	**– 39 210**
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvelat yhteensä	**– 39 210**	-	-	-	-	**– 39 210**	-	**– 39 210**	-	**– 39 210**
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvelat										
Luottositoumuksiin liittyvät varaukset	-	-	-	-	– 18 320	**– 18 320**				
Velat kolmansille	-	-	-	-	– 566 083	**– 566 083**				
Muut velat	-	-	-	-	– 3 289	**– 3 289**				
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvelat yhteensä	-	-	-	-	**– 587 692**	**– 587 692**				
Rahoitusvelat yhteensä	**– 39 210**	-	-	-	**– 587 692**	**– 626 902**				

(tuhatta euroa)

Tilanne 31. joulukuuta 2023	Kirjanpitoarvo						Käypä arvo			
	Johdannaissopimukset	Osakkeet ja muut vaihtuvatuottoiset arvopaperit	Käteisvarat, lainat ja ennakkomaksut	Rahoitusvarat	Muut rahoitusvarat/velat	Yhteensä	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Pakollisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat										
Johdannaissopimukset	55 765	-	-	-	-	**55 765**	-	55 765	-	**55 765**
Pääomasijoitusrahastot	-	693 042	-	-	-	**693 042**	-	-	693 042	**693 042**
Suorat oman pääoman ehtoiset sijoitukset	-	127 671	-	-	-	**127 671**	-	-	127 671	**127 671**
Lainat ja ennakkomaksut	-	-	124 323	-	-	**124 323**	-	-	124 323	**124 323**
Pakollisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat yhteensä	**55 765**	**820 713**	**124 323**	-	-	**1 000 801**	-	**55 765**	**945 036**	**1 000 801**
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvarat										
Käteisvarat ja muut rahavarat	-	-	1 376 824	-	-	**1 376 824**				
Lainat ja ennakkomaksut	-	-	1 558 989	-	-	**1 558 989**				
Saamiset rahoitusosuuksista	-	-	85 321	-	-	**85 321**				
Rahoitusvarat	-	-	-	-	-	-				
Muut varat	-	-	-	-	616	**616**				
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvarat yhteensä	-	-	**3 021 134**	-	**616**	**3 021 750**				
Rahoitusvarat yhteensä	**55 765**	**820 713**	**3 145 457**	-	**616**	**4 022 551**				
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvelat										
Luottositoumuksiin liittyvät varaukset	-	-	-	-	– 19 038	**– 19 038**				
Velat kolmansille	-	-	-	-	– 427 828	**– 427 828**				
Muut velat	-	-	-	-	– 3 338	**– 3 338**				
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvelat yhteensä	-	-	-	-	**– 450 204**	**– 450 204**				
Rahoitusvelat yhteensä	-	-	-	-	**– 450 204**	**– 450 204**				

4.2 ***Käypään arvoon arvostaminen***

4.2.1 Arvostusmenetelmät ja merkittävät, muut kuin todettavissa olevat syöttötiedot

Seuraavassa taulukossa annetaan tiedot arvostusmenetelmistä ja merkittävistä muista kuin todettavissa olevista syöttötiedoista, joita käytetään rahoitusinstrumenttien arvostamisessa käyvän arvon luokitushierarkian tasoilla 2 ja 3.

	Arvostusmenetelmä	Merkittävät muut kuin todettavissa olevat syöttötiedot	Muiden kuin todettavissa olevien syöttötietojen suhde käyvän arvon määritykseen
Käypään arvoon kirjatut rahoitusinstrumentit			
Johdannaissopimukset	Diskontattu rahavirta: Vastaiset rahavirrat arvioidaan käyttämällä termiinikursseja/-korkoja (todettavissa olevat termiinikurssit ja tuottokäyrät tilikauden lopussa) ja sopimusperusteisia termiinikursseja/-korkoja diskontattuina korolla, joka vastaa eri vastapuoliin liittyvää luottoriskiä.	Rahavirtojen arvioinnissa ja diskonttauksessa käytetyt käyrät on kalibroitu markkinatietojen mukaan, ja salkussa olevien swap-sopimusten maturiteetit eivät ylitä pisintä käytettävissä olevien syöttötietojen mukaista maturiteettia. Siksi todettavissa olevia syöttötietoja ei ole.	Ei sovelleta.
Pääomasijoitusrahastot	Mukautettu nettoarvomenetelmä: Käypä arvo määritetään joko soveltamalla investointikehyksen prosenttiosuutta kohde-etuutena olevasta välineestä viimeisimmän raportin mukaiseen nettoarvoon, jota on mukautettu rahavirtojen perusteella, tai käyttämällä rahaston hoitajan ilmoittamaa osuuden tarkkaa arvoa samana päivänä, jos tällainen arvo on saatavilla. Jotta voidaan ottaa huomioon arvon kehitys viimeisimmän käytettävissä olevan nettoarvon määrityspäivän ja tilinpäätöspäivän välisenä aikana, kyseiseltä ajalta tehdään tapahtuma-arviointi ja nettoarvoa mukautetaan tarvittaessa.	Pääomasijoitusrahaston viimeisimmän raportointipäivän ja arvostuspäivän välistä aikaa koskevassa mukautuksessa otetaan huomioon toiminnan kulut ja rahaston hoitopalkkiot, raportointipäivän jälkeiset muutokset pääomasijoitusrahaston kohde-etuuksien käyvässä arvossa, syntyneet uudet velvoitteet, markkinamuutokset ja muut taloudellisissa olosuhteissa tapahtuneet muutokset.	Mitä pitempi käyvän arvon määrittämispäivän ja pääomasijoitusrahaston viimeisimmän raportointipäivän välinen ajanjakso on, sitä suurempi on kyseisen ajanjakson huomioon ottamiseksi tehtävä mukautus.
Suorat oman pääoman ehtoiset sijoitukset	Mukautettu nettoarvo.	Sijoituskohteen viimeisimmän raportointipäivän ja arvostuspäivän välistä aikaa koskevassa mukautuksessa otetaan huomioon toiminnan kulut, raportointipäivän jälkeiset muutokset sijoituskohteen kohde-etuuksien käyvässä arvossa, syntyneet uudet velvoitteet, markkinamuutokset tai muut taloudellisissa olosuhteissa tapahtuneet muutokset, pääomanlisäykset, myynnit ja määräysvallassa tapahtuneet muutokset.	Mitä suurempi markkinakelpoisuuden puuttumisen vuoksi tehtävä vähennys on, sitä pienempi on käypä arvo.

	Arvostusmenetelmä	Merkittävät muut kuin todettavissa olevat syöttötiedot	Muiden kuin todettavissa olevien syöttötietojen suhde käyvän arvon määritykseen
		Markkinakelpoisuuden (likviditeetin) puuttumisen vuoksi tehtävä vähennys, joka määritetään käyttämällä samankaltaisten osakkeiden aikaisempia kauppahintoja kyseisessä maassa / kyseisellä alueella ja joka on 5–30 prosenttia.	
Käypään arvoon arvostettavat lainat (vaikuttavan rahoituksen väline)	Toimintaansa jatkavat lainanottajat: Diskontattu rahavirta, jossa käytetään sopimukseen perustuvia / odotettavissa olevia tulevia rahavirtoja diskontattuna asianmukaisella riskioikaistulla diskonttokorolla, joka kattaa lainaan liittyvän riskin (mukaan lukien lainanottajan luottoriski). Diskonttokorkoa verrataan mihin tahansa merkitykselliseen markkinoiden vertailuarvoon / arvioidaan sen perusteella. Lainanottajat, jotka eivät jatka toimintaansa: Nettovaroihin perustuva menetelmä (likvidaatioarvoon perustuva menetelmä).	Diskonttokoron osatekijät, jotka vastaavat lainanottajan luottoriskiä riskittömiin markkinakorkoihin verrattuna.	Mitä korkeampi diskonttokorko on, sitä pienempi on käypä arvo

	Arvostusmenetelmä	Merkittävät muut kuin todettavissa olevat syöttötiedot	Muiden kuin todettavissa olevien syöttötietojen suhde käyvän arvon määritykseen
Rahoitusinstrumentit, joita ei kirjata käypään arvoon			
Lainat ja ennakkomaksut	Diskontattu rahavirta: Arvostusmallissa käytetään sopimusperusteisia rahavirtoja, joiden toteutumisedellytyksenä on, ettei velallinen laiminlyö velvoitteitaan, ja joissa ei oteta huomioon vakuuksien arvoa eikä aikaistettua takaisinmaksua koskevia skenaarioita. Lainojen nettonykyarvo lasketaan käyttämällä mallia, jossa kunkin lainan sopimusperusteiset rahavirrat diskontataan käyttämällä mukautettua markkinoiden diskonttokorkokäyrää. Kunkin lainan nettonykyarvoa mukautetaan tämän jälkeen kulloinkin odotettavissa olevien tappioiden huomioon ottamiseksi. Tämän jälkeen tulokset lasketaan yhteen lainojen ja ennakkomaksujen käyvän arvon laskemiseksi.	Ei sovelleta.	Ei sovelleta.
Rahoitusvarat	Diskontattu rahavirta	Ei sovelleta.	Ei sovelleta.

IFRS 13 -standardin soveltamisen seurauksena johdannaissopimusten käypään arvoon 31. joulukuuta 2024 ja 2023 on sisällytetty seuraavat arvonoikaisut:

— vastapuolen luottoriskin oikaisut (CVA), jotka vastaavat johdannaistransaktioihin liittyvää vastapuolen luottoriskiä ja joiden määrä on pyöristettynä – 2,8 tuhatta euroa 31. joulukuuta 2024 ja – 6,1 tuhatta euroa 31. joulukuuta 2023.

— oman luottoriskin oikaisut (DVA), jotka vastaavat johdannaistransaktioihin liittyvää omaa luottoriskiä ja joiden määrä on pyöristettynä +3,6 tuhatta euroa 31. joulukuuta 2024 ja +7,2 tuhatta euroa 31. joulukuuta 2023.

4.2.2 Tasojen 1 ja 2 väliset siirrot

Investointikehyksessä sovelletun käytännön mukaisesti tasojen väliset siirrot kirjataan siirron aiheuttaneen tapahtuman tai olosuhteiden muuttumisen ajankohtana.

Investointikehyksessä ei vuosina 2024 ja 2023 siirretty omaisuuseriä käyvän arvon luokitushierarkian tasolta 1 tasolle 2 tai päinvastoin.

4.2.3 Tason 3 käyvät arvot

Tason 3 käypien arvojen täsmäytys

Seuraavissa taulukoissa on esitetty muutokset tason 3 instrumenteissa ([32]) (tilanne 31. joulukuuta 2024 ja 31. joulukuuta 2023):

(tuhatta euroa)

	Osakkeet ja muut vaihtuvatuottoiset arvopaperit
Saldo 1. tammikuuta 2024	**820 713**
Tulosvaikutteisesti kirjatut voitot ja tappiot:	
Myynnistä tai sijoituksista irtautumisista johtuvien käyvän arvon oikaisujen taseesta poistaminen	14 051
Osakkeiden ja muiden vaihtuvatuottoisten arvopapereiden käyvän arvon nettomuutos	– 45 698
Yhteensä	**– 31 647**
Suoritetut maksut	69 392
Saadut maksut	– 21 413
Myynnit tai sijoituksista irtautumiset	– 25 623
Valuuttakurssiero	23 199
Saldo 31. joulukuuta 2024	**834 621**

([32]) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostetut lainat esitetään liitetiedossa 7.

(tuhatta euroa)

	Osakkeet ja muut vaihtuvatuottoiset arvopaperit
Saldo 1. tammikuuta 2023	**797 341**
Tulosvaikutteisesti kirjatut voitot ja tappiot:	
Osakkeiden ja muiden vaihtuvatuottoisten arvopapereiden käyvän arvon nettomuutos	– 15 142
Yhteensä	**– 15 142**
Suoritetut maksut	101 100
Saadut maksut	– 32 560
Valuuttakurssiero	– 30 026
Saldo 31. joulukuuta 2023	**820 713**

Herkkyysanalyysi

Suorien osakesijoitusten ja pääomasijoitusrahastoihin tehtyjen sijoitusten arvon +/–10 prosentin muutoksen vaikutus investointikehyksen rahoittajien varoihin sekä yli- tai alijäämää ja muita laajan tuloksen eriä koskevaan laskelmaan on nousun tapauksessa 83,5 miljoonaa euroa 31. joulukuuta 2024 (82,1 miljoonaa euroa 31. joulukuuta 2023) ja laskun tapauksessa vastaavasti 83,5 miljoonaa euroa (82,1 miljoonaa euroa 31. joulukuuta 2023), jos kaikki muut muuttujat säilyvät ennallaan.

5 Käteisvarat ja muut rahavarat

Käteisvarat ja muut rahavarat muodostuvat seuraavista eristä:

(tuhatta euroa)

	31.12.2024	31.12.2023
Käteisvarat	212 466	146 494
Määräaikaistalletukset	304 538	625 403
Yritystodistukset	1 116 826	599 507
Käteisvarat ja muut rahavarat rahavirtalaskelmassa	**1 633 830**	**1 371 404**
Kertynyt korko	4 774	5 420
Käteisvarat ja muut rahavarat taseessa	**1 638 604**	**1 376 824**

6 Johdannaissopimukset

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset muodostuvat pääasiassa seuraavista eristä:

(tuhatta euroa)

Tilanne 31. joulukuuta 2024	Käypä arvo		Nimellis-arvo
	Varat	Velat	
Valuutanvaihtosopimukset	783	– 268	33 073
Valuuttaswapit	-	– 38 942	1 330 000
Johdannaissopimukset yhteensä	**783**	**– 39 210**	**1 363 073**

(tuhatta euroa)

Tilanne 31. joulukuuta 2024	Käypä arvo		Nimellis-arvo
	Varat	Velat	
Valuuttojen väliset koronvaihtosopimukset	9 983	-	43 250
Valuuttaswapit	45 782	-	1 640 000
Johdannaissopimukset yhteensä	**55 765**	-	**1 683 250**

7 Lainat ja ennakkomaksut

7.1 *Lainat ja ennakkomaksut*

Seuraavassa taulukossa esitetään lainojen ja ennakkomaksujen alkusaldon ja loppusaldon täsmäytys:

(tuhatta euroa)

	Globaalilainat (*)	Lainat, parempi etuoikeusasema	Lainat, huonompi etuoikeusasema	Yhteensä
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettujen lainojen nimellisarvo 1. tammikuuta 2024	**1 098 121**	**495 337**	-	**1 593 458**
Suoritetut maksut	68 519	16 987	-	**85 506**
Kokonaan kuluksi kirjatut	– 4 945	-	-	**– 4 945**
Saadut maksut	– 226 719	– 141 664	-	**– 368 383**
Aktivoidut korot	-	-	-	-
Valuuttakurssiero	60 352	16 689	-	**77 041**
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettujen lainojen nimellisarvo 31. joulukuuta 2024	**995 328**	**387 349**	-	**1 382 677**
Arvon alentuminen – tappiota koskeva vähennyserä 1. tammikuuta 2024	**– 32 398**	**– 17 199**	-	**– 49 597**
Seuraavien 12 kuukauden odotettavissa olevien luottotappioiden nettomuutokset	2 081	124	-	**2 205**
Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo ei ole alentunut luottoriskin johdosta, nettomuutokset	7 071	5 567	-	**12 638**
Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo on alentunut luottoriskin johdosta	– 581	– 5 205	-	**– 5 786**
Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo on alentunut luottoriskin johdosta, peruutukset	2 796	292	-	**3 088**
Kokonaan kuluksi kirjatut	4 945	-	-	**4 945**
Valuuttakurssiero	– 1 300	– 704	-	**– 2 004**
Arvon alentuminen – tappiota koskeva vähennyserä 31. joulukuuta 2024	**– 17 386**	**– 17 125**	-	**– 34 511**
Jaksotettuun hankintamenoon arvostetut lainat ja ennakkomaksut 31. joulukuuta 2024	**977 942**	**370 224**	-	**1 348 166**
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettujen lainojen nimellisarvo 1.1.2024	**1 080**	**106 576**	**70 453**	**178 109**
Suoritetut maksut	-	7 851	8 037	**15 888**
Aktivoidut korot	-	1 675	568	**2 243**
Saadut maksut	-	– 3 185	-	**– 3 185**
Valuuttakurssiero	-	3 771	562	**4 333**
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettujen lainojen nimellisarvo 31. joulukuuta 2024	**1 080**	**116 688**	**79 620**	**197 388**
Käyvän arvon oikaisut 1. tammikuuta 2024	**– 1 080**	**– 34 983**	**– 17 723**	**– 53 786**

(tuhatta euroa)

	Globaalilainat (*)	Lainat, parempi etuoikeusasema	Lainat, huonompi etuoikeusasema	Yhteensä
Käyvän arvon nettomuutos	-	1 724	– 7 160	**– 5 436**
Valuuttakurssiero	-	– 1 136	– 47	**– 1 183**
Käyvän arvon oikaisut 31. joulukuuta 2024	**– 1 080**	**– 34 395**	**– 24 930**	**– 60 405**
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostetut lainat ja ennakkomaksut 31. joulukuuta 2024	-	**82 293**	**54 690**	**136 983**
Jaksotettu hankintameno	– 3 079	– 3 681	-	**– 6 760**
Korko	10 766	8 429	464	**19 659**
Lainat ja ennakkomaksut 31. joulukuuta 2024	**985 629**	**457 265**	**55 154**	**1 498 048**

(*) * Sisältää edustussopimukset.

(tuhatta euroa)

	Globaalilainat (*)	Lainat, parempi etuoikeusasema	Lainat, huonompi etuoikeusasema	Yhteensä
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettujen lainojen nimellisarvo 1. tammikuuta 2023	**1 236 887**	**563 277**	-	**1 800 164**
Suoritetut maksut	154 587	11 986	-	**166 573**
Saadut maksut	– 219 739	– 67 902	-	**– 287 641**
Valuuttakurssiero	– 73 614	– 12 024	-	**– 85 638**
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettujen lainojen nimellisarvo 31. joulukuuta 2023	**1 098 121**	**495 337**	-	**1 593 458**
Arvon alentuminen – tappiota koskeva vähennyserä 1. tammikuuta 2023	**– 37 604**	**– 22 798**	-	**– 60 402**
Seuraavien 12 kuukauden odotettavissa olevien luottotappioiden nettomuutokset	– 287	– 92	-	**– 379**
Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo ei ole alentunut luottoriskin johdosta, nettomuutokset	– 1 060	4 887	-	**3 827**
Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo on alentunut luottoriskin johdosta, peruutukset	5 205	402	-	**5 607**
Valuuttakurssiero	1 348	402	-	**1 750**
Arvon alentuminen – tappiota koskeva vähennyserä 31. joulukuuta 2023	**– 32 398**	**– 17 199**	-	**– 49 597**
Jaksotettuun hankintamenoon arvostetut lainat ja ennakkomaksut 31. joulukuuta 2023	**1 065 723**	**478 138**	-	**1 543 861**
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettujen lainojen nimellisarvo 1. tammikuuta 2023	**1 080**	**72 923**	**66 833**	**140 836**
Suoritetut maksut	-	37 092	3 572	**40 664**
Saadut maksut	-	– 514	-	**– 514**
Valuuttakurssiero	-	– 2 925	48	**– 2 877**

(tuhatta euroa)

	Globaalilainat (*)	Lainat, parempi etuoikeusasema	Lainat, huonompi etuoikeusasema	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettujen lainojen nimellisarvo 31. joulukuuta 2023	**1 080**	**106 576**	**70 453**	**178 109**
Käyvän arvon oikaisut 1. tammikuuta 2023	**– 1 080**	**– 26 420**	**– 17 732**	**– 45 232**
Käyvän arvon nettomuutos	-	– 8 941	9	**– 8 932**
Valuuttakurssiero	-	378	-	**378**
Käyvän arvon oikaisut 31. joulukuuta 2023	**– 1 080**	**– 34 983**	**– 17 723**	**– 53 786**
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostetut lainat ja ennakkomaksut 31. joulukuuta 2023	-	**71 593**	**52 730**	**124 323**
Jaksotettu hankintameno	– 3 518	– 4 040	-	**– 7 558**
Korko	11 560	10 876	250	**22 686**
Lainat ja ennakkomaksut 31. joulukuuta 2023	**1 073 765**	**556 567**	**52 980**	**1 683 312**

(*) * Sisältää edustussopimukset.

7.2 ***Lainojen ja muiden ennakkomaksujen arvon alentuminen – tappioita koskevat vähennyserät***

(tuhatta euroa)

	2024			
	Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot			
	Seuraavien 12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo ei ole alentunut luottoriskin johdosta	Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo on alentunut luottoriskin johdosta	Yhteensä
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat lainat ja ennakkomaksut				
Saldo 1.1.2024	**10 964**	**24 674**	**13 959**	**49 597**
Siirto seuraavien 12 kuukauden odotettavissa oleviin luottotappioihin	2 271	– 9 511	-	**– 7 240**
Siirto koko voimassaoloajalta odotettavissa oleviin luottotappioihin varoista, joiden arvo ei ole alentunut luottoriskin johdosta	– 288	948	-	**660**
Siirto koko voimassaoloajalta odotettavissa oleviin luottotappioihin varoista, joiden arvo on alentunut luottoriskin johdosta	-	– 1 428	5 786	**4 358**
Tappioita koskevien vähennyserien nettoarvostus	– 3 160	– 2 394	– 3 088	**– 8 642**
Myönnetyt tai ostetut uudet rahoitusvarat	-	-	-	-
Taseesta poistetut rahoitusvarat	– 1 028	– 253	-	**– 1 281**
Kokonaan kuluksi kirjatut	-	-	– 4 945	**– 4 945**
Valuuttakurssiero*	916	540	548	**2 004**
Saldo 31. joulukuuta 2024	**9 675**	**12 576**	**12 260**	**34 511**

(tuhatta euroa)

	2023 Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot			
	Seuraavien 12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo ei ole alentunut luottoriskin johdosta	Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo on alentunut luottoriskin johdosta	Yhteensä
Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat lainat ja ennakkomaksut				
Saldo 1. tammikuuta 2023	**11 370**	**28 817**	**20 215**	**60 402**
Siirto seuraavien 12 kuukauden odotettavissa oleviin luottotappioihin	869	– 4 217	-	**– 3 348**
Siirto koko voimassaoloajalta odotettavissa oleviin luottotappioihin varoista, joiden arvo ei ole alentunut luottoriskin johdosta	– 927	3 593	-	**2 666**
Tappioita koskevien vähennyserien nettoarvostus	– 993	– 4 333	– 2 873	**– 8 199**
Myönnetyt tai ostetut uudet rahoitusvarat	1 470	1 188	-	**2 658**
Taseesta poistetut rahoitusvarat	– 41	– 57	– 2 734	**– 2 832**
Valuuttakurssiero ([1])	– 784	– 317	– 649	**– 1 750**
Saldo 31. joulukuuta 2023	**10 964**	**24 674**	**13 959**	**49 597**

([1]) * Valuuttakurssimuutokset jätetään pois yli- tai alijäämää ja muita laajan tuloksen eriä osoittavassa laskelmassa sekä rahoittajien varojen muutoksia koskevassa laskelmassa esitetyistä määristä.

8 **Osakkeet ja muut vaihtuvatuottoiset arvopaperit**

Seuraavassa taulukossa esitetään oman pääoman ehtoisten sijoitusten alkusaldon ja loppusaldon täsmäytys:

(tuhatta euroa)

	Pääomasijoitus-rahastot	Suorat oman pääoman ehtoiset sijoitukset	Yhteensä
Hankintameno 1. tammikuuta 2024	**633 347**	**73 455**	**706 802**
Luokittelun muutokset ([1])	– 25 059	25 059	-
Suoritetut maksut	69 392	-	69 392
Saadut maksut	– 21 181	– 232	– 21 413
Myynnit / sijoituksista irtautumiset	– 22 992	– 2 631	– 25 623
Valuuttakurssiero	30 374	– 1 816	28 558
Hankintameno 31. joulukuuta 2024	**663 881**	**93 835**	**757 716**
Realisoitumattomat voitot ja tappiot 1. tammikuuta 2024	**59 695**	**54 216**	**113 911**
Luokittelun muutokset ([1])	– 395	395	-
Realisoitumattomien voittojen ja tappioiden nettomuutos	– 77 795	32 097	– 45 698
Myynnistä tai sijoituksista irtautumisista johtuvien käyvän arvon oikaisujen taseesta poistaminen	11 202	2 849	14 051
Valuuttakurssiero	– 771	– 4 588	– 5 359
Realisoitumattomat voitot ja tappiot 31. joulukuuta 2024	**– 8 064**	**84 969**	**76 905**
Osakkeet ja muut vaihtuvatuottoiset arvopaperit 31. joulukuuta 2024	**655 817**	**178 804**	**834 621**

([1]) * Investointikehys on muuttanut tapaa, jolla investointi luokitellaan pääomasijoitusrahastoksi tai suoraksi sijoitukseksi, hiljattain käyttöön otetun arvonmääritysohjekirjan mukaisesti.

(tuhatta euroa)

	Pääomasijoitus-rahastot	Suorat oman pääoman ehtoiset sijoitukset	Yhteensä
Hankintameno 1. tammikuuta 2023	**580 534**	**81 711**	**662 245**
Suoritetut maksut	101 100	-	101 100
Saadut maksut / myynnit	– 32 560	-	– 32 560
Valuuttakurssiero	– 15 727	– 8 256	– 23 983
Hankintameno 31. joulukuuta 2023	**633 347**	**73 455**	**706 802**
Realisoitumattomat voitot ja tappiot 1. tammikuuta 2023	**104 030**	**31 066**	**135 096**
Realisoitumattomien voittojen ja tappioiden nettomuutos	– 43 652	28 510	– 15 142
Valuuttakurssiero	– 683	– 5 360	– 6 043
Realisoitumattomat voitot ja tappiot 31. joulukuuta 2023	**59 695**	**54 216**	**113 911**
Osakkeet ja muut vaihtuvatuottoiset arvopaperit 31. joulukuuta 2023	**693 042**	**127 671**	**820 713**

9 **Saamiset rahoitusosuuksista**

Saamiset rahoitusosuuksista, joiden määrä on 7,5 miljoonaa euroa (2023: 85,3 miljoonaa euroa), muodostuvat kokonaisuudessaan jäsenvaltioiden rahoitusosuuksista, joiden maksamista on pyydetty mutta joita ei ole vielä maksettu.

10 **Rahoitusvarat**

Käteissalkku muodostuu noteeratuista joukkovelkakirjoista, joiden juoksuaika tilinpäätöspäivänä on alle kolme kuukautta. Seuraavassa taulukossa on esitetty käteissalkussa tapahtuneet muutokset:

(tuhatta euroa)

Saldo 1. tammikuuta 2024	-
Hankinnat	-
Erääntyneet	-
Jaksotetun preemion/diskonton muutos	-
Kertyneen koron muutos	-
Saldo 31. joulukuuta 2024	-

(tuhatta euroa)

Saldo 1. tammikuuta 2023	**73 003**
Hankinnat	348 523
Erääntyneet	– 421 278
Jaksotetun preemion/diskonton muutos	–248
Kertyneen koron muutos	-
Saldo 31. joulukuuta 2023	-

11 **Muut varat**

Muut varat muodostuvat pääasiassa seuraavista eristä:

(tuhatta euroa)

	31.12.2024	31.12.2023
Saamiset EIP:stä	-	616
Vakuudet	-	-
Muut varat yhteensä	-	**616**

12 **Tuloennakot**

Tuloennakot muodostuvat pääasiassa seuraavista eristä:

(tuhatta euroa)

	31.12.2024	31.12.2023
Korkotukiin liittyvät tuloennakot	46 461	47 923
Lainojen ja ennakkomaksujen palkkioihin liittyvät tuloennakot	1 264	1 202
Tuloennakot yhteensä	**47 725**	**49 125**

13 **Luottositoumuksiin liittyvät varaukset**

Seuraavissa taulukoissa esitetään nostamattomista lainoista (lainasitoumuksista) aiheutuvia tappioita koskevan vähennyserän alkusaldon ja loppusaldon täsmäytys:

(tuhatta euroa)

	2024			
	Seuraavien 12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo ei ole alentunut luottoriskin johdosta	Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo on alentunut luottoriskin johdosta	Yhteensä
Lainasitoumukset				
Saldo 1. tammikuuta	**2 715**	**16 323**	-	**19 038**
Siirto seuraavien 12 kuukauden odotettavissa oleviin luottotappioihin	13	– 279	-	**– 266**
Siirto koko voimassaoloajalta odotettavissa oleviin luottotappioihin varoista, joiden arvo ei ole alentunut luottoriskin johdosta	– 853	15 386	-	**14 533**
Tappioita koskevien vähennyserien nettoarvostus	761	– 1 330	-	**– 569**
Myönnetyt tai ostetut uudet rahoitusvarat	– 1 145	– 13 271	-	**– 14 416**
Saldo 31. joulukuuta	**1 491**	**16 829**	-	**18 320**

(tuhatta euroa)

	2023			
	Seuraavien 12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo ei ole alentunut luottoriskin johdosta	Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot varoista, joiden arvo on alentunut luottoriskin johdosta	Yhteensä
Lainasitoumukset				
Saldo 1. tammikuuta	**4 825**	**11 758**	-	**16 583**
Siirto koko voimassaoloajalta odotettavissa oleviin luottotappioihin varoista, joiden arvo ei ole alentunut luottoriskin johdosta	– 163	1 955	-	**1 792**
Tappioita koskevien vähennyserien nettoarvostus	466	8 206	-	**8 672**
Tappioita koskevien vähennyserien nettoarvostus	– 1 295	– 1 461	-	**– 2 756**
Myönnetyt tai ostetut uudet rahoitusvarat	– 1 120	– 4 118	-	**– 5 238**
Valuuttakurssiero	2	– 17	-	**– 15**
Saldo 31. joulukuuta	**2 715**	**16 323**	-	**19 038**

14 Velat kolmansille

Nämä velat muodostuvat pääasiassa seuraavista eristä:

(tuhatta euroa)

	31.12.2024	31.12.2023
EIP:lle maksettavat yleiset hallintomenot (netto)	24 794	29 655
Muut EIP:lle maksettavat määrät	43 260	39 384
Jäsenvaltioiden saamisiin kuuluvat vielä maksamatta olevat korkotuet ja tekninen apu	498 029	358 789
Velat kolmansille yhteensä	**566 083**	**427 828**

15 Muut velat

Muut velat muodostuvat pääasiassa seuraavista eristä:

(tuhatta euroa)

	31.12.2024	31.12.2023
Etukäteen saadut lainojen lyhennykset	3 289	2 727
Korkotukiin liittyvät tuloennakot	-	611
Muut velat yhteensä	**3 289**	**3 338**

16 Jäsenvaltioiden rahoitusosuudet, joiden maksamista on pyydetty

(tuhatta euroa)

Jäsenvaltiot	Rahoitusosuus (investointikehys)	Rahoitusosuus (korkotuet ja tekninen apu)	Yhteensä maksettu	Maksua pyydetty, maksamatta (*)
Itävalta	94 677	45 267	139 944	216
Belgia	138 169	26 952	165 121	292

(tuhatta euroa)

Jäsenvaltiot	Rahoitusosuus (investointikehys)	Rahoitusosuus (korkotuet ja tekninen apu)	Yhteensä maksettu	Maksua pyydetty, maksamatta (*)
Bulgaria	2 660	28 898	31 558	20
Kroatia	1 126	173 578	174 704	20
Kypros	1 566	4 528	6 094	-
Tšekki	9 697	3 028	12 725	72
Tanska	77 279	5 108	82 387	178
Viro	992	5 141	6 133	-
Suomi	55 115	66 602	121 717	136
Ranska	818 754	196 514	1 015 268	1 603
Saksa	823 467	43 762	867 229	1 852
Kreikka	50 271	3 672	53 943	135
Unkari	9 230	2 422	11 652	-
Irlanti	27 921	18 598	46 519	85
Italia	470 233	38 318	508 551	1 128
Latvia	1 364	7 630	8 994	10
Liettua	2 248	105 253	107 501	-
Luxemburg	10 395	1 242	11 637	23
Malta	526	2 273	2 799	3
Alankomaat	187 913	10 236	198 149	430
Puola	24 591	16 732	41 323	181
Portugali	39 250	12 058	51 308	-
Romania	7 734	5 701	13 435	65
Slovakia	4 231	2 293	6 524	34
Slovenia	3 137	2 717	5 854	20
Espanja	250 314	28 943	279 257	714
Ruotsi	102 760	29 704	132 464	265
Yhdistynyt kuningaskunta	506 075	150 826	656 901	-
Yhteensä 31. joulukuuta 2024	**3 721 695**	**1 037 996**	**4 759 691**	**7 482**
Yhteensä 31. joulukuuta 2023	**3 721 695**	**828 996**	**4 550 691**	**85 321**

(*) * Neuvosto vahvisti 14.11.2024 jäsenvaltioiden rahoitusosuudet, jotka näiden oli maksettava 21.1.2025 mennessä. 31.12.2024 maksamatta oli 7,5 miljoonaa euroa.

17 Maksetut jäsenvaltioiden rahoitusosuudet

(tuhatta euroa)

	Euroopan komissio			Yhdistynyt kuningas-kunta	Yhteensä
	AKT	MMA	Yhteensä		
Takaisin saadut varat vuoden 2021 osalta	251 000	7 000	**258 000**	44 386	**302 386**
Takaisin saadut varat vuoden 2022 osalta	236 883	6 732	**243 615**	41 912	**285 527**
Takaisin saadut varat vuoden 2023 osalta	257 152	7 154	**264 306**	45 471	**309 777**
Maksetut jäsenvaltioiden rahoitusosuudet 31. joulukuuta 2024	**745 035**	**20 886**	**765 921**	**131 769**	**897 690**
Maksetut jäsenvaltioiden rahoitusosuudet 31. joulukuuta 2023	**487 883**	**13 732**	**501 615**	**86 298**	**587 913**

Siirtosopimuksen mukaisesti vuodesta 2024 alkaen 31. joulukuuta 2027 saakka investointikehyksestä siirretään vuosittain Euroopan komissiolle käytettävissä olevien, AKT-maiden investointikehyksestä takaisin saatujen varojen määrä ja käytettävissä olevien MMA-investointikehyksestä takaisin saatujen varojen määrä. Käytettävissä olevien, AKT-maiden investointikehyksestä takaisin saatujen varojen ohjeellinen määrä on 1 000 miljoonaa euroa, ja käytettävissä olevien MMA-investointikehyksestä takaisin saatujen varojen ohjeellinen määrä on 35 miljoonaa euroa. Lisäksi investointikehyksestä siirretään Yhdistyneelle kuningaskunnalle määrät, jotka vastaavat Yhdistyneen kuningaskunnan osuutta näistä käytettävissä olevista takaisin saaduista varoista. Edellä olevassa taulukossa esitetään jo maksetut takaisin saadut varat.

18 Sitoumukset ja ehdolliset velat

(tuhatta euroa)

	31.12.2024	31.12.2023
Sitoumukset		
Nostamattomat lainat	676 229	883 092
Osakkeet ja muut vaihtuvatuottoiset arvopaperit, joista on tehty sitoumus mutta ei suoritusta	237 886	297 534
Käyttöön otetut vakuudet	-	985
Korkotuet ja tekninen apu	362 848	422 758
Ehdolliset velat		
Allekirjoitetut vakuussitoumukset, joiden mukaista vakuutta ei ole vielä otettu käyttöön	2 500	46 764
Sitoumukset ja ehdolliset velat yhteensä	**1 279 463**	**1 651 133**

19 Korkotuotot ja -kulut ja vastaavat tuotot ja kulut

Korkotuotot ja vastaavat tuotot muodostuvat pääasiassa seuraavista eristä:

(tuhatta euroa)

	1.1.2024–31.12.2024	1.1.2023–31.12.2023
Käteisvarat ja muut rahavarat	56 083	36 668
Lainat ja ennakkomaksut	90 034	95 137

(tuhatta euroa)

	1.1.2024–31.12.2024	1.1.2023–31.12.2023
Rahoitusvarat	10 484	10 029
Rahoitusvarat	-	3 584
Johdannaissopimukset	-	2 918
Korkotuotot ja vastaavat tuotot yhteensä	**156 601**	**148 336**

Korkokulut ja vastaavat kulut muodostuvat pääasiassa seuraavista eristä:

(tuhatta euroa)

	1.1.2024–31.12.2024	1.1.2023–31.12.2023
Johdannaissopimukset	– 1 805	-
Korkokulut ja vastaavat kulut yhteensä	**– 1 805**	-

20 **Palkkiotuotot ja -kulut**

Palkkiotuotot muodostuvat pääasiassa seuraavista eristä:

(tuhatta euroa)

	1.1.2024–31.12.2024	1.1.2023–31.12.2023
Palkkiot lainoista ja ennakkomaksuista	-	1
Palkkiot vakuuksista	20	24
Palkkiotuotot yhteensä	**20**	**25**

Palkkiokulut muodostuvat pääasiassa seuraavista eristä:

(tuhatta euroa)

	1.1.2024–31.12.2024	1.1.2023–31.12.2023
Osakkeista ja muista vaihtuvatuottoisista arvopapereista kolmansille osapulille maksetut palkkiot	– 212	– 62
Palkkiokulut yhteensä	**– 212**	**– 62**

21 Osakkeiden ja muiden vaihtuvatuottoisten arvopapereiden nettotulos

Osakkeiden ja muiden vaihtuvatuottoisten arvopapereiden nettotulos muodostuu pääasiassa seuraavista eristä:

(tuhatta euroa)

	1.1.2024–31.12.2024	1.1.2023–31.12.2023
Nettotuotot	– 4 946	130
Osinkotuotot	16 548	6 555
Käyvän arvon nettomuutos	– 45 698	– 15 142
Osakkeiden ja muiden vaihtuvatuottoisten arvopapereiden nettotulos	**– 34 096**	**– 8 457**

22 Nettotulos valuuttaoperaatioista

Valuuttaoperaatioiden nettotuloksen tärkeimmät osatekijät ovat seuraavat:

(tuhatta euroa)

	1.1.2024–31.12.2024	1.1.2023–31.12.2023
Valuuttapositioiden uudelleenarvostus		
Käteisvarat ja muut rahavarat	6 821	– 123
Johdannaissopimukset	– 773	86 071
Lainat ja ennakkomaksut	78 744	– 89 458
Osakkeet ja muut vaihtuvatuottoiset arvopaperit	23 199	– 30 026
Muut	– 2 231	3 479
Valuuttapositioiden uudelleenarvostus yhteensä	**105 760**	**– 30 057**
Valuuttaswapien toteutuneet tulokset (suojauskustannukset)	**– 23 853**	**– 37 828**
Nettotulos valuuttaoperaatioista	**81 907**	**– 67 885**

23 Yleiset hallintokulut

Yleiset hallintokulut ovat menoja, joita EIP:lle aiheutuu investointikehyksen hallinnoinnista. Näistä kuluista vähennetään tuotot vakiomääräisistä arviointipalkkioista, jotka EIP veloittaa suoraan investointikehyksen tuensaajilta.

Yleiset hallintokulut olivat 31. joulukuuta 2024 yhteensä – 24,8 miljoonaa euroa (31. joulukuuta 2023: – 29,7 miljoonaa euroa).

24 Osallistuminen konsernitilinpäätökseen sisältymättömiin strukturoituihin yhteisöihin (tuhansina euroina)

Strukturoidun yhteisön määritelmä

Strukturoitu yhteisö on rakennettu siten, etteivät äänioikeudet tai vastaavanlaiset oikeudet ole ratkaiseva tekijä päätettäessä, kenellä on määräysvalta yhteisössä. Strukturoidulla yhteisöllä on IFRS 12:n mukaan usein joitakin seuraavassa luetelluista piirteistä:

— rajoitetut toiminnot

— kapea-alainen ja hyvin määritelty tavoite, kuten verotehokkaan vuokrasopimuksen järjestäminen, tutkimus- ja kehittämistoiminnan harjoittaminen, pääoma- tai rahoituslähteen järjestäminen yhteisölle tai sijoitusmahdollisuuksien tarjoaminen sijoittajille siirtämällä strukturoidun yhteisön varoihin liittyvät riskit ja edut sijoittajille

— riittämätön pääoma, jotta strukturoitu yhteisö pystyisi rahoittamaan toimintonsa ilman huonommassa etuoikeusasemassa olevaa taloudellista tukea

— rahoitus, joka tapahtuu käyttäen useita sopimuksella toisiinsa liitettyjä, sijoittajille kohdistettuja instrumentteja, jotka muodostavat luottoriskin tai muun riskin keskittymiä (siivut).

Konsernitilinpäätökseen sisältymättömät strukturoidut yhteisöt

Konsernitilinpäätökseen sisältymättömät strukturoidut yhteisöt ovat sellaisia strukturoituja yhteisöjä, jotka eivät ole investointikehyksen määräysvallassa, ja niihin kuuluvat myös osuudet konsernitilinpäätökseen sisältymättömissä strukturoiduissa yhteisöissä.

Strukturoiduissa yhteisöissä olevat osuudet:

Osuus määritellään IFRS 12:ssa laajalti siten, että sillä tarkoitetaan sopimukseen perustuvaa tai sopimukseen perustumatonta osallisuutta, jonka seurauksena raportoiva yhteisö altistuu toisen yhteisön tuloksesta johtuvan tuoton vaihtelulle. Esimerkkejä tällaisista osuuksista ovat muun muassa oman pääoman ehtoisten osuuksien hallussapito ja muut osallisuuden muodot, kuten rahoituksen tarjoaminen, maksuvalmiustuki, lisävakuusjärjestelyt, sitoumukset ja vakuudet muille yhteisöille. Raportoivalla yhteisöllä ei IFRS 12:n mukaan välttämättä ole osuutta toisessa yhteisössä pelkästään tyypillisen asiakas-tavarantoimittaja-suhteen perusteella.

Jäljempänä olevassa taulukossa on esitetty tietoja strukturoiduista yhteisöistä, joita ei sisällytetä konsernitilinpäätökseen mutta joissa investointikehyksellä on osuus.

Strukturoidun yhteisön tyyppi	Luonne ja tarkoitus	Investointikehyksen osuus yhteisössä
Hankerahoitus – lainananto erillisyhtiöille	Hankerahoitustoimet ovat transaktioita, joissa investointikehyksen velanhoito perustuu sellaisen lainanottajan maksuihin, jonka ainoana tai pääasiallisena tulonlähteenä on yksi omaisuuserä tai rajattu määrä omaisuuseriä, jotka se rahoittaa kyseisellä lainalla, tai muut olemassa olevat omaisuuserät, jotka on sopimuksen perusteella liitetty hankkeeseen. Hankerahoitus toteutetaan usein erillisyhtiön kautta.	Maksettu nettomäärä Korkotuotot
Riskipääomatoimet	Investointikehyksestä osoitetaan rahoitusta pääomasijoitus- ja sijoitusrahastoihin. Pääomasijoitusrahastot ja sijoitusrahastot kokoavat ja hallinnoivat sellaisten sijoittajien varoja, jotka haluavat tehdä pääomasijoituksia runsaasti kasvupotentiaalia omaaviin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin tai rahoittaa infrastruktuurihankkeita.	Sijoitukset pääomasijoitusyhteisön liikkeeseen laskemiin osuuksiin/ osakkeisiin Osinkotuottoina saadut osingot

Seuraavassa taulukossa on esitetty sellaiset investointikehyksen konsernitilinpäätökseen sisällyttämättä jätetyt strukturoidut yhteisöt (kirjanpitoarvo), joissa kehyksellä oli osuus tilinpäätöspäivänä, sekä suurin mahdollinen tappio, joka kehykselle voi näistä yhteisöistä aiheutua. Suurin mahdollinen tappio sisältää kirjanpitoarvot ja kyseeseen tulevat maksamatta olevat sitoumukset.

		31.12.2024		31.12.2023	
Strukturoidun yhteisön tyyppi	Kuvaus	Kirjanpitoarvo	Suurin tappio	Kirjanpitoarvo	Suurin tappio
Pääomasijoitusrahastot	Osakkeet ja muut vaihtuvatuottoiset arvopaperit	655 817	667 832	693 042	725 781
Yhteensä		**655 817**	**667 832**	**693 042**	**725 781**

Investointikehys ei anna strukturoiduille yhteisöille muuta tukea kuin kulloisenkin rahoituksen.

25 **Vaikuttavan rahoituksen väline (tuhatta euroa)**

AKT–EU-ministerineuvosto hyväksyi kesäkuussa 2013 uuden rahoituspöytäkirjan yhdettätoista Euroopan kehitysrahastoa (EKR) varten. Kyseinen pöytäkirja kattaa vuodet 2014–2020.

Investointikehyksen yhteyteen perustettiin samalla uusi 500 miljoonan euron rahoitusväline, ns. vaikuttavan rahoituksen väline. Tämän välineen ansiosta investointikehyksestä voidaan tukea hankkeita, joilla on todennäköisesti merkittävä vaikutus kehitykseen, ja kattaa tällaisiin investointeihin liittyvät tavanomaista suuremmat riskit. Nämä määrärahat tarjoavat mahdollisuuden parantaa lainanantoa yksityiselle sektorille seuraavassa lueteltujen investointien kautta:

Sosiaalivaikutteiset osakerahastot – uusi sijoitusmuoto, jossa rahastonhoitajat keskittyvät osakerahastojensa sijoitusstrategioissa sosiaalisten ja ympäristöön liittyvien ongelmien helpottamiseen mutta pyrkivät samalla varmistamaan kestävyyden sekä rahaston että kohdeyritysten tasolla.

Lainat rahoituksen välittäjille – (esim. mikroluottolaitokset, paikalliset pankit ja luotto-osuuskunnat) tällaiset välittäjät toimivat sellaisissa AKT-maissa, joille EKP ei nykyisten luottoriskiohjeidensa mukaan voi tarjota rahoitusta (etenkään paikallisena valuuttana) muun muassa suuren maariskin, valuutan epävakauden tai hinnoittelua koskevien vertailuarvojen puuttumisen vuoksi. Tällaisten lainojen tärkeimpänä tavoitteena on rahoittaa hankkeita, joilla on suuri vaikutus kehitykseen. Tavoitteena on tukea etenkin mikro- ja pienyrityksiä sekä maataloushankkeita, jotka eivät yleensä voi saada rahoitusta investointikehyksestä.

Riskinjakoa helpottavat välineet – nämä ovat suuririskisimmän osan takauksia, joilla helpotetaan EIP:n ja paikallisten rahoituksen välittäjien (lähinnä liikepankkien) yhdessä toteuttamia riskinjakotoimia. Näistä toimista hyötyvät rahoituksen puutteesta kärsivät pk-yritykset ja pienet hankkeet, jotka täyttävät vaikuttavan rahoituksen myöntämiskriteerit tilanteessa, jossa pk-yrityksille ja pienille hankkeille tarkoitetun rahoituksen markkinoilla on todettu olevan puutteita. Suuririskisin osa on tarkoitus strukturoida siten, että se on vastatakauksena ylimmän etuoikeusluokan lainojen takauksille, jotka ovat EIP:n (osana investointikehystä) ja muiden kansainvälisten rahoituslaitosten ja/tai kehitysrahoituslaitosten rahoittamia. Näin saadaan aikaan huomattava vipuvaikutus.

Suora rahoitus – vieraan tai oman pääoman ehtoisten rahoitusvälineiden kautta tarjottava rahoitus hankkeille, joiden toteuttajina ovat kokeneet ja hyvämaineiset tahot ja joilla on merkittävä vaikutus kehitykseen mutta joiden tapauksessa tappioita odotetaan kuitenkin syntyvän tavanomaista enemmän ja sijoitettujen varojen takaisin saaminen saattaa olla vaikeaa (oman pääoman ehtoisen sijoituksen riski, johon liittyy tavanomaista suurempi odotettu tappio). EIP soveltaa välineessä tiukkoja valinta- ja tukikelpoisuuskriteerejä, koska kyseeseen tulevat hankkeet eivät merkittävästä kehitysvaikutuksestaan huolimatta täyttäisi hyväksyttäviä rahoituskriteerejä (ts. vähäiset odotukset sijoitettujen varojen takaisin saamisesta tai tappioiden kattamisesta koroilla ja/tai oman pääoman tuotoilla).

Vaikuttavan rahoituksen väline mahdollistaa rahoituksen tarjoamisen uusilla aloilla, kuten terveyden, koulutuksen, maatalouden ja elintarviketurvan aloilla, sekä uusien ja innovatiivisten riskinjakovälineiden kehittämisen. Vuonna 2016 vaikuttavan rahoituksen välineen rahoituskapasiteetti kasvoi 800 miljoonaan euroon, minkä seurauksena välineestä tuli osittain uudistuva.

Vaikuttavan rahoituksen väline on rahoituksen ja kirjanpidon näkökulmasta osa investointikehyksen salkkua, ja sitä koskevat tiedot esitetään investointikehyksen tilinpäätöslaskelmissa.

Seuraavassa taulukossa on esitetty kirjanpitoarvot ja sidotut mutta maksamatta olevat määrät omaisuuseräryhmittäin:

Vaikuttavan rahoituksen välineestä tehdyn investoinnin tyyppi	Kuvaus	Arvostus	Kirjanpitoarvo 31.12.2024, brutto	Tappioita koskevilla vähennyserillä / käyvällä arvolla oikaistu määrä 31.12.2024	Kirjanpitoarvo 31.12.2024	Maksamatta oleva määrä 31.12.2024	Taseen ulkopuolisilla odotettavissa olevilla luottotappioilla oikaistu määrä 31.12.2024
Lainat rahoituksen välittäjille	Lainat ja ennakkomaksut	Hankintamenoon arvostettavat	59 209	-	59 209	5 000	– 225
Suorat lainatoimet	Lainat ja ennakkomaksut	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	158 880	-	158 880	56 669	-

Vaikuttavan rahoituksen välineestä tehdyn investoinnin tyyppi	Kuvaus	Arvostus	Kirjanpito-arvo 31.12.2024, brutto	Tappioita koskevilla vähennyserillä / käyvällä arvolla oikaistu määrä 31.12.2024	Kirjanpito-arvo 31.12.2024	Maksamatta oleva määrä 31.12.2024	Taseen ulkopuolisilla odotettavissa olevilla luottotappioilla oikaistu määrä 31.12.2024
Sosiaalivaikutteiset osakerahastot	Osakkeet ja muut vaihtuvatuottoiset arvopaperit	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	134 595	– 1 559	133 036	34 686	-
Suorat pääomaomistukset	Osakkeet ja muut vaihtuvatuottoiset arvopaperit	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	59 843	61 686	121 529	14	-
Yhteensä			**412 527**	**60 127**	**472 654**	**96 369**	**– 225**

* Lisätietoja on liitetiedon 2.4.3 myöhempää arvostamista koskevassa osassa.

Vaikuttavan rahoituksen välineestä tehdyn investoinnin tyyppi	Kuvaus	Arvostus	Kirjanpitoarvo 31.12.2023, brutto	Tappioita koskevilla vähennyserillä / käyvällä arvolla oikaistu määrä 31.12.2023	Kirjanpito-arvo 31.12.2023	Maksamatta oleva määrä 31.12.2023	Taseen ulkopuolisilla odotettavissa olevilla luottotappioilla oikaistu määrä 31.12.2023
Lainat rahoituksen välittäjille	Lainat ja ennakkomaksut	Hankintamenoon arvostettavat	73 423	– 1 522	71 901	7 749	– 334
Suorat lainatoimet	Lainat ja ennakkomaksut	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	152 155	– 58 759	93 396	68 288	-
Sosiaalivaikutteiset osakerahastot	Osakkeet ja muut vaihtuvatuottoiset arvopaperit	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	110 572	9 936	120 508	58 572	-
Suorat pääomaomistukset	Osakkeet ja muut vaihtuvatuottoiset arvopaperit	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	58 889	41 490	100 379	14	-
Riskinjakoa helpottavat välineet	Käyttöön otetut vakuudet	Suurempaan arvostusperusteeseen perustuva menetelmä (*)	-	-	-	44 264	-
Yhteensä			**395 039**	**– 8 855**	**386 184**	**178 887**	**– 334**

(*) Lisätietoja on liitetiedon 2.4.3 myöhempää arvostamista koskevassa osassa.

EIP soveltaa yleisen valtuutuksen mukaisia riskiperiaatteita vaikuttavan rahoituksen välineen suoriin lainatoimiin (lukuun ottamatta lainoja rahoituksen välittäjille) EIP:n luotto- ja pääomariskiä koskevien suuntaviivojen mukaisesti ja seuraa vaikuttavan rahoituksen välineen suoriin lainaoperaatioihin liittyvää riskiä ja raportoi siitä käyvän arvon perusteella. Menetelmän mukaan EIP tekee laadullisen riskinarvioinnin, jonka tarkoituksena on arvioida sijoitusperusteiden asianmukaisuutta ja sitä, ovatko tällaiset operaatiot todennäköisesti liiketoiminnallisesti kannattavia.

26 **Lähipiiriä koskevat tiedot**

Investointikehyksessä EIP on määritetty standardin IAS 24 yhteydessä lähipiiriin kuuluvaksi tahoksi, koska EU:n jäsenvaltiot ovat valtuuttaneet EIP:n hallinnoimaan investointikehystä sovellettavan oikeudellisen kehyksen säännösten mukaisesti, mukaan lukien investointikehyksen toimien seuranta, kunnes kaikki määrät on maksettu takaisin, ja EIP tarjoaa johtoon kuuluvien avainhenkilöiden palveluja (EIP:n hallitus ja EIP:n tarkastuskomitea). Tältä osin EIP:llä on oikeus periä takaisin investointikehyksen hallinnoinnista aiheutuneet todelliset kulut. Näistä kuluista vähennetään tuotot vakiomääräisistä arviointipalkkioista, jotka EIP veloittaa suoraan investointikehyksen tuensaajilta. Lisätietoja korvauksista on liitetiedossa 23.

27 **Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat**

Yhteisö jatkaa tilanteen tiivistä seuraamista osana tapahtuma-arviointia nykyisessä geopoliittisessa ja taloudellisessa ympäristössä.

Tilinpäätöspäivän jälkeen ei ole ollut sellaisia tilinpäätökseen olennaisesti vaikuttavia tapahtumia, jotka edellyttäisivät 31. joulukuuta 2024 annetun tilinpäätöksen muuttamista tai tiedon ilmoittamista siinä.